

การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน

FU JUNKAI

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ

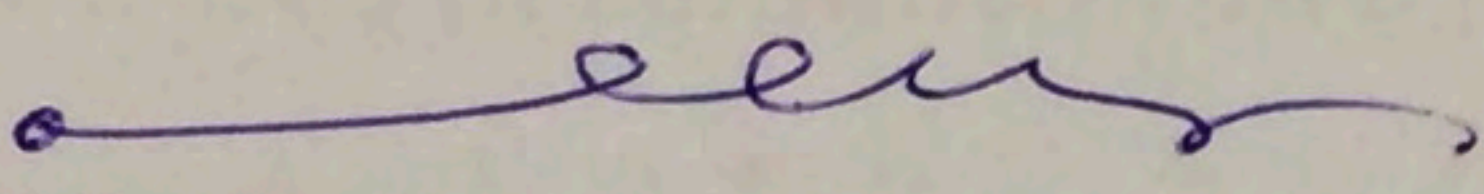
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

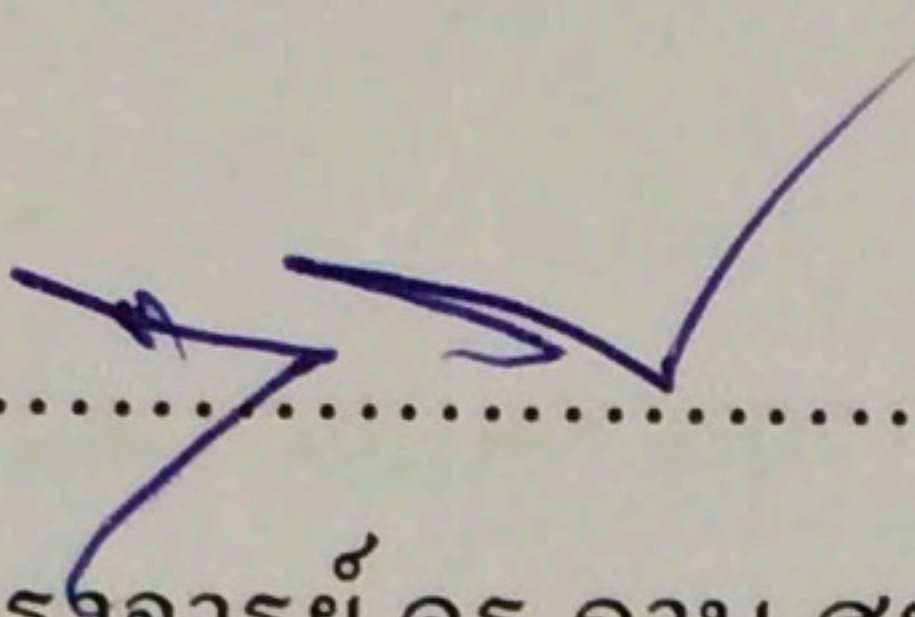
กรกฎาคม ๒๕๖๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

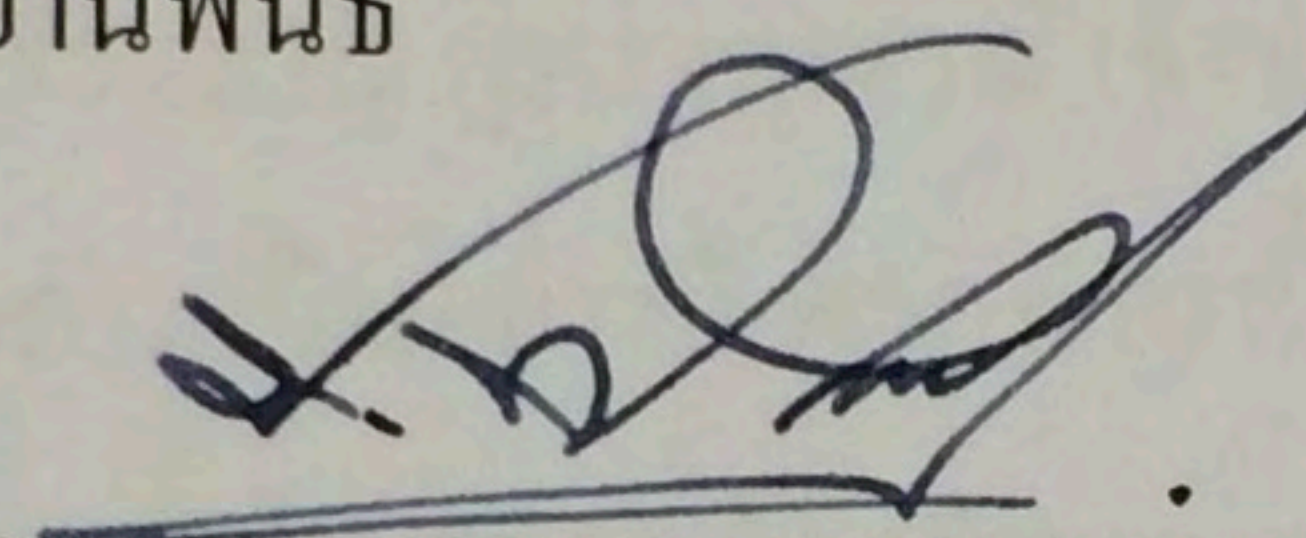
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์
ของ Fu Junkai ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

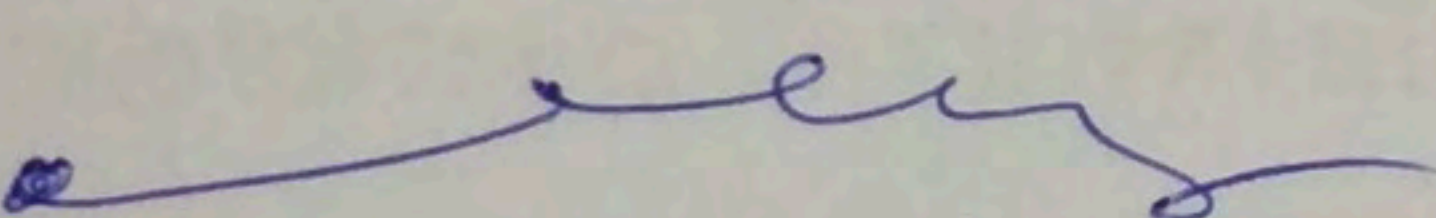
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

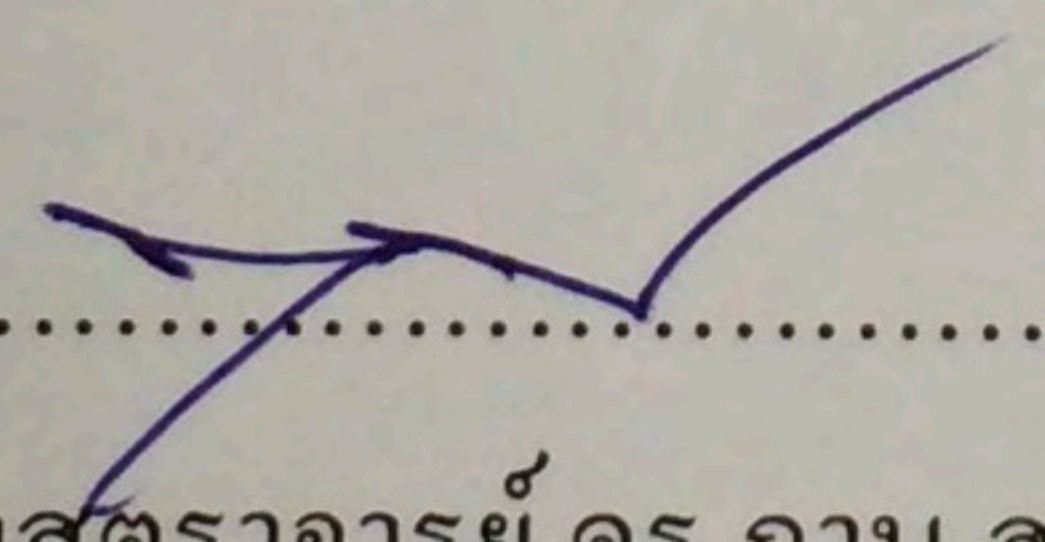

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ภารดี พันธุ์ภากร)

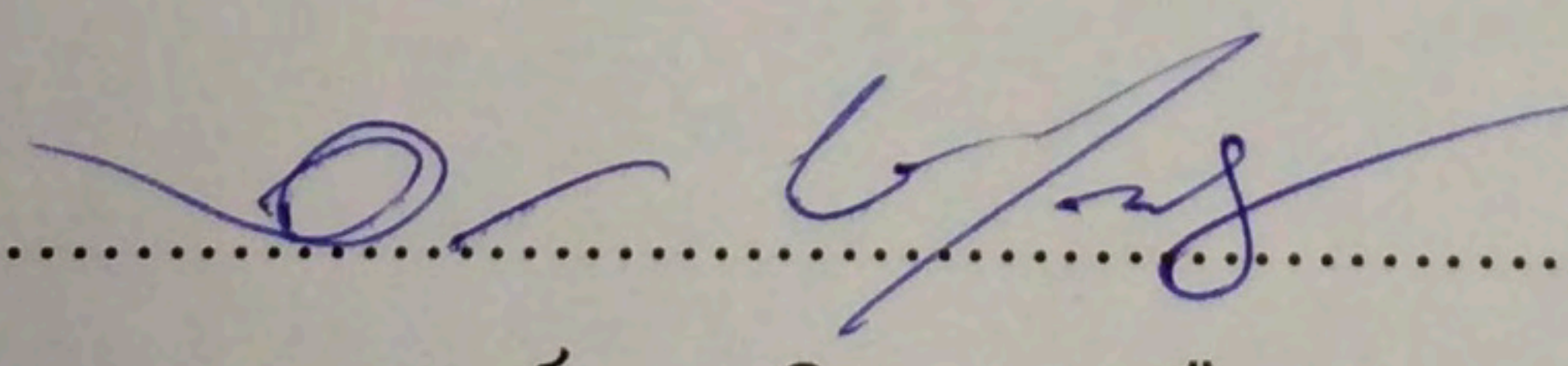

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุ สรวายสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

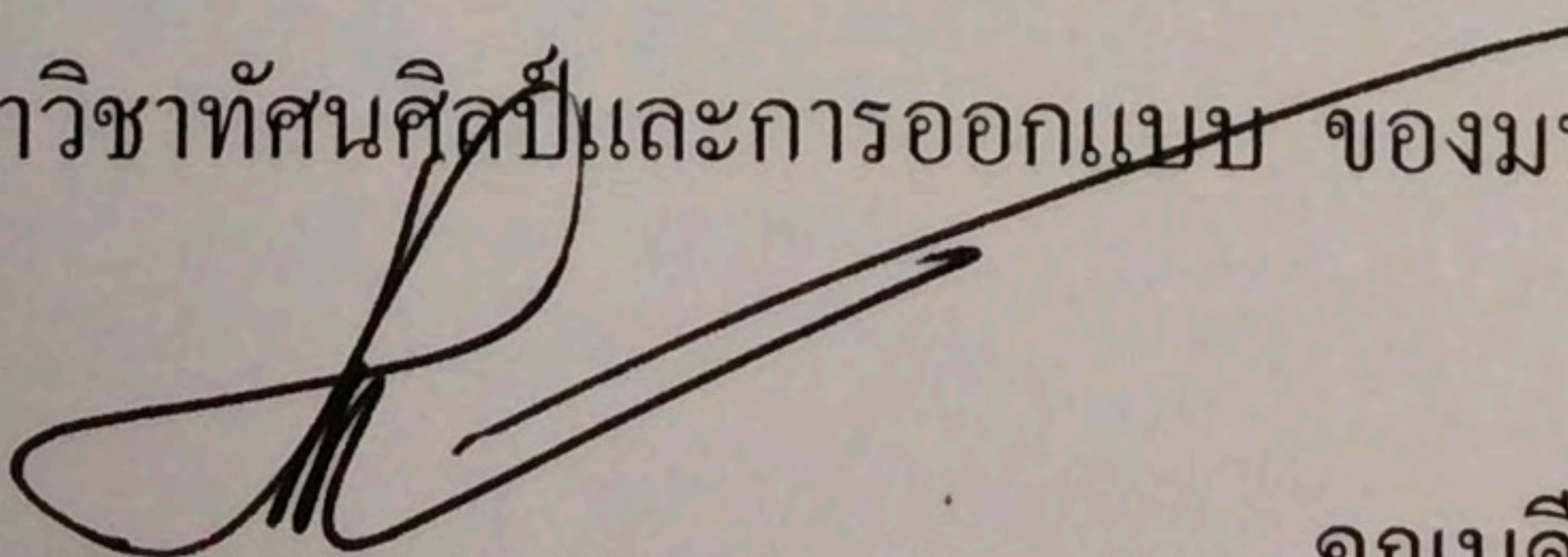

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ประเสริฐ พิษยะสุนทร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ภารดี พันธุ์ภากร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุ สรวายสุวรรณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คุสิต ขาวเหลือง)

คณะศิลปกรรมศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาและความเอาใจใส่เป็นอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ภรดี พันธภูภกร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการสร้างสรรค์ผลงาน ตลอดจนช่วยปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในวิทยานิพนธ์ด้วยความเมตตาเสมอมา ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์เป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณในความเมตตาและความกรุณาของอาจารย์ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ ให้แก่ผู้วิจัยและช่วยเหลือทั้งในเรื่องการเรียนและการใช้ชีวิตในประเทศไทยด้วยความปรารถนาดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ เจ้าของธุรกิจและผู้บริโภคทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี พวกท่านทั้งหลายคือส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ตามความตั้งใจ สอดคล้องกับตลาดผู้บริโภคในปัจจุบันและมีประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้อง

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา เพื่อนนักศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้กำลังใจและมีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

MR. FU JUNKAI

56920625: สาขาวิชา: ทัศนศิลป์และการออกแบบ; ศป.ม. (ทัศนศิลป์และการออกแบบ)

คำสำคัญ: การออกแบบ/ผลิตภัณฑ์พุทธสัญลักษณ์/ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

FU JUNKAI: การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน (THE PRODUCT DESIGNS OF WOOD CARVING DECORATION INSPIRED FROM THE CHINA BUDDHIST SYMBOL) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ภรดี พันธุ์ภากร, ศศ.ม., ภาณุ สรวายสุวรรณ, ปร.ด., 98 หน้า. ปี พ.ศ. 2560

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนเพื่อค้นหาพุทธสัญลักษณ์ที่มีรูปแบบเฉพาะของประเทศจีนและสามารถนำพุทธสัญลักษณ์ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งได้อย่างสวยงามมีเอกลักษณ์และมีความทันสมัย

ผลการศึกษาพบว่า งานพุทธศิลป์จีนส่วนใหญ่นิยมใช้รูปร่างและสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาทางพระพุทธศาสนามาใช้สื่อถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ลึกซึ้งให้แสดงออกมาได้อย่างเข้าใจง่ายและเป็นการน้อมนำให้วิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชนจีนได้ใกล้ชิดและแนบแน่นกับวิถีประเพณีปฏิบัติตามหลักศาสนาจากการศึกษาข้อมูลทางพระพุทธศาสนาในประเทศจีนทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบพุทธสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดคำสอนทางศาสนาที่มีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์ในประเทศจีน คือ ภาพพระพุทธเจ้า ภาพมูทรา ภาพดอกบัว ดอกเป่าเทียนฮั่ว สัญลักษณ์สัตว์ลึกลับ “กัป” และตันโพธิ์ เมื่อผู้วิจัยนำพุทธสัญลักษณ์ที่ได้จากการศึกษาดังกล่าวมาดำเนินการรวมกลุ่มภาพและผสมผสานเข้ากับการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักทำให้ได้แบบร่างผลิตภัณฑ์ทั้งสิ้น 15 แบบร่าง ทั้งนี้ จากการประเมินผลงานการออกแบบแบบร่างเบื้องต้นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน พบว่า การออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 3 เสี่ยงจากธรรมชาติ แบบร่างที่ 5 สายน้ำแห่งธรรม แบบร่างที่ 11 ตระหนักรู้ แบบร่างที่ 13 วัฏฏะสงสารและแบบร่างที่ 15 ฐานบัว เป็นแบบร่างที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีนได้ดีที่สุด เมื่อนำแบบร่างไปจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักและสำรวจความพึงพอใจของผู้บริโภคและเจ้าของธุรกิจพบว่าทั้งหมดมีความพึงพอใจและต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) อยู่ที่ 4.80-4.61 โดยเห็นว่า ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนสามารถตอบสนองรสนิยมและใช้งานได้อย่างตรงตามความต้องการของผู้บริโภค รวมถึงสามารถสร้างการยอมรับได้อย่างกว้างขวางอันสามารถนำไปสู่ประโยชน์เพื่อการใช้สอยการประดับตกแต่งและผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก

56920625: MAJOR: VISUAL ARTS AND DESIGN; M.F.A. (VISUAL ARTS AND DESIGN)
KEYWORD: PRODUCTS DESIGN/ BUDDHISTS YMBOLS/ WOOD CARVING PRODUCT
FU JUNKAI: THE PRODUCT DESIGNS OF WOOD CARVING DECORATION
INSPIRED FROM THE CHINA BUDDHIST SYMBOL. ADVISORY COMMITTEE: PORADEE
PANTHUPAKORN, M.A., PANU SUAYSUWAN, PH.D., 98 P. A.D. 2017.

This research aims to study information about Buddhism and Buddhist symbols in China, find China-specific Buddhist symbols and can be applied the Buddhist symbols in the wood carvings decoration products design and makes the product are beautiful, unique and modern.

The study found that most Chinese Buddhist arts use of shapes and symbols that convey meaning and ideas about Buddhist philosophy, used to convey the teachings of the Buddha's profound expression to be easy to understand and guide the way of life of Chinese Buddhists close to the course of religious practice. Based on the study of China Buddhist data, the researcher has found Buddhist symbols represent the unique religious teachings in China which is the image of the Buddha, Mudras, Lotus flower, Baoxianhua flower, Swastika symbol “卐” and Bodhi tree. When the researcher brought Buddhist symbols to the image grouping and combined with the design of wood carving products, these became a total of 15 draft products. Based on preliminary drafting by 6 experts, it was found that, product design draft 3 Natural Sound, draft 5 river of the dharma, draft 11 awareness, draft 13 round of existences and draft 15 lot us pot best reflect the identity of China Buddhist symbols. When drafting to produce wood carved products and survey consumers and business owners' satisfaction, the researcher found that all were satisfied and want to buy wood carving products at a very high level, Average is 4.80-4.61. They noted that the product designs of wood carving decoration is inspired from the china Buddhist symbol which can meet the consumers taste and can be used to meet the needs including the ability to build accepted widely, It can be useful to use, decoration and gift products.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ขั้นตอนการวิจัย	3
คำศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง.....	5
พุทธศาสนา	5
- พุทธศาสนาในประเทศจีน	5
- พุทธปฏิมากรรมและพุทธสัญลักษณ์	8
ทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์.....	15
- ความหมายของการออกแบบผลิตภัณฑ์	15
- ความสำคัญของการออกแบบผลิตภัณฑ์	16
- หลักการพิจารณาสำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ดี	18
ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก	19
- มรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก	
การนำพุทธสัญลักษณ์ไปประยุกต์ใช้บนผลิตภัณฑ์.....	20
- การใช้พุทธสัญลักษณ์ในการออกแบบร่วมสมัย	22
สรุปแนวคิดที่ได้.....	29

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3	30
การดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงาน.....	30
การศึกษาพุทธสัญลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ในประเทศจีน	30
1. ภาพพระพุทธรเจ้า	30
2. ภาพมูทรา (Mudras)	31
3. ภาพดอกบัว	32
4. สวัสติกะ.....	33
5. ดอกเป่าเขียนฮัว (Baoxianhua).....	33
6. ต้นโพธิ์.....	35
การออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์.....	36
- กลุ่มที่ 1 พระพุทธศาสนากับธรรมชาติ.....	36
- กลุ่มที่ 2 พระพุทธรเจ้าล้านและสิ่งมีชีวิต.....	43
- กลุ่มที่ 3 พุทธปรัชญา.....	45
การประเมินผลงานการออกแบบแบบร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ	49
- เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน	49
- ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญ	49
- ส่วนที่ 2 การออกแบบแบบร่างลดทอนผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักสำหรับ ระดับตกแต่งที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของพุทธสัญลักษณ์ของ ประเทศจีนได้ดีที่สุด.....	49
การจัดทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก	51
- การเลือกใช้ชนิดของไม้	51
- การเตรียมการก่อนการแกะสลักไม้	51
- ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก.....	52
ผลงานผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน	60
4	65
การวิเคราะห์ผลการวิจัย.....	65
การวิเคราะห์ผลการการวิจัยจากการสำรวจความพึงพอใจของผู้บริโภค	65
- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	66

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทที่

- ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและความปรารถนาที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก จากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีนในครั้งนี้.....	67
- ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	68
การวิเคราะห์ผลการวิจัยจากการสำรวจความคิดเห็นของเจ้าของธุรกิจ.....	69
การวิเคราะห์ผลงานโดยผู้วิจัย.....	70
- ด้านแนวคิดเนื้อหาและการสื่อความหมาย.....	70
- ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์และการใช้งาน.....	71
- ด้านวัสดุเทคนิคและวิธีการ.....	72
- ด้านคุณค่าความงาม.....	73
- คุณค่าทางจิตใจ.....	73
แรงบันดาลใจในการออกแบบ.....	74
- ผลิตภัณฑ์เสี่ยงจากธรรมชาติ.....	74
- ผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม.....	75
- ผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้.....	76
- ผลิตภัณฑ์วิญญูะสงสาร.....	77
- ผลิตภัณฑ์ฐานบัว.....	78
5 สรุปผลและอภิปรายการวิจัย.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	79
อภิปรายผลการวิจัย.....	81
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	82
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ.....	86
ภาคผนวก ข แบบสอบถามออนไลน์.....	92
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	97

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1-1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	2
2-1	การเจริญภาวนาของพระสงฆ์ในประเทศจีน.....	7
2-2	พระพุทธรูปตามแบบชาวฮั่น.....	10
2-3	พระพุทธรูปตามแบบทิเบต.....	11
2-4	พระพุทธรูปตามแบบเถรวาท.....	11
2-5	รูปสลักหินพระพุทธรูปเจ้าที่ถ้ำหินตุนหวง (คริสต์ศักราช 366)	12
2-6	ภาพสลักกำแพงวัดม้าขาว เมืองลั่วหยาง	13
2-7	การแกะสลักไม้.....	20
2-8	ไม้แกะสลักจีน“เงินมูโซ่วที่พบในสมัยราชวงศ์ถัง ”.....	21
2-9	ภาพอวโลกิเตศวร.....	23
2-10	ภาพความสุขอยู่ข้างใน.....	24
2-11	ภาพเต็มใจ.....	25
2-12	ป้ายแขวน.....	26
2-13	กรอบโทรศัพท์.....	26
2-14	หมอนอิง.....	26
2-15	เครื่องแต่งกาย.....	26
2-16	ผ้าคลุมไหล่.....	26
2-17	เครื่องหมายการค้าของร้านน้ำชา MR CHAN.....	27
2-18	เครื่องหมายการค้าของห้างสรรพสินค้าโตตัสในประเทศจีน.....	27
2-19	ภาพสี่เรื่องนำยินดี (Si Xi Ren).....	28
2-20	เครื่องหมายการค้าของบริษัท China Unicom.....	28
3-1	ภาพพระโพธิสัตว์กวนอิม.....	31
3-2	ภาพมูทรา.....	31
3-3	ไม้แกะสลักประดับอาคารรูปดอกบัว.....	32
3-4	หินแกะสลักประดับอาคารรูปดอกบัว.....	32
3-5	หินแกะสลักที่ประดับด้านนอกด้วยเครื่องหมายสวัสดิเก.....	33
3-6	ดอกป๊าวเขียนหัว.....	34

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
3-7	ภาพเขียนสีบนใบโพธิ์.....	35
3-8	ต้นโพธิ์.....	36
3-9	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 1 พระพุทธรูปในดอกบัว	37
3-10	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 2 บัวสามเหล่า.....	38
3-11	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 3 เสียงจากธรรมชาติ	38
3-12	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 4 โคมดอกบัว.....	39
3-13	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 5 สายน้ำแห่งธรรม	40
3-14	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 6 ตรีเศียร	41
3-15	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 7 กวนอิม.....	42
3-16	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 8 พระโพธิสัตว์	43
3-17	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 9 อารมณ์.....	44
3-18	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 10 บรรลุธรรม.....	45
3-19	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 11 ตระหนักรู้	46
3-20	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 12 ฌาน	46
3-21	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 13 วัฏฏะสงสาร	47
3-22	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 14 อ้อมกอด	48
3-23	แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 15 ฐานบัว	48
3-24	แสดงลักษณะการแบ่งชั้นลายแกะสลัก	52
3-25	การแก้ไขรายละเอียดในแบบร่างให้มีความชัดเจน	53
3-26	นำภาพแบบร่างไปติดบนวัสดุไม้.....	53
3-27	ใช้สิ่วสลักตามขอบไม้.....	54
3-28	การเคลือบเงาผลิตภัณฑ์สมบูรณ์	54
3-29	ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ	55
3-30	ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม	56
3-31	ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้	57
3-32	ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์วัฏฏะสงสาร	58
3-33	ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์ฐานบัว	59
3-34	ผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ	60
3-35	ผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม	61

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
3-36	ผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้	62
3-37	ผลิตภัณฑ์วิญญูะสงสาร	63
3-38	ผลิตภัณฑ์ฐานบัว	64
4-1	การให้คะแนนผ่านระบบอินเตอร์เน็ตในคอมพิวเตอร์	65
4-2	การให้คะแนนผ่านระบบแอปพลิเคชันบน โทรศัพท์มือถือ	66
4-3	แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ.....	75
4-4	แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม	75
4-5	แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้	76
4-6	แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์วิญญูะสงสาร	77
4-7	แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์ฐานบัว	77
4-8	การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน	78

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3-1	แสดงผลลัพธ์ในการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ.....	50
4-1	สถานที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	67
4-2	ความพึงพอใจและความปรารถนาซื้อของผู้บริโภค.....	68

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อารยธรรมมนุษย์มีประวัติศาสตร์และได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องซึ่งพัฒนาการด้านความคิดสติปัญญาวัฒนธรรมและความเชื่อของมนุษย์นี้เองที่เป็นบ่อเกิดแห่งศาสนาและอารยธรรมที่ทำให้มนุษย์ในแต่ละยุคสมัยมีภูมิปัญญาและการดำรงชีวิตที่แตกต่างกันตามความเชื่อในสมัยนั้นๆ นับตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังพระพุทธศาสนาเป็นหนึ่งในศาสนาที่ได้รับความศรัทธาสูงสุดในประเทศจีนในสมัยนี้ถือได้ว่าพระพุทธศาสนาคือผลรวมแห่งการบูรณาการรากฐานของการดำรงชีพ ความเชื่อและวัฒนธรรมในสังคมเข้าด้วยกันจนสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตที่อยู่รอดพร้อมกับความเจริญงอกงามในการรับรู้ทั้งทางร่างกายจิตใจสติปัญญาและสุนทรียศาสตร์พร้อมกับการสร้างสรรค์งานศิลปะทางศาสนาไม่ว่าจะเป็นจิตรกรรมประติมากรรมสถาปัตยกรรมและวรรณกรรมเป็นต้น ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความก้าวหน้าให้กับประเทศในยุคที่นั้นจนต่อมากลายเป็นพุทธสัญลักษณ์ที่มีคุณค่ามีจุดเด่นและแสดงจิตวิญญาณอันเป็นสิ่งเชิดหน้าชูตาสร้างเกียรติภูมิตลอดจนเป็นการสร้างศักดิ์ศรีให้แก่คนในชาติ

พุทธสัญลักษณ์ คือมรดกทางศิลปะที่มีอายุกว่าสี่สหัสวรรษ เกิดจากนักปราชญ์หรือจิตรกรที่ต้องการถ่ายทอดคำสั่งสอนไว้เป็นพุทธบูชาแก่คนรุ่นหลัง ทั้งยังเป็นศูนย์รวมความศรัทธาของพุทธศาสนิกชนชาวจีนที่ไม่อาจแทนที่ได้ด้วยสิ่งใด หรือกล่าวได้ว่าเป็นผลงานศิลปะที่จะเสกสรรให้มีความเป็นมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์แบบ เป็นสื่ออัจฉริยะที่จะเนรมิตให้มนุษย์เข้าใจแก่นแท้และซาบซึ้งในคำสอนที่แฝงในพุทธปรัชญาได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว

นับตั้งแต่ยุคสาธารณรัฐประชาชนจีน (พ.ศ.2492) รัฐบาลได้ออกกฎหมายบีบบังคับพระสงฆ์ให้ลาสิกขา ยึดวัดเป็นสถานที่ราชการ ห้ามประกอบศาสนกิจ และห้ามเผยแพร่หลักธรรมคำสอนต่างๆ เพราะหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาขัดแย้งกับหลักการปกครองของลัทธิคอมมิวนิสต์ ทำให้ศาสนาพุทธเกือบสูญสิ้นไปจากประเทศจีน แต่ในปี พ.ศ.2519 รัฐบาลจีนชุดใหม่ได้ให้เสรีภาพในการนับถือศาสนามากขึ้นทำให้ปัจจุบันมีผู้นับถือศาสนาพุทธควบคู่ไปลัทธิเต๋าและขงจื๊อกว่า 30% (เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2016) แม้ว่าจะมีผู้นับถือศาสนาพุทธมากขึ้น แต่ในความเป็นจริงศาสนาพุทธยังไม่ได้รับการเผยแพร่อย่างแพร่หลายเพราะมีวิถีที่ไม่เชื่อมโยงกับบริบทสำหรับการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ ดังนั้น เพื่อเป็นการฟื้นฟูและประชาสัมพันธ์ศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนเพื่อสืบทอดและสร้างค่านิยมทางด้านการนับถือศาสนาพุทธให้กับประชาชนชาวจีนทั่วไป ผู้วิจัยจึงต้องการออกแบบผลิตภัณฑ์

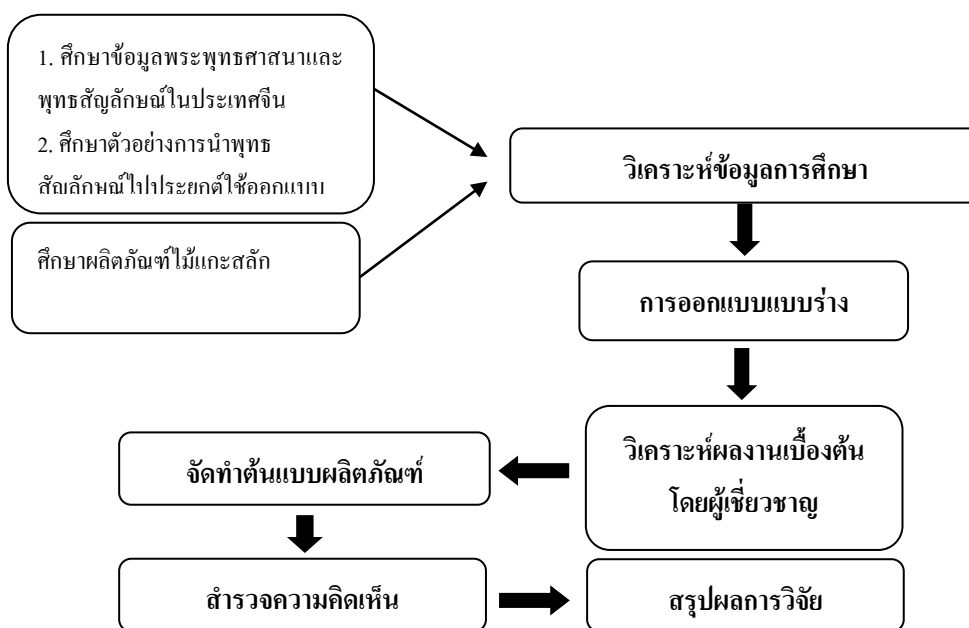
ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน โดยตระหนักถึงการทำให้ พระพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับวิถีชีวิตปัจจุบันและมีความทันสมัย อันจะนำมาซึ่งประโยชน์เพื่อการใช้สอยการประดับตกแต่งและสร้างรายได้ให้แก่ผู้สนใจประกอบ เป็นอาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนตลอดจน ตัวอย่างการนำพุทธสัญลักษณ์ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์
2. ค้นหาพุทธสัญลักษณ์ที่มีรูปแบบเฉพาะของประเทศจีน อันจะมีส่วนช่วยให้การ ออกแบบผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาของประเทศจีนที่โดดเด่น
3. ออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งที่มีแรงบันดาลใจมาจากพุทธ สัญลักษณ์ในประเทศจีนได้อย่างสวยงาม มีเอกลักษณ์และมีความทันสมัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การนำพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนมาผสมผสานกับการทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักไม่ เพียงแต่จะทำให้การออกแบบผลิตภัณฑ์สะท้อนเอกลักษณ์ทางภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่น ยังสามารถ เชื่อมโยงบริบททางศาสนาให้เข้ากับยุคสมัยได้อย่างเหมาะสม มีประโยชน์ใช้สอยได้จริง มีคุณค่า ทางการสะสม และงดงามตามหลักสุนทรียศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้วางกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน ตลอดจนตัวอย่างการนำพุทธสัญลักษณ์ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการออกแบบที่ถูกต้อง
2. ได้พุทธสัญลักษณ์ที่มีเอกลักษณ์ตามแบบเฉพาะในประเทศจีนและนำไปใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อการประดับตกแต่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ได้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนที่มีรูปแบบหลากหลายใช้งาน ได้จริงเหมาะสมกับบริบทของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน ทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการฟื้นฟูารรักษาและประชาสัมพันธ์งานพุทธศิลป์เพื่อสืบทอดเจตนารมณ์แห่งพระพุทธศาสนาให้แก่คนรุ่นหลังต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ตรงตามประเด็นการศึกษาและส่งผลให้ผลิตภัณฑ์การออกแบบไม้แกะสลักมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับข้อมูลทางพระพุทธศาสนาและพุทธสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนงานพุทธปฏิมากรรมรวมถึงแนวคิดกระบวนการสร้างสรรค์เทคนิคและองค์ประกอบศิลป์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก ตลอดจนตัวอย่างการนำพุทธสัญลักษณ์ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์

1.2 การวิจัยนี้มุ่งเน้นเจตนารมณ์เพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาและสร้างคุณค่าทางด้านจิตใจมากกว่าคุณค่าด้านการใช้สอย

2. ขอบเขตด้านการออกแบบ เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่ง

ขั้นตอนการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน เพื่อค้นหาความหมายแนวคิดและองค์ประกอบทางศิลปะจากหนังสือวารสารและอินเทอร์เน็ต
2. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก และตัวอย่างการนำพุทธสัญลักษณ์ไปประยุกต์ใช้บนผลิตภัณฑ์จากหนังสือวารสารและอินเทอร์เน็ต
3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเพื่อใช้เป็นปัจจัยสำคัญและเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งด้วยข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง

4. ออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่ง
5. ประเมินผลงานการออกแบบแบบร่างเบื้องต้นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 คน
6. ปรับแก้ผลงานตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและคัดเลือกผลงานที่เหมาะสมที่สุดมาดำเนินการจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก
7. ประเมินผลงานต้นแบบการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักด้วยการสำรวจความพึงพอใจและความปรารถนาที่จะซื้อของผู้บริโภคจำนวน 100 คน และการสำรวจความคิดเห็นของเจ้าของกิจการ 3 คน
8. สรุปผลการดำเนินการวิจัย

คำศัพท์เฉพาะ

การออกแบบผลิตภัณฑ์ (Products design) หมายถึง การบูรณาการองค์ประกอบทางศิลปะของพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนที่มีความหลากหลาย เช่น เส้น ตัวเลข สี ลึน แนวคิด เป็นต้น ให้กลายเป็นผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก 3 มิติ พร้อมทั้งผสมผสานความร่วมมือและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน

พุทธสัญลักษณ์ (Buddhist symbols) หมายถึง การบูรณาการและการผสมผสานประสบการณ์และความทรงจำทางพระพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อสรรพสิ่งทั้งปวง ออกมาเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นการพลิ้วไหวทางจิตวิญญาณและการถ่ายทอดพระพุทธศาสนา ทั้งยังเป็นตัวแทนแห่งความเป็นสิริมงคลและมีความหมายพื้นฐานว่าความรักและการเสียสละ

ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก (Wood carving product) หมายถึง ผลงานศิลปกรรมอย่างหนึ่งที่มีกระบวนการผลิตและเทคนิคในการสร้างสรรค์อย่างมีระบบขั้นตอนด้วยการนำของมีคม เช่น สิ่ว ค้อน เป็นต้น มาขุด ตัด สกัด และแกะลงบนเนื้อไม้ให้เกิดเป็นความสูงต่ำ มีลักษณะเป็นงานสามมิติ และมีความประณีตสวยงาม ตลอดจนมีรูปแบบและลวดลายที่เกิดจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน

บทที่ 2

เอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ความงดงามของศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้พุทธศาสนิกชนเกิดความเลื่อมใส ศรัทธา และเข้าใจหลักธรรมคำสอนที่ลึกซึ้งได้ง่ายขึ้น จากรากฐานความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างมนุษย์กับศาสนาของสังคมจีนในอดีตส่งผลให้พระพุทธศาสนามีลักษณะพิเศษตามเอกลักษณ์ของชนชาติจีนดังจะเห็นได้พุทธสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนรูปปั้นรูปสำริดและรูปสลักหินที่ได้รับการกล่าวขานว่าเป็นหนึ่งในงานพุทธศิลป์ที่ยิ่งใหญ่ของจีน อย่างไรก็ตาม เมื่อกล่าวถึงพุทธสัญลักษณ์ ความเข้าใจของคนจีนทั่วไป คือ งานศิลปะที่สร้างขึ้นเพื่อรับใช้พระพุทธศาสนาโดยตรงเท่านั้น แต่ผู้วิจัยเห็นว่า การนำพุทธสัญลักษณ์มาผสมผสานกับการออกแบบร่วมสมัยจะทำให้ผลงานการออกแบบมีความทันสมัยสามารถเชื่อมโยงบริบททางพระพุทธศาสนายุคโบราณให้เข้ากับวิถีชีวิตของมนุษย์ยุคปัจจุบัน ได้อย่างน่าชื่นชม อันจะนำมาซึ่งผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ทรงคุณค่าทางจิตใจ ควรค่าแก่การศึกษา และเป็นผลงานเพื่อการถ่ายทอดศาสนาพุทธให้แก่คนรุ่นหลัง ได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในประเด็นดังกล่าวไว้เป็นแนวทางดังนี้

พุทธศาสนา

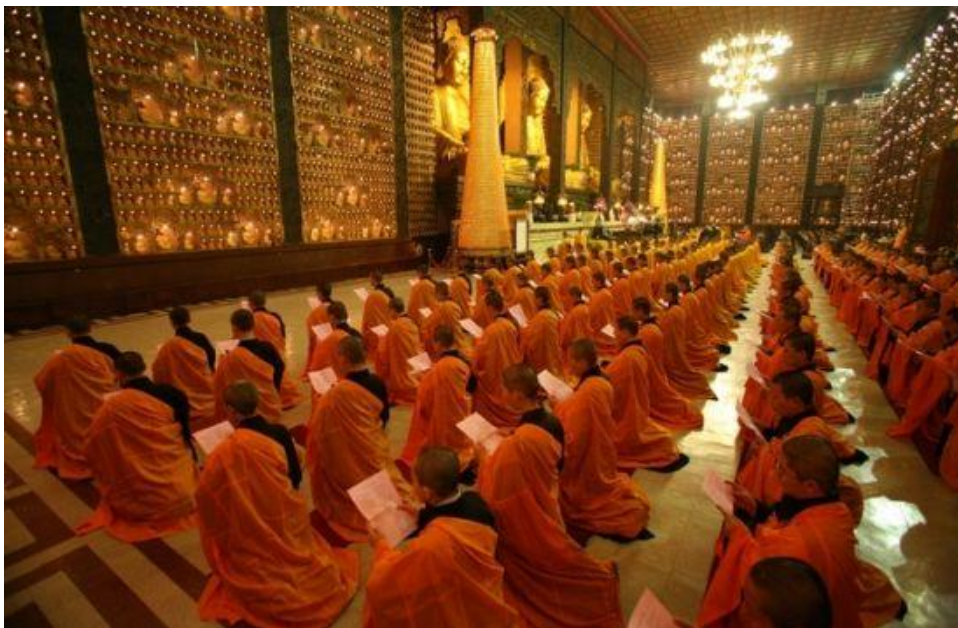
พุทธศาสนาถือเป็นหนึ่งในสามศาสนาใหญ่ของโลก (ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม) เกิดขึ้นเมื่อ 3,000 กว่าปีก่อนและมีเจ้าชายสิทธัตถะเป็นพระศาสดาองค์ปัจจุบัน พระพุทธศาสนา หมายถึง คำสอนของผู้รู้ โดยหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญคือ สីลธรรม และการมีจิตสำนึกของมนุษย์ กล่าวคือ เป็นหลักคำสอนที่เน้นให้มนุษย์ละเว้นความชั่วทั้งปวง มุ่งมั่นทำความดี และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ นอกจากนี้พระพุทธศาสนายังค้นพบสังขธรรมว่า การเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดทุกข์ ดังนั้นพระพุทธเจ้าจึงต้องการแสวงหาหนทางของการหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวงและดับกิเลสด้วยนิพพาน

พุทธศาสนาในประเทศจีน

ประเทศจีนเป็นประเทศเก่าแก่ที่มีอารยธรรม โบราณสืบทอดมายาวนานกว่า 5,000 ปี จากหลักฐานคำจารึกทางประวัติศาสตร์บนกระดูกสัตว์และโลหะสำริดสันนิษฐานได้ว่าชาวจีนตั้งแต่ช่วงต้นประวัติศาสตร์มีการบูชาธรรมชาติและเทพเจ้าต่างๆ มาก่อนที่จะเกิดศาสนาทำให้ประเทศจีนกลายเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยลัทธิทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมความเชื่อ และการนับถือบูชาเทพเจ้าที่ส่งต่ออิทธิพลไปยังประเทศอื่นๆ ในแถบเอเชียด้วยกันในยุคที่ประเทศจีนยังไม่

รวมตัวเป็นปึกแผ่นมีนักปราชญ์ที่สำคัญ 2 ท่าน คือ เล่าจื๊อและขงจื๊อ ได้เสนอแนวคิดทางศาสนา ความเชื่อและแนวปฏิบัติให้ประชาชนได้ยึดถือเป็นหลักในการดำเนินชีวิตด้วยหลักคำสอนที่เน้นเรื่องความสงบตามธรรมชาติ การให้ความสำคัญกับระเบียบสังคม หน้าที่บุคคล ความกตัญญู และคุณธรรม จนต่อมากลายเป็นระบบศาสนาหรือลัทธิสำคัญที่ได้รับความเลื่อมใสจากประชาชนในหมู่ มากคือ ลัทธิเต๋าและลัทธิขงจื๊อเมื่อประเทศจีนรวมตัวเป็นปึกแผ่นและเริ่มมีความสัมพันธ์ทางการ ทูตและการค้ากับประเทศอื่นๆ จึงได้รับเอาอิทธิพลทางด้านศาสนาและความเชื่อต่างๆ มาด้วยจนทำ ให้มีศาสนาเกิดขึ้นในประเทศจีนเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ ศาสนา อิสลาม และยังมีอีกหนึ่งศาสนาที่ได้รับการสืบทอดมาจากต่างประเทศและได้รับความศรัทธา สูงสุดในหมู่ประชาชนชาวจีนคือ ศาสนาพุทธ (Fang Litian, 1988)

นักพุทธศาสตร์ของจีนมีการสันนิษฐานเรื่องช่วงเวลาศาสนาพุทธได้เข้ามาเผยแผ่ใน ประเทศจีนแตกต่างกันเป็นหลายช่วงเวลา ทั้งนี้ เพราะนักโบราณคดีได้ขุดพบพระพุทธรูปในยุคนั้น จากพื้นที่หลายแห่งในประเทศจีน เช่น พระพุทธรูปที่ภูเขาผิงซานแห่งมณฑลเสฉวน และ พระพุทธรูปที่ภูเขาข่งอวี่ซานในมณฑลเจียงซู เป็นต้นสำหรับทัศนะของชาวจีนในยุคนั้น ศาสนา พุทธคือศาสนาและวัฒนธรรมต่างชาติที่แปลกหน้าและยังไม่คุ้นเคย ฉะนั้น ในช่วงแรกของการเผยแผ่ศาสนาและหลักธรรมคำสอนจึงประสบกับการถูกกีดกันอย่างรุนแรงจากวัฒนธรรมดั้งเดิมของ ชาวจีน และลัทธิต่างๆ กล่าวคือ ลัทธิขงจื๊อได้มีการกีดกันศาสนาพุทธมากกว่าที่คิดจะปรองดอง นอกจากนี้ศาสนาพุทธยังถูกกีดกันต่อต้านและปะทะกับลัทธิเต๋ามาโดยตลอด ในสมัยจักรพรรดิ ถึงไท่จง พระองค์ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการทำให้สามศาสนาหันหน้าเข้าหากัน ทั้งนี้ เพราะชนชั้นปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า หลักปรัชญาของลัทธิขงจื๊อเหมาะสมอย่างยิ่ง สำหรับการบริหารปกครองแผ่นดิน หลักธรรมคำสอนของศาสนาพุทธมีคุณค่าด้านการปลูกฝัง ศิลธรรมและจริยธรรมของประชาชน ส่วนวิถีแห่งเต๋าส่งผลดีสำหรับการทำนุบำรุงรักษาร่างกายให้ แข็งแรงมีสุขภาพดี และอายุยืน (Fang Litian, 1988) ในระยะแรกที่ศาสนาพุทธเผยแผ่เข้ามาใน ประเทศจีนได้วิวัฒนาการไปตามครรลองและขนบประเพณีของวัฒนธรรมจีน ทำให้ศาสนาพุทธฝัง รากลึกในประเทศจีนได้ไม่นานก็สามารถสร้างศรัทธาและเข้าไปอยู่ในจิตใจของชาวจีนได้โดยไม่ ส่งผลกระทบต่อแนวทางการประพฤติปฏิบัติหรือความเชื่อของลัทธิอื่นๆ เพราะศาสนาพุทธได้รับ เอาแนวความคิดของลัทธิขงจื๊อและลัทธิเต๋ามาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับวิถีของตน จากประวัติศาสตร์ ทั้งหมดทำให้เห็นได้ว่า กว่าที่ศาสนาพุทธจะได้รับการยอมรับและถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม จีนก็ได้ใช้เวลายาวนานกว่าหลายร้อยปี แต่ความพยายามทั้งหมดไม่ได้สูญเปล่าเพราะต่อมาศาสนา พุทธได้รับการยอมรับและถือเป็นหนึ่งในสามศาสนาหรือลัทธิใหญ่ในประเทศจีนที่มีความสำคัญ และได้รับความศรัทธาไม่น้อยไปกว่าลัทธิเต๋าและลัทธิขงจื๊อ

ภาพที่ 2-1 การเจริญภาวนาของพระสงฆ์ในประเทศจีน (<http://fo.sina.com.cn>)

หลังจากที่ศาสนาพุทธได้รับการยอมรับจากพุทธศาสนิกชนจีนในหมู่กว้าง ทำให้ศาสนาพุทธได้มีการปรับตัวและแบ่งเป็นหลายนิกายที่มีลักษณะเฉพาะแบบจีนตามความเชื่อและศรัทธาของพุทธศาสนิกชนจีนกลุ่มนั้น โดย RenJiyi(1988) ได้แบ่งนิกายบริสุทธิ์เป็น 4 นิกายใหญ่ ได้แก่

1. นิกายสังฆกรรมปฏนทริกสูตรหรือนิกายเทียน ไถ (Lotus Sutra) ผู้ก่อตั้งคือฉีอู๋ คัมภีร์หลักที่นับถือ คือ สังฆกรรมปฏนทริกสูตรมีใจความสำคัญว่าสรรพสัตว์ทั้งหลายมีความเป็นพุทธะอยู่ในตัว เมื่อกำจัดอวิชชาได้โดยสิ้นเชิงพุทธภาวะจะแสดงออกมาโดยเนื้อแท้แล้วทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่เปิดหนทางปรองดองระหว่างพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน

2. นิกายชยานหรือเซน(Zen) ยึดถือหลักปฏิบัติธรรมตามหลักของพระพุทธเจ้า คือ การฝึกสติ อริยสัจ 4 และมรรค 8 โดยถือว่าการบรรลุธรรมผลนั้นไม่ใช่อยู่ที่ตัวบทอักษรหรือความรู้ในด้านปริยัติ แต่ต้องอยู่ที่การขัดเกลาจิตใจของตนเองเป็นสำคัญ ซึ่งต่อมากลายเป็นนิกายในศาสนาพุทธฝ่ายมหายานที่นับถือกันอย่างแพร่หลายในแถบเอเชียตะวันออก

3. นิกายอวตังสกะหรือนิกายหัวเหยียน (Huayan Buddhism) ก่อตั้งขึ้นในช่วงปลายสมัยราชวงศ์ซุยและรุ่งเรืองถึงขีดสุดในสมัยราชวงศ์ถัง ผู้นับถือนิกายนี้จะประพฤติปฏิบัติตนตามพุทธธรรมคำสั่งสอนในอวตังสกะสูตรหรือพุทธาวตังสกะมหาไวปุลยสูตรเป็นหลักซึ่งมีใจความว่า สรรพสัตว์มีสภาพเป็นเอกภาพ หรือเรียกว่า “เอกสัจธรรมธาตุ” และมีทฤษฎีเน้นด้านการผสมผสานเบญจจรยา (เมตตา กตัญญู มรยาท ปัญญา สัจจะ) ของลัทธิขงจื้อให้เป็นหนึ่งเดียวกันกับเบญจศีลในพุทธศาสนา

4. นิกายสุขาวดี (Pure Land Buddhism) ถือว่าการพ้นทุกข์ของสรรพสัตว์ทั้งปวงต้องอาศัยปัจจัยภายนอก โดยนิกายนี้เน้นเรื่องการไปเกิด ณ แดนสุขาวดีของพระอมิตายะ ซึ่งเชื่อว่าเมื่อไปเกิดแล้วจะไม่ตกต่ำมาสู่อบายภูมิอีก

จนมาถึงสมัยสาธารณรัฐจีน (พ.ศ.2455) รัฐบาลไม่ได้สนับสนุนพระพุทธศาสนา อีกทั้งยังโจมตีและลดบทบาทพระพุทธศาสนาลง มีการนำวัดวาอารามไปใช้เป็นที่ทำการและสถานที่ราชการ จนกระทั่งพระอาจารย์ไท่สฺวี่ได้ริเริ่มฟื้นฟูพระพุทธศาสนาและมีการก่อตั้งพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยขึ้นจึงเริ่มมั่นคงในระดับหนึ่ง ต่อมาเมื่อประเทศจีนเปลี่ยนชื่อเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีนและปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ (พ.ศ.2492) หลักการการปกครองดังกล่าวขัดกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหลายประการ แต่ในช่วงแรกศรัทธาของประชาชนยังมีมากทางรัฐบาลจึงไม่ได้ใช้ความรุนแรงแต่เมื่อเวลาผ่านไปจึงมีการออกมาตรการหลายอย่างบีบบังคับให้พระภิกษุต้องลาสิกขา ฆราวาสสังฆิกวัดวาอาราม และยิ่งเลวร้ายขึ้นเมื่อช่วงปี พ.ศ. 2509-2512 ที่รัฐบาลได้ยึดวัดเป็นของราชการ ห้ามประกอบศาสนกิจต่างๆ และการเผยแพร่พระพุทธศาสนาถือเป็นความผิดทางกฎหมาย พระคัมภีร์ต่างๆ ถูกเผา พระพุทธรูปและวัตถุทำลาหายไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งจากเหตุการณ์นี้ทำให้พระพุทธศาสนาเกือบสูญสิ้นไปจากประเทศจีนจนกระทั่งประธานพรรคคอมมิวนิสต์จีน เหมา เจ๋อตง ถึงแก่อสัญกรรม รัฐบาลใหม่จึงค่อยคลายความเข้มงวดลงและให้เสรีภาพในการนับถือศาสนาของประชาชนมากขึ้นจนถึงปัจจุบัน (เข้าถึงได้จาก

<http://www.thongkasem.com/knowledge.php?kid=61>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2015)

นักพุทธศาสตร์จีนในปัจจุบันลงความเห็นไว้ว่า เมื่อแรกที่พระพุทธศาสนาเข้าไปในประเทศจีนนั้นต้องอาศัยวัฒนธรรมจีนเป็นทุนเกาะเพื่อให้ออกไปเผยแผ่ศาสนาออกไปได้ ซึ่งการที่ศาสนาใหม่โดยเฉพาะศาสนาต่างชาตินั้นจะเข้าไปเผยแผ่ศาสนาหรือปรัชญาของตนให้เป็นที่ยอมรับนับถือในหมู่มวลชนกลุ่มใหม่นั้นไม่ใช่เรื่องที่จะทำได้ง่ายเพราะวัฒนธรรมดั้งเดิมของทุกชาติล้วนมีด้านที่จจะอนุรักษ์ คุ้มครองตนเองและต่อต้านสิ่งที่เข้าไปหมิ่นอยู่ในตัวเองเป็นวิสัย ดังนั้น ผู้เผยแผ่จะต้องสกัดกั้นการปรับปรุงสิ่งที่นำเข้าไปใหม่ให้สอดคล้องกับแนวความคิดและความต้องการของผู้คนในดินแดนแห่งนั้น ทั้งยังต้องทำให้หมู่มชนนั้นเชื่อว่าการเสาะแสวงหาของตนมีหนทางเป็นจริงขึ้นได้ ศาสนานั้นจึงจะสามารถสร้างศรัทธาปสาทะขึ้นในหมู่มชนเหล่านั้นและเป็นที่ยอมรับในที่สุด

(Chiu Shulun, 2015)

พุทธปฏิมากรรมและพุทธสัญลักษณ์

จากความเชื่อ ความศรัทธาและหลักคำสอนทางศาสนาที่กล่าวถึงสภาวะธรรมชาติที่แสดงความเป็นจริงในชีวิตมนุษย์ การพัฒนาสติปัญญาเพื่อนำไปสู่การหลุดพ้นจากความทุกข์ การเวียนว่ายตายเกิดและการมุ่งสู่พระนิพพาน ถือเป็นปรัชญาอันประเสริฐที่สำคัญอย่างหนึ่งของ

พระพุทธเจ้าและเป็นเหตุให้พุทธศาสนิกชนจีนผู้เลื่อมใสและมีจิตยินดีในปรัชญาได้สร้างสรรค์ผลงาน “พุทธศิลป์” ขึ้นเพื่อมุ่งมันเผยแผ่แนวคิด พิธีกรรม และจริยวัตรของพระพุทธเจ้าด้วยผลงานศิลปกรรม เพราะนอกจากจะสามารถสื่อถึงหลักธรรมที่ลึกซึ้งออกมาให้เข้าใจได้อย่างง่ายดายแล้ว ยังเป็นการน้อมนำให้วิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชนจีน ได้ใกล้ชิดกับแนบแน่นกับวิถีประเพณีปฏิบัติตามหลักศาสนาด้วย

“พุทธศิลป์” คือคำที่ใช้เรียกงานศิลปะที่เกิดจากความศรัทธาเลื่อมใสในศาสนาพุทธ เกิดขึ้นในประมาณศตวรรษที่ 5-6 หลังจากที่พระศรีศากยมุนีพระพุทธเจ้าเสด็จนิพพานที่อนุทวีปอินเดีย โดยมีความหมายครอบคลุม 2 บริบท คือ พุทธะ หมายถึง พระพุทธเจ้าและพระพุทธศาสนา ศิลปะ หมายถึง ผลงานศิลปกรรมที่สื่อเจตนารมณ์และสร้างขึ้นเพื่อเผยแผ่คำสอนทางศาสนา

จากการศึกษาเรื่องพุทธศิลป์จีนพบว่าศิลปะทางพระพุทธศาสนาคือผลงานที่สร้างหรือผลิตขึ้นเพื่อรับใช้พระพุทธรูปที่มีโครงสร้างที่เป็นรูปแบบหลักคือศิลปะวัดและศิลปะถ้ำโดยถ้ำของพระพุทธศาสนาจะเลียนแบบและผสมผสานรูปแบบมาจากการก่อสร้างและปฏิมากรรมของวัด ดังนั้นศิลปะทางพระพุทธศาสนาจึงมีความหมายครอบคลุมถึงสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรมวรรณกรรมดนตรีและผลงานศิลปะอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาโดยตรง นอกจากนี้ Du Jiwen ยังได้ให้ความหมายของศิลปะทางพระพุทธศาสนาในประเทศจีนไว้อย่างน่าสนใจและมีความหมายครอบคลุมมากที่สุดกล่าวคือหมายถึงงานศิลปะของชาวจีนที่มีความพิเศษอย่างหนึ่งและเป็นงานศิลปะที่มีสาระสำคัญยิ่งเกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรมไปจนถึงวรรณกรรมการแสดงดนตรีและสัญลักษณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเป็นต้นถือเป็นการสะสมประวัติศาสตร์ทางศาสนาและวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นรูปแบบศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์และการตกผลึกทางปัญญาวัฒนธรรมจีนอารยะธรรมมนุษย์พลังแห่งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีการพัฒนามาอย่างนานกว่าพันปีจนกลายเป็นรูปแบบศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะมีความโดดเด่นและมีคุณค่าความงามตามแบบจีนที่ไม่เหมือนกับชาติอื่นในโลก (Du Jiwen, 1991)

“พุทธปฏิมากรรม” หมายถึง ประติมากรรมที่สร้างขึ้นเพื่อรับใช้พระพุทธศาสนาและสร้างขึ้นจากแรงศรัทธาของพุทธศาสนิกชนไว้เป็นพุทธบูชาแก่คนรุ่นหลัง ถือเป็นงานพุทธศิลป์ที่มีมากที่สุดประเภทหนึ่งในประเทศจีน เป็นศิลปะที่สื่อความหมายทางศาสนาด้วยประสาทสัมผัสทางตาหรือการมองเห็นผ่านรูปร่าง รูปทรง จุด เส้น สี พื้นผิว และปริมาตรทั้งยังเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการถ่ายทอดอุดมคติ ความเชื่อ และแนวคิดให้เป็นรูปธรรม ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนตลอดจนความศรัทธาเลื่อมใสในหมู่พุทธศาสนิกชน โดยสามารถแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้

1. รูปปั้นและรูปสลักคือ พุทธปฏิมากรรมที่มีเป็นจำนวนมากประเภทหนึ่ง สร้างขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของความเคารพนับถือให้ปรากฏเป็นรูปธรรมและใช้เป็นศูนย์รวมความศรัทธาในศาสนา ประกอบด้วย รูปปั้นพระศรีอารียเมตไตรย พระอวโลกิเตศวร โพธิสัตว์พระอมิตาภพุทธะ เป็นต้น ตลอดจนพระพุทธรูปปางต่างๆ ได้แก่ เจ้าแม่กวนอิม พระมัญชุศรี โพธิสัตว์ พระกษิติครรภ โพธิสัตว์ เป็นต้น โดยรูปปั้นทั้งหมดเหล่านี้ล้วนให้บรรยากาศความงามที่จริงใจ เครื่องขริม ใจดี เงียบสงบและมีลักษณะของรูปปั้นแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและสถานที่ โดยสามารถแบ่งลักษณะตามเอกลักษณ์ของรูปปั้นและรูปสลักของพระพุทธรูปเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้ (<http://baike.baidu.com/item/%E4%BD%9B%E5%83%8F>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2015)

1.1 พระพุทธรูปตามแบบชาวฮั่น ใบหน้าของพระพุทธรูเจ้าจะมีลักษณะกลม อวบน้ำ อ่อนโยน ใจดี ยิ้มแย้ม สีสนของรูปปั้นดูสดใสแต่จะมีการเลือกใช้เคลือบแตกต่างกันไปตามยุคสมัย ถือเป็นรูปปั้นที่มีเค้าโครงชัดเจนและมีรายละเอียดเหมือนจริง (ส่วนใหญ่แพร่กระจายอยู่บริเวณพื้นที่ทางวัฒนธรรมของชาวจีนแผ่นดินใหญ่ หรือเรียกว่าชาวฮั่น)

ภาพที่ 2-2 พระพุทธรูปตามแบบชาวฮั่น (<http://movyu.blog.sohu.com/164171787.html>)

1.2 พระพุทธรูปตามแบบทิเบต ใบหน้าของพระพุทธรูปเจ้าจะมีลักษณะแสดงอารมณ์ โกรธ เกร็งขมและรุนแรง ส่วนใหญ่เป็นรูปปั้นเทพธิดาหรือรูปปั้นครึ่งหญิงครึ่งชาย ซึ่งถือเป็นรูปปั้นที่มีคุณสมบัติเด่นตามแบบทิเบต (ส่วนใหญ่แพร่กระจายอยู่บริเวณพื้นที่ในมณฑลทิเบต เสฉวน ซิงไห่ ยูนนาน เป็นต้น)

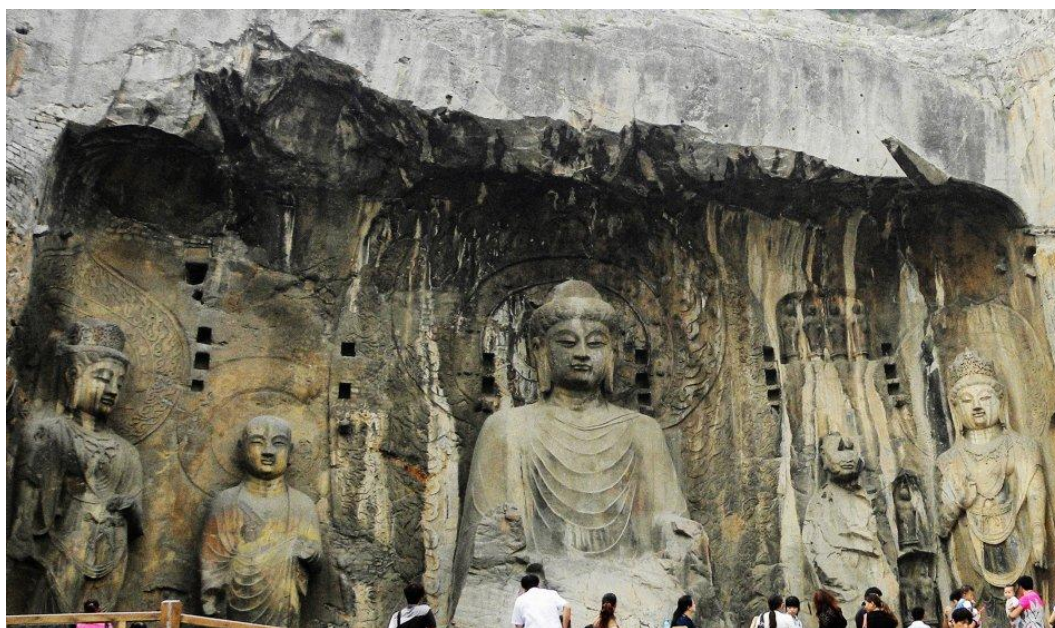
ภาพที่ 2-3 พระพุทธรูปตามแบบทิเบต (http://blog.sina.com.cn/s/blog_63fcf1aa0100zajt.html)

1.3 พระพุทธรูปตามแบบเถรวาท ใบหน้าของพระพุทธรูปเจ้าจะมีลักษณะงดงาม แจ่มใส เรียวสวย ร่างกายบอบบาง แต่งกายด้วยชุดที่พลิ้วไหว บางครั้งอาจไม่สวมเสื้อผ้าหรือบางครั้งก็สวมเสื้อผ้าที่เต็มไปด้วยลวดลายสวยงาม (ส่วนใหญ่แพร่กระจายอยู่บริเวณพื้นที่ประเทศไทย พม่า กัมพูชา ลาว ไต้หวันและฮ่องกง)

ภาพที่ 2-4 พระพุทธรูปตามแบบเถรวาท (<http://www.zgdzwh.com/about.php?id=180>)

2. รูปสลักหินถือเป็นมรดกทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ยังคงหลงเหลือร่องรอยทางประวัติศาสตร์ศาสนาในประเทศแถบเอเชียได้เป็นอย่างดี ถ้ำหินแกะสลักและรูปสลักหินมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดแนบแน่นกับศาสนาพุทธและถือเป็นเครื่องบริการทางใจของพุทธศาสนิกชน แต่เนื่องจากความหลากหลายของชาติพันธุ์และชนชั้นทางสังคมของผู้นับถือศาสนาพุทธทำให้ศาสนาพุทธเกิดนิยายที่แตกต่างกันขึ้นเป็นจำนวนมากส่งผลให้รูปปั้นและพุทธปฏิมากรรมในถ้ำหินมีรูปแบบแตกต่างกันไปตามนิยายที่ตนนับถือ ดังนั้นวิวัฒนาการของการสร้างพุทธปฏิมากรรมในถ้ำหินจึงแตกต่างกันไปตามกาลเวลา สถานที่ และสถานการณ์การพัฒนาในขณะนั้น ในกลุ่มถ้ำหินที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในประเทศจีน รูปสลักหินที่ยังคงได้รับการเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดีจนถึงปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นรูปสลักหินพระศรีศากยมุนีพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์ รองลงมาคือรูปสลักหินเรื่องราวชาดกและนิทานในศาสนาพุทธ (เช่น การบำเพ็ญเพียร การทำสมาธิขั้นสูง การอดกลั้น และการแสวงหาการหลุดพ้น) เป็นต้น(Li Xia, 1997)

ภาพที่ 2-5 รูปสลักหินพระพุทธรูปเจ้าที่ถ้ำหินคูนหวง

(http://blog.sina.com.cn/s/blog_702bc64c01012og6.html)

3. ภาพสลักสำหรับประดับตกแต่งอาคารคือรูปสลักที่นูนขึ้นมาจากพื้นหลังหรือมีพื้นหลังรองรับสามารถมองเห็นได้ชัดเจนเพียงด้านเดียวคือด้านหน้าส่วนใหญ่เป็นลวดลายประดับที่อยู่บริเวณหลังคาถ้ำฐานพระพุทธรูปจิตรกรรมฝาผนัง เครื่องประดับตกแต่งบนเครื่องแต่งกายของพระโพธิสัตว์ศาลทับหลังและกระเบื้องปูพื้น เป็นต้น(Liu Wenfang, 2005)

ภาพที่ 2-6 ภาพสลักกำแพงวัดม้าขาว เมืองฉั่วหยาง (<http://www.china-designer.com>)

สัญลักษณ์ คือเครื่องหมายที่สื่อแทนความหมายของสิ่งหนึ่งด้วยการใช้สิ่งของที่มีลักษณะคล้ายคลึงหรือเหมือนกันกับของอีกสิ่งหนึ่งมาเปรียบเทียบและตีความให้เข้าใจถึงคุณสมบัติของของสิ่งนั้นด้วยภาพ ส่วนใหญ่จะใช้แสดงสิ่งที่เป็นนามธรรมออกมาให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้ผู้พบเห็นเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

พุทธสัญลักษณ์หมายถึงภาพแสดงนามธรรมของสรรพสิ่งที่ใช้อ้างอิงสำหรับการออกแบบคือการบูรณาการและการผสมผสานประสบการณ์และความทรงจำทางพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อสรรพสิ่งทั้งปวงแสดงให้เห็นการพลีไหวทางจิตวิญญาณและการถ่ายทอดพระพุทธรูปทั้งยังเป็นตัวแทนแห่งความเป็นสิริมงคลและมีความหมายพื้นฐานว่าความรักและการเสียสละซึ่งต่อมาภายหลังได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของพระพุทธรูปและเป็นสัญลักษณ์ที่ติดตามพระพุทธเจ้าในการแสดงความหมายของสติปัญญาและการตรัสรู้การสร้างภาพสัญลักษณ์ทางศาสนาส่วนใหญ่มีที่มาจากรูปพระวรกายภายนอกของพระพุทธรูปและเรื่องราวพุทธประวัติหรือชาดก อาทิ การแสดงความหมายด้วยมือท้วงท่าที่พระหัตถ์ภาพจิตรกรรมฝาผนัง หรือสัญลักษณ์อื่นๆ เป็นต้น โดยนักปราชญ์ทางศาสนาได้เรียนรู้พระธรรมคำสอนอย่างลึกซึ้งและนำมาโนภาพมาสร้างให้เกิดเป็นสัญลักษณ์เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา

การออกแบบร่วมสมัยและการใช้สัญลักษณ์กลายเป็นตัวแทนการแสดงออกผ่านคำพูดของนักออกแบบที่สามารถเพิ่มความรวดเร็วในการสื่อสารไปยังผู้ชมได้เป็นอย่างดีถือเป็นสี้นทางภาษาของมนุษย์ที่สามารถแสดงพฤติกรรมอันหลากหลายทางด้านอารมณ์และสภาพจิตใจได้โดยไม่

ใช้เสียงและกลายเป็นความโดดเด่นทางภาษาโดยความหมายและภาษาที่ปรากฏบนงานพุทธศิลป์ เป็นภาษาที่ถ่ายทอดเรื่องราวทางวัฒนธรรมของศาสนาที่มีประโยชน์ต่อการออกแบบร่วมสมัยเป็นอย่างมาก โดย Wang Yiming (2012) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทางศิลปะของพุทธสัญลักษณ์ไว้เป็นแนวทาง ดังนี้

1. ภาพสัญลักษณ์

ความแตกต่างกันทางภาษาของแต่ละประเทศในโลกทำให้ภาพสัญลักษณ์กลายเป็นเครื่องมือสื่อสารสำคัญที่จะทำให้เกิดการสื่อสารได้อย่างเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันและถือเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถแสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติที่หลากหลายได้อย่างครอบคลุมทางโครงสร้างและรูปแบบของสัญลักษณ์ที่เป็นศิลปะร่วมสมัยมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป ซึ่งจากการผสมผสานระหว่างความหลากหลายของรูปแบบศิลปะและการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้ทำให้การแสดงผลและการส่งผ่านข้อมูลด้วยภาพสัญลักษณ์ถึงความหลากหลายและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมมากขึ้น นั่นหมายถึงการออกแบบต้องการองค์ประกอบภาพสัญลักษณ์ที่หลากหลายและวิธีทางเทคนิคที่แตกต่างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการออกแบบที่สมบูรณ์

ภาพสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนงานพุทธศิลป์ทำหน้าที่เป็นสื่อแสดงออกทางศิลปะ ซึ่งถือเป็นตัวแทนในการบอกเล่าและการขยายความที่สะท้อนให้เห็นสิ่งที่ซ่อนอยู่หรือข้อมูลที่มองไม่เห็น ทั้งนี้เพราะสรรพสิ่งที่ปรากฏอยู่ในโลกต่างสามารถเปลี่ยนแปลงกายภาพให้มีลักษณะที่เฉพาะและสื่อความเป็นนามธรรมได้ วิธีการหนึ่งของการสื่อความด้วยภาพสัญลักษณ์คือการแสดงออกระหว่างมนุษย์กับความเป็นจริงของสิ่งที่เห็นให้สัมพันธ์กับความรู้สึทางด้านจิตใจอารมณ์ และความคิด

2. การสื่อความหมาย

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนงานพุทธศิลป์คล้ายคลึงกับทฤษฎีการรับรู้ที่อาศัยสัญลักษณ์เพื่อแสดงทิศทางที่แน่นอนและแนวคิดที่เป็นนามธรรมในทางศาสนา โดยภาพที่แสดงความรู้สึกเหล่านี้ไม่มีรูปร่างทางทฤษฎีที่แน่นอนให้ศึกษา แต่สามารถแทนการแสดงผลทางความคิดได้ด้วยภาพที่มีชีวิตชีวาโดยงานพุทธศิลป์ใช้รูปร่างเพื่อแสดงความหมายและแนวคิดที่เป็นนามธรรมเช่น การใช้ของสิ่งหนึ่งเพื่อกล่าวถึงเรื่องหนึ่ง หรือใช้ปัจจัยหนึ่งเพื่อแสดงองค์ประกอบหนึ่ง เป็นต้น เพราะการแสดงผลออกด้วยข้อมูลที่เป็นนามธรรมมีช่องว่างที่มีความสัมพันธ์ร่วมกันกับจิตสำนึกอย่างลึกซึ้งจนกลายเป็นสัญลักษณ์ที่รู้จักและเข้าใจกันอย่างแพร่หลายโดยใช้วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดทิศทาง ซึ่งสามารถแสดงความหมายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่งผลให้ภาพนั้นกลายเป็นตัวแทนที่มีความสามารถในการส่งต่อข้อมูลและมีความหมายสัญลักษณ์ต่อไป

ทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์

การสร้างสรรค์งานศิลปะคือการแสดงออกของมนุษย์ที่มีมูลเหตุมาจากความประทับใจ ความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์จากมโนภาพที่ได้จากข้อมูลความงามตามธรรมชาติหรือจินตนาการที่คิดฝันและใช้ศิลปะเป็นสื่อกลางให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจในอุดมการณ์ของตน ซึ่งการสร้างสรรค์งานศิลปะอย่างมีระบบแบบแผนและขั้นตอนการดำเนินงานจะยิ่งทำให้ผลงานเกิดองค์ประกอบทางศิลปะที่ชัดเจน หรือเรียกว่าการออกแบบผลงานศิลปะ

ความหมายของการออกแบบผลิตภัณฑ์

การออกแบบ คือ กระบวนการสร้างสรรค์ประเภทหนึ่งของมนุษย์โดยใช้วัสดุานาชนิดเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อปรับปรุง แก้ไขและตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิตประจำวันให้มีความสะดวกสบาย สวยงาม แปลกใหม่ หรือเพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้มีคุณภาพมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้ การออกแบบจะถูกดำเนินการขึ้นอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและมีการใช้วิธีการที่สอดคล้องกับลักษณะ รูปแบบและคุณสมบัติของวัสดุแต่ละชนิด ซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งรูปแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ หรือการผสมผสานทั้งสองอย่างเข้าด้วยกัน (Yang Fengjian, (2013), ทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์, นิตยสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจีน, Beijing: China Packaging Corporation. P.547)

การออกแบบ คือ การสร้างสรรค์ผลงานตามแนวคิดของตนเองโดยใช้เส้น รูปภาพ สัญลักษณ์ ตัวเลข และสีเส้น เป็นต้น มาดำเนินการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีโครงสร้างที่สมบูรณ์ และมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการออกแบบเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพขั้นตอนการทำงานต่างๆ ด้วยการวางแผน กำหนดแนวคิด ปัญหาและแก้ไขปัญหาเพื่อให้ผลงานแสดงออกมาเป็นรูปร่างที่สวยงาม (Liang Huiying, ทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์และออกแบบสิ่งทอ, China Textile Leader, Beijing: China Textile Information Center, 2013, P.128)

การออกแบบผลิตภัณฑ์ หมายถึง การถ่ายทอดรูปแบบจากความคิดออกมาเป็นผลงานที่ผู้อื่น สามารถมองเห็น รับรู้ หรือสัมผัสได้ เพื่อให้มีความเข้าใจในผลงานร่วมกัน โดยความสำคัญของการออกแบบ มีอยู่หลายประการ กล่าวคือ

1. ในแง่ของการวางแผนการทำงาน งานออกแบบจะช่วยให้การทำงานเป็นไปตามขั้นตอน อย่างเหมาะสม และประหยัดเวลา ดังนั้นอาจถือว่าการออกแบบ คือ การวางแผนการทำงานก็ได้
2. ในแง่ของการนำเสนอผลงาน ผลงานออกแบบจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจตรงกันอย่างชัดเจน ดังนั้น ความสำคัญในด้านนี้ คือ เป็นสื่อความหมายเพื่อความเข้าใจระหว่างกัน

3. เป็นสิ่งที่อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับงาน งานบางประเภทอาจมีรายละเอียดมากมาย ซับซ้อน ผลงานออกแบบจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้อง และผู้พบเห็นมีความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นหรืออาจกล่าวได้ว่า ผลงานออกแบบ คือ ตัวแทนความคิดของผู้ออกแบบได้ทั้งหมด

4. แบบ จะมีความสำคัญอย่างที่สุด ในกรณีที่ นักออกแบบกับผู้สร้างงานหรือผู้ผลิตเป็นคนละคนกัน เช่น สถาปนิกกับช่างก่อสร้าง นักออกแบบกับผู้ผลิตในโรงงานหรือถ้าจะเปรียบเทียบแล้ว นักออกแบบก็เหมือนกับคนเขียนบทละครนั่นเอง (เกษร อนันตวรรณ, เรียนรู้ ความหมายของการออกแบบและผลิตภัณฑ์, <https://www.l3nr.org/posts/319321>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2560)

การออกแบบผลิตภัณฑ์ตามความหมายของผู้วิจัย หมายถึงการบูรณาการองค์ประกอบทางศิลปะที่หลากหลาย เช่น เส้น สัญลักษณ์ ตัวเลข สี สัน แนวคิด เป็นต้น ให้กลายเป็นผลงานแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ ที่มีจุดประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาเปลี่ยนแปลงกายภาพเครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ให้เหมาะสมกับวิถีการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

ความสำคัญของการออกแบบผลิตภัณฑ์

การออกแบบผลิตภัณฑ์ต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนครอบคลุมทุกบริบทของผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กลยุทธ์ภาพลักษณ์ภายนอก โครงสร้าง ความสามารถและรูปแบบของระบบการผลิต ดังนั้น การออกแบบผลิตภัณฑ์จึงมีความหมายสำคัญและส่งผลกระทบต่อสภาพของผลิตภัณฑ์โดยตรง หากการออกแบบผลิตภัณฑ์ขาดมุมมองด้านการผลิตอาจทำให้ต้องมีค่าใช้จ่ายในการผลิตสูงขึ้นเพื่อใช้ปรับแก้และเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรวัสดุและแรงงานในการผลิต แต่ในทางกลับกันหากมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ดีไม่เพียงแต่เป็นการแสดงความสามารถที่เหนือกว่ายังทำให้มีความสะดวกในการผลิต ต้นทุนการผลิตต่ำ และทำให้ผลิตภัณฑ์มีความสามารถทางการแข่งขันเพิ่มขึ้นด้วย โดยธุรกิจชั้นนำในปัจจุบันต่างให้ความสำคัญกับรายละเอียดขบย่อยในการออกแบบ เพราะเป็นการลงทุนด้วยต้นทุนที่ต่ำและได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งบริษัทในประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่ถือว่าการออกแบบเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ที่ได้รับความนิยม และเป็นกุญแจแห่งชัยชนะที่สำคัญ (A Hang, 2015)

นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งได้เป็น (<http://vongthong.blogspot.com/2012/07/blog-post.html>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2560)

1. ความสำคัญ ในด้านคุณค่าทาง ศิลปะ งานออกแบบที่ดีทำให้ผลิตภัณฑ์ มีความงาม ดึงดูดใจ สามารถตอบสนอง รสนิยมของผู้บริโภคได้
2. มีประสิทธิภาพทางอุตสาหกรรม มีการเลือกวัสดุที่ดีเพื่อนำเข้าสู่ กระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพลงทุนน้อย แต่มีปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

3. มีคุณภาพทางการบริโภค ผลิตภัณฑ์ที่มีการออกแบบที่ดี มีการใช้วัสดุที่ดีมีกระบวนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้ผลิตภัณฑ์มีความคงทนและ มีความปลอดภัยในการใช้สอย
4. มีศักยภาพในการแข่งขันทางพาณิชย์ ผลิตภัณฑ์ที่มีความงาม ความ คงทนและความปลอดภัยจะเป็นที่ต้องการของตลาดทำให้มียอดขายสูงสามารถแข่งขัน ทางการค้ากับผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันของบริษัทอื่น
5. มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ เมื่อบริษัทมีกำไรจากการขายผลิตภัณฑ์ ที่มีการออกแบบที่ดี บริษัทจะนำผลกำไรมาลงทุนเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยการ ปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมหรือสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่คล้ายคลึงกับผลิตภัณฑ์เดิม
6. มีศักยภาพในการรักษาลูกค้าเดิม การปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมหรือการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกี่ยวข้องกันขึ้นด้วยการออกแบบที่ดีจะช่วยให้บริษัทสามารถรักษาลูกค้าเดิมไว้ได้ ในขณะที่เดียวกันบริษัทยังสามารถดึงดูดลูกค้าใหม่ที่มีรสนิยมอย่างเดียวกันได้ด้วย
7. มีการพยากรณ์ที่ดี เป็นที่คาดหมายกันว่าสินค้าที่มีการออกแบบไม่ดี จะไม่ค่อยได้รับการยอมรับของประชาชนในทางตรงกันข้ามสินค้าที่มีการออกแบบ ที่ดีจะได้รับการยอมรับ ทำให้การพยากรณ์เป็นไปในทางที่พึงประสงค์
8. มีการรับรองคุณภาพตามระบบ ISO 9000 ผลิตภัณฑ์ของบริษัทที่ได้รับ ประกันคุณภาพ มีการควบคุมการออกแบบกระบวนการผลิตการตรวจและการทดสอบลักษณะและคุณลักษณะโดยรวมของผลิตภัณฑ์และแสดงให้เห็นได้ ทำให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจ
9. มีการคิดค้นสิ่งใหม่ เมื่อมีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือ ต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีความแปลกและแตกต่างไปจากเดิมตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงระดับมาก เป็นต้นว่า บริษัทผลิตรถยนต์จะมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยกับรถยนต์รุ่นเดิมอยู่เสมอ เพื่อให้กลายเป็นรถยนต์รุ่นใหม่พร้อมกับราคาที่เพิ่มสูงขึ้น
10. มีการพัฒนาทีมงานในการออกแบบ เป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง นักออกแบบด้วยกัน และทำงานร่วมกับบุคลากรฝ่ายการตลาด วิศวกร ฝ่ายผลิต คนงานรวมทั้งผู้บริหารองค์การ ซึ่งทำให้มีการระดมความคิดนำไปสู่การคิดค้น สิ่งใหม่
11. ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและมีการออกแบบที่ดี เป็นการสร้างภาพพจน์ ที่ดีให้กับบริษัทๆ จะได้รับการยกย่อง ได้รับความไว้วางใจและเป็นที่ต้องการของ ลูกค้าอยู่เสมอ
12. การผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้ได้สินค้าที่มีทั้งปริมาณและ คุณภาพและมียอดขายสูง เนื่องมาจากการออกแบบที่ดี มีส่วนช่วยให้องค์การบรรลุ เป้าหมายทั้งทางด้านอุตสาหกรรมและธุรกิจ

หลักการพิจารณาสำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ดี

ในการสร้างสรรค์งานออกแบบผลิตภัณฑ์นอกจากต้องอาศัยองค์ประกอบศิลป์คือรูปร่าง รูปทรงจุดเส้นสีปริมาตรน้ำหนักและพื้นผิวมาจัดวางให้เกิดความสวยงามแล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการในการออกแบบดังนี้(YANG Feng, 2005)

1. หลักการด้านการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า ความสามารถของผลิตภัณฑ์คือ ความต้องการพื้นฐานในการออกแบบผลิตภัณฑ์ กล่าวคือผลิตภัณฑ์ที่จะสามารถตอบสนองต่อ ความต้องการของลูกค้าได้ดีต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจากความต้องการของลูกค้านั่นเองซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นพื้นฐานของการออกแบบที่สำคัญการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ไม่ตรงตามความต้องการของลูกค้าจะนำมาซึ่งความสูญเปล่าและสิ้นเปลือง ทั้งนี้หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ตรงตาม ความต้องการ ผู้ออกแบบจะต้องไม่หยุดพัฒนาผลิตภัณฑ์ ยกฐานะ สร้างความแปลกใหม่และเหมาะสมกับยุคสมัย

2. หลักการด้านข้อมูล ข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ข้อมูล ทางการตลาดเทคนิควิทยาศาสตร์ข้อมูลการทดสอบทางเทคนิคและข้อมูลกระบวนการเป็นต้นนัก ออกแบบที่ดีต้องมีความรู้รอบด้าน ถูกต้อง และต้องเข้าใจข้อมูลที่สัมพันธ์กับการออกแบบ เพื่อใช้ ข้อมูลดังกล่าวมาวางแผนผลิตภัณฑ์ รูปแบบและรายละเอียดให้ถูกต้องทั้งยังทำให้การออกแบบ ได้รับการยกระดับขึ้นด้วย

3. หลักการด้านความคิดสร้างสรรค์ นักออกแบบที่มีความคิดสร้างสรรค์อย่างกล้าหาญจะ สามารถทำลายแนวคิดแบบดั้งเดิมหรือการยึดติดตามแบบอดีตซึ่งจะส่งผลประโยชน์ให้การ ออกแบบใหม่มีเอกลักษณ์และมีโครงสร้างผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย

4. หลักการด้านระบบ เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตทั้งหมดคือระบบเทคโนโลยีที่รอ คำเนินการผลิต การออกแบบผลิตภัณฑ์คือการใช้เทคโนโลยีนั้นมาแสดงความสามารถทาง โครงสร้างของผลิตภัณฑ์ และเมื่อผ่านการวิเคราะห์ รวบรวมและประเมินผลที่อิมตัวแล้วจะทำให้ ผลิตภัณฑ์มีโครงสร้างการผสมผสานที่สมบูรณ์แบบ

5. หลักการด้านการผสมผสานขณะกำลังวางแผนเค้าโครงรูปแบบการทำงานเพื่อให้ได้ ผลิตภัณฑ์ที่แปลกใหม่ ผู้ออกแบบจะต้องรวบรวมข้อมูลและผสมผสานความคิดเพื่อให้ได้มาซึ่ง แนวทางที่ดีที่สุด

6. หลักการเพิ่มประสิทธิภาพ ประกอบด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพด้านรูปแบบ เทคโนโลยี และโครงการที่จัดทำ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ทางผลิตภัณฑ์ที่สูงและมีประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ

7. หลักการถ่ายทอด จากคำวิจารณ์ การพัฒนานวัตกรรม และคำชมเชยของผลงานในสมัยก่อน ล้วนมีประโยชน์ต่อการออกแบบในปัจจุบันทั้งสิ้น นักออกแบบพยายามคิดค้นให้ผลิตภัณฑ์มีหลักการเพื่อถ่ายทอดให้การออกแบบในครั้งต่อไปมีความคิดสร้างสรรค์ และรวบรวมแรงบันดาลใจใหม่ๆ ไปใช้แก้ไขปัญหาการออกแบบที่ผิดพลาดในอดีต

8. หลักการด้านผลประโยชน์การออกแบบต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็ นผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจหรือสังคม

9. หลักการด้านเวลา การพัฒนาการออกแบบด้วยเวลาที่รวดเร็วและเป็นเจ้าแรกในตลาด พร้อมทั้งสามารถคาดการณ์ขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้จะทำให้สามารถรับประกันได้ว่าหลังจากที่ผลิตภัณฑ์ได้เข้าสู่ตลาดจะไม่กลายเป็นสินค้าที่ล้าสมัย

10. หลักการเชิงปริมาณ วิธีการคาดการณ์ปริมาณผลิตภัณฑ์ตามหลักวิทยาศาสตร์ คือ การประเมินจากคำชมเชย เทคโนโลยีประสิทธิภาพทางเทคนิคของผลิตภัณฑ์และผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

11. หลักการเพื่อลดความซับซ้อนก่อนที่จะมั่นใจในความสามารถของผลิตภัณฑ์ ผู้ออกแบบควรมุ่งมั่นออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ลดความซับซ้อนและต้นทุนทางการผลิตเพื่อเพิ่มคุณภาพให้ผลิตภัณฑ์ ซึ่งนี่เป็นหลักการพื้นฐานตามขั้นตอนและวิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์ขั้นต้น

12. หลักการด้านการตรวจสอบ เพื่อให้การออกแบบมีประสิทธิภาพสูงสุดจะต้องดำเนินการตามข้อมูลของการออกแบบให้ครบถ้วนสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลาทุกขั้นตอนต้องมีความถูกต้องแม่นยำ และมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงคุณภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

ไม้ คือวัสดุธรรมชาติที่ทำมาจากแก่น ลำต้น และรากของต้นไม้โดยสภาพแล้วไม้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย เช่น การก่อสร้าง เชื้อเพลิง เครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน อารุช และการทำงานศิลปะ เป็นต้นตามธรรมชาติของต้นไม้แล้วเมื่อต้นไม้ตายก็จะค่อยๆกลายเป็นฟืน และเป็นปุ๋ยเพื่อบำรุงต้นไม้ต้นอื่นๆ ต่อไปซึ่งเป็นแนวคิดเดียวกับพระพุทธศาสนาเรื่องวัฏสงสารในขณะที่อารยะชนมนุษยย์กำลังพัฒนาไปการเรียนรู้เทคนิคการทำให้ต้นไม้ที่ตายไปแล้วยังคงมีชีวิตที่มีคุณค่าและงดงามขึ้นอีกครั้งคือทัศนคติการสร้างงานเทคนิคร่วมสมัยตามแนวคิด “ชีวิตใหม่”

ภาพที่ 2-7 การแกะสลักไม้ (<http://www.nipic.com>)

การแกะสลักไม้ เป็นปฏิมากรรมอย่างหนึ่งของประเทศจีนที่ถือว่าเป็นงานหัตถกรรมที่มีคุณค่าแก่การอนุรักษ์เทคนิคการแกะสลักไม้มีหลายแบบ เช่น การแกะสลักลายเส้นแบบสามมิติการแกะสลักรากไม้ การแกะสลักหุ่นต่าและลอยตัว เป็นต้น โดยการแกะสลักไม้แตกต่างจากการทำงานศิลปะประเภทอื่น กล่าวคืองานหัตถกรรมไม้ต้องใช้ความประณีตในการทำงานเป็นอย่างสูงและเป็นศิลปะจากภูมิปัญญาพื้นบ้านที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาจนกลายเป็นวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ตามปกติแล้วการแกะสลักไม้สามารถเลือกใช้ไม้ได้หลากหลายประเภท แต่ต้องคำนึงถึงคุณสมบัติเด่นคือต้องเป็นไม้เนื้อแข็งและไม่เปลี่ยนแปลงรูปทรงได้ง่าย เช่น ไม้แดง ไม้ชิงชัน ไม้อบเชย ไม้สน ไม้แปะก๊วย ไม้กฤษณา ไม้ลำไย เป็นต้น การใช้ไม้ธรรมชาติมาแกะสลักจะทำให้ได้ลวดลายและสีสนของไม้จริงซึ่งงดงามตามธรรมชาติ แต่ในบางครั้งการแกะสลักไม้ก็มีการทาสีเช่นกัน (Lu Fei, 2015)

มรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

ประเทศจีนเริ่มแกะสลักไม้มาตั้งแต่ในสมัยสังคมโบราณซึ่งมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนาน ดังจะเห็นได้จากการขุดพบไม้แกะสลักรูปปลาที่บริเวณแม่น้ำหยูเยาในมณฑลเจ้อเจียงถือเป็นโบราณวัตถุที่สามารถระบุได้ว่าประเทศจีนมีประวัติศาสตร์การแกะสลักที่เก่าแก่ที่สุดรวมเวลากว่า 7,000 ปี

ในสมัยราชวงศ์ฉินและราชวงศ์ฮั่นฝีมือการแกะสลักของช่างไม้ในสมัยนั้นเริ่มสูงองมจนกลายเป็นเทคนิคการแกะสลักไม้ขั้นสูงทำให้ผลงานการแกะสลักมีความประณีตและสวยงามมาก โดยโบราณวัตถุจำพวกไม้แกะสลักรูปสัตว์ที่ขุดพบในหลุมศพสมัยราชวงศ์ฮั่นได้ทำให้เห็นวิวัฒนาการและฝีมืออันละเอียดอ่อนของช่างไม้ได้อย่างชัดเจน สัตว์ที่นำมาใช้เป็นต้นแบบในการ

แกะสลักส่วนมากคือ ม้า วัว และสุนัข เป็นต้น สัตว์แกะสลักเหล่านี้จะมีลวดลายเสมือนมีชีวิตและมีการใช้เทคนิคการผสมน้ำยาประสานลงในเนื้อไม้ด้วย เพราะการแกะสลักรูปสัตว์ต้องมี ส่วนประกอบสำคัญในการสร้างรูปร่าง คือ ส่วนหัว ลำตัว และขา อีกทั้งเพื่อให้เกิดความสมจริง ส่วนประกอบเหล่านี้จึงไม่สามารถที่จะมีขนาดเท่ากัน ได้ทำให้การสร้างสรรคงานแกะสลักไม่มีความสมจริง และเป็นเอกลักษณ์ทางเทคนิคของการแกะสลักไม้ในสมัยราชวงศ์ฮั่น ในสมัยราชวงศ์ถังถึงเริ่มมีการแกะสลักไม้เป็นรูปมนุษย์ เทพยดา และนก โดยสมัยราชวงศ์ถังคือยุคที่รุ่งโรจน์ที่สุดในด้านเทคนิคการแกะสลักไม้ของประเทศจีนทำให้ไม้แกะสลักในยุคนั้นมีความวิจิตรงดงามเป็นอย่างมาก ถือเป็นวัตถุโบราณชิ้นเอกของศิลปกรรมจีนที่อุดมไปด้วยเอกลักษณ์แห่งความกระชับ การใช้มีดแกะสลักได้อย่างคล่องแคล่ว ลื่นไหล และลายเส้นสะอาดตา จนต่อมากลายเป็นของสะสมในตลาดศิลปะทั้งในและนอกประเทศ ในสมัยราชวงศ์ซ่งเป็นช่วงที่ฝีมือการแกะสลักไม้ได้รับการพัฒนาสืบเนื่องมาจากความรุ่งเรืองในสมัยราชวงศ์ถัง แต่แนวคิดในด้านความงามและรสนิยมของการแกะสลักไม้มีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยนิยมแกะสลักไม้เป็นรูปที่แสดงความเชื่อทางจิตวิญญาณตามแบบสมัยนั้น เช่น เทพยดา นางฟ้า นางสวรรค์ ภาพดอกไม้ ภาพสิงโต นกยูง และเทพมูหนั่งคา การแกะสลักไม้ในสมัยราชวงศ์หมิงและชิงมีการขยายอิทธิพลของรูปแบบให้สอดคล้องเข้าไปในวิถีชีวิตของมนุษย์ เช่น การแกะสลักไม้เป็นเรื่องเทพนิยายและแกะสลักลวดลายดอกไม้ พร้อมทั้งนำไม้แกะสลักไปใช้กันอย่างแพร่หลายในงานประดับตกแต่งบนอาคาร สิ่งปลูกสร้าง เฟอร์นิเจอร์และของใช้ในชีวิตประจำวันด้วย (Li Hui, 2013)

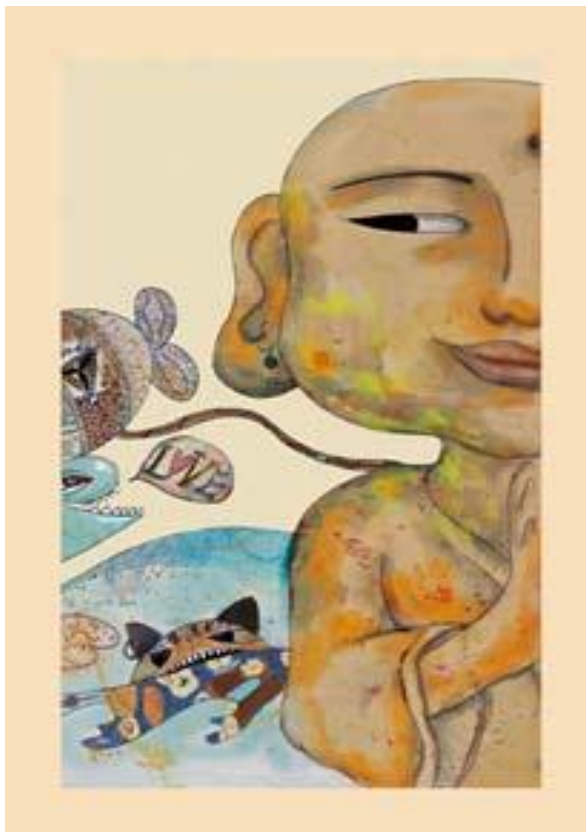

ภาพที่ 2-8 ไม้แกะสลักจีน“เงินมูไซ่ว” ที่พบในสมัยราชวงศ์ถัง (<http://shuhua.gmw.cn>)

การนำพุทธสัญลักษณ์ไปประยุกต์ใช้บนผลิตภัณฑ์

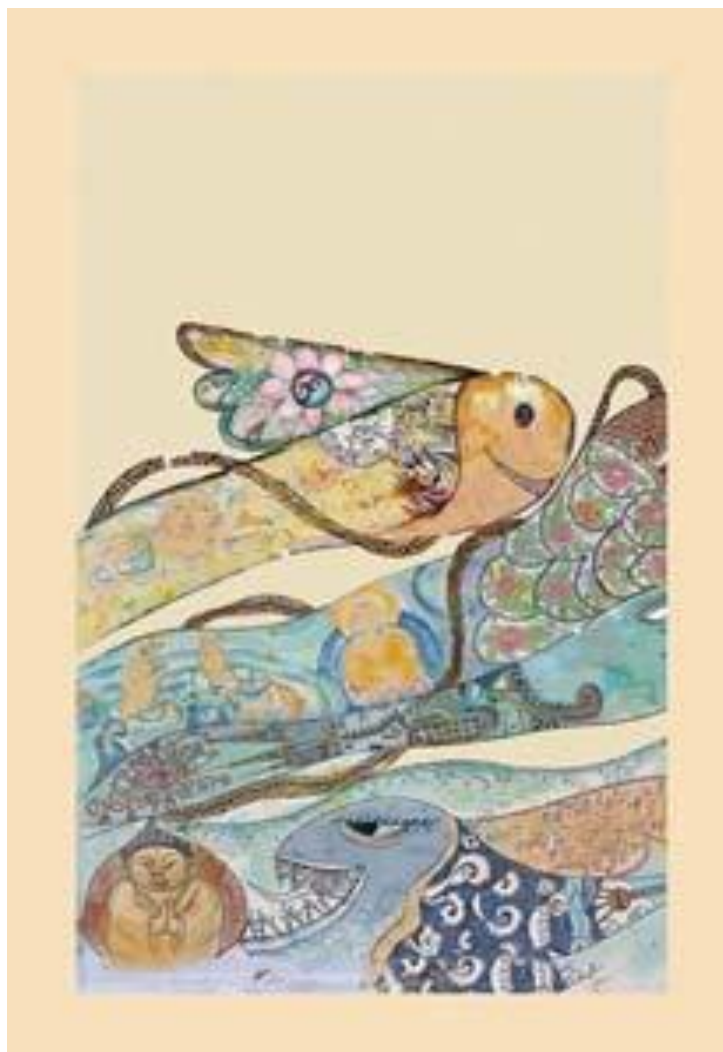
การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน นับเป็นหัวข้อการศึกษาที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก เพราะวิวัฒนาการของพุทธสัญลักษณ์ถูกขับเคลื่อนไปพร้อมกับความเจริญทางสังคมทำให้งานพุทธศิลป์ในปัจจุบันไม่ใช่แค่ผลงานที่แสดงความงดงามทางด้านศาสนาเท่านั้น แต่ยังเป็นการชื่นชมความงามของธรรมชาติและถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนให้พุทธศาสนิกชนเข้าใจได้อย่างรวดเร็วในอดีตนุชย์เข้าใจว่างานพุทธศิลป์คือศิลปกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อรับใช้ศาสนาเท่านั้น แต่ในปัจจุบันมุมมองของมนุษย์ได้เปลี่ยนแปลงไป มนุษย์เริ่มผูกพันและถือว่าศาสนาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิต ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องน่าแปลกหากจะมีการนำงานพุทธสัญลักษณ์มาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ให้เข้าบริบทและวิถีชีวิตของคนในยุคนี้

Tong Na (2014) ศึกษาเรื่องการนำภาพพระพุทธรูปเจ้ามาใช้ออกแบบผลงานมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและประยุกต์ใช้ภาพพระพุทธรูปเจ้าลงบนผลิตภัณฑ์ทำให้ผลิตภัณฑ์นี้เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์และแสดงให้เห็นถึงแนวคิดความเป็น“อิสระ”ตามแบบพระพุทธรูปศาสนา นิกายเซนซึ่งเป็นนิกายที่ได้รับความนิยมสูงสุดในประเทศจีน ผลงานการออกแบบนี้แสดงให้เห็นวิธีการปฏิบัติตนเพื่อการผ่อนคลาย ปลดอวัยวะ และสร้างบรรยากาศความสงบทางกายและใจเมื่อได้อยู่กับคนรอบครัว

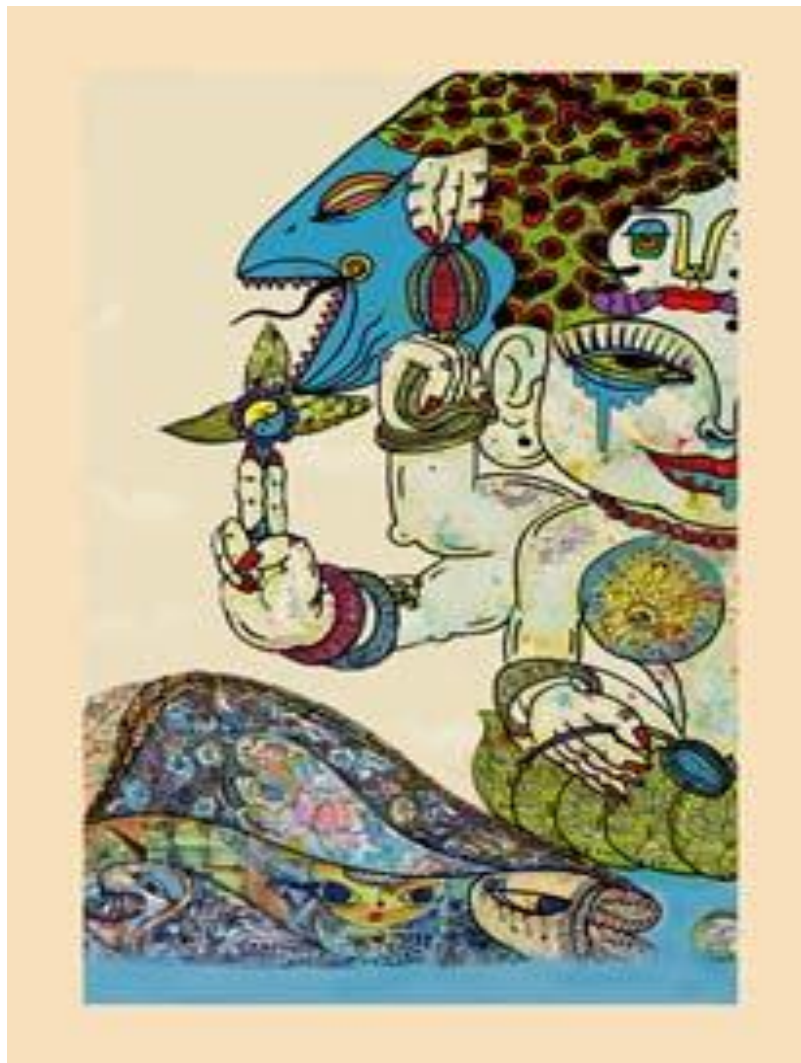
ภาพที่ 2-9 ภาพอวโลกิเตศวร (Tong Na ,2014)

ภาพนี้ชื่อว่าอวโลกิเตศวรพระสังฆราชที่มีชื่อเสียงองค์หนึ่งในประเทศจีนได้กล่าวไว้ว่า “การเผชิญกับทุกสรรพสิ่งและเรื่องราวที่เกิดขึ้นบน โลกจะประสบความสำเร็จได้ถ้าเกิดจากจิตใจที่สงบนิ่ง” ซึ่งนี่คือหัวใจหลักของผลงานการออกแบบชิ้นนี้ที่ Tong Na ต้องการสร้างแบบจำลองและการแสดงออกที่ใกล้ชิดกับชีวิตจริงจากภาพจะเห็นรอยยิ้มที่เห็นอกเห็นใจและสายตาแห่งปัญญา ความรู้ของพระพุทธเจ้ากำลังเหลื่อมมองความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่งต่างๆบนโลกเหมือนกับว่าพระพุทธเจ้าอยู่ข้างกายเราตลอดเวลาและอยู่ในใจของพุทธศาสนิกชนทุกคนจากภาพผู้วาดได้มีการผสมผสานความเชื่อตามแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน คือ “ปลา” ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์แบบจีน และมีความหมายแห่งความเป็นสิริมงคลมาใช้ออกแบบภาพปลาที่อยู่ในผลงานและปลาตามแบบจริงมีความแตกต่างกันซึ่งภาพรวมเปรียบเสมือนผลงานภาพวาดที่แฝงไปด้วยความขบขันแสดงออกด้านไหวพริบมีรูปแบบเกินจริงสีสันสดใสอุดมไปด้วยการตกแต่งที่เข้มข้น“มูอวี” (เครื่องใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาจีนสำคัญของพระสงฆ์จีนใช้เคาะประกอบกิจของสงฆ์)เป็นอุปกรณ์ที่เชื่อมโยงระหว่างปลาและอุปกรณ์ทางศาสนาของพระสงฆ์แต่ภาพปลาในผลงานนี้ไม่ใช่อุปกรณ์ที่พระสงฆ์จีนใช้เคาะประกอบกิจกรรมทางศาสนาแต่เป็นสัญลักษณ์แห่งเสรีภาพและการไต่ตรงสรรพสิ่งทั้งหมดให้เป็นอย่างอิสระเสรีอักษรภาษาอังกฤษคำว่า“love” หมายถึงจิตวิญญาณแห่งความรักที่ยิ่งใหญ่ของพระพุทธเจ้าและเป็นวิธีแก้ไขความขัดแย้งของสิ่งทั้งปวงได้อย่างนุ่มนวลอ่อนโยนนอกจากนี้ยังเป็นกุญแจสำคัญในการเปิดปมทั้งหมด

ภาพที่ 2-10 ภาพความสุขอยู่ข้างใน (Tong Na ,2014)

ภาพนี้ชื่อว่าความสุขอยู่ข้างใน สุภชาติจินตนาหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า“ถ้าคุณไม่ใช่ปลาคุณจะเข้าใจความสุขของปลาได้อย่างไรและหากคุณไม่ใช่ปลาคุณจะรู้ความทุกข์ของปลาได้อย่างไร เช่นเดียวกับมนุษย์ที่จะรู้ว่าน้ำร้อนหรือเย็นก็ต้องสัมผัสด้วยตนเอง” จากการจัดการ โครงสร้าง เทคนิค และองค์ประกอบของภาพนี้ Tong Na ได้ใช้วิธีการอธิบายนามธรรมและการเปลี่ยนแปลงของโลกให้มีรูปแบบเป็นเรื่องราวและแสดงสัญลักษณ์ของสภาพแวดล้อมโดยรอบทำให้เกิดความรู้สึกเปรียบเทียบการเชื่อมโยงความคิดและใจจดจ่อ โดยผลงานนี้มีองค์ประกอบสำคัญอยู่ที่ภาพพระพุทธเจ้าที่อยู่ในมุล่างและภาพปลาเล็กกลายเป็นปลาใหญ่แต่ไม่ว่าพระพุทธเจ้าหรือปลาจะอยู่ในสถานะใดต่างก็มีรอยยิ้มและไม่กลัวการจมน้ำเพราะพระพุทธเจ้ายังคงอยู่เคียงข้างเราเสมอ การใช้อารมณ์ขันนี้แสดงให้เห็นเสรีและความปลอดภัยของพุทธศาสนิกชนทุกคนภายใต้ร่มเงาแห่งพุทธศาสนา

ภาพที่ 2-11 ภาพเต็มใจ (Tong Na ,2014)

ภาพนี้เป็นผลงานชิ้นหนึ่งในชุด“เต็มใจ” Tong Na ได้เลือกใช้สีเส้นที่ดูเกินจริงผิดธรรมชาติความโดดเด่นของสีเส้นไม่จำเป็นต้องอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมก็สามารถคาดเดาความหมายได้โดยเฉพาะการออกแบบผลงานจากสีขาวดำตัดกับสีอื่นทำให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างโดยสิ้นเชิงการแสดงเนื้อหาและผลของภาพแสดงให้เห็นผลกระทบในการแสดงออกที่แตกต่างภาพนี้เป็นการใช้สีเส้นที่คมชัดและมีผลต่อการมองเห็นเนื้อหาภาพกล่าวถึงความขมขื่นจากการเลือก จากน้ำตาของพระพุทธเจ้าอธิบายได้ว่าไม่ว่าเราจะเลือกหรือไม่เลือกก็ตามต่างก็สามารถก่อให้เกิดความเจ็บปวดได้ทั้งสิ้นดังนั้น ความเต็มใจคือหนทางที่ดีที่สุด

เมื่อ Tong Na ได้นำภาพวาดทั้ง 3 ภาพ ไปประยุกต์ใช้บนผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกันจึงได้ออกมาเป็นผลงานที่มีความโดดเด่นและน่าสนใจเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น

ภาพที่ 2-12 ป้ายแขวน

ภาพที่ 2-13 กรอบโทรศัพท์

ภาพที่ 2-14 หมอนอิง

ภาพที่ 2-15 เครื่องแต่งกาย

ภาพที่ 2-16 ผ้าคลุมไหล่

การใช้พุทธสัญลักษณ์ในการออกแบบร่วมสมัย

สัญลักษณ์ของพุทธศาสนาที่ปรากฏบนงานพุทธศิลป์ เป็นสื่อที่แสดงความงดงามและมีความหมายที่เป็นสิริมงคลตามบริบททางศาสนา ดังนั้นการนำภาพสัญลักษณ์นี้มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์จะทำให้ผลิตภัณฑ์ดูสง่างามและแฝงด้วยความหมายที่สูงส่ง (Zhao Lu, 2014) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 2-17 เครื่องหมายการค้าของร้านน้ำชา MR CHAN

(http://www.cnarts.net/cweb/art_collection/index_read.asp?page=1&msid=380)

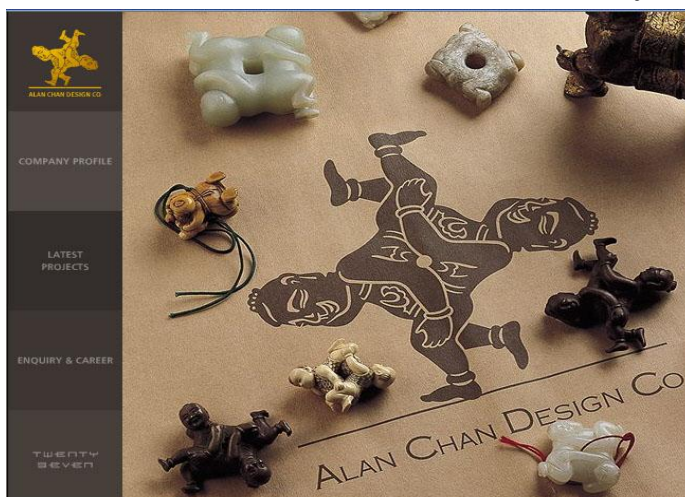
นักออกแบบชาวฮ่องกงชื่อ ChenYoujian ได้ออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์ให้กับร้านน้ำชาชื่อ MR CHAN เป็นภาพมือกำลังถือช้อนชาด้วยท่าที่อ่อนโยน โดยภาพมือนี้ได้รับแรงบันดาลใจมาจากภาพมูทราหรือภาพพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้าที่พุทธศาสนิกชนสามารถพบเห็นได้ทั่วไป ผลงานการออกแบบชิ้นนี้ให้ความรู้สึกแรกเห็นถึงความสง่างาม ซึ่งเชื่อมโยงไปยังภาพของร้านน้ำชาที่โอ่อ่าหรูหรา

ภาพที่ 2-18 เครื่องหมายการค้าของห้างสรรพสินค้าโลตัสในประเทศจีน

(<http://www.nipic.com/show/943223.html>)

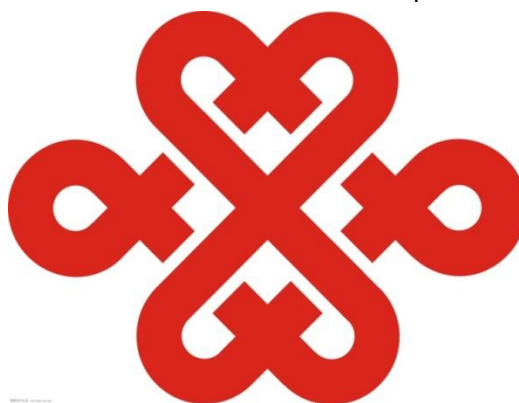
ห้างสรรพสินค้าโลตัสเป็นห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ในประเทศไทยซึ่งการออกแบบสัญลักษณ์ด้วยภาพกราฟิกดอกบัวเป็นการถ่ายทอดให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางศาสนาพุทธในประเทศไทย และแสดงความหมายสัญลักษณ์ของการถือกำเนิดและการตรัสรู้ธรรมของพระพุทธเจ้าภาพดอกบัวนี้เป็นการออกแบบด้วยลายเส้นที่เรียบง่ายแต่แฝงไปด้วยความอุดมสมบูรณ์และความเป็นสิริมงคล

ภาพที่ 2-19 ภาพสี่เรื่องนำยินดี (Si Xi Ren)

(<http://o0queen0o.blog.163.com/blog/static/68670201200932455033389/>)

นักออกแบบชาวฮ่องกงชื่อ Chen Youjian ได้ออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์เป็นภาพสี่เรื่องนำยินดี (Si Xi Ren) โดยภาพนี้เป็นภาพของตุ๊กตาเด็กที่มีศีรษะ ลำตัว มือ และเท้าเชื่อมโยงต่อกัน เป็นเครื่องหมายสัญลักษณ์สวัสดิภาวะ “卍” โครงสร้างภาพให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวและมีชีวิตชีวา เป็นสัญลักษณ์ตัวแทนแห่งเรื่องราวที่นำยินดีและการเติมเต็มความสุข

ภาพที่ 2-20 เครื่องหมายการค้าของบริษัท China Unicom

(http://www.dashangu.com/postimg_366866.html)

เครื่องหมายการค้าของบริษัท China Unicom มีลักษณะตามรูปทรงของภาพแปดเทพของศาสนาพุทธ การออกแบบภาพนี้เกิดจากการใช้ลายเส้นที่ซับซ้อนเพื่อแสดงความหมายของบริษัท นั่นคือ “เครือข่าย” ซึ่งมีความหมายสัญลักษณ์ว่าการติดต่อด้วยเครือข่ายที่รวดเร็วอย่างไม่จำกัด

สรุปแนวคิดที่ได้

พระพุทธศาสนาอยู่กับแผ่นดินจีนมาโดยตลอด มีการสร้างวัดวาอารามต่างๆ มากมาย ทั้งที่เป็นวัดหลวงและวัดราษฎร์ โดยบางช่วงที่พระจักรพรรดิสนับสนุนพระพุทธศาสนาก็เจริญขึ้น สลับกับลัทธิอื่นๆ ซึ่งจากความเชื่อความศรัทธาและหลักคำสอนทางศาสนาที่กล่าวถึงสภาวะธรรมชาติที่แสดงความเป็นจริงในชีวิตมนุษย์การพัฒนาสติปัญญาเพื่อนำไปสู่การหลุดพ้นจากความทุกข์การเวียนว่ายตายเกิดและการมุ่งสู่พระนิพพานถือเป็นปรัชญาอันประเสริฐที่สำคัญอย่างหนึ่งของพระพุทธเจ้าและเป็นเหตุให้พุทธศาสนิกชนจีนผู้เลื่อมใสและมีจิตยินดีในปรัชญาได้สร้างสรรค์ผลงาน “พุทธศิลป์” ขึ้นเพื่อมุ่งมั่นเผยแผ่แนวคิดพิธีกรรมและ จริยวัตรด้วยผลงานศิลปกรรมเพราะนอกจากจะสามารถสื่อถึงหลักธรรมที่ลึกซึ้งออกมาให้เข้าใจได้อย่างง่ายแล้วยังเป็นการน้อมนำให้วิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชนจีนได้ใกล้ชิดแนบแน่นกับวิถีประเพณีปฏิบัติตามหลักศาสนาด้วย ปัจจุบัน พระพุทธศาสนาในประเทศจีนได้มีการฟื้นฟูลัทธิมหายานขึ้นใหม่ ซึ่งมีขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม คำสอน และหลักธรรมความเชื่อที่แตกต่างจากนิกายเถรวาท หรือความเชื่อเรื่องพระโพธิสัตว์ แต่โดยเนื้อแท้แล้วทั้งสองนิกายมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ แสวงหาการหลุดพ้น นอกจากนี้รัฐบาลจีนยังให้การสนับสนุนจัดตั้งพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยและสภาการศึกษาพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทยขึ้นในกรุงปักกิ่งเพื่อเป็นศูนย์กลางการติดต่อเผยแผ่พระพุทธศาสนากับประเทศต่างๆ ทั่วโลกและชาวจีนส่วนใหญ่ยังนับถือศาสนาพุทธควบคู่ไปกับลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋า

พุทธสัญลักษณ์ถือเป็นสี้นทางภาษาของมนุษย์ที่ถ่ายทอดเรื่องราวทางวัฒนธรรมของศาสนาที่มีประโยชน์ต่อการออกแบบร่วมสมัยเป็นอย่างมากประกอบด้วย 1) ภาพสัญลักษณ์คือตัวแทนในการบอกเล่าและการขยายความที่สะท้อนให้เห็นสิ่งที่ซ่อนอยู่หรือข้อมูลที่มองไม่เห็น โดยพุทธสัญลักษณ์คือการนำของที่มีในธรรมชาติมาแสดงด้วยรูปภาพและมีข้อจำกัดคือการปลดปล่อยสิ่งที่มียู่ด้วยการทำตามแนวคิดและสื่อความหมายที่เฉพาะเจาะจงเพื่อให้เกิดการผลิตความคิดใหม่ 2) การสื่อความหมายความหมายที่เกี่ยวข้องกับคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลทางพระพุทธศาสนาในประเทศจีนทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดคำสอนทางศาสนาหรือเรียกว่า “พุทธสัญลักษณ์” ที่มีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์ในประเทศจีน คือ ภาพพระพุทธเจ้า ภาพมูตรา (Mudras) ภาพดอกบัว ดอกป๊าวเขียนฮั้ว สัญลักษณ์สัตว์ดิถี “卍” และต้นโพธิ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

พระพุทธศาสนาเป็นหนึ่งในสามศาสนาใหญ่ของประเทศจีนที่มีความสำคัญและยิ่งใหญ่ ไม่ได้ด้อยไปกว่าลัทธิขงจื้อและศาสนาเต๋าซึ่งเป็นศาสนาที่เกิดขึ้นเองในประเทศจีน จากความเชื่อและความเลื่อมใสของพุทธศาสนิกชนจีนทำให้เกิดการสร้างงานพุทธศิลป์ขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในสมัยราชวงศ์ถังที่พระพุทธศาสนารุ่งเรืองถึงขีดสุด ส่งผลให้บทบาทการสอนจริยธรรมและจริยศาสตร์ในสมัยนั้นได้แผ่ขยายออกไปอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นบ่อเกิดแห่งเครื่องมือในการถ่ายทอดคำสอนไว้เป็นจำนวนมากซึ่งล้วนมีบทบาททางจิตวิญญาณและต่อยอดความศรัทธาให้ยังคงมีมนต์ดังสะกดอยู่ภายในใจพุทธศาสนิกชนเพราะพุทธสัญลักษณ์ได้ช่วยยกระดับจิตใจและส่งเสริมให้มนุษย์ทำแต่กรรมดี อันถือเป็นสัญลักษณ์แห่งปัญญาภูมิที่สำคัญของพระพุทธศาสนาในประเทศจีนดังนั้น การวิจัยเรื่อง “การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน” ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความหมายแนวคิด รูปแบบและองค์ประกอบทางศิลปะของพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนและนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยที่มีประสิทธิภาพด้านการใช้งานสอดคล้องกับบริบทและวิถีชีวิตในยุคปัจจุบัน ตลอดจนเพื่อถ่ายทอดพระพุทธศาสนาให้ยังคงเกิดความศรัทธาเลื่อมใสในหมู่พุทธศาสนิกชนจีนและคนรุ่นหลังต่อไป โดยผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

การศึกษาพุทธสัญลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ในประเทศจีน

ภาพสัญลักษณ์บนงานพุทธศิลป์จีนประกอบด้วยรูปแบบมากมายอาทิจิตรกรรมฝาผนังในถ้ำหินการแกะสลักภาพเหมือนลวดลายบนข้าวของเครื่องใช้ ตลอดจนสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ล้วนมีองค์ประกอบที่เกี่ยวกับศาสนาพุทธจากการศึกษาข้อมูลทางพระพุทธศาสนาในประเทศจีนทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดคำสอนทางศาสนาหรือเรียกว่า “พุทธสัญลักษณ์” ที่มีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์ในประเทศจีน ดังนี้

1. ภาพพระพุทธเจ้า

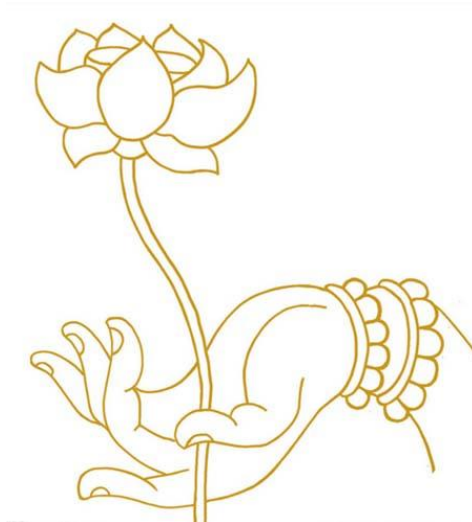
ภาพพระพุทธเจ้าหมายถึง ภาพรูปร่าง อิริยาบถท่าทาง และใบหน้าของพระพุทธเจ้าที่แสดงความงามอย่างละเมียดละไม มีสง่าราศี และสงบนิ่ง ท่ามกลางรูปปั้นพระพุทธเจ้าจำนวนมาก ภาพที่มักถูกเลือกมาเป็นภาพหลักในการออกแบบคือภาพพระศรีศากยมุนีพุทธเจ้าและภาพพระโพธิสัตว์กวนอิม โดยภาพพระศรีศากยมุนีพุทธเจ้าส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องการแสดงออกทางสีหน้าที่ให้ความรู้สึกถึงซึ่งและเจียมสงบ โดยรูปปั้นพระศรีศากยมุนีพุทธเจ้าที่เห็นทั่วไปคือ ภาพลี้มนตาทั้งสองข้าง เปลือกตาล่างหย่อนตัว และแสดงท่าทางกำลังไตร่ตรองครุ่นคิด

ภาพที่ 3-1 ภาพพระโพธิสัตว์กวนอิม (<http://image.baidu.com/>)

2. ภาพมุทรา (Mudras)

สัญลักษณ์มุทราคือท่าทางพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้าในรูปแบบที่แตกต่างกันซึ่งท่าทางที่แตกต่างกันก็มีความหมายที่แตกต่างกันด้วย โดยมีความหมายแสดงถึงคำสอนทางศาสนาที่แฝงด้วยภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวอินเดียโดยภาพมุทราที่โดดเด่นมีทั้งหมด 5 ท่า คือ ท่าปฐมเทศนาหรือปางแสดงธรรมจักร ท่าประทานอภัย ท่าประทานพร ท่าสมาธิ และท่ามารวิชัย

ภาพที่ 3-2 ภาพมุทรา (http://image.baidu.com)

3. ภาพดอกบัว

ดอกบัว (ปัทม) ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ที่ชาวพุทธทุกนิกายคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี ตามพุทธศิลป์ต่างๆ นั้นเรามักเห็นภาพพระพุทธเจ้าและสาวกองค์สำคัญในอิริยาบถต่างๆ พร้อมด้วยดอกบัว ไม่ว่าจะเป็นประทับบนดอกบัวหรือถือดอกบัวในมือ ด้วยธรรมชาติของดอกบัวที่กำเนิดแต่โคลนตม แต่สามารถเติบโตจนเบ่งบานพ้นน้ำออกมารับแสงอาทิตย์ได้ ชาวพุทธในทิเบตจึงยกย่องให้ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์แห่งการบรรลุธรรมขั้นสูงสุด นั่นคือ การหลุดพ้น ดังในคัมภีร์ลิลิตวิศระกล่าวว่า “จิตแห่งมหาบุรุษนั้นผ่องแผ้วไร้ซึ่งมลทินก็เปรียบเสมือนดอกบัวที่เกิดแต่โคลนตมแต่ยังสามารถรักษาความสะอาดบริสุทธิ์แห่งตนได้” (<http://www.manager.co.th>, วันที่ค้นข้อมูล : 4 พฤษภาคม 2015)

ศาสนาพุทธมีภาพที่เกี่ยวกับดอกบัวเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่มีประโยชน์ในฐานะลวดลายประดับตกแต่งบนเครื่องแต่งกายอุปกรณ์ในพระหัตถ์ และฐานรองรับประทับของพระพุทธเจ้า ในสมัยราชวงศ์ถังดอกบัวได้รับการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปร่างให้เป็นรูปประดับตกแต่งซึ่งต่อมาได้กลายเป็นต้นกำเนิดของลายกนกจีนด้วยสัญลักษณ์แห่งคุณงามความดีของดอกบัว ในทางพุทธศาสนาดอกบัวจึงกลายเป็นสัญลักษณ์แห่งความบริสุทธิ์ดังนั้น ดอกบัวจึงหมายถึงบุญที่สะอาดและสติปัญญาที่เฉียบแหลม ในทางทัศนะของศาสนาพุทธนิกายเซนในประเทศจีนเชื่อว่าทุกอย่างล้วนไม่มีตัวตน แต่เป็นเพราะความคุ้นเคยของคนทำให้สิ่งนั้นมีตัวตน ดังนั้น คัมภีร์และพระพุทธรูปของนักบวชนิกายเซนจึงมีที่มาจากการนำสัญลักษณ์หรือภาพดอกบัวมาผสมผสานร่วมกับอิริยาบถต่างๆ ของพระพุทธเจ้า อาทิ ภาพประทับนั่ง ภาพประทับยืน เป็นต้น เพื่อเป็นตัวแทนแห่งร่างกายที่บริสุทธิ์ผุดผ่องและพระพุทธศาสนาที่สมบูรณ์ต้องประกอบด้วยพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์

ภาพที่ 3-3 ไม้แกะสลักประดับอาคารรูปดอกบัว

(Fu Junkai, 2016)

ภาพที่ 3-4 หินแกะสลักประดับอาคารรูปดอกบัว

(Fu Junkai, 2016)

4. สวัสดิคิเกะ

สัญลักษณ์สวัสดิคิเกะ “卍” คือสัญลักษณ์ทางศาสนาที่พบเห็นได้บ่อย หมายถึง “ความสุข” “กฏระเบียบ” และ “ความโชคดียกตีสวย” นักออกแบบมักใช้สัญลักษณ์นี้แสดงศีลธรรมอันดีและใช้เป็นรูปจำลองในการออกแบบสวัสดิคิเกะเป็นเครื่องหมายกากบาทตัดกัน โดยที่ตรงส่วนปลายของเครื่องหมายจะทำมุมฉากหันไปทางด้านซ้าย (卍) หรือด้านขวา (博) หมายถึงทะเลและเมฆหมอกแห่งความเป็นสิริมงคลที่เกื้อหนุนหมุนเวียนอยู่รอบๆ ตัวมุขย์ในทางพระไตรปิฎกสวัสดิคิเกะ หมายถึง “ศีลธรรม” ซึ่งภาษาจีนเรียกเครื่องหมายนี้ว่า “ว่านจื่อ” หรือแปลว่า “หมั่น” หมายถึงศีลธรรมที่เคร่งขรึมเต็มเปี่ยมด้วยคุณธรรมตั้งแต่สมัยจักรพรรดิฉินบูเซ็กเทียน (ค.ศ.693) เครื่องหมายนี้ได้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายและมีชื่อเรียกที่ต่างกันออกไปในแต่ละท้องถิ่นที่โดยมักถูกใช้เป็นตัวแทนของชีวิตดวงอาทิตย์อำนาจความแข็งแกร่งและความโชคดีในพุทธศาสนาสัญลักษณ์กากบาทนี้หมายถึง “การยอมรับในจิตวิญญาณ” และเชื่อว่าเป็นสัญลักษณ์ของพระพุทธเจ้าจึงสามารถพบได้อย่างแพร่หลายบนพระอุระของพระพุทธรูป

ภาพที่ 3-5 หินแกะสลักที่ประดับด้านนอกด้วยเครื่องหมายสวัสดิคิเกะ (Fu Junkai, 2016)

5. ดอกเป่าเซียนฮัว (Baoxianhua)

ดอกเป่าเซียนฮัว (Bao Xian Hua) เป็นลวดลายที่เกิดจากการนำภาพดอกบัวมาผสมผสานแนวคิดทางพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม จากรูปทรงพื้นฐานของดอกบัวที่มีความเรียบง่ายไปจนถึงการแกะสลักที่ประณีตวิจิตร จากภาพศิลปะสัญลักษณ์ที่ไม่มีองค์ประกอบตายตัวไปจนถึงการสร้างสมมาตรแบบครบถ้วนทำให้ดอกเป่าเซียนฮัวกลายเป็นภาพพื้นฐานที่มีแนวโน้มปฏิบัติตามกฎของการออกแบบที่สมบูรณ์ และมีการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์ไปตามสมัยของราชวงศ์

ในประเทศจีน ดอกป๊าวเซียนฮัวเป็นต้นกำเนิดของลวดลายกนกจีนที่มีแรงบันดาลใจมาจากความงดงามของสายบัวและกลีบบัว เป็นสัญลักษณ์แทนพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยราชวงศ์ถังและเป็นกลุ่มตัวอย่างลวดลายที่นักโบราณคดีจีนกำลังให้ความสนใจและศึกษาอยู่ในปัจจุบัน ดอกป๊าวเซียนฮัวมีที่มาจากสัญลักษณ์ของดอกโบตั๋น ดอกเปะเจียก (พืชสกุลโบตั๋น) และดอกบัว แต่มีรูปทรงโดยรวมไม่เหมือนกันเสียทีเดียวเพราะดอกป๊าวเซียนฮัวได้เลือกเอาโครงสร้างสัญลักษณ์สำคัญของดอกหรือลำต้นของพืชมาผสมรวมกัน ทำให้สัญลักษณ์ออกมาดูสมบูรณ์ มีเอกลักษณ์ เป็นธรรมชาติและมีชีวิตชีวา สามารถกล่าวได้ว่าเป็นเหมือนการผสมผสานความจริงให้เข้ากับจินตนาการได้อย่างไม่มีที่ติ ซึ่งต่อมาดอกป๊าวเซียนฮัวได้รับความนิยมนำไปใช้เป็นสัญลักษณ์จำนวนมาก โดยในปี 2007 สัญลักษณ์ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนทหารระดับ 6 ของกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนเป็นรูปดอกป๊าวเซียนฮัว นอกจากนี้ เครื่องหมายการค้าของบริษัท Yunnan Baiyao ก็นำภาพดอกป๊าวเซียนฮัวมาแปลงรูปทรงโดยประยุกต์ความร่วมมือเข้าไปด้วยเพื่อสื่อความสิริมงคลและการสมปรารถนา (<http://baike.baidu.com>, วันที่ค้นข้อมูล : 11 ธันวาคม 2015)

ดอกป๊าวเซียนฮัวมีความหมายแสดงความเป็นสิริมงคลและเป็นผลงานการออกแบบภาพประดับที่สำคัญ โดยมีหลักพื้นฐานในการออกแบบมาจากภาพดอกบัวแต่เพิ่มเติมที่การเชื่อมต่อลายเส้นให้มีสมมาตรทั้งสี่ด้านจนกลายเป็นกลุ่มภาพกลีบดอกบัวที่มีความงดงามนุ่มนวล ถือเป็นภาพที่มีโครงสร้างและองค์ประกอบที่สวยงามและได้รับการชื่นชมอย่างมากในหมู่ประชาชน

ภาพที่ 3-6 ดอกป๊าวเซียนฮัว (<http://baike.baidu.com>)

6. ต้นโพธิ์

โพธิ์ เป็นคำศัพท์ที่มาจากภาษาอินเดียโบราณ หมายถึง สติปัญญา ใช้เพื่ออ้างถึงบุคคลที่ตื่นขึ้นมาและทันใดนั้นได้เห็นแสงที่มีความศักดิ์สิทธิ์จนทำให้บรรลุไปถึงดินแดนสวรรค์ได้ ต้นโพธิ์มีชื่อเรียกอีกชื่อว่า “ต้นพระศรีมหาโพธิ์” มีลักษณะพิเศษคือ ในฤดูหนาวจะไม่เหี่ยวเฉา ลำต้นและใบเป็นเสมือนหลังคาแห่งธรรมชาติ ใบโพธิ์มีรูปร่างคล้ายรูปหัวใจ และจากบันทึกทางพระพุทธศาสนาพบว่า พระพุทธเจ้าได้ประทับตรัสรู้สัมโพธิญาณใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ โพธิ์ ในภาษาสันสกฤต อ่านว่า Bodhi หมายถึง การตระหนักรู้อย่างยิ่งใหญ่ ต้นโพธิ์คือร่างของพระวิษณุ (พระนารายณ์) ซึ่งเป็นเทพ 1 ใน 3 องค์สำคัญของศาสนาฮินดู ดังนั้น จึงเป็นต้นไม้ที่เป็นเอกลักษณ์และมีสีสันทางศาสนาอย่างชัดเจน ในศาสนาฮินดูเชื่อว่า ต้นโพธิ์คือที่อาศัยของพระวิษณุและพระลักษมีผู้เป็นภรรยา โดยในแรม 1 ค่ำของทุกเดือน ทั้งสองพระองค์จะประทับอยู่ที่ต้นโพธิ์ โดยพระวิษณุจะประทับอยู่ในราก และเทพองค์อื่นก็พักอยู่ในส่วนอื่นของต้นโพธิ์ (GU Zhengmei, 2006) ในประเทศอินเดียเชื่อว่า ต้นโพธิ์คือสถานที่กำเนิดของพระพุทธเจ้า ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นศาสนาฮินดู ศาสนาพุทธ หรือศาสนาเชนในประเทศอินเดียต่างเชื่อว่าต้นโพธิ์คือ “ต้นไม้แห่งความมั่งคั่ง” และในประเทศจีนรัฐบาลก็ยังรักษาต้นโพธิ์เป็นอย่างดีในฐานะ “สมบัติของชาติ” ด้วยสาเหตุนี้ต้นโพธิ์จึงเป็นพรรณไม้ที่เคารพนับถือของชาวพุทธศาสนิกชนมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล

ภาพที่ 3-7 ภาพเขียนสีบนใบโพธิ์ (<http://www.360doc.com>)

ต้นพระศรีมหาโพธิ์ เป็นต้นไม้สำคัญในพระพุทธศาสนา ดังปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาว่าต้นโพธิ์เปรียบได้กับพุทธอุเทสิกเจดีย์อย่างหนึ่ง ทำให้พันธุ์ต้นโพธิ์กลายเป็นพันธุ์ไม้ที่เป็นที่เคารพนับถือของชาวพุทธเสมอมา นับแต่สมัยพุทธกาลต้นโพธิ์ในพระพุทธประวัติ

มีสองต้นคือ ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ณ พุทธคยา สถานที่ตรัสรู้ และต้นอานันทโพธิ์ ณ วัดเชตวันมหาวิหาร ซึ่งอานันทโพธิ์ยังคงยืนต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยคำว่า “ต้นพระศรีมหาโพธิ์” นั้น อาจหมายถึงต้นที่อยู่ที่ พุทธคยา ต้นโพธิ์ที่สืบมาจากหน่อโพธิ์ตรัสรู้ที่พุทธคยา หรือต้นโพธิ์ที่เป็นอุเทสิกเจดีย์อื่น ๆ ก็ได้ เช่น ต้นโพธิ์ตามวัดต่าง ๆ ในปัจจุบันต้นพระศรีโพธิ์สำคัญที่ยังคงยืนต้นอยู่ในปัจจุบันมี 3 ต้นด้วยกัน คือ ต้นพระศรีมหาโพธิ์ตรัสรู้ที่พุทธคยา ต้นพระศรีมหาโพธิ์เมืองอนูราชปุระ และต้นอานันทโพธิ์ วัดพระเชตวันมหาวิหาร ตลอดเวลา (<https://th.wikipedia.org>, วันที่ค้นข้อมูล : 4 พฤษภาคม 2015)

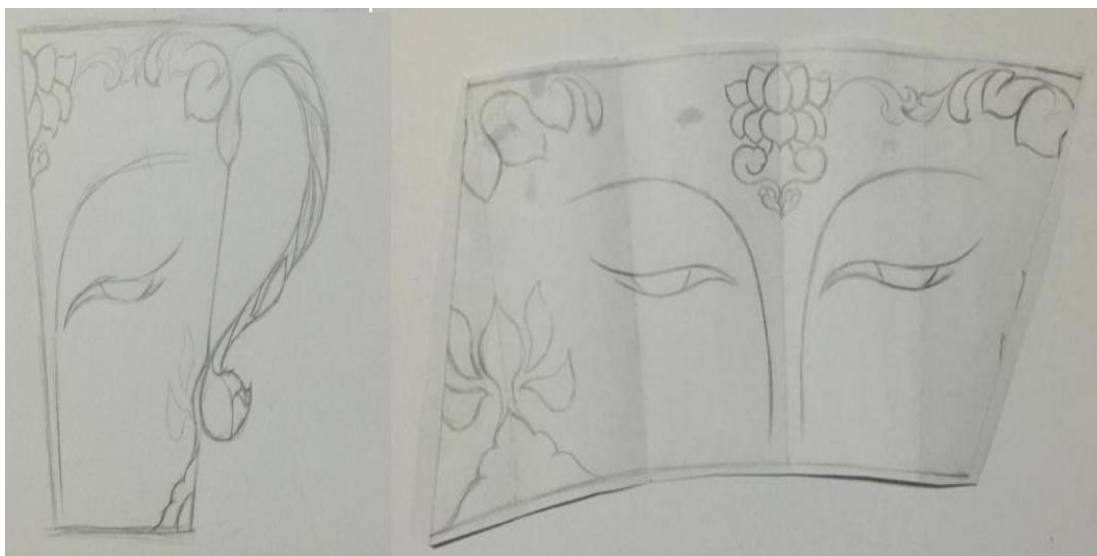
ภาพที่ 3-8 ต้นโพธิ์ (<http://image.baidu.com/>)

การออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์

เมื่อผู้วิจัยนำพุทธสัญลักษณ์ที่ได้จากการศึกษามาดำเนินการร่วมกลุ่มภาพและผสมผสานเข้ากับการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อคิดค้นให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยที่มีพุทธสัญลักษณ์ในประเทศไทยทำให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ แบ่งออกเป็นกลุ่มไว้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 พระพุทธศาสนากับธรรมชาติ

1. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 1 พระพุทธรูปในดอกบัว เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์แก้วที่มีแรงบันดาลใจมาจากใบหน้าที่เปี่ยมด้วยเมตตาของพระพุทธเจ้าบริเวณขอบแก้วออกแบบเป็นลวดลายเถา ดอกบัวที่เชื่อมต่อกันกับหูจับแก้ว โดยปลายหูจับจะเป็นรูปดอกบัวตูม ซึ่งมีความหมายแฝงตามความเชื่อของคนจีนว่าพระพุทธเจ้ามีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับดอกบัวที่ไม่สามารถแยกจากกันได้ ขนาดแก้วมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 9 เซนติเมตร ก้นแก้วสูง 5.5 เซนติเมตร และแก้วสูง 12 เซนติเมตร

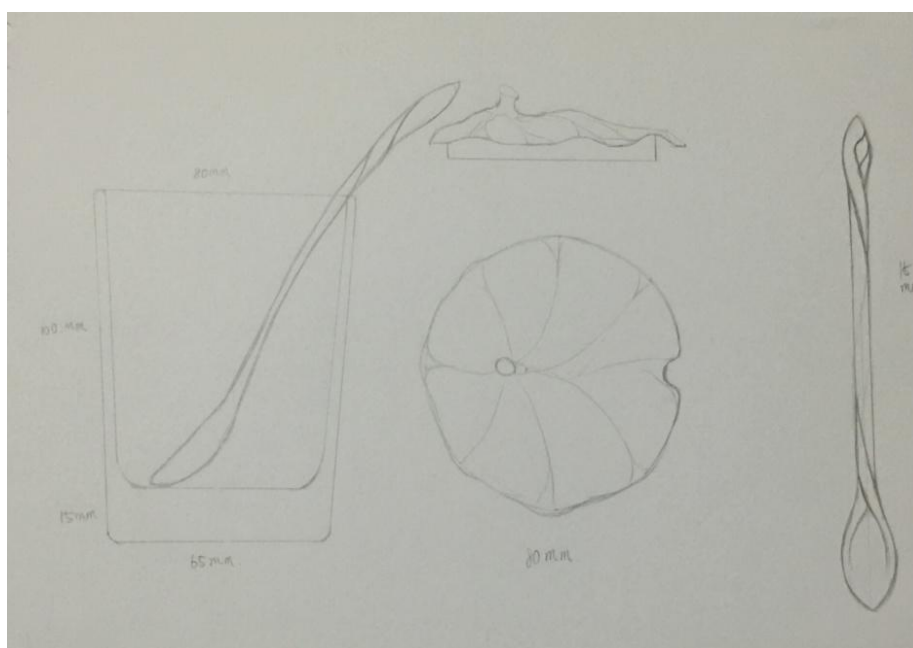
ภาพที่ 3-9 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 1 พระพุทธรูปในดอกบัว (Fu Junkai, 2016)

2. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 2 บัวสามเหล่าผลิตภัณฑ์นี้ออกแบบเป็นแก้ว 3 ชั้น ที่มีแรงบันดาลใจมาจากฐานพระพุทธรูปการออกแบบนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ออกแบบส่วนบนด้วยการนำกลีบดอกบัว 8 กลีบ มาเชื่อมต่อกันจนเป็นฝักบัวส่วนกลางเป็นดอกบัวที่มีกลีบดอกขนาดใหญ่ขึ้นจำนวน 16 กลีบ ส่วนล่างเป็นลวดลายกลีบบัว 2 กลีบ และผสมผสานกับใบหน้าของพระพุทธรูปเจ้าแก้วใบนี้สามารถแบ่งออกจากกันเป็น 3 ชั้น ได้ทำให้สามารถใช้งานได้อย่างหลากหลายเช่นใส่น้ำใส่ใบชาหรืออื่นๆ เป็นต้น ขนาดแก้วมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 8 เซนติเมตร หนา 0.5 เซนติเมตร โดยส่วนบนสูง 4.5 เซนติเมตร ส่วนกลางสูง 6.5 และส่วนล่างสูง 10.5 เซนติเมตร

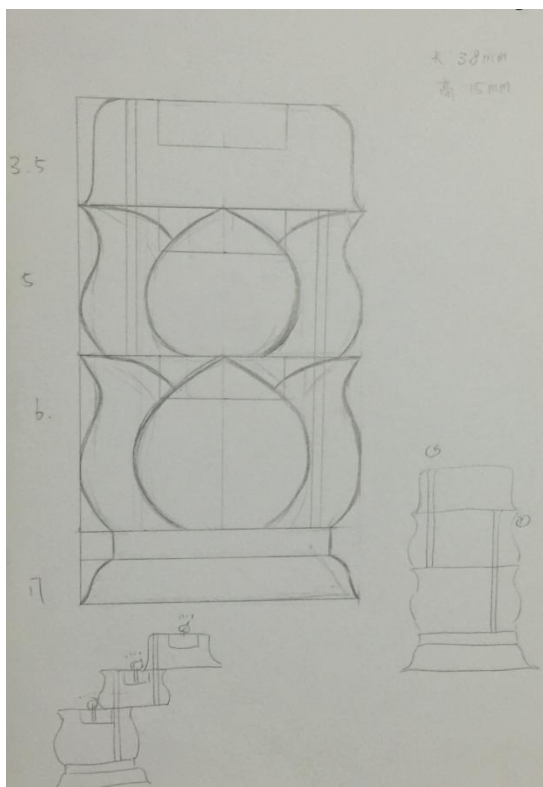
ภาพที่ 3-10 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 2 บัวสามเหล่า (Fu Junkai, 2016)

3. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 3 เสี่ยงจากธรรมชาติเป็นการออกแบบแก้วแบบมีฝาปิดและชั้นที่มีแรงบันดาลใจมาจากใบบัวและดอกบัวที่มีรูปร่างตามจริงที่เป็นการออกแบบที่มีลวดลายไม่ซับซ้อนแต่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและทำให้มนุษย์รู้สึกว้าธรรมชาติได้มีอยู่รอบๆ ตัวเรา

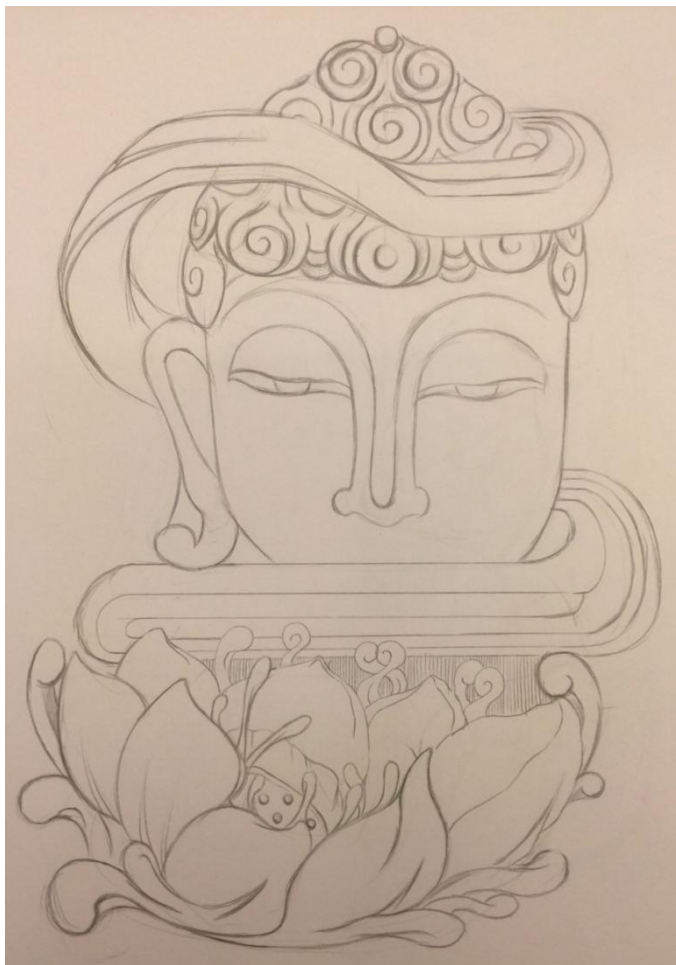
ภาพที่ 3-11 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 3 เสี่ยงจากธรรมชาติ (Fu Junkai, 2016)

4. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 4 โคมดอกบัวเป็นการออกแบบเชิงเทียนที่แบ่งเป็น 3 ชั้น มีแรงบันดาลใจมาจากแท่นที่ประทับรูปดอกบัวของพระพุทธเจ้า เชิงเทียน 3 ชั้นสามารถหมุนเปิดด้านในและจุดเทียนหอมแท่งเล็กๆ ได้ ขนาดเชิงเทียนมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 8 เซนติเมตร ชั้นบนสูง 3.5 เซนติเมตร ชั้นกลางสูง 5 เซนติเมตร และชั้นล่างสูง 6 เซนติเมตร และเจาะรูไว้สำหรับใส่เทียนขนาด 4 เซนติเมตร X 1.7 เซนติเมตร

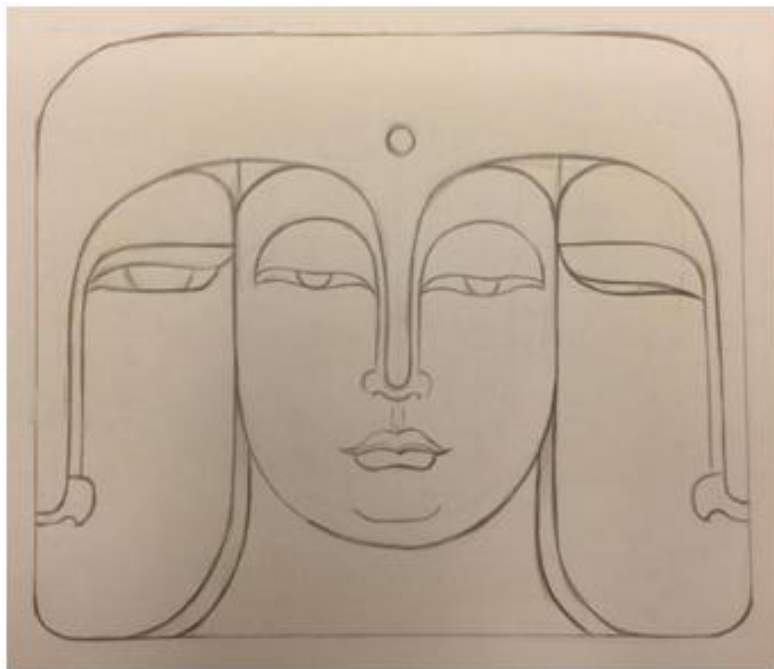
ภาพที่ 3-12 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 4 โคมดอกบัว (Fu Junkai, 2016)

5. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 5 สายน้ำแห่งธรรมเป็นการออกแบบภาพประดับฝาผนังที่มีแรงบันดาลใจมาจากการผสมผสานภาพใบหน้าของพระพุทธเจ้ากับภาพดอกบัวด้วยการใช้ลวดลายมงคลที่เป็นลายเอกลักษณ์ตามแบบจีนมาเป็นลายเชื่อมเพื่อให้ภาพดูกลมกลืนสอดคล้องและเป็นภาพที่แสดงความรู้สึกที่เงียบสงบ

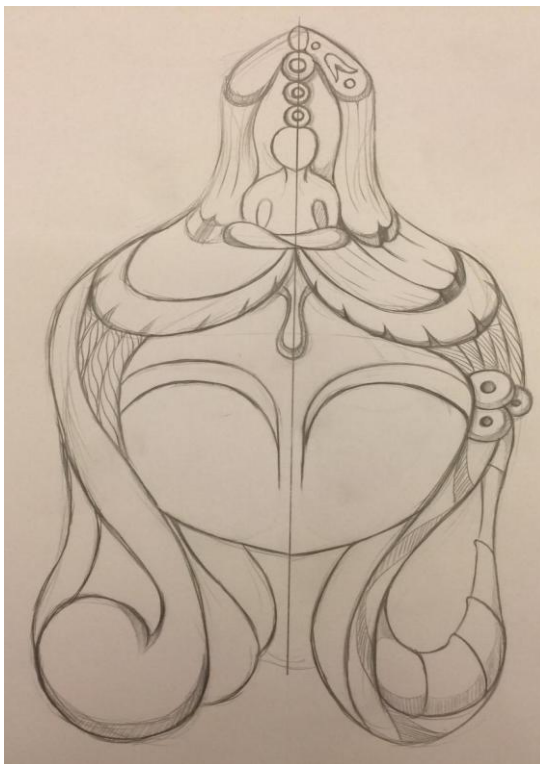
ภาพที่ 3-13 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 5 สายน้ำแห่งธรรม (Fu Junkai, 2016)

6. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 6 ตรีเศียร เป็นการออกแบบภาพประดับฝาผนังที่มีแรงบันดาลใจมาจากใบหน้าของพระพุทธเจ้า ใบหน้าที่หนึ่งเป็นภาพพระพุทธเจ้าเบิกตาโพรงทั้งสองข้าง เป็นตัวแทนของ “เมื่อวาน” หมายถึง เมื่อวานคือเวลาที่ผ่านไปแล้ว ดังนั้นเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตเราจะต้องทบทวนให้เห็นแจ้งและใช้ย้อนมองตนเอง ใบหน้าที่สองเป็นภาพพระพุทธเจ้าลืมตาขึ้นเล็กน้อย เป็นตัวแทนของ “วันนี้” วันนี้คือปัจจุบัน ดังนั้นมนุษย์ต้องปฏิบัติตนด้วยหัวใจที่สมดุล ไม่จนเจียวจนเกินไปหรือเซื่องช้าจนเกินงาม ใบหน้าที่สามเป็นภาพพระพุทธเจ้าหลับตามพริ้ม เป็นตัวแทนของ “พรุ่งนี้” พรุ่งนี้เป็นเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้น เป็นเรื่องที่ไม่สามารถรู้ล่วงหน้าได้ ดังนั้นมนุษย์ไม่สามารถที่จะมองเห็นวันพรุ่งนี้ได้ แต่เราต้องเตรียมตัวสำหรับวันพรุ่งนี้ให้ดีที่สุดถึงจะประสบความสำเร็จได้

ภาพที่ 3-14 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 6 ตริเศียร (Fu Junkai, 2016)

7. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 7 กวนอิมเป็นการออกแบบภาพเขว่นฝาผนังที่มีแรงบันดาลใจมาจากเศียรเจ้าแม่กวนอิม การออกแบบนี้ได้ใช้ลายเส้นที่เรียบง่ายมาวาดเป็นเศียรของเจ้าแม่กวนอิม ตามแบบรูปทรงดั้งเดิมในสไตล์ที่ดูทันสมัยทำให้เจ้าแม่กวนอิมมีลักษณะที่คล้ายกับมนุษย์มากขึ้น การออกแบบผลงานชิ้นนี้เป็นการประกอบกันจากภาพสองชิ้น ทำให้รู้สึกว่าเป็นภาพที่มีมิติของการออกแบบมากขึ้น

ภาพที่ 3-15 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 7 กวนอิม (Fu Junkai, 2016)

8. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 8 พระโพธิสัตว์ เป็นการออกแบบไม้แกะสลักสำหรับประดับตกแต่งที่ออกแบบมาจากรูปปั้นเจ้าแม่กวนอิมด้านข้างซ้ายขวามีไถ่ฝั่งละหนึ่งตัวซึ่งเป็นตัวแทนของความสุข ชุติกระโปรงของเจ้าแม่กวนอิมและบริเวณรอบด้านประกอบไปด้วยลวดลายของสายน้ำ และดอกบัว ด้านหลังเป็นเปลวไฟ เมื่อนำภาพแกะสลักของการออกแบบภาพชุดนี้ไปใส่กรอบรูปเพื่อใช้ประดับตกแต่งจะเป็นเสมือนไม้แกะสลักที่ผสมผสานกับภาพวาดร่วมสมัยได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 3-16 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 8 พระโพธิสัตว์ (Fu Junkai, 2016)

กลุ่มที่ 2 พระพุทธเจ้า ฉันท และสิ่งมีชีวิต

1. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 9 อารมณ์ เป็นการออกแบบกล่องใส่เครื่องประดับรูปวงกลมภาพดอกบัวแรกแย้ม 2 ดอกมีแรงบันดาลใจมาจากลวดลายภาพประดับในวัด แสดงถึงความรักที่เปิดเผยของพระพุทธเจ้าที่มีต่อ โลกมนุษย์ ความรักของครอบครัว มิตรสหาย และความรักที่คนรักมีต่อผู้วิจัยขนาดกล่องใส่เครื่องประดับ 9 เซนติเมตร X 9 เซนติเมตร X 3 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-17 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 9 อารมณ์ (Fu Junkai, 2016)

2. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 10 บรรลุธรรม “การบรรลุเห็นซึ่งถึงแก่นธรรม” เป็นสุภายิตบพทหนึ่ง ของพระพุทธศาสนาในประเทศจีนการออกแบบนี้มีแรงบันดาลใจมาจากการผสมผสานภาพมูทราและ ดอกบัวด้านข้างตกแต่งด้วยภาพเมฆมงคล แสดงถึงจิตใจที่เยียบสงบและหลักธรรมคำสอนที่ได้รับการ สืบทอดให้เติบโตอย่างงดงาม มีครั้งหนึ่งขณะที่พระพุทธเจ้ากำลังแสดงธรรมแต่กลับไม่พูดอะไรสักคำ มีเพียงแค่รอยยิ้มเท่านั้น ซึ่งรอยยิ้มนี้มีเพียงแค่พระมหากัสสปะเท่าที่เข้าใจความหมาย โดยการออกแบบ “บรรลุธรรม” เป็นเครื่องหมายแห่งการปลอบประโลมและทวงทำที่งดงาม แสดงความเข้าใจซึ่งกัน และกัน ผลิตภัณฑ์ออกแบบเป็นลวดลายด้านหลังกระจกแขวนผนังรูปรีขนาด 25 เซนติเมตร X 15 เซนติเมตร X3 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-18 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 10 บรรณธรรม (Fu Junkai, 2016)

กลุ่มที่ 3 พุทธปรัชญา

1. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 11 กระจกใส มีแนวคิดมาจากพุทธประวัติเรื่องการตรัสรู้ของพระศาสดามุนีใต้ต้นโพธิ์ ในภาพจะใช้ฉากหลังเป็นรูปต้นโพธิ์ กลางภาพใช้ดอกบัวเป็นตัวแทนแห่งการเกิดใหม่ของพระพุทธเจ้า แสดงถึงแนวคิดที่ว่าพระพุทธเจ้าเกิดมาจากดอกบัว ด้านล่างของภาพเป็นภาพมูทรากำลังจับดอกบัวในท่าประทานพร ผลิตภัณฑ์ออกแบบเป็นภาพประดับฝาผนังขนาด 25 เซนติเมตร X 25 เซนติเมตร X 3 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-19 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 11 ตระหนักรู้ (Fu Junkai, 2016)

2. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 12 ฉานเป็นการออกแบบจานรูปวงกลมที่ผสมผสานรูปทรงมาจากใบหน้าของพระพุทธเจ้าและรูปดอกบัวเข้าด้วยกันแรงบันดาลใจในการออกแบบภาพนี้มาจากภาพประดับตามฝาผนังที่อยู่ในวัดโครงสร้างภาพเป็นภาพพระพุทธรูปปางสมาธิที่หลับตาพร้อมทั้ง 2 ข้าง ด้านข้างเป็นภาพกลีบดอกบัวที่กำลังบานสะพรั่งแสดงความหมายถึงการตรัสรู้หลังจากนั่งสมาธิ ผลงานชิ้นนี้ออกแบบเป็นจานรูปวงกลมขนาด 25 เซนติเมตร X 25 เซนติเมตร X 3 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-20 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 12 ฉาน (Fu Junkai, 2016)

3. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 13 วัตถุประสงค์เป็นการผสมผสานการออกแบบของสัญลักษณ์ สวัสดิ์ตะเข้ากับภาพดอกบัว ใจกลางภาพเป็นตัวแทนของเกสรดอกบัว เกสรดอกบัวอยู่ในลักษณะ การหมุนคล้ายกับสัญลักษณ์สวัสดิ์ตะ ๒ ด้านข้างเป็นลายเส้นกระจายตัวออกไปด้านนอกแสดง ถึงฉัพพรรณรังสีที่พวยพุ่งแสงแห่งธรรมไปสู่พุทธศาสนิกชน บริเวณขอบตกแต่งด้วยลวดลาย ดอกบัวภาพนี้ใช้การหมุนตามเครื่องหมายสวัสดิ์ตะมาเป็นพื้นฐานการเคลื่อนไหวแสดงความหมาย ว่าพระพุทธรูปได้รับการเคลื่อนไหวตลอด ทุกอย่างจะหมุนกลับมาที่เดิม ผลทุกอย่างล้วนเกิดมา จากเหตุ ดังสุภาษิตจีนที่ว่า “ผลไม้ที่สูงงอมเกิดมาจากดอกที่โตสมบูรณ์” ผลิตภัณฑ์ออกแบบเป็น นาฬิกาแขวนผนังขนาด 25 เซนติเมตร X 25 เซนติเมตร X 3 เซนติเมตร

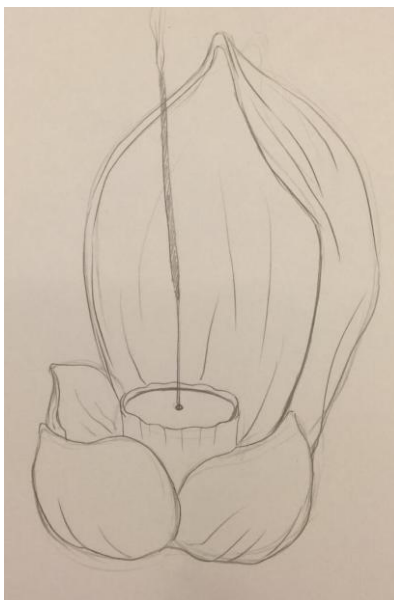
ภาพที่ 3-21 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 13 วัตถุประสงค์ (Fu Junkai, 2016)

4. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 14 อ้อมกอด มีแนวคิดมาจากรูปร่างและรูปทรงของดอกบัวและ ภาพมูทรา โดยผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบโครงสร้างพื้นฐานของดอกบัวตามจริงที่มีกลีบดอก 5 กลีบซึ่ง เปรียบเสมือนนิ้วพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้าทั้ง 5 นิ้วที่กำลัง โอบอุ้มและป้องกันพยานอันตรายต่างๆ ให้กับมนุษย์ ผลิตภัณฑ์นี้ออกแบบเป็นจานรูปวงกลม ขนาด 25 เซนติเมตร X 25 เซนติเมตร X 5 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-22 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 14 อ้อมกอด (Fu Junkai, 2016)

5. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 15 ฐานบัว เป็นการออกแบบกระถางรูปที่มีภาพต้นแบบการออกแบบมาจากลักษณะของกระถางรูปที่อยู่ในวัด โดยปกติแล้วกระถางรูปทั่วไปจะมีลักษณะค่อนข้างใหญ่ หนักและต้องใช้สถานที่ที่ค่อนข้างใหญ่ในการจัดวาง แต่การออกแบบกระถางรูปนี้จะมีลักษณะที่เล็กลงเพื่อให้เหมาะสำหรับใช้ในครัวเรือนและยังสามารถใช้เป็นของตั้งโชว์เพื่อประดับตกแต่งในบ้านได้อีกด้วย

ภาพที่ 3-23 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 15 ฐานบัว (Fu Junkai, 2016)

การประเมินผลงานการออกแบบแบบร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้นำแบบร่างทั้ง 15 แบบร่าง มาดำเนินการจัดทำเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของพุทธสัญลักษณ์ของประเทศไทยได้ดีที่สุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คือค่ากลางและเป็นตัวแทนข้อมูลคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัย ได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยอาศัยการปรับปรุงเกณฑ์ของบุญชมศรีสะอาด (2535 : 100) ไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง สะท้อนเอกลักษณ์ได้มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง สะท้อนเอกลักษณ์ได้มาก

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง สะท้อนเอกลักษณ์ได้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง สะท้อนเอกลักษณ์ได้น้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง สะท้อนเอกลักษณ์ได้น้อยที่สุด

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ การวัดการกระจายตัวของข้อมูลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามโดยผู้วิจัยตั้งเกณฑ์การแปลความหมายไว้ดังนี้

มากกว่า 1.00 หมายถึง ข้อมูลกระจายหรือเบี่ยงเบนมาก

ต่ำกว่า 1.00 หมายถึง ข้อมูลกระจายหรือเบี่ยงเบนน้อย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่านประกอบด้วยอาจารย์ที่ทำงานในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นคนไทย 3 ท่านผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจีน 1 ท่าน และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่ประเทศจีน 2 ท่าน โดยการประเมินผลการออกแบบแบบร่างด้วยแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบทุกท่าน โดยได้รับแบบสอบถามตอบกลับจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 6 ชุดคิดเป็นผลสัมฤทธิ์ 100%

ส่วนที่ 2 การออกแบบแบบร่างสวดลายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักสำหรับประดับตกแต่งที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของพุทธสัญลักษณ์ของประเทศไทยได้ดีที่สุด

ผู้วิจัยได้นำแบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน ซึ่งมีผลลัพธ์ในการตอบแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้

หมายเลขแบบร่าง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่า S.D.	การแปลความหมาย
แบบร่างที่ 1	3.83	0.96	มาก
แบบร่างที่ 2	3.83	1.50	มาก
แบบร่างที่ 3	4.67	0.58	มากที่สุด
แบบร่างที่ 4	3.50	0.50	ปานกลาง
แบบร่างที่ 5	4.67	0.58	มากที่สุด
แบบร่างที่ 6	3.83	0.50	มาก
แบบร่างที่ 7	3.50	0.50	ปานกลาง
แบบร่างที่ 8	3.83	1.26	มาก
แบบร่างที่ 9	3.83	0.50	มาก
แบบร่างที่ 10	3.33	0.58	ปานกลาง
แบบร่างที่ 11	5.00	0.00	มากที่สุด
แบบร่างที่ 12	3.33	0.58	ปานกลาง
แบบร่างที่ 13	4.67	0.58	มากที่สุด
แบบร่างที่ 14	3.17	0.50	ปานกลาง
แบบร่างที่ 15	4.83	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 3-1 แสดงผลลัพธ์ในการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ

จากตารางที่ 3-1 สรุปได้ว่าแบบร่างลดทอนผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักสำหรับประดับตกแต่งที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของพุทธสัญลักษณ์ของประเทศไทยได้ดีที่สุด คือ แบบร่างที่ 3 แบบร่างที่ 5 แบบร่างที่ 11 แบบร่างที่ 13 และแบบร่างที่ 15 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.67-5.00 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ระหว่าง 0.00-0.58

การจัดทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

การเลือกชนิดของไม้

ผู้วิจัยได้เดินทางไปสอบถามเทคนิคในการเลือกไม้มาใช้เป็นวัสดุในการแกะสลักที่อำเภอเจียนชว่น (Jianchuan) ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงด้านผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในประเทศจีนเป็นอย่างมากและจากการสอบถามเกี่ยวกับการเลือกชนิดของไม้จาก Mr.ZhangGuoshun ช่างศิลป์ชำนาญการด้านแกะสลักพบว่า ในการคัดเลือกเนื้อไม้ สิ่งที่ต้องทำเป็นประการแรก คือ ต้องนำเอาไม้ส่วนที่พุพังหรือเนาเพื่อแยกออกก่อนถึงจะนำไม้ที่เหลือมาแกะสลักได้ โดยชนิดของไม้ที่นิยมนำมาแกะสลัก คือ

1. ไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้วอลนัท และไม้แพร์ เป็นต้น แม้ว่าไม้แต่ละชนิดที่กล่าวมานี้จะมีสีของเนื้อไม้ที่ต่างกัน แต่ทั้งหมดล้วนเป็นไม้ที่มีเนื้อแข็ง ลายไม้ละเอียด ผิวไม้แวววาวและเป็นเนื้อไม้ที่เหมาะสมแก่การนำมาใช้ในงานแกะสลักที่มีองค์ประกอบซับซ้อน ละเอียด และประณีตเพราะเป็นไม้ที่ให้ความรู้สึกอ่อนไหวและสมจริง อีกทั้งในระหว่างขั้นตอนตั้งแต่การเริ่มแกะสลักไปจนถึงการเก็บรักษานั้นมีความแข็งแรง คงทน ไม้แตกหักหรือชำรุดง่าย มีคุณค่าทางความงามสูงเหมาะแก่การเก็บสะสมและสามารถแกะสลักออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้มากมาย โดยช่างศิลป์ในสมัยก่อนได้ยกย่องไม้เนื้อแข็งให้เป็นวัสดุที่ดีที่สุดสำหรับงานแกะสลักไม้

2. ไม้เนื้ออ่อน ได้แก่ ไม้สน ไม้แปะก๊วย ไม้ยางนา ไม้แคและไม้การบูร เป็นต้น เหมาะสำหรับงานแกะสลักไม้จิ๋วปาละประเภทที่มีโครงสร้างง่ายๆ และมีรูปทรงกะทัดรัด ทั้งนี้ด้วยความที่ไม้เนื้ออ่อนมีเนื้อไม้และสีที่ค่อนข้างอ่อนทำให้ในบางครั้งจำเป็นต้องตกแต่งสีของเนื้อไม้เพื่อเพิ่มอารมณ์และความรู้สึกลงไป

เมื่อพิจารณาจากแบบร่างที่ได้รับการคัดเลือกมานั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้ไม้เนื้อแข็ง คือ ไม้วอลนัท มาเป็นวัสดุหลักในการจัดทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในครั้งนี้เนื่องจากไม้ชนิดนี้มีเนื้อแข็ง ลายไม้สวยและสามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน

การเตรียมการก่อนการแกะสลักไม้

เมื่อได้ทำการคัดเลือกประเภทของไม้ที่จะนำมาใช้ในงานแกะสลักได้แล้วผู้วิจัยจึงได้เตรียมความพร้อมในการแกะสลักไว้ดังนี้

1. การขยายขนาดแบบร่างตามขนาดจริงของผลิตภัณฑ์ในการออกแบบแบบร่างเบื้องต้น ผู้วิจัยได้วาดแบบร่างไว้มีขนาดเล็กจึงจำเป็นต้องดำเนินการขยายแบบร่างใหม่และเทียบขนาดของแบบร่างให้ตรงกับขนาดของผลิตภัณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ก่อนหน้าเพื่อความสะดวกในการคัดลอกลายลงบนไม้

2. การสื่อสารกับช่างแกะสลักในการออกแบบแบบร่างผู้วิจัยได้วาดลายเส้นที่ สลับซับซ้อนกันไว้เป็นจำนวนมากซึ่งอาจทำให้ช่างแกะสลักไม่เข้าใจลายเส้นหลักและลายเส้นรอง ตามแบบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สื่อสารและอธิบายให้ช่างแกะสลักเข้าใจองค์ประกอบ ของลวดลายต่างๆ ในแบบร่างให้เข้าใจเพื่อให้ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้องตามความต้องการ

3. การแบ่งชั้นลายแกะสลักตามประเภทงานแกะสลักเช่นการแกะสลักภาพลายเส้นภาพ นูนต่ำภาพนูนสูงและภาพลอยตัวเป็นต้นในการแกะสลักที่คตินั้น ไม่เพียงแต่จำเป็นต้องคำนึงถึง ลายเส้นลวดลายแกะสลักที่พลิ้วไหวเท่านั้นยังจำเป็นต้องคำนึงถึงประเภทงานแกะสลักที่เหมาะสม กับผลิตภัณฑ์ด้วยเช่นการวางแผนการแกะสลักภาพนูนสูงในแบบร่างที่ 11 ตระหนักรู้โดยผู้วิจัยได้ กำหนดภาพนูนสูงในส่วนของใบไม้ไว้เป็น 3 ชั้นคือ ใบไม้ในชั้นแรกจะมีความโค้ง นูนและมี ลายเส้นที่ค่อนข้างพลิ้วไหว ใบไม้ชั้นที่สองจะลดล้นจากใบไม้ชั้นแรกเล็กน้อยและใบไม้ชั้นที่สาม จะมีลักษณะราบไปกับพื้นผิวของไม้ เป็นต้น

ภาพที่ 3-24 แสดงลักษณะการแบ่งชั้นลายแกะสลัก (Fu Junkai, 2016)

ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

ผู้วิจัยได้นำแบบร่างทั้ง 5 แบบร่างส่งให้กับช่างฝีมือทำการแกะสลักโดยทั่วไปแล้วช่าง แกะสลักส่วนใหญ่จะรู้จักคุ้นเคยและชำนาญกับการแกะสลักผลิตภัณฑ์ไม้แบบสองมิติและการ แกะสลักลายเส้นที่เกี่ยวกับธรรมชาติหรือดอกไม้มากทำให้เมื่อออกแบบลายเส้นประเภทนี้จะ สามารถทำให้ช่างแกะสลักเข้าใจระดับความหนาหรือลึกของลวดลายได้ง่ายสามารถแกะสลักได้ ทันทีและสำเร็จได้ในระยะเวลาอันสั้นแต่ในการออกแบบลวดลายบนผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักของ ผู้วิจัยในครั้งนี้ถือเป็นลายเส้นที่ซับซ้อนและมีความแปลกใหม่ทำให้ช่างฝีมือต้องทุ่มเททั้งแรงกาย และแรงใจในการทำงานเป็นอย่างมากเพื่อศึกษาระดับการแบ่งชั้นลายแกะสลักโดยมีขั้นตอนหลักๆ ในการจัดทำดังนี้

1. ดำเนินการแก้ไขรายละเอียดในแบบร่างให้มีความชัดเจนแสดงให้เห็นถึงระดับความหนา ความลึกแสงและเงาของลวดลายที่ชัดเจนหลังจากนั้นนำส่งให้ช่างแกะสลัก

ภาพที่ 3-25 การแก้ไขรายละเอียดในแบบร่างให้มีความชัดเจน (Fu Junkai, 2016)

2. นำภาพแบบร่างไปติดบนวัสดุไม้วอลนัทที่ใช้ในการแกะสลักครั้งนี้

ภาพที่ 3-26 นำภาพแบบร่างไปติดบนวัสดุไม้ (Fu Junkai, 2016)

3. ใช้สิ่วสลักตามขอบไม้ให้เกิดเป็นรูปร่างและรูปทรงเค้าโครงด้านนอกและเค้าโครงด้านใน โดยทำการแกะสลักไม้ไปที่ละชั้นจากตื้นไปลึกจนได้เป็นผลิตภัณฑ์แกะสลักที่สมบูรณ์

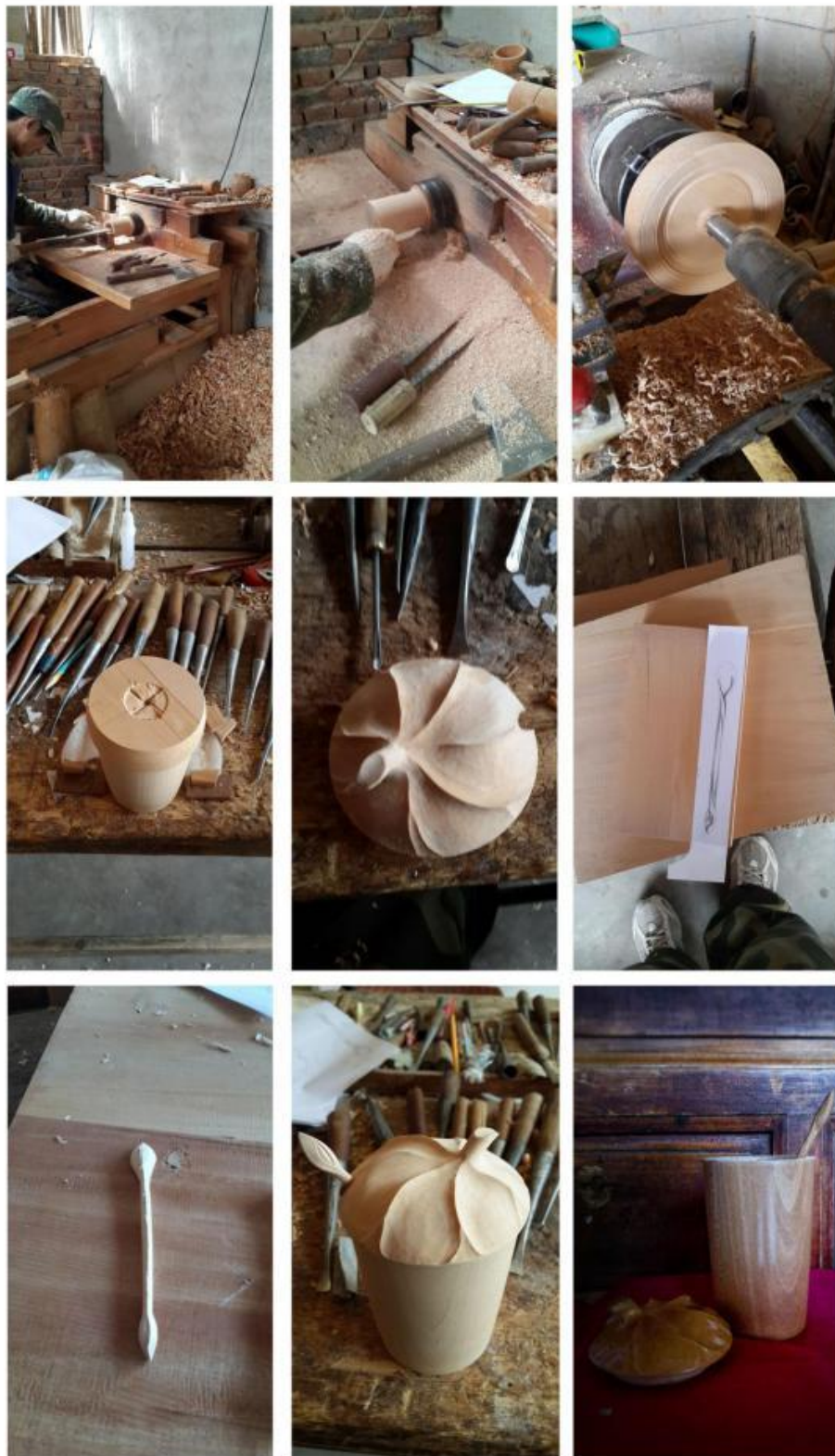
ภาพที่ 3-27 ใช้สิ่วสลักตามขอบไม้ (Fu Junkai, 2016)

4. ขัดเงา โดยใช้กระดาษทรายมาขัดบนผิวงานให้เรียบและมันวาว โดยต้องใช้กระดาษทรายเบอร์หยาบก่อนแล้วจึงค่อยใช้กระดาษทรายเบอร์ละเอียดขัดตามอีกที

5. การทาแลคเกอร์เพื่อเพิ่มความมันวาวและเคลือบผลิตภัณฑ์ให้มีความมันวาว จากนั้นผึ่งให้แห้ง

ภาพที่ 3-28 การเคลือบเงาผลิตภัณฑ์สมบูรณ์ (Fu Junkai, 2016)

ภาพที่ 3-29 ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ (Fu Junkai, 2016)

ภาพที่ 3-30 ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม (Fu Junkai, 2016)

ภาพที่ 3-31 ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้ (Fu Junkai, 2016)

ภาพที่ 3-32 ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์ถ้วยกระเบื้อง (Fu Junkai, 2016)

ภาพที่ 3-33 ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์ฐานบัว (Fu Junkai, 2016)

ผลงานผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน

เมื่อดำเนินการจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ตามแบบร่างที่ได้รับการคัดเลือกในก่อนหน้านี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงได้ออกมาเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนจำนวน 5 ชิ้น ดังนี้

ภาพที่ 3-34 ผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ (Fu Junkai, 2016)

ผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปากแก้ว 7 เซนติเมตร
เส้นผ่าศูนย์กลางก้นแก้ว 6 เซนติเมตร ความหนาของไม้ 0.8 เซนติเมตร ความสูงของแก้ว 10
เซนติเมตร

ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางฝาแก้ว 9 เซนติเมตร สูง 4 เซนติเมตร

ความยาวของซ็อนคือ 15 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-35 ผลิตภัณ์สำน้าแห่งธรรม (Fu Junkai, 2016)

ผลิตภัณ์สำน้าแห่งธรรม สูง 24 เซนติเมตร กว้าง 17 เซนติเมตร และหนา 3 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-36 ผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้ (Fu Junkai, 2016)

ผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 18 เซนติเมตร หนา 2 เซนติเมตร และสูง 3 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-37 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก (Fu Junkai, 2016)

ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางด้านนอก 18 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง
ด้านใน 13 เซนติเมตร หนา 3 เซนติเมตร และสัญลักษณ์สวัสดิกะขนาด 8 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-38 ผลิตภัณฑ์ฐานบัว (Fu Junkai, 2016)

ผลิตภัณฑ์ฐานบัว ยาว 12 เซนติเมตร กว้าง 12 เซนติเมตร สูง 12 เซนติเมตร และ
ความหนาด้านล่างของกระถางรูปขนาด 4 เซนติเมตร

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลการวิจัย

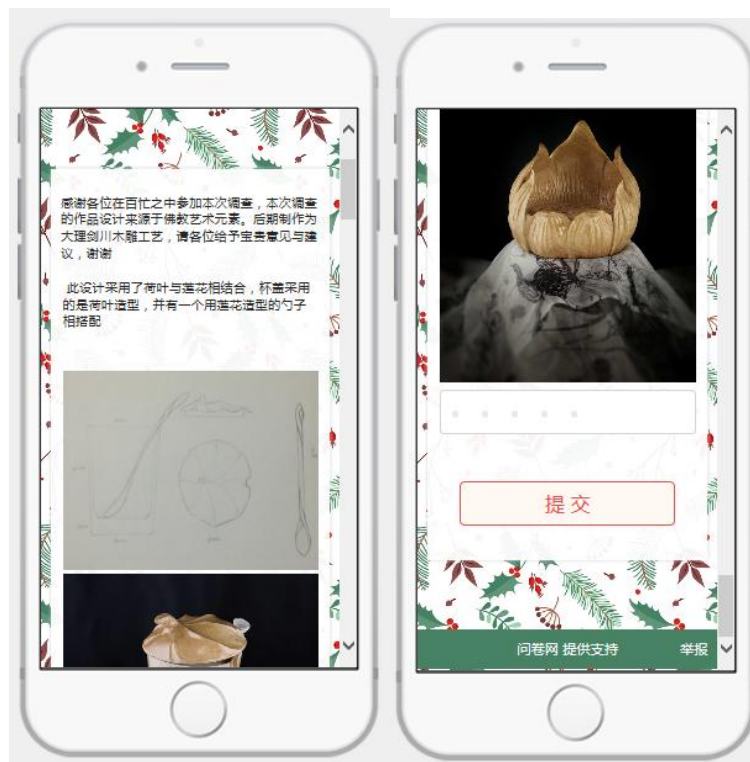
เมื่อได้แบบร่างที่เหมาะสมแล้วผู้วิจัยได้นำแบบร่างไปดำเนินการแกะสลักด้วยเทคนิคการแกะสลักไม้เจียนชว่นเนื่องจากการออกแบบลวดลายในครั้งนี้เป็นลวดลายซับซ้อนที่แสดงให้เห็นถึงระดับความลึกของพื้นผิวไม้ ทั้งยังเป็นการแกะสลักแบบลอยตัว ดังนั้น การแกะสลักไม้เจียนชว่นจึงมีความเหมาะสม มีความละเอียดอ่อนสูง ประณีตสามารถแกะสลักให้เห็นได้ถึงระดับพื้นผิวไม้ที่เป็นชั้นซับซ้อน มีมิติและมีชีวิตชีวา ซึ่งสามารถวิเคราะห์ผลงานได้ดังนี้

การวิเคราะห์ผลการวิจัยจากการสำรวจความพึงพอใจของผู้บริโภค

ปัจจุบัน การบริโภคและรับรู้ข่าวสารของประชาชนเปลี่ยนไปตามยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งทำให้ตลาดของผู้บริโภคในประเทศจีนให้ความสนใจกับการเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมากขึ้น โดยส่วนใหญ่นิยมใช้เว็บไซต์และแอปพลิเคชันในการช่วยตอบสนองความต้องการและการจัดการปัญหาต่างๆ ในชีวิตจนทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า การสำรวจตลาดผู้บริโภคผ่านรูปแบบการทำแบบสอบถามออนไลน์จะสามารถทำให้ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในครั้งนี้ได้รับข้อมูลความพึงพอใจ การตัดสินใจซื้อและข้อคิดเห็นจากผู้บริโภคในมุมมองกว้างและหลากหลายซึ่งแตกต่างกันไปตามรสนิยมของผู้บริโภคในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนยังเป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่ง่ายและรวดเร็วต่อการรวบรวมสถิติทางตัวเลขเพื่อใช้ประกอบในการประมวลผลข้อมูล

ภาพที่ 4-1 การให้คะแนนผ่านระบบอินเทอร์เน็ตในคอมพิวเตอร์ (Fu Junkai, 2016)

ภาพที่ 4-2 การให้คะแนนผ่านระบบแอปพลิเคชันบน โทรศัพท์มือถือ (Fu Junkai, 2016)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสำรวจความพึงพอใจและปรารถนาจะซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศไทยในครั้งนี้พบว่า มีผู้บริโภคนานาชาติ 101 คน ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็นเพศชาย 34 คน เพศหญิง 59 คน และไม่ทราบเพศอีก 8 คน (ไม่ได้กรอกเพศลงในแบบสอบถาม) คิดเป็นร้อยละ 33.66 ร้อยละ 58.42 และร้อยละ 7.92 ตามลำดับ ทั้งนี้ ผู้บริโภคที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกัน ได้แก่

สถานที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเทศ	มณฑล/จังหวัด	เมือง	จำนวน (คน)
จีน	ยูนนาน	เมืองสิบสองปันนา	1
		เมืองฉู่ชง	1
		เมืองชวู่จวิน	2
		เมืองจาวทง	2
		เมืองหยู่ซี	2
		เมืองคุนหมิง	9
		เมืองต้าหลี่	30

สถานที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม			
ประเทศ	มณฑล/จังหวัด	เมือง	จำนวน (คน)
จีน	ซานตง	ไม่ระบุเมือง	1
	เสฉวน	ฉงชิ่ง	1
	เสฉวน	เฉิงตู	1
	เสฉวน	ซีอาน	1
	กวางตุ้ง	ไม่ระบุเมือง	1
	หูหนาน	ไม่ระบุเมือง	4
	อื่นๆ	ไม่ระบุเมือง	23
ไทย	กรุงเทพฯ	ไม่ระบุเมือง	1
	ชลบุรี	ไม่ระบุเมือง	3
	อื่นๆ	ไม่ระบุเมือง	18
รวมทั้งสิ้น			101

ตารางที่ 4-1 สถานที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากตารางที่ 4-1 จะเห็นได้ว่า การสำรวจผู้บริโภคด้วยแบบสอบถามออนไลน์จะทำให้มีผู้ตอบแบบสอบถามมาจากพื้นที่ที่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่เป็นผู้บริโภคในประเทศจีน จำนวน 79 คน คิดเป็น ร้อยละ 78.22 และเป็นผู้บริโภคในประเทศไทย จำนวน 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 21.78 และค้นพบว่า มีผู้บริโภคจากภูมิภาคต่างๆ สนใจผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักครั้งนี้เป็นจำนวนมาก

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและความปรารถนาที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีนในครั้งนี้

แบบสอบถามผู้บริโภคออนไลน์ในครั้งนี้ ได้เปิดสถานะเป็นสาธารณะเพื่อให้ผู้บริโภคทุกท่านสามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ โดยไม่ได้จำกัดพื้นที่อยู่อาศัยเพื่อให้ได้รับการตอบรับจากกลุ่มผู้บริโภคที่มีความพึงพอใจและปรารถนาจะซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีน โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับความพึงพอใจไว้ 5 ระดับคือ

- 5 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อมากที่สุด
- 4 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อ
- 3 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อปานกลาง
- 2 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อน้อย
- 1 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนค่าเฉลี่ย (\bar{x}) คือค่ากลางและเป็นตัวแทนข้อมูลคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยอาศัยการปรับปรุงเกณฑ์ของบุญชมศรีสะอาด (2535 : 100) ไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51- 5.00 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51- 4.50 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อ

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51- 3.50 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51- 2.50 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อน้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อน้อยที่สุด

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือการวัดค่าการกระจายตัวของข้อมูลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามโดยผู้วิจัยตั้งเกณฑ์การแปลความหมายไว้ดังนี้

มากกว่า 1.00 หมายถึง ข้อมูลกระจายหรือเบี่ยงเบนมาก

ต่ำกว่า 1.00 หมายถึง ข้อมูลกระจายหรือเบี่ยงเบนน้อย

ความพึงพอใจและความปรารถนาซื้อของผู้บริโภค			
ชื่อผลิตภัณฑ์	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่า S.D.	การแปลความหมาย
เสียงจากธรรมชาติ	4.66	0.57	มากที่สุด
สายน้ำแห่งธรรม	4.80	0.44	มากที่สุด
ตระหนักรู้	4.80	0.47	มากที่สุด
วิญญูะสงสาร	4.61	0.70	มากที่สุด
ฐานบัว	4.69	0.60	มากที่สุด

ตารางที่ 4-2 ความพึงพอใจและความปรารถนาซื้อของผู้บริโภค

จากผลคะแนนระดับความพึงพอใจและความปรารถนาซื้อของผู้บริโภคในตารางที่ 4-2 พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ชื่นชอบ พึงพอใจ และมีความปรารถนาที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีนที่ผู้วิจัยได้ออกแบบในครั้งนี้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกชิ้น โดยผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรมและตระหนักรู้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{x}) คือ 4.80 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ต่ำที่สุดคือ 0.44-0.47 นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์ฐานบัวเสียงจากธรรมชาติและวิญญูะสงสารก็ยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.69, 4.66 และ 4.61 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเห็นว่าผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์แกะสลักชิ้นนี้มีความแปลกใหม่และทันสมัย แม้ว่าจากภายนอกจะเป็นผลงาน

ที่เรียบง่ายแต่กลับอุดมไปด้วยรายละเอียดของลวดลายดอกบัวและกลีบใบที่สวยงามซึ่งหากมีขนาดที่เล็กลงกว่านี้จะเหมาะสมสำหรับนำมาใช้ทำเป็นถ้วยชาสำหรับรับแขกเป็นอย่างมาก

2. ผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเห็นว่า ผลิตภัณฑ์แกะสลักจีนนี้สามารถสื่อถึงพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี การนำเอาพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนอย่างรูปมณฑลและดอกบัวมาประยุกต์และสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยรูปแบบใหม่นี้ ถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่เต็มไปด้วยความตั้งใจ ประณีตและถือเป็นผลงานที่ควรค่าแก่การเก็บสะสมเป็นอย่างยิ่ง

3. ผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า เป็นผลงานไม้แกะสลักที่ทำยากชิ้นหนึ่ง มีรายละเอียดการแบ่งลวดลายที่ซับซ้อน แสดงให้เห็นถึงระดับฝีมือของช่างแกะสลักที่สูงและเหมาะสมสำหรับใช้ประดับตกแต่งบ้านหรือเป็นของขวัญให้แก่ผู้ใหญ่

4. ผลิตภัณฑ์วิญญูะสงสารผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า เป็นนาฬิกาแขวนผนังที่มีรูปแบบแปลกใหม่ แม้ว่าจะมีข้อด้อยในเรื่องไม่มีตัวเลขบ่งบอกถึงเลขเวลาที่ชัดเจน แต่ก็ถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่อุดมไปด้วยความคิดสร้างสรรค์และเป็นเอกลักษณ์มาก

5. ผลิตภัณฑ์ฐานบัวผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเห็นว่า เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความทันสมัย สามารถใช้สอยได้จริงในชีวิตประจำวันทั้งการใช้งานและการประดับตกแต่ง

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความพึงพอใจ ความปรารถนาที่จะซื้อและข้อคิดเห็นต่างๆ ทั้งหมด พบว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์จินตนาการและความตั้งใจในการทำให้พระพุทธรูปกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไป โดยผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ได้ออกแบบนี้ล้วนมีความโดดเด่นทั้งในด้านการแสดงพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีน สะท้อนให้เห็นถึงหลักความเชื่อในพระพุทธรูป มีคุณค่าต่อการสะสม มีรูปแบบหลากหลายสามารถนำไปใช้งานได้จริงและเหมาะสมกับบริบทของผู้บริโภคในตลาดยุคปัจจุบันอันส่งผลให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและปรารถนาที่จะซื้อผลิตภัณฑ์เหล่านี้อยู่ในระดับมากที่สุด

การวิเคราะห์ผลการวิจัยจากการสำรวจความคิดเห็นของเจ้าของธุรกิจ

เพื่อสร้างตัวชี้วัดที่สะท้อนความคิดเห็นของเจ้าของธุรกิจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีน ตลอดจนการคาดการณ์แนวทางการขาย การตลาด ความเป็นไปได้ในการสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ผู้ที่สนใจนำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์จีนไปประกอบอาชีพ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นด้วยการสัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย เจ้าของธุรกิจชายของฝากในเมืองต้าหลี่ 2 ท่าน และเจ้าของธุรกิจขายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในอำเภอเจียนซู่ 1 ท่าน พบว่าเจ้าของธุรกิจทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นว่า การ

ออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักของผู้วิจัยในครั้งนี้มีรูปแบบที่แปลกตาเพราะเป็นการนำเอาลวดลายทางพระพุทธศาสนามาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้อย่างเหมาะสมและทันสมัยทำให้ผลงานทั้งหมดมีรูปแบบที่โดดเด่น มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง สามารถสร้างการจดจำได้ง่าย ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคได้มากและเลือกใช้ชีวิตไม้ได้อย่าง แข็งแรง ทนทานและนำใช้งานโดยผลิตภัณฑ์ทั้ง 5 ชิ้น สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อและความหมายทางอุดมคติที่เรียบง่ายของพระพุทธศาสนาได้ นอกจากนี้ เจ้าของธุรกิจทั้งหมดยังคิดเห็นว่า ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในครั้งนี้มีรูปแบบที่หลากหลายซึ่งสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันของกลุ่มผู้บริโภคได้ เช่น วิทยุรุ่น วิทยุทำงาน นักสะสม นักท่องเที่ยว เป็นต้นเพราะสามารถนำผลิตภัณฑ์ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย สามารถใช้งานได้จริงในชีวิตประจำวัน ตลอดจนเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับใช้เป็นของที่ระลึกของสะสมและของฝาก

อย่างไรก็ตาม แนวทางในการผลิตเชิงพาณิชย์หรือช่องทางการจัดจำหน่ายจำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่นๆ เข้าด้วยกัน เช่น ราคา คุณภาพสินค้า ทักษะฝีมือและมาตรฐานในการผลิต เป็นต้น เนื่องจากผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักถือเป็นผลงานหัตถกรรมที่เกิดจากการผลิตโดยฝีมือมนุษย์ เพราะฉะนั้นอาจทำให้ผลงานแต่ละชิ้นมีรูปแบบหรือลวดลายที่คล้ายคลึงกัน ไปบ้าง ตลอดจนสามารถผลิตได้ครั้งละไม่มากด้วย แต่นี่อาจจะเป็นจุดขายสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้ก็ได้เพราะผู้บริโภคจะได้รับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการผลิตขึ้นเพียงชิ้นเดียวและมีเอกลักษณ์

การวิเคราะห์ผลงานโดยผู้วิจัย

ในภาพรวมแล้ว การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีนในครั้งนี้ สามารถจัดทำออกมาได้อย่างมีคุณค่า สวยงามและมีประโยชน์หลากหลาย ดังนี้

ด้านแนวคิดเนื้อหาและการสื่อความหมาย

การออกแบบผลงานผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักทั้ง 5 ชิ้น ได้แก่ เสียงจากธรรมชาติสายน้ำแห่งธรรมชาติระหนักรู้วัฏฏะสังสาร และฐานบัว ล้วนได้รับแรงบันดาลใจและแนวคิดมาจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีนและการผสมผสานร่วมกับองค์ประกอบของการออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยซึ่งทำให้ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์โดยรวมแตกต่างจากผลิตภัณฑ์ทางพระพุทธศาสนาแบบดั้งเดิมเป็นอย่างมากอันส่งผลให้เกิดมุมมองใหม่ๆ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของพระพุทธศาสนาที่ไม่ใช่เพียงแค่ของใช้ในวัดหรือในโบราณสถานอีกต่อไป แต่กลับเป็นผลิตภัณฑ์ที่อุดมไปด้วยความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทของผู้บริโภคในยุคโลกาภิวัตน์และไม่ได้ทำลายภาพลักษณ์แห่งความเลื่อมใสศรัทธาของพุทธศาสนิกชนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญแห่งการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้

พุทธสัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบลวดลายในครั้งนี้ ประกอบด้วยภาพดอกบัวภาพพุทธภาพเมฆมงคลภาพพระพุทธรูปเจ้าและเรื่องราวพุทธประวัติเป็นต้นซึ่งเมื่อนำเนื้อหาคำสอนของพระพุทธรูปเจ้าที่เรียบเรียงมาเป็นแนวทางการออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์เพื่อประดับตกแต่งแล้วพบว่าผลิตภัณฑ์ทั้งหมดอุดมไปด้วยสาระสำคัญแห่งคำสอนของพระพุทธรูปเจ้าสะท้อนเอกลักษณ์ของพุทธสัญลักษณ์และมีความสวยงามแบบเรียบง่ายทำให้ประชาชนทั่วไปได้ใกล้ชิดกับหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนามากขึ้นทำให้ผู้บริโภคจินตนาการได้ถึงความบริสุทธิ์แห่งพระพุทธศาสนา ตลอดจนสอดคล้องกับความตั้งใจอันดีเพื่อ “อนุรักษ์ พัฒนา และสืบทอด” ของผู้วิจัยด้วย

ผู้วิจัยเชื่อว่า ผู้บริโภคในปัจจุบันไม่ได้ต้องการสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีภาพลักษณ์ที่ดีเท่านั้น แต่ยังต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าแห่งความรื่นรมย์ มีความหมายต่อชีวิตและสร้างจิตวิญญาณที่ดีให้แก่ตนเอง ดังนั้น การออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ความศรัทธา ความเชื่อ อารมณ์ ความรู้สึกความปรารถนาดีและความตั้งใจเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาให้ยังคงได้รับการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้จักไปในวงกว้างเพื่อให้ผู้คนในยุคใหม่รู้จัก หวงแหน และต้องการเข้าไปศึกษาเรียนรู้พระพุทธศาสนามากขึ้น อันจะก่อให้เกิดเป็นการอนุรักษ์ สืบทอด เจตนารมณ์และการเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้กว้างขวางในประเทศจีน

ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์และการใช้งาน

การออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์จากพุทธสัญลักษณ์ที่คำนึงถึงบริบทในสังคม ทำให้ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้ ไม่ใช่เพียงแค่รูปปั้น รูป เทียน หรือภาพวาดพระพุทธรูปเจ้าอีกต่อไป แต่เป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างความแตกต่างเป็นอย่างมาก โดยไม่เพียงแต่สามารถใช้ประดับตกแต่งบ้านได้เท่านั้น ยังสามารถใช้เป็นของที่ระลึก ของฝาก ของสะสมและนำไปใช้งานในชีวิตประจำวันได้มากมายเพราะมีรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ได้แก่ แก้วน้ำ ภาพประดับตกแต่งฝาผนัง จานโชว์ กระถางรูปและนาฬิกา รูปแบบผลิตภัณฑ์ทั้งหมดถูกออกแบบขึ้นอย่างเรียบง่ายโดยใช้องค์ประกอบของลวดลายจากพุทธสัญลักษณ์ ใช้วัสดุจากธรรมชาติคือไม้วอลนัทเป็นวัสดุหลักและใช้การแกะสลักเป็นวิธีการผลิตที่สำคัญ ทำให้ผลงานภาพรวมไม่ว่าจะเป็นลวดลาย รูปแบบผลิตภัณฑ์และเทคนิคที่ใช้ล้วนสอดคล้อง เหมาะสมและลงตัวเป็นอย่างยิ่งจนทำให้ผลิตภัณฑ์ทั้งหมดมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ แปลกใหม่ สะอาดตาและดึงดูดใจผู้พบเห็นเป็นอย่างมาก

การออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่คำนึงถึงรูปลักษณ์ที่สวยงามนั้น แม้ว่าจะก่อให้เกิดความถูกใจและเกิดปฏิกิริยาตอบสนองด้านความรู้สึกอยากซื้ออยากลองให้แก่ผู้บริโภคได้รวดเร็ว แต่หากเวลาผ่านไปไม่นานผู้บริโภคก็จะเบื่อหน่ายได้อย่างรวดเร็วเช่นกัน ดังนั้น การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบสื่อถึงคุณค่าและความหมายเฉพาะอย่างเช่นการออกแบบผลิตภัณฑ์จากพุทธสัญลักษณ์นี้ จะสามารถสร้างความตราตรึงใจ จิตวิญญาณและความรู้สึกทะนุถนอมให้แก่ผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

เพราะในระหว่างที่ผู้บริโภครู้สึกดีใจขึ้นนั้น เขาได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้วิจัยต้องการสื่อถึงและสามารถทำให้ผู้บริโภคเกิดจินตนาการได้อย่างไม่จำกัด

ด้านวัสดุ เทคนิคและวิธีการ

วิวัฒนาการของไม้แกะสลักสามารถสะท้อนให้เห็นสภาพเศรษฐกิจในสังคมแห่งยุคสมัย และแสดงให้เห็นอุดมการณ์ทางวัฒนธรรมทางภูมิปัญญาของคนโบราณ ได้เป็นอย่างดี โดยผลงานไม้แกะสลักของประเทศจีนในแต่ละยุคสมัยไม่เคยหยุดการพัฒนาและมีการใช้วัสดุที่หลากหลายมากกว่าในอดีตทั้งยังอุดมไปด้วยความหมายทางวัฒนธรรมของยุคสมัยซึ่งเป็นเสมือนภาพจริงที่มีกฎเกณฑ์มีมูลค่าแสดงระดับชีวิตและหน้าตาทางสังคมนอกจากนี้ งานการแกะสลักไม้ยังมีความสัมพันธ์ควบคู่กับพุทธศาสนาอย่างยาวนาน โดยภายในวัดบางแห่งยังคงมีงานแกะสลักไม้ที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้เป็นจำนวนมากเพราะงานแกะสลักเหล่านี้ล้วนผ่านเทคนิคการแกะสลักที่มีลักษณะพิเศษและสะท้อนออกมาพร้อมกับมีชีวิตจริงให้ผู้คนได้เชื่อมโยงกัน

ผู้วิจัยได้เลือกใช้ไม้เป็นวัสดุหลักในการจัดทำผลิตภัณฑ์ เนื่องจากไม้เป็นวัสดุที่มีความพิเศษในตนเอง มีคุณสมบัติที่ไม่อ่อนและไม่แข็งจนเกินไป มีความคงทน และสามารถนำมาใช้สร้างสรรค์เป็นผลงานหัตถกรรมได้อย่างหลากหลาย นอกจากนี้ ไม้ยังเป็นวัสดุที่มีความงดงามในตนเองเพราะสีสันและลวดลายเฉพาะของไม้แต่ละแบบไม่เหมือนกัน ทำให้ในยุคแรกๆ ของประเทศจีนนิยมนำไม้มาใช้ทำเป็นเครื่องมือ เครื่องใช้และที่อยู่อาศัยซึ่งนับเป็นเทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงและเป็นมรดกการผลิตล้ำค่าที่ยังคงการสืบต่อกระบวนการและเทคนิคการผลิตอย่างมีระบบขั้นตอน

การนำไม้มาใช้ทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเลือกใช้ไม้เนื้อแข็ง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ใช้ไม้วอลนัทมาดำเนินการแกะสลักเป็นลวดลาย ทั้งนี้ ด้วยความละเอียดและซับซ้อนของลวดลาย ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้เทคนิคการแกะสลักไม้เจียนชวนของประเทศจีนมาใช้ เพราะวิธีการและเทคนิคการแกะสลักไม้เจียนชวนเป็นเทคนิคการแกะสลักพิเศษที่จะทำให้เห็นลวดลายบนเนื้อไม้ได้อย่างชัดเจน มีลายชั้นทับซ้อนที่สวยงาม พิถีพิถันและประณีตแม้ว่าในการแกะสลักไม้จะพบปัญหาว่า ลวดลายที่ได้ออกแบบไว้ในก่อนหน้านั้นไม่ได้คำนึงถึงความสัมพันธ์ของแสงและเงาจนทำให้ช่างแกะสลักไม่เข้าใจระดับชั้นหน้าหลังของลวดลาย รวมถึงความตื้นลึกของลาย แต่ด้วยการสื่อสารที่ตรงกันและการดำเนินการแก้ไขแบบร่างใหม่ให้สอดคล้องกับเงาสัมพันธ์ ทำให้การสร้างสรรคผลงานแกะสลักในครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี นอกจากนี้ จากการคำนึงถึงความทนทานและการยืดอายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักให้ยาวนานขึ้น ผู้วิจัยจึงตัดสินใจนำเหล็กเกอร์มาทาไม้เพื่อเคลือบเนื้อไม้ไว้อีกชั้นหนึ่ง แม้ว่าการทาเหล็กเกอร์จะทำให้สีของเนื้อไม้เข้มขึ้นแต่ในภาพรวมก็ไม่ได้ทำให้ลวดลาย รูปแบบ หรือความหมายที่ผู้วิจัยต้องการสื่อสารให้แก่ผู้บริโภคลดลง ทั้งยังทำให้ไม้มีความเงางามและเพิ่มอรรถรสทางการมองเห็นและสัมผัสที่นำไปแก่ผู้บริโภคเพิ่มขึ้นด้วย

ปัจจุบันในยุคที่การออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยกำลังได้รับความนิยมสูงอยู่นี้ หัตถกรรมพื้นบ้านอย่างผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะได้รับการพัฒนาและสืบทอดให้คนรุ่นหลังควบคู่ไปพร้อมกับความเจริญทางวัฒนธรรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมาเป็นแนวทางหลักในการผลิตผลิตภัณฑ์โดยไม้แกะสลักเลียนชวานของประเทศจีนถือเป็นหนึ่งในเทคนิคการแกะสลักที่สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนในประเทศจีนเป็นอย่างมากและสมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะนำเทคนิคฝีมือชั้นสูงนี้มาใช้สร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาที่โดดเด่นนี้สืบต่อไป

ด้านคุณค่าความงาม

การออกแบบผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้ตั้งใจที่จะนำเอาศิลปะทางพระพุทธศาสนาที่งดงามมาต่อ ยอดให้เหมาะสมกับความงามของยุคสมัยโดยการนำองค์ประกอบแบบดั้งเดิมที่ดั้งมาผสมผสานกับการออกแบบร่วมสมัยจนได้เป็นผลงานที่เหมาะสมกับยุคสมัย เมื่อดำเนินการวิเคราะห์คุณค่าด้านความงามพบว่า มีการจัดองค์ประกอบศิลป์ทั้งหมดได้อย่างเหมาะสม สวยงามและส่งผลให้ผู้บริโภคเกิดความชื่นชมในสุนทรียภาพ ลักษณะการแสดงออกทางความงามของผลงานมีความหลากหลายและแตกต่างกันไปตามการเลือกใช้และการผสมผสานองค์ประกอบ เช่น ผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม ได้นำเอาภาพเมฆมณฑล ดอกบัว และภาพใบหน้าของพระพุทธเจ้ามาผสมผสานร่วมกันจนเกิดเป็นความรู้สึกที่มีเฉียบสงบและน่าค้นหาความหมายที่ต้องการสื่อถึงเกี่ยวกับความเมตตาหรือผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้ ที่ได้นำเอาใบโพธิ์ ดอกบัว และภาพพุทธามาผสมผสานร่วมกันจนสื่อถึงเรื่องราวพุทธประวัติตอนที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ เป็นต้น ซึ่งทุกผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นไม่เพียงแต่สวยงามเท่านั้น แต่ยังมีคุณค่าความหมาย มีพลัง และสร้างบรรยากาศที่เฉียบสงบ เร็นลับและชวนฝันทั้งสิ้น นอกจากนี้ จากเทคนิควิธีการแกะสลักไม้ที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ยังทำให้รู้สึกถึงความเก่าแก่ ศรัทธา เลื่อมใส และสะท้อนอารมณ์ความงามตามธรรมชาติได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นสีสนของไม้ ไปจนถึงลวดลายของเนื้อไม้ เป็นต้น ซึ่งการออกแบบทั้งหมดล้วนเกิดจากการนำองค์ประกอบศิลป์มาใช้ให้เกิดความสัมพันธ์ทั้งในส่วนของความหมายและความงามได้อย่างลงตัว ทำให้ผลงานมีเอกภาพ คุณภาพ มีจุดเด่นและกลมกลืนจนสร้างความสะอาดตา ความจดจำและความต้องการให้แก่ผู้บริโภคได้

คุณค่าทางจิตใจ

โดยทั่วไปแล้ววัตถุประสงค์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์คือเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคแต่สำหรับผลิตภัณฑ์การออกแบบของผู้วิจัยในครั้งนี้ยังหมายรวมถึงการตอบสนองคุณค่าทางจิตใจด้วยกล่าวคือผลิตภัณฑ์ทั้งหมดอุดมไปด้วยความงามตามแบบพระพุทธศาสนาในประเทศจีนซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงกุศโลบายคำสอนความเชื่อและความศรัทธาของผู้คนในสังคม

ตลอดจนการหลอมรวมรูปแบบที่มีความร่วมสมัยเพื่อให้สามารถสอดคล้องกับบริบทของสังคมปัจจุบันได้เป็นอย่างดีก่อให้เกิดการสืบทอดคำสอนไว้เป็นพุทธบูชาแก่คนรุ่นหลังสืบไป

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริโภคทั่วไปเกี่ยวกับคุณค่าทางจิตใจพบว่าไม่สามารถวัดออกมาเป็นตัวเลขที่ชัดเจนได้แต่สามารถอนุมานได้ว่าการออกแบบผลงานทั้งหมดในครั้งนี้ก่อให้เกิดความรู้สึกหวงแหนตระหนักถึงคุณค่าและความผูกพันของคนในสังคมที่มีต่อความเชื่อทางพระพุทธศาสนาซึ่งคุณค่าทางจิตใจทั้งหมดไม่ได้ขึ้นอยู่กับราคาของผู้วิจัยตั้งไว้แต่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบภาพพระพุทธเจ้าภาพพุทธารัตน์โพธิ์สัตย์ลักษณะสัตว์ตักกะและภาพดอกบัวซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนของพระพุทธเจ้าและศาสนาพุทธซึ่งเมื่อผู้บริโภคได้สัมผัสกับผลิตภัณฑ์ชุดนี้ทำให้รู้สึกได้ถึงความสงบนิ่งของจิตใจผ่อนคลายเป็นพลังใจให้มนุษย์สามารถเผชิญหน้ากับปัญญาในชีวิตด้วยความกล้าหาญช่วยยกระดับจิตใจความต้องการสืบทอดวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาให้กับคนรุ่นหลังและความศรัทธาที่เปี่ยมล้นของผู้วิจัยด้วยซึ่งหากผู้บริโภคที่สนใจมีการศึกษาในเชิงลึกมากขึ้นอาจจะนำมาซึ่งบ่อเกิดแห่งศีลธรรมจรยาความสามัคคีมีเอกลักษณ์เป็นมรดกล้ำค่าแสดงอารยธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติได้

แรงบันดาลใจในการออกแบบ

พระพุทธศาสนาเผยแผ่มายังประเทศจีนตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังโดยในสมัยนั้นนิยามวาดภาพพระพุทธเจ้าให้มีลักษณะใบหน้าที่อ้วนกลมเพื่อแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์โดยหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงความรุ่งโรจน์ของพระพุทธศาสนาในประเทศจีนที่สำคัญได้แก่ถ้ำหิน โม่เกาเมืองตุนหวงมณฑลกานซู่จนต่อมาในสมัยอาณาจักรน่านเจ้าชาวพุทธส่วนใหญ่นิยมไว้พระพุทธเจ้ามีมีลักษณะท่าทางของผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่ทำให้พระพุทธเจ้าในสมัยนั้นจึงมีท่าที่อ่อนช้อยสวยงามราวกับผู้หญิงดังนั้นรูปทรงส่วนใหญ่ที่ผู้วิจัยวาดขึ้นจึงประกอบไปด้วยองค์ประกอบการวาดภาพที่ดูซับซ้อนมีลายเส้นมากมายคล้ายกับภาพวาดในสมัยราชวงศ์ถังและอุดมไปด้วยความงดงามละเอียดอ่อนและพิถีพิถันตามแบบอาณาจักรน่านเจ้าด้วย

อย่างไรก็ตาม การออกแบบผลงานผลิตภัณฑ์เพื่อประดับตกแต่งในครั้งนี้ ไม่ใช่แค่เพียงการนำภาพของต้นไม้หรือดอกไม้ที่มีรูปทรงตามธรรมชาติมาใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบเท่านั้น หากแต่ยังเป็นผลงานที่มุ่งเน้นให้เกิดการสืบสานและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของพระพุทธศาสนาตลอดจนก่อให้เกิดคุณค่าทางจิตใจที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อและความศรัทธาที่ผู้วิจัยมีต่อพระพุทธศาสนาและความตั้งใจในการเผยแผ่คำสอนของพระพุทธศาสนาไว้เป็นพุทธบูชาต่อไป ดังนี้

ผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ

แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติคือใบบัวและดอกบัว ซึ่งดอกบัวถือเป็นสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ โดยนัยหนึ่ง พระพุทธเจ้าเคยกล่าวไว้ว่า แม้วาดอกบัว

จะเกิดจากโคลนตมแต่ก็สามารถพัฒนาตนเองให้เติบโตขึ้นมาเหนือน้ำได้ ซึ่งเปรียบเสมือนมนุษย์ที่สามารถพัฒนาตนเองให้เติบโตและเบิกบานได้บนโลก

ภาพที่ 4-3 แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ

(<http://www.quanjing.com/imgbuy/ul0442-7637.html>)

ผู้วิจัยได้ออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นแก้วน้ำ โดยฝาของแก้วน้ำมีรูปทรงคล้ายกับใบบัว มีความหมายว่า “โลก” และช้อนคือ “ดอกบัว” ซึ่งสามารถอธิบายได้ถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าว่า ความเบิกบานและความสุขที่ซ่อนอยู่ในโลก สามารถค่อยๆ เผยออกมาให้โลกใบนี้เห็นได้แต่มนุษย์ จะต้องเป็นผู้เปิดโลกใบนั้นด้วยตนเอง นอกจากนี้ การเปิดฝาแก้วและหยิบช้อนขึ้นมา ยังสามารถแสดงถึงความหมายทางด้านจิตใจได้ว่า ดอกบัวที่ซ่อนอยู่ในโคลนตมสามารถเบิกบานบนผิวน้ำได้ ซึ่งเปรียบเสมือนการทำให้บุคคลนั้นๆ หลุดพ้นจากความทุกข์และความขมขื่นที่ซ่อนอยู่ภายในตนเองได้

ผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม

ภาพที่ 4-4 แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม

(<http://www.tooopen.com/view/334819.html>) และ (<http://www.798buy.com/goods-1095.html>)

ผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม ได้รับแรงบันดาลใจในการออกแบบมาจากภาพดอกบัวบาน และภาพใบหน้าที่เปี่ยมไปด้วยความเมตตากรุณาของพระพุทธเจ้า เมื่อผู้วิจัยนำแรงบันดาลใจทั้งสอง มาผสมผสานกันและเชื่อมโยงความหมายของภาพด้วยภาพสายน้ำ ได้ทำให้ภาพอุดมไปด้วย ความหมายที่น่าติดตาม มีองค์ประกอบภาพที่สามารถจินตนาการได้ถึงสัญลักษณ์ทาง พระพุทธศาสนา ตลอดจนยังถือเป็นภาพที่ทำให้ผู้ชมรู้สึกได้ถึงความสงบนิ่งและความหวังได้

ผลิตภัณฑ์ประดับตกแต่งฝาผนังชิ้นนี้ อุดมไปด้วยความหมายที่ลึกซึ้ง กล่าวคือ ดอกบัว หมายถึง ชีวิตของมนุษย์ และภาพใบหน้าที่ของพระพุทธเจ้า เปรียบเสมือนสติปัญญาของพระพุทธเจ้า ซึ่งสายตาของพระพุทธเจ้าที่กำลังมองลงมาข้างเบื้องล่างที่เป็นภาพดอกบัว แสดงให้เห็นความเมตตา ความหวัง และความปรารถนาของพระพุทธเจ้าที่ต้องการให้ชีวิตมนุษย์มีแต่ความราบรื่นเหมือน สายน้ำที่กำลังไหลไปเบื้องหน้า และพระองค์ก็จะคอยเฝ้ามองความเป็นไปของเราตลอดไป ดังนั้น เมื่อผู้บริโภคนำผลิตภัณฑ์นี้ไปประดับตกแต่งบ้านไม่เพียงแต่จะสามารถสร้างความอบอุ่น ปลอดภัย ได้แล้ว ยังสามารถทำให้ทุกคนตระหนักถึงการทำความดีชั่ว เพราะพระพุทธเจ้ากำลังมองเราอยู่

ผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้

ต้นโพธิ์เป็นต้นไม้ที่มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก จากเรื่องเล่าเมื่อ ประมาณ 2000 ปีก่อน เล่าไว้ว่า พระพุทธเจ้าศากยมุนี แต่เดิมคือเจ้าชายแห่งเมืองกบิลพัสดุ์ ซึ่งเป็น อาณาจักรโบราณทางตอนเหนือของอินเดีย พระองค์ต้องการที่จะหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด จึงตัดสินใจออกผนวช จนครั้งหนึ่ง พระองค์ทรงประทับอยู่ที่ต้นโพธิ์เป็นเวลา 7 วัน 7 คืน จน พระองค์ได้พบหนทางแห่งการหลุดพ้นและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ต้นโพธิ์คือ ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์และเป็นพุทธสัญลักษณ์ที่อุดมไปด้วยความเชื่อ ความดีและการหลุดพ้น

ภาพที่ 4-5 แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้ (<http://image.baidu.com>) และ

(<http://blog.163.com/jx207@126/blog/static/4645880120121047610739/?COLLCC=462885894&>)

ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นภาพประดับฝาผนัง โดยเป็นภาพที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างภาพต้นโพธิ์และมูทรา โดยมีมูทรา หมายถึง อริบาบที่ทรงสง่างามของพระพุทธเจ้า ดอกบัวในพระหัตถ์ หมายถึง มนุษย์ และต้นโพธิ์ คือ โลก ซึ่งเมื่อนำองค์ประกอบของพุทธศิลป์ทั้งหมดมาผสมผสานกันสามารถตีความหมายได้ว่า พระพุทธเจ้ากำลังโอบอุ้มมนุษย์อยู่ภายใต้โลกใบนี้ ตลอดจนสามารถแสดงความหมายได้ว่า พระพุทธเจ้ากำลังจะนำพามนุษย์ไปสู่การหลุดพ้น

ผลิตภัณฑ์วิญญูะสงสาร

ภาพที่ 4-6 แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์วิญญูะสงสาร (<http://image.baidu.com>)

แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้คือ ภาพดอกบัวบานและสัญลักษณ์สวัสดิกะ ซึ่งทั้งสองต่างแสดงความหมายถึงความเป็นสิริมงคล ความเบิกบานและการรู้จักผิดชอบชั่วดี

ผู้วิจัยได้นำภาพดอกบัวและสัญลักษณ์สวัสดิกะมาใช้ออกแบบผลิตภัณฑ์นาฬิกาแขวนผนัง เพราะดอกบัว หมายถึง ชีวิตมนุษย์ และสัญลักษณ์สวัสดิกะ หมายถึง พลังอำนาจแสงสว่าง การเคลื่อนไหว เป็นเครื่องหมายแห่งพลวัตความไม่หยุดนิ่งการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและยังเป็นเครื่องหมายแห่งการหล่อเลี้ยงสรรพชีวิต โดยเมื่อผู้วิจัยนำมาออกแบบเป็นนาฬิกาแขวนผนัง จึงหมายถึงเวลาที่ผ่านไปทุกๆ นาที จะทำให้ผู้คนตระหนักได้ถึงคุณค่าของชีวิตและการกระทำที่เราทำไปแล้วไม่อาจย้อนคืนกลับมาได้ ดังนั้น เราต้องตระหนักถึงคุณค่าของเวลา การกระทำและการดำรงชีวิตให้อยู่ภายใต้ครรลองครองธรรมเพื่อให้ค้นพบพลัง อำนาจและแสงสว่างที่แท้จริงของมนุษย์

ผลิตภัณฑ์ฐานบัว

ภาพที่ 4-7 แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์ฐานบัว

(<http://www.nipic.com/zhuanti/1266332.html>)

ผู้วิจัยออกแบบผลิตภัณฑ์ฐานบัวเป็นรูปทรงลักษณะคล้ายดอกบัวบาน โดยประกอบไปด้วยกลีบดอกบัว 7 กลีบ หมายถึง คำสอนของพระพุทธเจ้าเรื่อง ความขมขื่นของมนุษย์ 7 ประการ คือ การเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย ความโลภ การจากลา และการแสวงหา

ผู้วิจัยออกแบบผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้เป็นกระถางรูป มีความหมายว่า การปลดปล่อยความทุกข์ และความขมขื่นลงบนกระถางรูป และใช้วันรูปเป็นตัวกำหนดจิตใจให้ตั้งมั่นและสงบนิ่งนึกถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าที่คอยสั่งสอนอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้ ยังถือเป็นของใช้ในครัวเรือนที่สำคัญของชาวพุทธทั่วไปและทุกบ้านมักจะมีกระถางรูปเพื่อใช้ปักธูปบูชาพระพุทธเจ้า ดังนั้น ผู้วิจัยคิดว่า ผลิตภัณฑ์นี้น่าจะถูกใช้อย่างแพร่หลายและทำให้เกิดการเผยแพร่พระพุทธศาสนาไปในวงกว้าง

ภาพที่ 4-8 การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน (Fu Junkai, 2016)

บทที่ 5

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

แม้ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าผลงานศิลปะทางพระพุทธศาสนายังคงมีความน่าชื่นชมและควรค่าแก่การเก็บรักษาหากแต่ในมุมมองของชาวจีนส่วนใหญ่กลับเห็นว่าเป็นเพียงกระบวนการพัฒนากิจกรรมตามความเชื่อทางศาสนาเท่านั้นดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเรื่อง “การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน” เพื่อศึกษาข้อมูลผ่านกระบวนการขั้นตอนการศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและพุทธสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดคำสอนทางศาสนาที่มีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์ในประเทศจีน ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำพุทธสัญลักษณ์มาใช้ออกแบบผลิตภัณฑ์จนทำให้เกิดเป็นผลงานผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่สวยงาม น่าติดตามและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยสามารถสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้สามารถสรุปข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. พระพุทธศาสนาอยู่คู่กับแผ่นดินจีนมาโดยตลอด ซึ่งจากความเชื่อความศรัทธาและหลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่กล่าวถึงสภาวะธรรมชาติที่แสดงความเป็นจริงในชีวิตมนุษย์และการพัฒนาสติปัญญาเพื่อนำไปสู่การหลุดพ้นจากความทุกข์การเวียนว่ายตายเกิดและการมุ่งสู่พระนิพพานถือเป็นปรัชญาอันประเสริฐที่สำคัญอย่างหนึ่งของพระพุทธเจ้าและเป็นเหตุให้พุทธศาสนิกชนจีนผู้เลื่อมใสและมีจิตยินดีในปรัชญานี้ได้สร้างสรรค์ผลงาน “พุทธศิลป์” ขึ้นเพื่อมุ่งมันเผยแผ่แนวคิดพิธีกรรมและจริยวัตรด้วยผลงานศิลปกรรมเพราะไม่เพียงแต่สามารถสื่อถึงหลักธรรมที่ลึกซึ้งออกมาให้เข้าใจได้อย่างง่ายแล้วยังเป็นการน้อมนำให้วิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชนจีนได้ใกล้ชิดกับแนบแน่นกับวิถีประเพณีปฏิบัติตามหลักศาสนาด้วย นอกจากนี้ ยังมีการคิดค้นพุทธสัญลักษณ์ขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดพระธรรมคำสอนตามหลักพระพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวันมนุษย์ซึ่งถือเป็นสื่อนำทางภาษาของมนุษย์ที่ใช้บอกเล่าเรื่องราววัฒนธรรมทางศาสนาอันมีประโยชน์ต่อการออกแบบร่วมสมัยเป็นอย่างมากทั้งนี้ จากการศึกษาตัวอย่างการนำพุทธสัญลักษณ์ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ พบว่า วิวัฒนาการของพุทธสัญลักษณ์ถูกขับเคลื่อนไปพร้อมกับความเจริญทางสังคมทำให้งานพุทธศิลป์ในปัจจุบันไม่ใช่แค่ผลงานที่แสดงความงดงามทางด้านศาสนาเท่านั้น แต่ยังเป็นการชื่นชมความงามของธรรมชาติและถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนให้พุทธศาสนิกชนเข้าใจได้อย่างรวดเร็วเช่น Tong Na ได้นำภาพพระพุทธเจ้ามาใช้ออกแบบผลงานที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดความเป็น “อิสระ” ตามแบบพระพุทธศาสนานิกายเซน และการออกแบบโลโก้ต่างๆ เป็นต้น

2. พุทธสัญลักษณ์คือแรงบันดาลใจของคนโบราณและเป็นการแสดงออกทางภูมิปัญญาที่งดงามตามวัฒนธรรมทั้งยังเป็นองค์ประกอบในการออกแบบพื้นผิวร่วมสมัยที่สำคัญและขาดไม่ได้ เพราะเป็นสัญลักษณ์ที่อุดมไปด้วยผลทางการมองเห็นและสามารถใช้สื่อสารคำศัพท์ทางศาสนาให้เข้าใจได้ง่ายอันจะนำมาซึ่งการได้ยินและการมองเห็นโลกในรูปแบบใหม่ของพุทธศาสนิกชนพุทธสัญลักษณ์ประกอบด้วย 1) ภาพสัญลักษณ์คือตัวแทนในการบอกเล่าและการขยายความที่สะท้อนให้เห็นสิ่งที่ซ่อนอยู่หรือข้อมูลที่มองไม่เห็นด้วยการนำของที่มีอยู่ในธรรมชาติมาแสดงด้วยรูปภาพ และมีข้อจำกัดคือการ αποκเปลือกลึงที่มีอยู่ด้วยการทำตามแนวคิดและสื่อความหมายที่เฉพาะเจาะจงเพื่อให้เกิดการผลิตความคิดใหม่ 2) การสื่อความหมายคล้ายคลึงกับทฤษฎีการรับรู้ที่อาศัยสัญลักษณ์เพื่อแสดงทิศทางที่แน่นอนและแนวคิดที่เป็นนามธรรมในทางศาสนาโดยภาพที่แสดงความรู้สึกเหล่านี้ไม่มีรูปร่างทางทฤษฎีที่แน่นอนให้ศึกษาแต่สามารถแทนการแสดงออกทางความคิดได้ด้วยภาพที่มีชีวิตชีวาโดยงานพุทธศิลป์ส่วนใหญ่จะใช้รูปร่างเพื่อแสดงความหมายและแนวคิดที่เป็นนามธรรมจนกลายเป็นสัญลักษณ์ที่รู้จักและเข้าใจกันได้อย่างแพร่หลายและใช้วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดทิศทางซึ่งสามารถแสดงความหมายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมส่งผลให้ภาพนั้นกลายเป็นตัวแทนที่มีความสามารถในการส่งต่อข้อมูลและมีความหมายสัญลักษณ์

จากการศึกษาข้อมูลทางพระพุทธศาสนาในประเทศจีนทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดคำสอนทางศาสนาหรือเรียกว่า “พุทธสัญลักษณ์” ที่มีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์ในประเทศจีน คือ

2.1 ภาพพระพุทธรเจ้า โดยเฉพาะภาพพระศรีศากยมุนีพุทธรเจ้าที่ลี้มนดาทั้งสองข้าง เปลือกตาล่างหย่อนตัว แสดงท่าทางกำลังไตร่ตรองครุ่นคิดสีหน้าที่ให้ความรู้สึกลึกซึ้งและเงียบสงบ

2.2 ภาพมูตรา (Mudras) หมายถึง ท่าทางพระหัตถ์ของพระพุทธรเจ้าในรูปแบบที่แตกต่างกันและมีความหมายแสดงถึงคำสอนทางศาสนาที่แฝงด้วยภาษาที่เป็นเอกลักษณ์

2.3 ภาพดอกบัว เป็นตัวแทนแห่งร่างกายที่บริสุทธิ์ผุดผ่องและพระพุทธรศาสนาที่สมบูรณ์

2.4 ดอกปาวะเซียนฮัว มีความหมายแสดงความเป็นสิริมงคลและเป็นผลงานการออกแบบภาพประดับที่สำคัญโดยมีหลักพื้นฐานในการออกแบบมาจากภาพดอกบัว แต่เพิ่มเติมการเชื่อมต่อลายเส้นให้มีสมมาตรถือเป็นภาพที่มีโครงสร้างและองค์ประกอบที่สวยงาม

2.5 สัญลักษณ์สวัสดิกะ “卍” หมายถึง “ความสุข” “กฎระเบียบ” และ “ความโชคดีปดิสสุข”

2.6 ต้นโพธิ์ คือ “ต้นไม้แห่งความมงคล”และในประเทศจีนรัฐบาลก็ยังรักษาต้นโพธิ์เป็นอย่างดีในฐานะ “สมบัติของชาติ”

3. นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พระพุทธศาสนาถือเป็นส่วนสำคัญในประวัติศาสตร์ศิลปะของประเทศจีนที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนก่อให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยต้องการสรรค์สร้างผลงานศิลปะขึ้นเพื่อสืบสานและสืบทอดผลงานพุทธศิลป์ด้วยวิธีการสร้างสรรค์ศิลปะ

ร่วมสมัย และจากการสร้างสรรค์ผลงานแบบร่างผลิตภัณฑ์ทั้งสิ้น 15 แบบร่าง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 พระพุทธรูปศาสนากับธรรมชาติ กลุ่มที่ 2 พระพุทธรูปเจ้าจันและสิ่งมีชีวิต และกลุ่มที่ 3 พุทธปรัชญา พบว่า แบบร่างลวดลายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักสำหรับประดับตกแต่งที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีนได้ดีที่สุดคือ แบบร่างที่ 3 แบบร่างที่ 5 แบบร่างที่ 11 แบบร่างที่ 13 และแบบร่างที่ 15 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.67-5.00 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ทีระหว่าง 0.00-0.58

เมื่อผู้วิจัยใช้เทคนิคการแกะสลักไม้เจียนชวนและใช้ไม้วอลนัทมาเป็นวัสดุหลักในการจัดทำต้นแบบแบบร่าง พบว่าผลงานผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่สมบูรณ์ทั้ง 5 ชิ้น ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติสายน้ำแห่งธรรมตระหนักรู้วิญญูะสงสารและฐานบัว ได้รับความชื่นชอบและความพึงพอใจจากผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นอย่างมากซึ่งผู้บริโภคทั้งหมดมีความปรารถนาที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีนที่ผู้วิจัยได้ออกแบบในครั้งนี้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกชิ้น โดยผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรมและตระหนักรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{x}) คือ 4.80 ทั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยนำต้นแบบผลิตภัณฑ์ทั้งหมดไปสำรวจความคิดเห็นของเจ้าของธุรกิจ 3 ท่าน พบว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักของผู้วิจัยในครั้งนี้มีรูปแบบที่โดดเด่น มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง สามารถสร้างการจดจำได้ง่าย ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคได้มากและเลือกใช้วัสดุไม้ได้อย่างแข็งแรงทนทาน ลายไม้สวยงามและนำไปใช้งานซึ่งผลิตภัณฑ์ทั้งหมดสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย สามารถใช้งานได้จริงในชีวิตประจำวัน ตลอดจนเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับใช้เป็นของทีระลึก ของสะสมและของฝาก

อภิปรายผลการวิจัย

การออกแบบผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการทำให้ผลิตภัณฑ์ทั้งหมดสามารถเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับวิถีชีวิตปัจจุบันและมีความทันสมัย โดยผู้วิจัยได้เลือกกรรมวิธีในการผลิตด้วยการแกะสลักจากเทคนิคการแกะสลักไม้เจียนชวน ทั้งนี้ ในขั้นตอนการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักพบว่า มีกระบวนการการผลิตที่ยากมากเพราะลวดลายที่ผู้วิจัยออกแบบไว้นั้นค่อนข้างละเอียดและมีความลึกของลวดลายที่ยังไม่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ด้วยเทคนิคฝีมือและความชำนาญของช่างแกะสลักไม้ทำให้ผลงานการแกะสลักไม้ทั้งหมดสามารถผลิตได้ตรงตามแบบร่างทุกประการ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนครั้งนี้ จะสามารถทำให้พุทธสัญลักษณ์ค่อยๆกลืนเข้าเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้คนในยุคสมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสมสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการพยายามประยุกต์ใช้แนวความคิดของพระพุทธศาสนาที่สอนให้มนุษย์มีความรักและเมตตาต่อทุกสรรพสิ่งบนโลกนี้นั้นร่วมกับการออกแบบร่วมสมัยได้อย่างลงตัว สวยงาม ใช้สอยได้จริงและมีความหมาย

แฝงไปด้วยการถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนตลอดจนสามารถตอบสนองด้านการใช้งานของผู้บริโภคได้อย่างตรงตามความต้องการอันจะนำไปสู่ประโยชน์เพื่อการใช้สอยและการประดับตกแต่งต่อไป

ปัจจุบัน จังหวะการดำเนินชีวิตของผู้คนเต็มไปด้วยความเร่งรีบและท่ามกลางสภาพสังคมที่มีความวุ่นวายเช่นนี้ ผลិតภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์จะสามารถเป็นเสมือนเครื่องเตือนใจให้ผู้คนในสังคมสมัยใหม่ตระหนักถึงการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและประพฤติปฏิบัติตามศีลธรรมอันดีงามต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ในกระบวนการวิจัยทั้งหมดสิ่งที่ยากที่สุดคือการทำอะไรให้เข้าใจความหมายแท้จริงที่แฝงอยู่ในงานพุทธศิลป์ได้อย่างถูกต้องเช่นพระพุทธรูปที่ปิดพระเนตรเพียงครั้งเดียวนั้นสื่อถึงอะไรดอกบัวกับพระพุทธรูปมีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างไรลักษณะมือของพระพุทธรูปแต่ละองค์ที่ไม่เหมือนกันนั้นมีความหมายแฝงอะไรที่ต่างกันเป็นต้นสิ่งเหล่านี้ถือเป็นจุดที่ยากที่สุดของกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะเพราะจำเป็นต้องสื่อความหมายให้ถูกต้องถึงจะสามารถถ่ายทอดคำสอนของพระพุทธศาสนาได้อย่างชัดเจน

2. เนื่องจากพุทธสัญลักษณ์อุดมไปด้วยความเชื่อ ความศรัทธา ความเลื่อมใสและจิตวิญญาณที่ดีของพุทธศาสนิกชน ดังนั้น ในการนำพุทธสัญลักษณ์มาเป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบผลิตภัณฑ์จำเป็นต้องคำนึงถึงรูปแบบผลิตภัณฑ์และการใช้งานให้เหมาะสม เช่น ไม่ควรนำมาใช้ออกแบบผลิตภัณฑ์ในห้องน้ำ หรือออกแบบขวดคอกวนคู่กับร่างกายของผู้หญิง เป็นต้น

3. นอกจากการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ทำจากไม่วอลนัทแล้ว ยังสามารถใช้ไม้ชนิดอื่นๆ ที่เหมาะสมตามการใช้งานได้ เช่น ไม้สัก ไม้แดง เป็นต้น นอกจากนี้ วัสดุที่เหมาะสมในการออกแบบผลิตภัณฑ์จากพุทธสัญลักษณ์ยังสามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับการออกแบบงานปั้น งานสำริด งานปักเย็บ และอื่นๆ ได้อย่างหลากหลาย

4. สิ่งที่ยากที่สุดในการกระบวนการแกะสลักไม้ คือ การจัดทำแสงและเงาของแบบร่างให้สัมพันธ์กับความลึกและรายละเอียดที่ต้องการแสดงออกให้ถี่ถ้วนถึงจะสามารถทำให้ช่างแกะสลักเข้าใจแบบโครงร่างได้ชัดเจน อย่างไรก็ตาม การจะได้มาซึ่งผลงานผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ประณีตนั้นจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์และความชำนาญของช่างฝีมือเป็นอย่างสูงด้วย

5. เพื่อให้สามารถเป็นผลิตภัณฑ์ตกแต่งที่ใช้งานได้อย่างหลากหลาย สามารถปรับแต่งโครงสร้าง ขนาด และรูปแบบของผลิตภัณฑ์ได้ตามความเหมาะสม

บรรณานุกรม

- A Hang. การออกแบบผลิตภัณฑ์. เข้าถึงได้จาก :<http://wenku.baidu.com>.
- CHIU Shu Lun. วัฒนาการของพุทธศาสนาในจีน. เข้าถึงได้จาก : <http://thai.cri.cn>.
- DU Ji Wen. (1991). ประวัติความเป็นมาของพุทธศาสนาจีน. Beijing : China social sciences press.
- Yang Fengjian, (2013). ทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์. นิตยสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจีน, Beijing: China Packaging Corporation.
- FANG Li Tian. (1988). พุทธศาสนากับวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน. เชียง ไซ้: สำนักพิมพ์เหียนหมิน.
- GU Zhengmei. (2006). *Buddhism and Buddhist art of the Tang*. Taiwan :ChueFeng Buddhist Arts.
- LI Hui. (2013). “To Analyze the Cultural Meaning of Chinese Traditional Wood Carving Art” in *Sculpture Journal*. Vol. 2013-1. P.24. Beijing : Tsinghua Tongfang Knowledge Network Technology.
- Liang Huiying, (2013). ทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์และออกแบบสิ่งทอ. China Textile Leader, Beijing: China Textile Information Center,
- LIU Fuyun and LI Shan. (2010). “การออกแบบผลิตภัณฑ์จากวัฒนธรรมทางศาสนาพุทธนิกายเซน” ใน*The Guide of Science & Education Journal*. Vol. 2010 (09).P. 103. Hubei :Hubei science and Technology Association,
- LU Fei. (2015). “ประวัติการแกะสลักไม้” ในหนังสือพิมพ์ *China news*, ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2015.
- MGR Online. 8 สัญลักษณ์มงคลแห่งทิเบต-ดินแดนที่ใกล้สวรรค์ที่สุด. เข้าถึงได้จาก : <http://www.manager.co.th>.
- REN Ji Yi. (1988). พุทธศาสนาจีน 3 เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ 3. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์สังคมวิทยาศาสตร์จีน.
- TONG Na. (2014). การนำภาพพุทธรูปมาใช้ออกแบบผลงาน. วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต. Shuzhou: Soo Chow University.
- WANG Yi Ming. (2012). “ภาพทางศาสนาพุทธ” ใน *Writer Magazine*. พิมพ์สัปดาห์ที่ 18. หน้า 65. มณฑลจี๋หลิน: สำนักพิมพ์เมืองฉางชุน.
- YANG Feng. (2005). *Pro/Engineer: Product Design*. Beijing: Tsinghua University Press.
- ZHAO Lu. (2014). “การออกแบบภาพกราฟิกร่วมสมัยจากภาพพระพุทธรูป” ใน *นิตยสาร DA WU TAI*. 2014(7). P. 77-78. Hebei: Hebei Sheng Shijiazhuang Shi Press.
- ความหมายของมงคล 44 ชนิด (ความเชื่อของชาวจีน). เข้าถึงได้จาก : <http://www.7wondersthailand.com>.
- ต้นพระศรีมหาโพธิ์. เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikipedia.org>.

ดอกปาวเซียนฮัว. เข้าถึงได้จาก : <http://baike.baidu.com>.

ศาสนาพุทธในประเทศจีน. เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikipedia.org>.

สำนักพิมพ์ทองเกษม. พระพุทธศาสนาบนแผ่นดินจีน. เข้าถึงได้จาก : <http://www.thongkasem.com>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามออนไลน์

แบบสอบถามออนไลน์

เรื่อง “การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศไทย”

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคและนำความคิดเห็น

อันเป็นประโยชน์ไปใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพาผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริโภค

คำชี้แจง โปรดคลิกเลือกในช่องที่ตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. สถานที่อยู่อาศัย

- ประเทศจีน (โปรตุเกส) (โปรตุเกสเมือง)
 ประเทศไทย (โปรตุเกสเมือง)
 อื่นๆ

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจและความปรารถนาที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศไทย ในครั้งนี้

คำชี้แจง โปรดคลิกเลือกในช่องที่ตรงตามความเป็นจริง โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคือ

- 5 หมายถึงพึงพอใจและต้องการซื้อมากที่สุด
 4 หมายถึงพึงพอใจและต้องการซื้อ
 3 หมายถึงพึงพอใจและต้องการซื้อปานกลาง
 2 หมายถึงพึงพอใจและต้องการซื้อน้อย
 1 หมายถึงพึงพอใจและต้องการซื้อน้อยที่สุด

ผลิตภัณฑ์ที่ทำนึ่งพอใจและความปรารถนาที่จะซื้อ		
รูปแบบผลิตภัณฑ์	ระดับความพึงพอใจ	ข้อเสนอแนะ
 <p>ผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ</p>	5 ● 4 ● 3 ● 2 ● 1 ●	
 <p>ผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม</p>	5 ● 4 ● 3 ● 2 ● 1 ●	

ผลิตภัณฑ์ที่ทำนฟึงพอใจและความปรารถนาที่จะซื้อ		
รูปแบบผลิตภัณฑ์	ระดับความพึงพอใจ	ข้อเสนอแนะ
 <p>ผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้</p>	5 ● 4 ● 3 ● 2 ● 1 ●	
 <p>ผลิตภัณฑ์วิญญะสงสาร</p>	5 ● 4 ● 3 ● 2 ● 1 ●	

ผลิตภัณฑ์ที่ท่านพึงพอใจและความปรารถนาที่จะซื้อ		
รูปแบบผลิตภัณฑ์	ระดับความพึงพอใจ	ข้อเสนอแนะ
 <p>ผลิตภัณฑ์ฐานบัว</p>	5 ● 4 ● 3 ● 2 ● 1 ●	

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงสำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้

Mr. Fu Junkaie-mail: 385603253@qq.com

นิสิตหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มีสองต้นคือ ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ณ พุทธคยา สถานที่ตรัสรู้ และต้นอานันทโพธิ์ ณ วัดเชตวันมหาวิหาร ซึ่งอานันทโพธิ์ยังคงยืนต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยคำว่า “ต้นพระศรีมหาโพธิ์” นั้น อาจหมายถึงต้นที่อยู่ที่ พุทธคยา ต้นโพธิ์ที่สืบมาจากหน่อโพธิ์ตรัสรู้ที่พุทธคยา หรือต้นโพธิ์ที่เป็นอุเทสิกเจดีย์อื่น ๆ ก็ได้ เช่น ต้นโพธิ์ตามวัดต่าง ๆ ในปัจจุบันต้นพระศรีโพธิ์สำคัญที่ยังคงยืนต้นอยู่ในปัจจุบันมี 3 ต้นด้วยกัน คือ ต้นพระศรีมหาโพธิ์ตรัสรู้ที่พุทธคยา ต้นพระศรีมหาโพธิ์เมืองอนูราชปุระ และต้นอานันทโพธิ์ วัดพระเชตวันมหาวิหาร ตลอดเวลา (<https://th.wikipedia.org>, วันที่ค้นข้อมูล : 4 พฤษภาคม 2015)

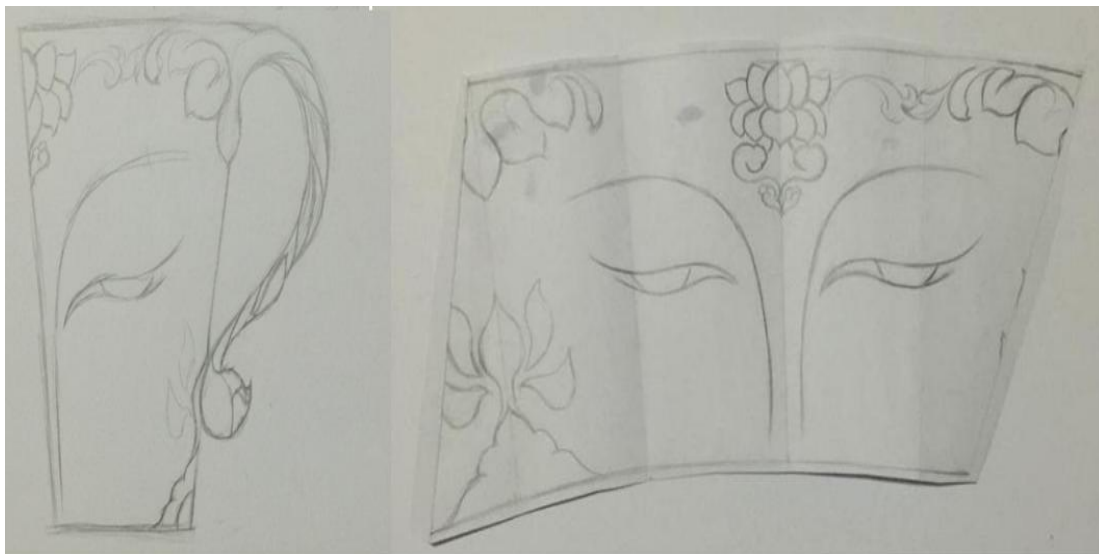
ภาพที่ 3-8 ต้นโพธิ์ (<http://image.baidu.com/>)

การออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์

เมื่อผู้วิจัยนำพุทธสัญลักษณ์ที่ได้จากการศึกษามาดำเนินการร่วมกลุ่มภาพและผสมผสานเข้ากับการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อคิดค้นให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยที่มีพุทธสัญลักษณ์ในประเทศไทยทำให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ แบ่งออกเป็นกลุ่มไว้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 พระพุทธศาสนากับธรรมชาติ

1. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 1 พระพุทธรูปในดอกบัว เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์แก้วที่มีแรงบันดาลใจมาจากใบหน้าที่เปี่ยมด้วยเมตตาของพระพุทธเจ้าบริเวณขอบแก้วออกแบบเป็นลวดลายเถา ดอกบัวที่เชื่อมต่อกันกับหูจับแก้ว โดยปลายหูจับจะเป็นรูปดอกบัวตูม ซึ่งมีความหมายแฝงตามความเชื่อของคนจีนว่าพระพุทธเจ้ามีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับดอกบัวที่ไม่สามารถแยกจากกันได้ ขนาดแก้วมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 9 เซนติเมตร ก้นแก้วสูง 5.5 เซนติเมตร และแก้วสูง 12 เซนติเมตร

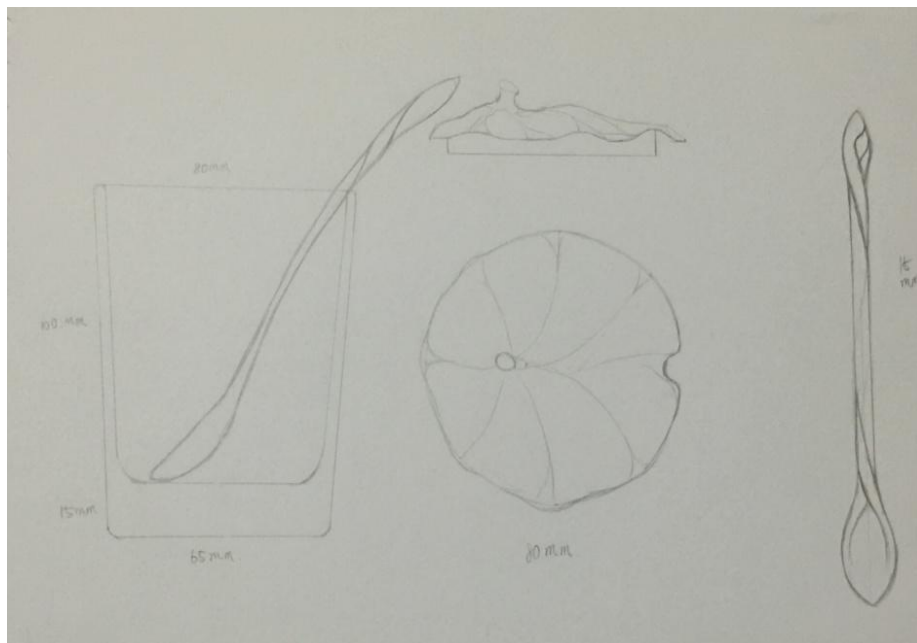
ภาพที่ 3-9 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 1 พระพุทธรูปในดอกบัว (Fu Junkai, 2016)

2. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 2 บัวสามเหล่าผลิตภัณฑ์นี้ออกแบบเป็นแก้ว 3 ชั้น ที่มีแรงบันดาลใจมาจากฐานพระพุทธรูปการออกแบบนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ออกแบบส่วนบนด้วยการนำกลีบดอกบัว 8 กลีบ มาเชื่อมต่อกันจนเป็นฝักบัวส่วนกลางเป็นดอกบัวที่มีกลีบดอกขนาดใหญ่ขึ้นจำนวน 16 กลีบ ส่วนล่างเป็นลวดลายกลีบบัว 2 กลีบ และผสมผสานกับใบหน้าของพระพุทธรูปเจ้าแก้วใบนี้สามารถแบ่งออกจากกันเป็น 3 ชั้น ได้ทำให้สามารถใช้งานได้อย่างหลากหลายเช่นใส่น้ำใส่ใบชาหรืออื่นๆ เป็นต้น ขนาดแก้วมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 8 เซนติเมตร หนา 0.5 เซนติเมตร โดยส่วนบนสูง 4.5 เซนติเมตร ส่วนกลางสูง 6.5 และส่วนล่างสูง 10.5 เซนติเมตร

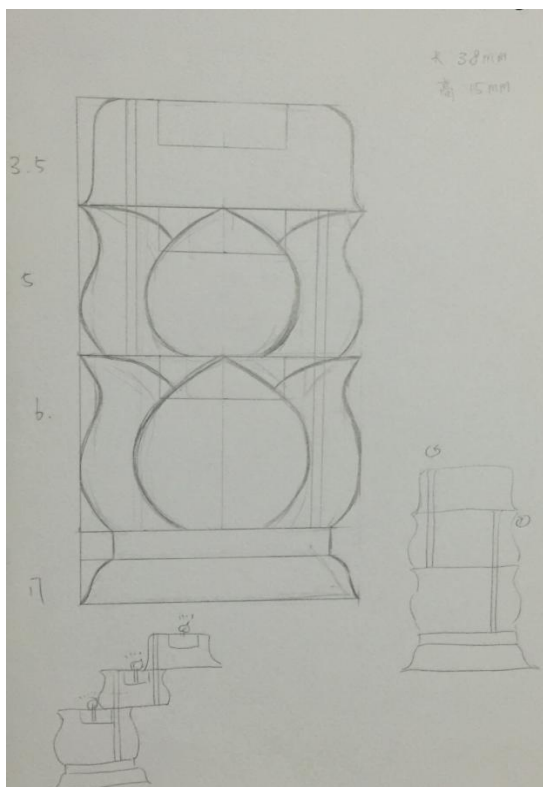
ภาพที่ 3-10 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 2 บัวสามเหล่า (Fu Junkai, 2016)

3. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 3 เสี่ยงจากธรรมชาติเป็นการออกแบบแก้วแบบมีฝาปิดและชั้นที่มีแรงบันดาลใจมาจากใบบัวและดอกบัวที่มีรูปร่างตามจริงที่เป็นการออกแบบที่มีลวดลายไม่ซับซ้อนแต่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและทำให้มนุษย์รู้สึกว้าธรรมชาติได้มีอยู่รอบๆ ตัวเรา

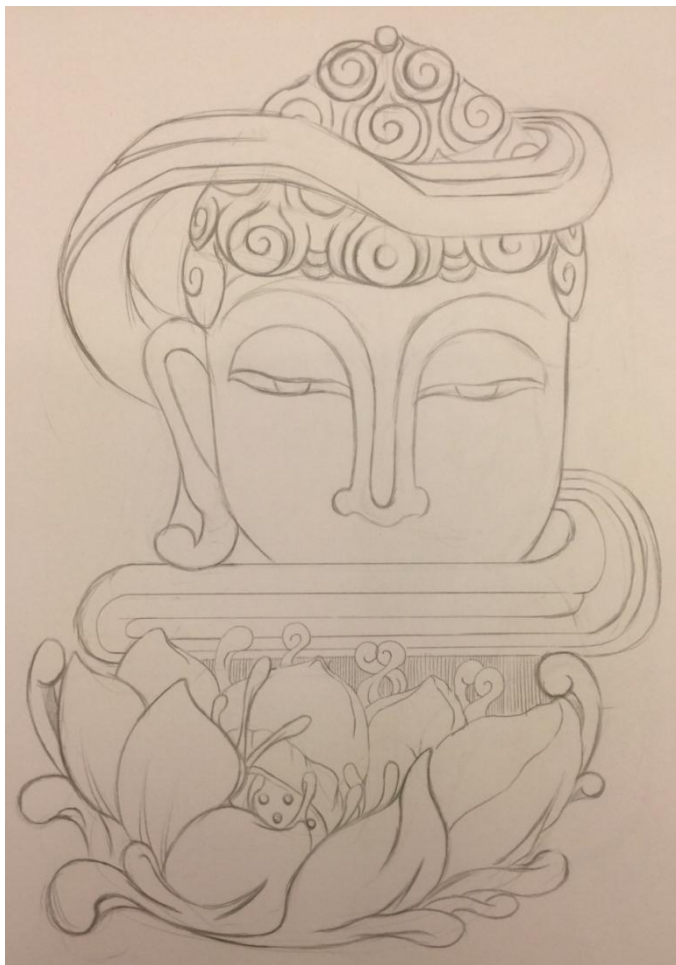
ภาพที่ 3-11 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 3 เสี่ยงจากธรรมชาติ (Fu Junkai, 2016)

4. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 4 โคมดอกบัวเป็นการออกแบบเชิงเทียนที่แบ่งเป็น 3 ชั้น มีแรงบันดาลใจมาจากแท่นที่ประทับรูปดอกบัวของพระพุทธเจ้า เชิงเทียน 3 ชั้นสามารถหมุนเปิดด้านในและจุดเทียนหอมแท่งเล็กๆ ได้ ขนาดเชิงเทียนมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 8 เซนติเมตร ชั้นบนสูง 3.5 เซนติเมตร ชั้นกลางสูง 5 เซนติเมตร และชั้นล่างสูง 6 เซนติเมตร และเจาะรูไว้สำหรับใส่เทียนขนาด 4 เซนติเมตร X 1.7 เซนติเมตร

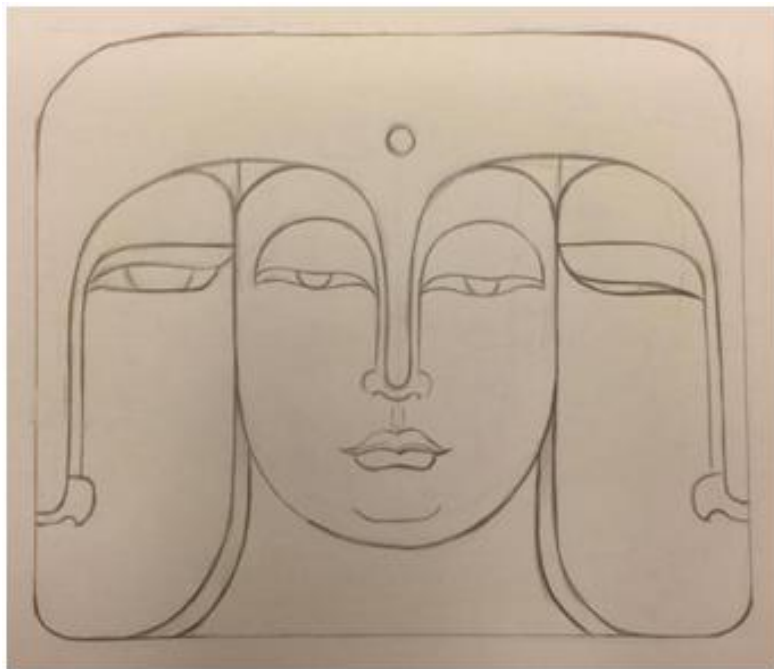
ภาพที่ 3-12 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 4 โคมดอกบัว (Fu Junkai, 2016)

5. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 5 สายน้ำแห่งธรรมเป็นการออกแบบภาพประดับฝาผนังที่มีแรงบันดาลใจมาจากการผสมผสานภาพใบหน้าของพระพุทธเจ้ากับภาพดอกบัวด้วยการใช้ลวดลายมงคลที่เป็นลายเอกลักษณ์ตามแบบจีนมาเป็นลายเชื่อมเพื่อให้ภาพดูกลมกลืนสอดคล้องและเป็นภาพที่แสดงความรู้สึกที่เงียบสงบ

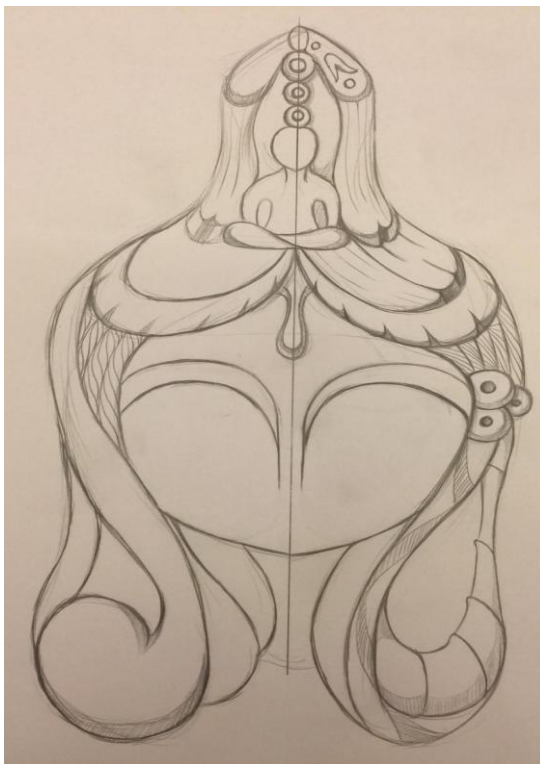
ภาพที่ 3-13 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 5 สายน้ำแห่งธรรม (Fu Junkai, 2016)

6. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 6 ตรีเศียร เป็นการออกแบบภาพประดับฝาผนังที่มีแรงบันดาลใจมาจากใบหน้าของพระพุทธเจ้า ใบหน้าที่หนึ่งเป็นภาพพระพุทธเจ้าเบิกตาโพรงทั้งสองข้าง เป็นตัวแทนของ “เมื่อวาน” หมายถึง เมื่อวานคือเวลาที่ผ่านไปแล้ว ดังนั้นเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตเราจะต้องทบทวนให้เห็นแจ้งและใช้ย้อนมองตนเอง ใบหน้าที่สองเป็นภาพพระพุทธเจ้าลืมตาขึ้นเล็กน้อย เป็นตัวแทนของ “วันนี้” วันนี้คือปัจจุบัน ดังนั้นมนุษย์ต้องปฏิบัติตนด้วยหัวใจที่สมดุล ไม่จนเจียวจนเกินไปหรือเซื่องช้าจนเกินงาม ใบหน้าที่สามเป็นภาพพระพุทธเจ้าหลับตามพริ้ม เป็นตัวแทนของ “พรุ่งนี้” พรุ่งนี้เป็นเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้น เป็นเรื่องที่ไม่สามารถรู้ล่วงหน้าได้ ดังนั้นมนุษย์ไม่สามารถที่จะมองเห็นวันพรุ่งนี้ได้ แต่เราต้องเตรียมตัวสำหรับวันพรุ่งนี้ให้ดีที่สุดถึงจะประสบความสำเร็จได้

ภาพที่ 3-14 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 6 ตริเชียร (Fu Junkai, 2016)

7. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 7 กวนอิมเป็นการออกแบบภาพเขว่นฝาผนังที่มีแรงบันดาลใจมาจากเศียรเจ้าแม่กวนอิม การออกแบบนี้ได้ใช้ลายเส้นที่เรียบง่ายมาวาดเป็นเศียรของเจ้าแม่กวนอิม ตามแบบรูปทรงดั้งเดิมในสไตล์ที่ดูทันสมัยทำให้เจ้าแม่กวนอิมมีลักษณะที่คล้ายกับมนุษย์มากขึ้น การออกแบบผลงานชิ้นนี้เป็นการประกอบกันจากภาพสองชิ้น ทำให้รู้สึกว่าเป็นภาพที่มีมิติของการออกแบบมากขึ้น

ภาพที่ 3-15 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 7 กวนอิม (Fu Junkai, 2016)

8. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 8 พระโพธิสัตว์ เป็นการออกแบบไม้แกะสลักสำหรับประดับตกแต่งที่ออกแบบมาจากรูปปั้นเจ้าแม่กวนอิมด้านข้างซ้ายขวามีไถ่ฝั่งละหนึ่งตัวซึ่งเป็นตัวแทนของความสุข ชุติกระโปรงของเจ้าแม่กวนอิมและบริเวณรอบด้านประกอบไปด้วยลวดลายของสายน้ำและดอกบัว ด้านหลังเป็นเปลวไฟ เมื่อนำภาพแกะสลักของการออกแบบภาพชุดนี้ไปใส่กรอบรูปเพื่อใช้ประดับตกแต่งจะเป็นเสมือนไม้แกะสลักที่ผสมผสานกับภาพวาดร่วมสมัยได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 3-16 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 8 พระโพธิสัตว์ (Fu Junkai, 2016)

กลุ่มที่ 2 พระพุทธเจ้า ฉันท และสิ่งมีชีวิต

1. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 9 อารมณ์ เป็นการออกแบบกล่องใส่เครื่องประดับรูปวงกลมภาพดอกบัวแรกแย้ม 2 ดอกมีแรงบันดาลใจมาจากลวดลายภาพประดับในวัด แสดงถึงความรักที่เปิดเผยของพระพุทธเจ้าที่มีต่อ โลกมนุษย์ ความรักของครอบครัว มิตรสหาย และความรักที่คนรักมีต่อผู้วิจัยขนาดกล่องใส่เครื่องประดับ 9 เซนติเมตร X 9 เซนติเมตร X 3 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-17 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 9 อารมณ์ (Fu Junkai, 2016)

2. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 10 บรรลุธรรม “การบรรลุเห็นซึ่งถึงแก่นธรรม” เป็นสุภายิตบพทหนึ่ง ของพระพุทธศาสนาในประเทศจีนการออกแบบนี้มีแรงบันดาลใจมาจากการผสมผสานภาพมูทราและ ดอกบัวด้านข้างตกแต่งด้วยภาพเมฆมงคล แสดงถึงจิตใจที่เยียบสงบและหลักธรรมคำสอนที่ได้รับการ สืบทอดให้เติบโตอย่างงดงาม มีครั้งหนึ่งขณะที่พระพุทธเจ้ากำลังแสดงธรรมแต่กลับไม่พูดอะไรสักคำ มีเพียงแค่รอยยิ้มเท่านั้น ซึ่งรอยยิ้มนี้มีเพียงแค่พระมหากัสสปะเท่านั้นที่เข้าใจความหมาย โดยการออกแบบ “บรรลุธรรม” เป็นเครื่องหมายแห่งการปลอบประโลมและท่วงท่าที่งดงาม แสดงความเข้าใจซึ่งกัน และกัน ผลิตภัณฑ์ออกแบบเป็นลวดลายด้านหลังกระจกแขวนผนังรูปรีขนาด 25 เซนติเมตร X 15 เซนติเมตร X3 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-18 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 10 บรรณธรรม (Fu Junkai, 2016)

กลุ่มที่ 3 พุทธปรัชญา

1. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 11 กระจกใส มีแนวคิดมาจากพุทธประวัติเรื่องการตรัสรู้ของพระศากยมุณีใต้ต้นโพธิ์ ในภาพจะใช้ฉากหลังเป็นรูปต้นโพธิ์ กลางภาพใช้ดอกบัวเป็นตัวแทนแห่งการเกิดใหม่ของพระพุทธเจ้า แสดงถึงแนวคิดที่ว่าพระพุทธเจ้าเกิดมาจากดอกบัว ด้านล่างของภาพเป็นภาพมูทรากำลังจับดอกบัวในท่าประทานพร ผลิตภัณฑ์ออกแบบเป็นภาพประดับฝาผนังขนาด 25 เซนติเมตร X 25 เซนติเมตร X 3 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-19 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 11 ตระหนักรู้ (Fu Junkai, 2016)

2. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 12 ฉานเป็นการออกแบบจานรูปวงกลมที่ผสมผสานรูปทรงมาจากใบหน้าของพระพุทธเจ้าและรูปดอกบัวเข้าด้วยกันแรงบันดาลใจในการออกแบบภาพนี้มาจากภาพประดับตามฝาผนังที่อยู่ในวัดโครงสร้างภาพเป็นภาพพระพุทธรูปปางสมาธิที่หลับตาพร้อมทั้ง 2 ข้าง ด้านข้างเป็นภาพกลีบดอกบัวที่กำลังบานสะพรั่งแสดงความหมายถึงการตรัสรู้หลังจากนั่งสมาธิ ผลงานชิ้นนี้ออกแบบเป็นจานรูปวงกลมขนาด 25 เซนติเมตร X 25 เซนติเมตร X 3 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-20 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 12 ฉาน (Fu Junkai, 2016)

3. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 13 วัตถุประสงค์เป็นการผสมผสานการออกแบบของสัญลักษณ์ สวัสดิ์ติงเข้ากับภาพดอกบัว ใจกลางภาพเป็นตัวแทนของเกสรดอกบัว เกสรดอกบัวอยู่ในลักษณะ การหมุนคล้ายกับสัญลักษณ์สวัสดิ์ติง ๒ ด้านข้างเป็นลายเส้นกระจายตัวออกไปด้านนอกแสดง ถึงฉัพพรรณรังสีที่พวยพุ่งแสงแห่งธรรมไปสู่พุทธศาสนิกชน บริเวณขอบตกแต่งด้วยลวดลาย ดอกบัวภาพนี้ใช้การหมุนตามเครื่องหมายสวัสดิ์ติงมาเป็นพื้นฐานการเคลื่อนไหวแสดงความหมาย ว่าพระพุทธรูปได้รับการเคลื่อนไหวตลอด ทุกอย่างจะหมุนกลับมาที่เดิม ผลทุกอย่างล้วนเกิดมา จากเหตุ ดังสุภาษิตจีนที่ว่า “ผลไม้ที่สูงงอมเกิดมาจากดอกที่โตสมบูรณ์” ผลิตภัณฑ์ออกแบบเป็น นาฬิกาแขวนผนังขนาด 25 เซนติเมตร X 25 เซนติเมตร X 3 เซนติเมตร

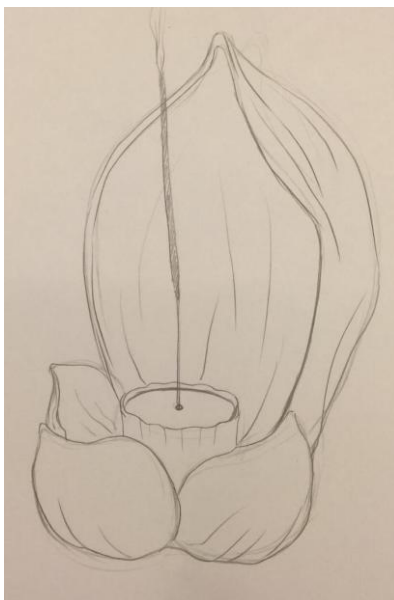
ภาพที่ 3-21 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 13 วัตถุประสงค์ (Fu Junkai, 2016)

4. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 14 อ้อมกอด มีแนวคิดมาจากรูปร่างและรูปทรงของดอกบัวและ ภาพมูทรา โดยผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบโครงสร้างพื้นฐานของดอกบัวตามจริงที่มีกลีบดอก 5 กลีบซึ่ง เปรียบเสมือนนิ้วพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้าทั้ง 5 นิ้วที่กำลัง โอบอุ้มและป้องกันพยานอันตรายต่างๆ ให้กับมนุษย์ ผลิตภัณฑ์นี้ออกแบบเป็นจานรูปวงกลม ขนาด 25 เซนติเมตร X 25 เซนติเมตร X 5 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-22 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 14 อ้อมกอด (Fu Junkai, 2016)

5. แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 15 ฐานบัว เป็นการออกแบบกระถางรูปที่มีภาพต้นแบบการออกแบบมาจากลักษณะของกระถางรูปที่อยู่ในวัด โดยปกติแล้วกระถางรูปทั่วไปจะมีลักษณะค่อนข้างใหญ่ หนักและต้องใช้สถานที่ที่ค่อนข้างใหญ่ในการจัดวาง แต่การออกแบบกระถางรูปนี้จะมีลักษณะที่เล็กลงเพื่อให้เหมาะสำหรับใช้ในครัวเรือนและยังสามารถใช้เป็นของตั้งโชว์เพื่อประดับตกแต่งในบ้านได้อีกด้วย

ภาพที่ 3-23 แบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ 15 ฐานบัว (Fu Junkai, 2016)

การประเมินผลงานการออกแบบแบบร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้นำแบบร่างทั้ง 15 แบบร่าง มาดำเนินการจัดทำเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของพุทธสัญลักษณ์ของประเทศไทยได้ดีที่สุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คือค่ากลางและเป็นตัวแทนข้อมูลคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัย ได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยอาศัยการปรับปรุงเกณฑ์ของบุญชมศรีสะอาด (2535 : 100) ไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง สะท้อนเอกลักษณ์ได้มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง สะท้อนเอกลักษณ์ได้มาก

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง สะท้อนเอกลักษณ์ได้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง สะท้อนเอกลักษณ์ได้น้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง สะท้อนเอกลักษณ์ได้น้อยที่สุด

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ การวัดการกระจายตัวของข้อมูลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามโดยผู้วิจัยตั้งเกณฑ์การแปลความหมายไว้ดังนี้

มากกว่า 1.00 หมายถึง ข้อมูลกระจายหรือเบี่ยงเบนมาก

ต่ำกว่า 1.00 หมายถึง ข้อมูลกระจายหรือเบี่ยงเบนน้อย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่านประกอบด้วยอาจารย์ที่ทำงานในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นคนไทย 3 ท่านผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจีน 1 ท่าน และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่ประเทศจีน 2 ท่าน โดยการประเมินผลการออกแบบแบบร่างด้วยแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบทุกท่าน โดยได้รับแบบสอบถามตอบกลับจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 6 ชุดคิดเป็นผลสัมฤทธิ์ 100%

ส่วนที่ 2 การออกแบบแบบร่างสวดลายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักสำหรับประดับตกแต่งที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของพุทธสัญลักษณ์ของประเทศไทยได้ดีที่สุด

ผู้วิจัยได้นำแบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน ซึ่งมีผลลัพธ์ในการตอบแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้

หมายเลขแบบร่าง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่า S.D.	การแปลความหมาย
แบบร่างที่ 1	3.83	0.96	มาก
แบบร่างที่ 2	3.83	1.50	มาก
แบบร่างที่ 3	4.67	0.58	มากที่สุด
แบบร่างที่ 4	3.50	0.50	ปานกลาง
แบบร่างที่ 5	4.67	0.58	มากที่สุด
แบบร่างที่ 6	3.83	0.50	มาก
แบบร่างที่ 7	3.50	0.50	ปานกลาง
แบบร่างที่ 8	3.83	1.26	มาก
แบบร่างที่ 9	3.83	0.50	มาก
แบบร่างที่ 10	3.33	0.58	ปานกลาง
แบบร่างที่ 11	5.00	0.00	มากที่สุด
แบบร่างที่ 12	3.33	0.58	ปานกลาง
แบบร่างที่ 13	4.67	0.58	มากที่สุด
แบบร่างที่ 14	3.17	0.50	ปานกลาง
แบบร่างที่ 15	4.83	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 3-1 แสดงผลลัพธ์ในการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ

จากตารางที่ 3-1 สรุปได้ว่าแบบร่างลดทอนผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักสำหรับประดับตกแต่งที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของพุทธสัญลักษณ์ของประเทศไทยได้ดีที่สุด คือ แบบร่างที่ 3 แบบร่างที่ 5 แบบร่างที่ 11 แบบร่างที่ 13 และแบบร่างที่ 15 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.67-5.00 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ระหว่าง 0.00-0.58

การจัดทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

การเลือกชนิดของไม้

ผู้วิจัยได้เดินทางไปสอบถามเทคนิคในการเลือกไม้มาใช้เป็นวัสดุในการแกะสลักที่อำเภอเจียนชวาน (Jianchuan) ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงด้านผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในประเทศจีนเป็นอย่างมากและจากการสอบถามเกี่ยวกับการเลือกชนิดของไม้จาก Mr.ZhangGuoshun ช่างศิลป์ชำนาญการด้านแกะสลักพบว่า ในการคัดเลือกเนื้อไม้ สิ่งที่ต้องทำเป็นประการแรก คือ ต้องนำเอาไม้ส่วนที่พุพังหรือเนาเพื่อแยกออกก่อนถึงจะนำไม้ที่เหลือมาแกะสลักได้ โดยชนิดของไม้ที่นิยมนำมาแกะสลัก คือ

1. ไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้วอลนัท และไม้แพร์ เป็นต้น แม้ว่าไม้แต่ละชนิดที่กล่าวมานี้จะมีสีของเนื้อไม้ที่ต่างกัน แต่ทั้งหมดล้วนเป็นไม้ที่มีเนื้อแข็ง ลายไม้ละเอียด ผิวไม้แวววาวและเป็นเนื้อไม้ที่เหมาะสมแก่การนำมาใช้ในงานแกะสลักที่มีองค์ประกอบซับซ้อน ละเอียด และประณีตเพราะเป็นไม้ที่ให้ความรู้สึกอ่อนไหวและสมจริง อีกทั้งในระหว่างขั้นตอนตั้งแต่การเริ่มแกะสลักไปจนถึงการเก็บรักษานั้นมีความแข็งแรง คงทน ไม้แตกหักหรือชำรุดง่าย มีคุณค่าทางความงามสูงเหมาะแก่การเก็บสะสมและสามารถแกะสลักออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้มากมาย โดยช่างศิลป์ในสมัยก่อนได้ยกย่องไม้เนื้อแข็งให้เป็นวัสดุที่ดีที่สุดสำหรับงานแกะสลักไม้

2. ไม้เนื้ออ่อน ได้แก่ ไม้สน ไม้เปะก๊วย ไม้ยางนา ไม้แคและไม้การบูร เป็นต้น เหมาะสำหรับงานแกะสลักไม้จิ๋วประเภทที่มีโครงสร้างง่ายๆ และมีรูปทรงกะทัดรัด ทั้งนี้ด้วยความที่ไม้เนื้ออ่อนมีเนื้อไม้และสีที่ค่อนข้างอ่อนทำให้ในบางครั้งจำเป็นต้องตกแต่งสีของเนื้อไม้เพื่อเพิ่มอารมณ์และความรู้สึกลงไป

เมื่อพิจารณาจากแบบร่างที่ได้รับการคัดเลือกมานั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้ไม้เนื้อแข็ง คือ ไม้วอลนัท มาเป็นวัสดุหลักในการจัดทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในครั้งนี้เนื่องจากไม้ชนิดนี้มีเนื้อแข็ง ลายไม้สวยและสามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน

การเตรียมการก่อนการแกะสลักไม้

เมื่อได้ทำการคัดเลือกประเภทของไม้ที่จะนำมาใช้ในงานแกะสลักได้แล้วผู้วิจัยจึงได้เตรียมความพร้อมในการแกะสลักไว้ดังนี้

1. การขยายขนาดแบบร่างตามขนาดจริงของผลิตภัณฑ์ในการออกแบบแบบร่างเบื้องต้น ผู้วิจัยได้วาดแบบร่างไว้มีขนาดเล็กจึงจำเป็นต้องดำเนินการขยายแบบร่างใหม่และเทียบขนาดของแบบร่างให้ตรงกับขนาดของผลิตภัณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ก่อนหน้าเพื่อความสะดวกในการคัดลอกลายลงบนไม้

2. การสื่อสารกับช่างแกะสลักในการออกแบบแบบร่างผู้วิจัยได้วาดลายเส้นที่ สลับซับซ้อนกันไว้เป็นจำนวนมากซึ่งอาจทำให้ช่างแกะสลักไม่เข้าใจลายเส้นหลักและลายเส้นรอง ตามแบบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สื่อสารและอธิบายให้ช่างแกะสลักเข้าใจองค์ประกอบ ของลวดลายต่างๆ ในแบบร่างให้เข้าใจเพื่อให้ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้องตามความต้องการ

3. การแบ่งชั้นลายแกะสลักตามประเภทงานแกะสลักเช่นการแกะสลักภาพลายเส้นภาพ นูนต่ำภาพนูนสูงและภาพลอยตัวเป็นต้นในการแกะสลักที่คตินั้น ไม่เพียงแต่จำเป็นต้องคำนึงถึง ลายเส้นลวดลายแกะสลักที่พลิ้วไหวเท่านั้นยังจำเป็นต้องคำนึงถึงประเภทงานแกะสลักที่เหมาะสม กับผลิตภัณฑ์ด้วยเช่นการวางแผนการแกะสลักภาพนูนสูงในแบบร่างที่ 11 ตระหนักรู้โดยผู้วิจัยได้ กำหนดภาพนูนสูงในส่วนของใบไม้ไว้เป็น 3 ชั้นคือ ใบไม้ในชั้นแรกจะมีความโค้ง นูนและมี ลายเส้นที่ค่อนข้างพลิ้วไหว ใบไม้ชั้นที่สองจะลดล้นจากใบไม้ชั้นแรกเล็กน้อยและใบไม้ชั้นที่สาม จะมีลักษณะราบไปกับพื้นผิวของไม้ เป็นต้น

ภาพที่ 3-24 แสดงลักษณะการแบ่งชั้นลายแกะสลัก (Fu Junkai, 2016)

ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

ผู้วิจัยได้นำแบบร่างทั้ง 5 แบบร่างส่งให้กับช่างฝีมือทำการแกะสลักโดยทั่วไปแล้วช่าง แกะสลักส่วนใหญ่จะรู้จักคุ้นเคยและชำนาญกับการแกะสลักผลิตภัณฑ์ไม้แบบสองมิติและการ แกะสลักลายเส้นที่เกี่ยวกับธรรมชาติหรือดอกไม้มากทำให้เมื่อออกแบบลายเส้นประเภทนี้จะ สามารถทำให้ช่างแกะสลักเข้าใจระดับความหนาหรือลึกของลวดลายได้ง่ายสามารถแกะสลักได้ ทันทีและสำเร็จได้ในระยะเวลาอันสั้นแต่ในการออกแบบลวดลายบนผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักของ ผู้วิจัยในครั้งนี้ถือเป็นลายเส้นที่ซับซ้อนและมีความแปลกใหม่ทำให้ช่างฝีมือต้องทุ่มเททั้งแรงกาย และแรงใจในการทำงานเป็นอย่างมากเพื่อศึกษาระดับการแบ่งชั้นลายแกะสลักโดยมีขั้นตอนหลักๆ ในการจัดทำดังนี้

1. ดำเนินการแก้ไขรายละเอียดในแบบร่างให้มีความชัดเจนแสดงให้เห็นถึงระดับความหนา ความลึกแสงและเงาของลวดลายที่ชัดเจนหลังจากนั้นนำส่งให้ช่างแกะสลัก

ภาพที่ 3-25 การแก้ไขรายละเอียดในแบบร่างให้มีความชัดเจน (Fu Junkai, 2016)

2. นำภาพแบบร่างไปติดบนวัสดุไม้วอลนัทที่ใช้ในการแกะสลักครั้งนี้

ภาพที่ 3-26 นำภาพแบบร่างไปติดบนวัสดุไม้ (Fu Junkai, 2016)

3. ใช้สิ่วสลักตามขอบไม้ให้เกิดเป็นรูปร่างและรูปทรงเค้าโครงด้านนอกและเค้าโครงด้านใน โดยทำการแกะสลักไม้ไปที่ละชั้นจากตื้นไปลึกจนได้เป็นผลิตภัณฑ์แกะสลักที่สมบูรณ์

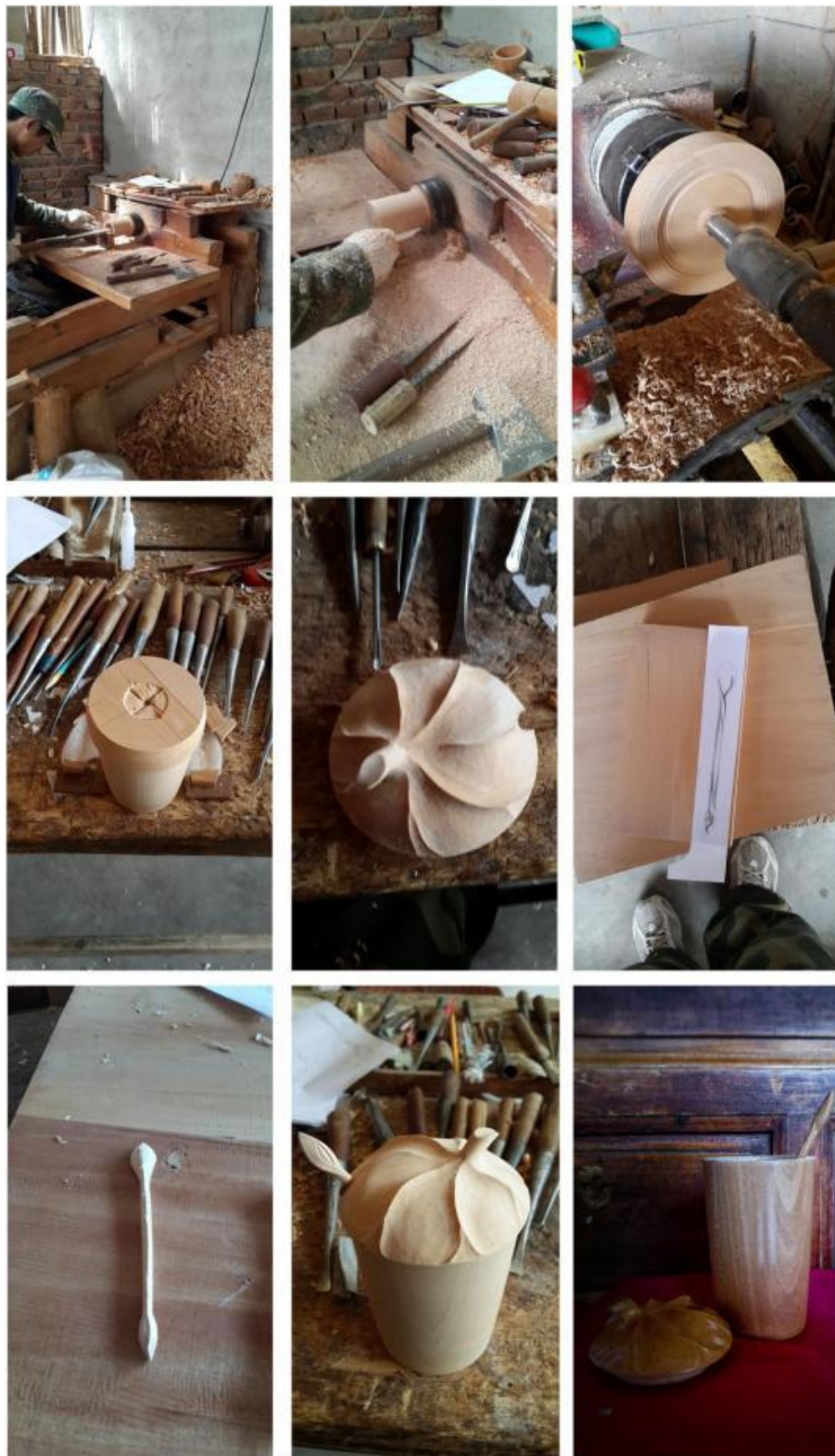
ภาพที่ 3-27 ใช้สิ่วสลักตามขอบไม้ (Fu Junkai, 2016)

4. ขัดเงา โดยใช้กระดาษทรายมาขัดบนผิวงานให้เรียบและมันวาว โดยต้องใช้กระดาษทรายเบอร์หยาบก่อนแล้วจึงค่อยใช้กระดาษทรายเบอร์ละเอียดขัดตามอีกที

5. การทาแลคเกอร์เพื่อเพิ่มความมันวาวและเคลือบผลิตภัณฑ์ให้มีความมันวาว จากนั้นผึ่งให้แห้ง

ภาพที่ 3-28 การเคลือบเงาผลิตภัณฑ์สมบูรณ์ (Fu Junkai, 2016)

ภาพที่ 3-29 ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ (Fu Junkai, 2016)

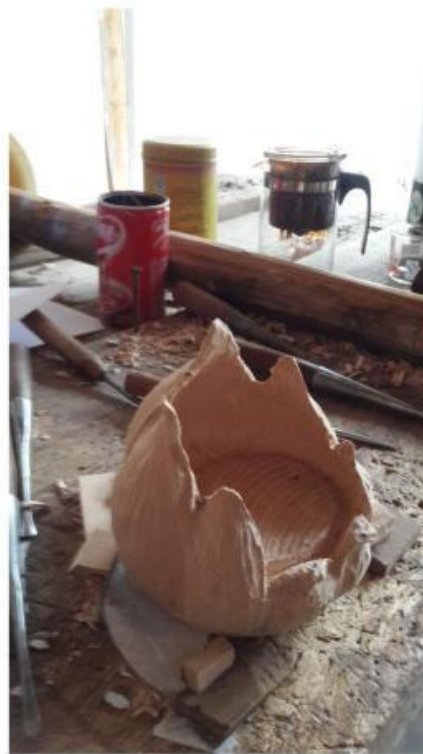
ภาพที่ 3-30 ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์สาหร่ายน้ำแห่งธรรม (Fu Junkai, 2016)

ภาพที่ 3-31 ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้ (Fu Junkai, 2016)

ภาพที่ 3-32 ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์วิญญูะสงสาร (Fu Junkai, 2016)

ภาพที่ 3-33 ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์ฐานบัว (Fu Junkai, 2016)

ผลงานผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน

เมื่อดำเนินการจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ตามแบบร่างที่ได้รับการคัดเลือกในก่อนหน้านี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงได้ออกมาเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนจำนวน 5 ชิ้น ดังนี้

ภาพที่ 3-34 ผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ (Fu Junkai, 2016)

ผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปากแก้ว 7 เซนติเมตร
เส้นผ่าศูนย์กลางก้นแก้ว 6 เซนติเมตร ความหนาของไม้ 0.8 เซนติเมตร ความสูงของแก้ว 10
เซนติเมตร

ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางฝาแก้ว 9 เซนติเมตร สูง 4 เซนติเมตร

ความยาวของซ็อนคือ 15 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-35 ผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม (Fu Junkai, 2016)

ผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม สูง 24 เซนติเมตร กว้าง 17 เซนติเมตร และหนา 3 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-36 ผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้ (Fu Junkai, 2016)

ผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 18 เซนติเมตร หนา 2 เซนติเมตร และสูง 3 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-37 ผลิตภัณ์ทำวัฏฏะสงสาร (Fu Junkai, 2016)

ผลิตภัณ์ทำวัฏฏะสงสาร ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางด้านนอก 18 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางด้านใน 13 เซนติเมตร หนา 3 เซนติเมตร และสัญลักษณ์สวัสดิกะขนาด 8 เซนติเมตร

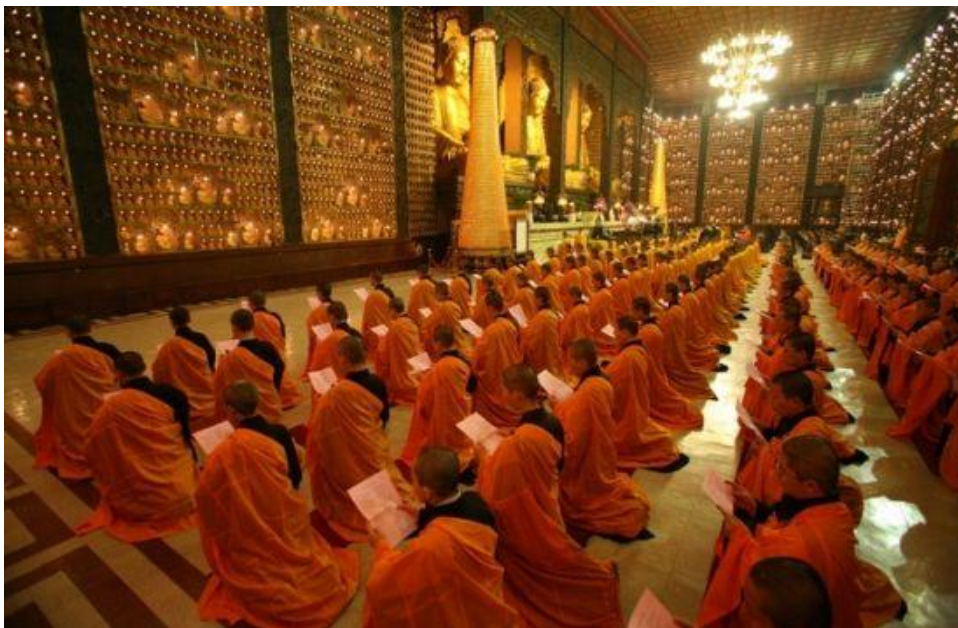

ภาพที่ 3-38 ผลิตภัณฑ์ฐานบัว (Fu Junkai, 2016)

ผลิตภัณฑ์ฐานบัว ยาว 12 เซนติเมตร กว้าง 12 เซนติเมตร สูง 12 เซนติเมตร และ
ความหนาด้านล่างของกระถางรูปขนาด 4 เซนติเมตร

รวมตัวเป็นปึกแผ่นมีนักปราชญ์ที่สำคัญ 2 ท่าน คือ เล่าจื๊อและขงจื๊อ ได้เสนอแนวคิดทางศาสนา ความเชื่อและแนวปฏิบัติให้ประชาชนได้ยึดถือเป็นหลักในการดำเนินชีวิตด้วยหลักคำสอนที่เน้นเรื่องความสงบตามธรรมชาติ การให้ความสำคัญกับระเบียบสังคม หน้าที่บุคคล ความกตัญญู และคุณธรรม จนต่อมากลายเป็นระบบศาสนาหรือลัทธิสำคัญที่ได้รับความเลื่อมใสจากประชาชนในหมู่ มากคือ ลัทธิเต๋าและลัทธิขงจื๊อเมื่อประเทศจีนรวมตัวเป็นปึกแผ่นและเริ่มมีความสัมพันธ์ทางการ ทูตและการค้ากับประเทศอื่นๆ จึงได้รับเอาอิทธิพลทางด้านศาสนาและความเชื่อต่างๆ มาด้วยจนทำ ให้มีศาสนาเกิดขึ้นในประเทศจีนเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ ศาสนา อิสลาม และยังมีอีกหนึ่งศาสนาที่ได้รับการสืบทอดมาจากต่างประเทศและได้รับความความศรัทธา สูงสุดในหมู่ประชาชนชาวจีนคือ ศาสนาพุทธ (Fang Litian, 1988)

นักพุทธศาสตร์ของจีนมีการสันนิษฐานเรื่องช่วงเวลาศาสนาพุทธได้เข้ามาเผยแผ่ใน ประเทศจีนแตกต่างกันเป็นหลายช่วงเวลา ทั้งนี้ เพราะนักโบราณคดีได้ขุดพบพระพุทธรูปในยุคนั้น จากพื้นที่หลายแห่งในประเทศจีน เช่น พระพุทธรูปที่ภูเขาผิงซานแห่งมณฑลเสฉวน และ พระพุทธรูปที่ภูเขาข่งอวี่ซานในมณฑลเจียงซู เป็นต้นสำหรับทัศนะของชาวจีนในยุคนั้น ศาสนา พุทธคือศาสนาและวัฒนธรรมต่างชาติที่แปลกหน้าและยังไม่คุ้นเคย ฉะนั้น ในช่วงแรกของการเผยแผ่ศาสนาและหลักธรรมคำสอนจึงประสบกับการถูกกีดกันอย่างรุนแรงจากวัฒนธรรมดั้งเดิมของ ชาวจีน และลัทธิต่างๆ กล่าวคือ ลัทธิขงจื๊อได้มีการกีดกันศาสนาพุทธมากกว่าที่คิดจะปรองดอง นอกจากนี้ศาสนาพุทธยังถูกกีดกันต่อต้านและปะทะกับลัทธิเต๋ามาโดยตลอด ในสมัยจักรพรรดิ ถึงไท่จง พระองค์ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการทำให้สามศาสนาหันหน้าเข้าหากัน ทั้งนี้ เพราะชนชั้นปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า หลักปรัชญาของลัทธิขงจื๊อเหมาะสมอย่างยิ่ง สำหรับการบริหารปกครองแผ่นดิน หลักธรรมคำสอนของศาสนาพุทธมีคุณค่าด้านการปลูกฝัง ศิลธรรมและจริยธรรมของประชาชน ส่วนวิถีแห่งเต๋าส่งผลดีสำหรับการทำนุบำรุงรักษาร่างกายให้ แข็งแรงมีสุขภาพอนามัย และอายุยืน (Fang Litian, 1988) ในระยะแรกที่ศาสนาพุทธเผยแผ่เข้ามาใน ประเทศจีนได้วิวัฒนาการไปตามครรลองและขนบประเพณีของวัฒนธรรมจีน ทำให้ศาสนาพุทธฝัง รากลึกในประเทศจีนได้ไม่นานก็สามารถสร้างศรัทธาและเข้าไปอยู่ในจิตใจของชาวจีนได้โดยไม่ ส่งผลกระทบต่อแนวทางการประพฤติปฏิบัติหรือความเชื่อของลัทธิอื่นๆ เพราะศาสนาพุทธได้รับ เอาแนวความคิดของลัทธิขงจื๊อและลัทธิเต๋ามาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับวิถีของตน จากประวัติศาสตร์ ทั้งหมดทำให้เห็นได้ว่า กว่าที่ศาสนาพุทธจะได้รับการยอมรับและถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม จีนก็ได้ใช้เวลายาวนานกว่าหลายร้อยปี แต่ความพยายามทั้งหมดไม่ได้สูญเปล่าเพราะต่อมาศาสนา พุทธได้รับการยอมรับและถือเป็นหนึ่งในสามศาสนาหรือลัทธิใหญ่ในประเทศจีนที่มีความสำคัญ และได้รับความศรัทธาไม่น้อยไปกว่าลัทธิเต๋าและลัทธิขงจื๊อ

ภาพที่ 2-1 การเจริญภาวนาของพระสงฆ์ในประเทศจีน (<http://fo.sina.com.cn>)

หลังจากที่ศาสนาพุทธได้รับการยอมรับจากพุทธศาสนิกชนจีนในหมู่กว้าง ทำให้ศาสนาพุทธได้มีการปรับตัวและแบ่งเป็นหลายนิกายที่มีลักษณะเฉพาะแบบจีนตามความเชื่อและศรัทธาของพุทธศาสนิกชนจีนกลุ่มนั้น โดย RenJiyi(1988) ได้แบ่งนิกายบริสุทธิ์เป็น 4 นิกายใหญ่ ได้แก่

1. นิกายสังฆกรรมปฐกสูตรหรือนิกายเทียนไท (Lotus Sutra) ผู้ก่อตั้งคือฉีอู๋ คัมภีร์หลักที่นับถือ คือ สังฆกรรมปฐกสูตรมีใจความสำคัญว่าสรรพสัตว์ทั้งหลายมีความเป็นพุทธะอยู่ในตัว เมื่อกำจัดอวิชชาได้โดยสิ้นเชิงพุทธภาวะจะแสดงออกมาโดยเนื้อแท้แล้วทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่เปิดหนทางปรองดองระหว่างพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน

2. นิกายชยานหรือเซน(Zen) ยึดถือหลักปฏิบัติธรรมตามหลักของพระพุทธเจ้า คือ การฝึกสติ อริยสัจ 4 และมรรค 8 โดยถือว่าการบรรลุมรรคผลนั้นไม่ใช่อยู่ที่ตัวบทอักษรหรือความรู้ในด้านปริยัติ แต่ต้องอยู่ที่การขัดเกลาจิตใจของตนเองเป็นสำคัญ ซึ่งต่อมากลายเป็นนิกายในศาสนาพุทธฝ่ายมหายานที่นับถือกันอย่างแพร่หลายในแถบเอเชียตะวันออก

3. นิกายอวตังสกะหรือนิกายหัวเหยียน (Huayan Buddhism) ก่อตั้งขึ้นในช่วงปลายสมัยราชวงศ์ซุยและรุ่งเรืองถึงขีดสุดในสมัยราชวงศ์ถัง ผู้นับถือนิกายนี้จะประพฤติปฏิบัติตนตามพุทธธรรมคำสั่งสอนในอวตังสกะสูตรหรือพุทธาวตังสกะมหาไวปุลยสูตรเป็นหลักซึ่งมีใจความว่า สรรพสัตว์มีสภาพเป็นเอกภาพ หรือเรียกว่า “เอกสัจธรรมธาตุ” และมีทฤษฎีเน้นด้านการผสมผสานเบญจจรยา (เมตตา กตัญญู มารยาท ปัญญา สัจจะ) ของลัทธิขงจื้อให้เป็นหนึ่งเดียวกันกับเบญจศีลในพุทธศาสนา

4. นิกายสุขาวดี (Pure Land Buddhism) ถือว่าการพ้นทุกข์ของสรรพสัตว์ทั้งปวงต้องอาศัยปัจจัยภายนอก โดยนิกายนี้เน้นเรื่องการไปเกิด ณ แดนสุขาวดีของพระอมิตายะ ซึ่งเชื่อว่าเมื่อไปเกิดแล้วจะไม่ตกต่ำมาสู่อบายภูมิอีก

จนมาถึงสมัยสาธารณรัฐจีน (พ.ศ.2455) รัฐบาลไม่ได้สนับสนุนพระพุทธศาสนา อีกทั้งยังโจมตีและลดบทบาทพระพุทธศาสนาลง มีการนำวัดวาอารามไปใช้เป็นที่ทำการและสถานที่ราชการ จนกระทั่งพระอาจารย์ไท่สฺวี่ได้ริเริ่มฟื้นฟูพระพุทธศาสนาและมีการก่อตั้งพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยขึ้นจึงเริ่มมั่นคงในระดับหนึ่ง ต่อมาเมื่อประเทศจีนเปลี่ยนชื่อเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีนและปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ (พ.ศ.2492) หลักการการปกครองดังกล่าวขัดกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหลายประการ แต่ในช่วงแรกศรัทธาของประชาชนยังมีมากทางรัฐบาลจึงไม่ได้ใช้ความรุนแรงแต่เมื่อเวลาผ่านไปจึงมีการออกมาตรการหลายอย่างบีบบังคับให้พระภิกษุต้องลาสิกขา ฆราวาสสังฆิกวัดวาอาราม และยิ่งเลวร้ายขึ้นเมื่อช่วงปี พ.ศ. 2509-2512 ที่รัฐบาลได้ยึดวัดเป็นของราชการ ห้ามประกอบศาสนกิจต่างๆ และการเผยแพร่พระพุทธศาสนาถือเป็นความผิดทางกฎหมาย พระคัมภีร์ต่างๆ ถูกเผา พระพุทธรูปและวัตถุทำลาหายไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งจากเหตุการณ์นี้ทำให้พระพุทธศาสนาเกือบสูญสิ้นไปจากประเทศจีนจนกระทั่งประธานพรรคคอมมิวนิสต์จีน เหมา เจ๋อตง ถึงแก่อสัญกรรม รัฐบาลใหม่จึงค่อยคลายความเข้มงวดลงและให้เสรีภาพในการนับถือศาสนาของประชาชนมากขึ้นจนถึงปัจจุบัน (เข้าถึงได้จาก

<http://www.thongkasem.com/knowledge.php?kid=61>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2015)

นักพุทธศาสตร์จีนในปัจจุบันลงความเห็นไว้ว่า เมื่อแรกที่พระพุทธศาสนาเข้าไปในประเทศจีนนั้นต้องอาศัยวัฒนธรรมจีนเป็นทุนเกาะเพื่อให้ออกไปเผยแพร่ศาสนาออกไปได้ ซึ่งการที่ศาสนาใหม่โดยเฉพาะศาสนาต่างชาตินั้นจะเข้าไปเผยแพร่ศาสนาหรือปรัชญาของตนให้เป็นที่ยอมรับนับถือในหมู่มวลชนใหม่นั้นไม่ใช่เรื่องที่จะทำได้ง่ายเพราะวัฒนธรรมดั้งเดิมของทุกชาติล้วนมีด้านที่จจะอนุรักษ์ คุ้มครองตนเองและต่อต้านสิ่งที่เข้าไปหมิ่นอยู่ในตัวเองเป็นวิสัย ดังนั้น ผู้เผยแพร่จะต้องค้นคว้าในการปรับปรุงสิ่งที่นำเข้าไปใหม่ให้สอดคล้องกับแนวความคิดและความต้องการของผู้คนในดินแดนแห่งนั้น ทั้งยังต้องทำให้หมู่มวลชนนั้นเชื่อว่าการเสาะแสวงหาของตนมีหนทางเป็นจริงขึ้นได้ ศาสนานั้นจึงจะสามารถสร้างศรัทธาปสาทะขึ้นในหมู่มวลชนเหล่านั้นและเป็นที่ยอมรับในที่สุด

(Chiu Shulun, 2015)

พุทธปฏิมากรรมและพุทธสัญลักษณ์

จากความเชื่อ ความศรัทธาและหลักคำสอนทางศาสนาที่กล่าวถึงสภาวะธรรมชาติที่แสดงความเป็นจริงในชีวิตมนุษย์ การพัฒนาสติปัญญาเพื่อนำไปสู่การหลุดพ้นจากความทุกข์ การเวียนว่ายตายเกิดและการมุ่งสู่พระนิพพาน ถือเป็นปรัชญาอันประเสริฐที่สำคัญอย่างหนึ่งของ

พระพุทธเจ้าและเป็นเหตุให้พุทธศาสนิกชนจีนผู้เลื่อมใสและมีจิตยินดีในปรัชญาได้สร้างสรรค์ผลงาน “พุทธศิลป์” ขึ้นเพื่อมุ่งมันเผยแผ่แนวคิด พิธีกรรม และจริยวัตรของพระพุทธเจ้าด้วยผลงานศิลปกรรม เพราะนอกจากจะสามารถสื่อถึงหลักธรรมที่ลึกซึ้งออกมาให้เข้าใจได้อย่างง่ายดายแล้ว ยังเป็นการน้อมนำให้วิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชนจีน ได้ใกล้ชิดกับแนบแน่นกับวิถีประเพณีปฏิบัติตามหลักศาสนาด้วย

“พุทธศิลป์” คือคำที่ใช้เรียกงานศิลปะที่เกิดจากความศรัทธาเลื่อมใสในศาสนาพุทธ เกิดขึ้นในประมาณศตวรรษที่ 5-6 หลังจากที่พระศรีศากยมุนีพระพุทธเจ้าเสด็จนิพพานที่อนุทวีปอินเดีย โดยมีความหมายครอบคลุม 2 บริบท คือ พุทธะ หมายถึง พระพุทธเจ้าและพระพุทธศาสนา ศิลป์ หมายถึง ผลงานศิลปกรรมที่สื่อเจตนารมณ์และสร้างขึ้นเพื่อเผยแผ่คำสอนทางศาสนา

จากการศึกษาเรื่องพุทธศิลป์จีนพบว่าศิลปะทางพระพุทธศาสนาคือผลงานที่สร้างหรือผลิตขึ้นเพื่อรับใช้พระพุทธรูปที่มีโครงสร้างที่เป็นรูปแบบหลักคือศิลปะวัดและศิลปะถ้ำโดยถ้ำของพระพุทธศาสนาจะเลียนแบบและผสมผสานรูปแบบมาจากการก่อสร้างและปฏิมากรรมของวัด ดังนั้นศิลปะทางพระพุทธศาสนาจึงมีความหมายครอบคลุมถึงสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรมวรรณกรรมดนตรีและผลงานศิลปะอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาโดยตรง นอกจากนี้ Du Jiwen ยังได้ให้ความหมายของศิลปะทางพระพุทธศาสนาในประเทศจีนไว้อย่างน่าสนใจและมีความหมายครอบคลุมมากที่สุดกล่าวคือหมายถึงงานศิลปะของชาวจีนที่มีความพิเศษอย่างหนึ่งและเป็นงานศิลปะที่มีสาระสำคัญยิ่งเกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรมไปจนถึงวรรณกรรมการแสดงดนตรีและสัญลักษณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเป็นต้นถือเป็นการสะสมประวัติศาสตร์ทางศาสนาและวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นรูปแบบศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์และการตกผลึกทางปัญญาวัฒนธรรมจีนอารยธรรมมนุษย์พลังแห่งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีการพัฒนามาอย่างนานกว่าพันปีจนกลายเป็นรูปแบบศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะมีความโดดเด่นและมีคุณค่าความงามตามแบบจีนที่ไม่เหมือนกับชาติอื่นในโลก (Du Jiwen, 1991)

“พุทธปฏิมากรรม” หมายถึง ประติมากรรมที่สร้างขึ้นเพื่อรับใช้พระพุทธศาสนาและสร้างขึ้นจากแรงศรัทธาของพุทธศาสนิกชนไว้เป็นพุทธบูชาแก่คนรุ่นหลัง ถือเป็นงานพุทธศิลป์ที่มีมากที่สุดประเภทหนึ่งในประเทศจีน เป็นศิลปะที่สื่อความหมายทางศาสนาด้วยประสาทสัมผัสทางตาหรือการมองเห็นผ่านรูปร่าง รูปทรง จุด เส้น สี พื้นผิว และปริมาตรทั้งยังเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการถ่ายทอดอุดมคติ ความเชื่อ และแนวคิดให้เป็นรูปธรรม ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนตลอดจนความศรัทธาเลื่อมใสในหมู่พุทธศาสนิกชน โดยสามารถแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้

1. รูปปั้นและรูปสลักคือ พุทธปฏิมากรรมที่มีเป็นจำนวนมากประเภทหนึ่ง สร้างขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของความเคารพนับถือให้ปรากฏเป็นรูปธรรมและใช้เป็นศูนย์รวมความศรัทธาในศาสนา ประกอบด้วย รูปปั้นพระศรีอารียเมตไตรย พระอวโลกิเตศวร โพธิสัตว์พระอมิตาภพุทธะ เป็นต้น ตลอดจนพระพุทธรูปปางต่างๆ ได้แก่ เจ้าแม่กวนอิม พระมัญชุศรี โพธิสัตว์ พระกษิติครรภ โพธิสัตว์ เป็นต้น โดยรูปปั้นทั้งหมดเหล่านี้ล้วนให้บรรยากาศความงามที่จริงใจ เครื่องขริม ใจดี เงียบสงบและมีลักษณะของรูปปั้นแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและสถานที่ โดยสามารถแบ่งลักษณะตามเอกลักษณ์ของรูปปั้นและรูปสลักของพระพุทธรูปเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้ (<http://baike.baidu.com/item/%E4%BD%9B%E5%83%8F>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2015)

1.1 พระพุทธรูปตามแบบชาวฮั่น ใบหน้าของพระพุทธรูเจ้าจะมีลักษณะกลม อวบน้ำ อ่อนโยน ใจดี ยิ้มแย้ม สีหน้าของรูปปั้นดูสดใสแต่จะมีการเลือกใช้เจดสีแตกต่างกันไปตามยุคสมัย ถือเป็นรูปปั้นที่มีเค้าโครงชัดเจนและมีรายละเอียดเหมือนจริง (ส่วนใหญ่แพร่กระจายอยู่บริเวณพื้นที่ทางวัฒนธรรมของชาวจีนแผ่นดินใหญ่ หรือเรียกว่าชาวฮั่น)

ภาพที่ 2-2 พระพุทธรูปตามแบบชาวฮั่น (<http://movyu.blog.sohu.com/164171787.html>)

1.2 พระพุทธรูปตามแบบทิเบต ใบหน้าของพระพุทธรูปเจ้าจะมีลักษณะแสดงอารมณ์ โกรธ เกร็งขมและรุนแรง ส่วนใหญ่เป็นรูปปั้นเทพธิดาหรือรูปปั้นครึ่งหญิงครึ่งชาย ซึ่งถือเป็นรูปปั้นที่มีคุณสมบัติเด่นตามแบบทิเบต (ส่วนใหญ่แพร่กระจายอยู่บริเวณพื้นที่ในมณฑลทิเบต เสฉวน ซิงไห่ ยูนนาน เป็นต้น)

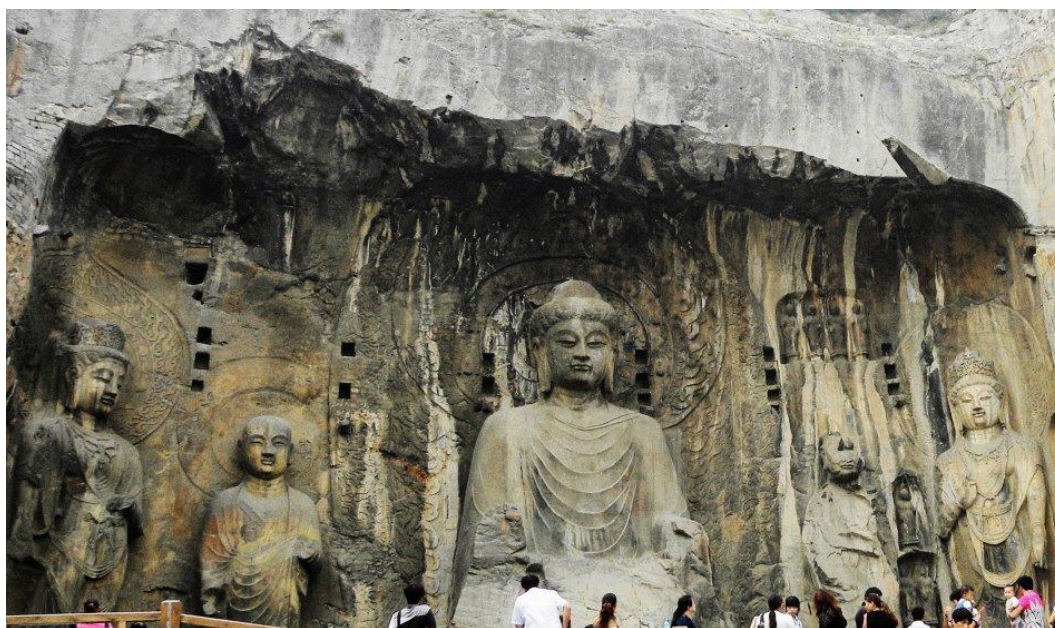
ภาพที่ 2-3 พระพุทธรูปตามแบบทิเบต (http://blog.sina.com.cn/s/blog_63fcf1aa0100zajt.html)

1.3 พระพุทธรูปตามแบบเถรวาท ใบหน้าของพระพุทธรูปเจ้าจะมีลักษณะงดงาม แจ่มใส เรียวสวย ร่างกายบอบบาง แต่งกายด้วยชุดที่พลิ้วไหว บางครั้งอาจไม่สวมเสื้อผ้าหรือบางครั้งก็สวมเสื้อผ้าที่เต็มไปด้วยลวดลายสวยงาม (ส่วนใหญ่แพร่กระจายอยู่บริเวณพื้นที่ประเทศไทย พม่า กัมพูชา ลาว ไต้หวันและฮ่องกง)

ภาพที่ 2-4 พระพุทธรูปตามแบบเถรวาท (<http://www.zgdzwh.com/about.php?id=180>)

2. รูปสลักหินถือเป็นมรดกทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ยังคงหลงเหลือร่องรอยทางประวัติศาสตร์ศาสนาในประเทศแถบเอเชียได้เป็นอย่างดี ถ้ำหินแกะสลักและรูปสลักหินมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดแนบแน่นกับศาสนาพุทธและถือเป็นเครื่องบริการทางใจของพุทธศาสนิกชน แต่เนื่องจากความหลากหลายของชาติพันธุ์และชนชั้นทางสังคมของผู้นับถือศาสนาพุทธทำให้ศาสนาพุทธเกิดนิยายที่แตกต่างกันขึ้นเป็นจำนวนมากส่งผลให้รูปปั้นและพุทธปฏิมากรรมในถ้ำหินมีรูปแบบแตกต่างกันไปตามนิยายที่ตนนับถือ ดังนั้นวิวัฒนาการของการสร้างพุทธปฏิมากรรมในถ้ำหินจึงแตกต่างกันไปตามกาลเวลา สถานที่ และสถานการณ์การพัฒนาในขณะนั้น ในกลุ่มถ้ำหินที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในประเทศจีน รูปสลักหินที่ยังคงได้รับการเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดีจนถึงปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นรูปสลักหินพระศรีศากยมุนีพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์ รองลงมาคือรูปสลักหินเรื่องราวชาดกและนิทานในศาสนาพุทธ (เช่น การบำเพ็ญเพียร การทำสมาธิขั้นสูง การอดกลั้น และการแสวงหาการหลุดพ้น) เป็นต้น(Li Xia, 1997)

ภาพที่ 2-5 รูปสลักหินพระพุทธรูปเจ้าที่ถ้ำหินคูนหวง

(http://blog.sina.com.cn/s/blog_702bc64c01012og6.html)

3. ภาพสลักสำหรับประดับตกแต่งอาคารคือรูปสลักที่นูนขึ้นมาจากพื้นหลังหรือมีพื้นหลังรองรับสามารถมองเห็นได้ชัดเจนเพียงด้านเดียวคือด้านหน้าส่วนใหญ่เป็นลวดลายประดับที่อยู่บริเวณหลังคาถ้ำฐานพระพุทธรูปจิตรกรรมฝาผนัง เครื่องประดับตกแต่งบนเครื่องแต่งกายของพระโพธิสัตว์ศาลทับหลังและกระเบื้องปูพื้น เป็นต้น(Liu Wenfang, 2005)

ภาพที่ 2-6 ภาพสลักกำแพงวัดม้าขาว เมืองฉั่วหยาง (<http://www.china-designer.com>)

สัญลักษณ์ คือเครื่องหมายที่สื่อแทนความหมายของสิ่งหนึ่งด้วยการใช้สิ่งของที่มีลักษณะคล้ายคลึงหรือเหมือนกันกับของอีกสิ่งหนึ่งมาเปรียบเทียบและตีความให้เข้าใจถึงคุณสมบัติของของสิ่งนั้นด้วยภาพ ส่วนใหญ่จะใช้แสดงสิ่งที่เป็นนามธรรมออกมาให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้ผู้พบเห็นเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

พุทธสัญลักษณ์หมายถึงภาพแสดงนามธรรมของสรรพสิ่งที่ใช้อ้างอิงสำหรับการออกแบบคือการบูรณการและการผสมผสานประสบการณ์และความทรงจำทางพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อสรรพสิ่งทั้งปวงแสดงให้เห็นการพลีไหวทางจิตวิญญาณและการถ่ายทอดพระพุทธรูปทั้งยังเป็นตัวแทนแห่งความเป็นสิริมงคลและมีความหมายพื้นฐานว่าความรักและการเสียสละซึ่งต่อมามีภายหลัง ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของพระพุทธรูปและเป็นสัญลักษณ์ที่ติดตามพระพุทธเจ้าในการแสดงความหมายของสติปัญญาและการตรัสรู้การสร้างภาพสัญลักษณ์ทางศาสนาส่วนใหญ่มีที่มาจากรูปพระวรกายภายนอกของพระพุทธรูปและเรื่องราวพุทธประวัติหรือชาดก อาทิ การแสดงความหมายด้วยมือท้วงท่าที่พระหัตถ์ภาพจิตรกรรมฝาผนัง หรือสัญลักษณ์อื่นๆ เป็นต้น โดยนักปราชญ์ทางศาสนาได้เรียนรู้พระธรรมคำสอนอย่างลึกซึ้งและนำมาโนภาพมาสร้างให้เกิดเป็นสัญลักษณ์เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา

การออกแบบร่วมสมัยและการใช้สัญลักษณ์กลายเป็นตัวแทนการแสดงออกผ่านคำพูดของนักออกแบบที่สามารถเพิ่มความรวดเร็วในการสื่อสารไปยังผู้ชมได้เป็นอย่างดีถือเป็นสื่อสันทางภาษาของมนุษย์ที่สามารถแสดงพฤติกรรมอันหลากหลายทางด้านอารมณ์และสภาพจิตใจได้โดยไม่

ใช้เสียงและกลายเป็นความโดดเด่นทางภาษาโดยความหมายและภาษาที่ปรากฏบนงานพุทธศิลป์ เป็นภาษาที่ถ่ายทอดเรื่องราวทางวัฒนธรรมของศาสนาที่มีประโยชน์ต่อการออกแบบร่วมสมัยเป็นอย่างมาก โดย Wang Yiming (2012) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทางศิลปะของพุทธสัญลักษณ์ไว้เป็นแนวทาง ดังนี้

1. ภาพสัญลักษณ์

ความแตกต่างกันทางภาษาของแต่ละประเทศในโลกทำให้ภาพสัญลักษณ์กลายเป็นเครื่องมือสื่อสารสำคัญที่จะทำให้เกิดการสื่อสารได้อย่างเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันและถือเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถแสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติที่หลากหลายได้อย่างครอบคลุมทางโครงสร้างและรูปแบบของสัญลักษณ์ที่เป็นศิลปะร่วมสมัยมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป ซึ่งจากการผสมผสานระหว่างความหลากหลายของรูปแบบศิลปะและการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้ทำให้การแสดงผลและการส่งผ่านข้อมูลด้วยภาพสัญลักษณ์ถึงความหลากหลายและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมมากขึ้น นั่นหมายถึงการออกแบบต้องการองค์ประกอบภาพสัญลักษณ์ที่หลากหลายและวิธีทางเทคนิคที่แตกต่างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการออกแบบที่สมบูรณ์

ภาพสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนงานพุทธศิลป์ทำหน้าที่เป็นสื่อแสดงออกทางศิลปะ ซึ่งถือเป็นตัวแทนในการบอกเล่าและการขยายความที่สะท้อนให้เห็นสิ่งที่ซ่อนอยู่หรือข้อมูลที่มองไม่เห็น ทั้งนี้เพราะสรรพสิ่งที่ปรากฏอยู่ในโลกต่างสามารถเปลี่ยนแปลงกายภาพให้มีลักษณะที่เฉพาะและสื่อความเป็นนามธรรมได้ วิธีการหนึ่งของการสื่อความด้วยภาพสัญลักษณ์คือการแสดงออกระหว่างมนุษย์กับความเป็นจริงของสิ่งที่เห็นให้สัมพันธ์กับความรู้สึทางด้านจิตใจอารมณ์ และความคิด

2. การสื่อความหมาย

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนงานพุทธศิลป์คล้ายคลึงกับทฤษฎีการรับรู้ที่อาศัยสัญลักษณ์เพื่อแสดงทิศทางที่แน่นอนและแนวคิดที่เป็นนามธรรมในทางศาสนา โดยภาพที่แสดงความรู้สึกเหล่านี้ไม่มีรูปร่างทางทฤษฎีที่แน่นอนให้ศึกษา แต่สามารถแทนการแสดงผลทางความคิดได้ด้วยภาพที่มีชีวิตชีวาโดยงานพุทธศิลป์ใช้รูปร่างเพื่อแสดงความหมายและแนวคิดที่เป็นนามธรรมเช่น การใช้ของสิ่งหนึ่งเพื่อกล่าวถึงเรื่องหนึ่ง หรือใช้ปัจจัยหนึ่งเพื่อแสดงองค์ประกอบหนึ่ง เป็นต้น เพราะการแสดงผลออกด้วยข้อมูลที่เป็นนามธรรมมีช่องว่างที่มีความสัมพันธ์ร่วมกันกับจิตสำนึกอย่างลึกซึ้งจนกลายเป็นสัญลักษณ์ที่รู้จักและเข้าใจกันอย่างแพร่หลายโดยใช้วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดทิศทาง ซึ่งสามารถแสดงความหมายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่งผลให้ภาพนั้นกลายเป็นตัวแทนที่มีความสามารถในการส่งต่อข้อมูลและมีความหมายสัญลักษณ์ต่อไป

ทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์

การสร้างสรรค์งานศิลปะคือการแสดงออกของมนุษย์ที่มีมูลเหตุมาจากความประทับใจ ความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์จากมโนภาพที่ได้จากข้อมูลความงามตามธรรมชาติหรือจินตนาการที่คิดฝันและใช้ศิลปะเป็นสื่อกลางให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจในอุดมการณ์ของตน ซึ่งการสร้างสรรค์งานศิลปะอย่างมีระบบแบบแผนและขั้นตอนการดำเนินงานจะยิ่งทำให้ผลงานเกิดองค์ประกอบทางศิลปะที่ชัดเจน หรือเรียกว่าการออกแบบผลงานศิลปะ

ความหมายของการออกแบบผลิตภัณฑ์

การออกแบบ คือ กระบวนการสร้างสรรค์ประเภทหนึ่งของมนุษย์โดยใช้วัสดุานาชนิดเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อปรับปรุง แก้ไขและตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิตประจำวันให้มีความสะดวกสบาย สวยงาม แปลกใหม่ หรือเพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้มีคุณภาพมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้ การออกแบบจะถูกดำเนินการขึ้นอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและมีการใช้วิธีการที่สอดคล้องกับลักษณะ รูปแบบและคุณสมบัติของวัสดุแต่ละชนิด ซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งรูปแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ หรือการผสมผสานทั้งสองอย่างเข้าด้วยกัน (Yang Fengjian, (2013), ทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์, นิตยสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจีน, Beijing: China Packaging Corporation. P.547)

การออกแบบ คือ การสร้างสรรค์ผลงานตามแนวคิดของตนเองโดยใช้เส้น รูปภาพ สัญลักษณ์ ตัวเลข และสีเส้น เป็นต้น มาดำเนินการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีโครงสร้างที่สมบูรณ์ และมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการออกแบบเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพขั้นตอนการทำงานต่างๆ ด้วยการวางแผน กำหนดแนวคิด ปัญหาและแก้ไขปัญหาเพื่อให้ผลงานแสดงออกมาเป็นรูปร่างที่สวยงาม (Liang Huiying, ทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์และออกแบบสิ่งทอ, China Textile Leader, Beijing: China Textile Information Center, 2013, P.128)

การออกแบบผลิตภัณฑ์ หมายถึง การถ่ายทอดรูปแบบจากความคิดออกมาเป็นผลงานที่ผู้อื่น สามารถมองเห็น รับรู้ หรือสัมผัสได้ เพื่อให้มีความเข้าใจในผลงานร่วมกัน โดยความสำคัญของการออกแบบ มีอยู่หลายประการ กล่าวคือ

1. ในแง่ของการวางแผนการทำงาน งานออกแบบจะช่วยให้การทำงานเป็นไปตามขั้นตอน อย่างเหมาะสม และประหยัดเวลา ดังนั้นอาจถือว่าการออกแบบ คือ การวางแผนการทำงานก็ได้
2. ในแง่ของการนำเสนอผลงาน ผลงานออกแบบจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจตรงกันอย่างชัดเจน ดังนั้น ความสำคัญในด้านนี้ คือ เป็นสื่อความหมายเพื่อความเข้าใจระหว่างกัน

3. เป็นสิ่งที่อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับงาน งานบางประเภทอาจมีรายละเอียดมากมาย ซับซ้อน ผลงานออกแบบจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้อง และผู้พบเห็นมีความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นหรืออาจกล่าวได้ว่า ผลงานออกแบบ คือ ตัวแทนความคิดของผู้ออกแบบได้ทั้งหมด

4. แบบ จะมีความสำคัญอย่างที่สุด ในกรณีที่ นักออกแบบกับผู้สร้างงานหรือผู้ผลิตเป็นคนละคนกัน เช่น สถาปนิกกับช่างก่อสร้าง นักออกแบบกับผู้ผลิตในโรงงานหรือถ้าจะเปรียบไปแล้ว นักออกแบบก็เหมือนกับคนเขียนบทละครนั่นเอง (เกษร อนันตวรรณ, เรียนรู้ ความหมายของการออกแบบและผลิตภัณฑ์, <https://www.l3nr.org/posts/319321>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2560)

การออกแบบผลิตภัณฑ์ตามความหมายของผู้วิจัย หมายถึงการบูรณาการองค์ประกอบทางศิลปะที่หลากหลาย เช่น เส้น สัญลักษณ์ ตัวเลข สี สัน แนวคิด เป็นต้น ให้กลายเป็นผลงานแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ ที่มีจุดประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาเปลี่ยนแปลงกายภาพเครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ให้เหมาะสมกับวิถีการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

ความสำคัญของการออกแบบผลิตภัณฑ์

การออกแบบผลิตภัณฑ์ต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนครอบคลุมทุกบริบทของผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กลยุทธ์ภาพลักษณ์ภายนอก โครงสร้าง ความสามารถและรูปแบบของระบบการผลิต ดังนั้น การออกแบบผลิตภัณฑ์จึงมีความหมายสำคัญและส่งผลกระทบต่อสภาพของผลิตภัณฑ์โดยตรง หากการออกแบบผลิตภัณฑ์ขาดมุมมองด้านการผลิตอาจทำให้ต้องมีค่าใช้จ่ายในการผลิตสูงขึ้นเพื่อใช้ปรับแก้และเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรวัสดุและแรงงานในการผลิต แต่ในทางกลับกันหากมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ดีไม่เพียงแต่เป็นการแสดงความสามารถที่เหนือกว่ายังทำให้มีความสะดวกในการผลิต ต้นทุนการผลิตต่ำ และทำให้ผลิตภัณฑ์มีความสามารถทางการแข่งขันเพิ่มขึ้นด้วย โดยธุรกิจชั้นนำในปัจจุบันต่างให้ความสำคัญกับรายละเอียดขบย่อยในการออกแบบ เพราะเป็นการลงทุนด้วยต้นทุนที่ต่ำและได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งบริษัทในประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่ถือว่าการออกแบบเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ที่ได้รับความนิยม และเป็นกุญแจแห่งชัยชนะที่สำคัญ (A Hang, 2015)

นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งได้เป็น (<http://vongthong.blogspot.com/2012/07/blog-post.html>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2560)

1. ความสำคัญ ในด้านคุณค่าทาง ศิลปะ งานออกแบบที่ดีทำให้ผลิตภัณฑ์ มีความงาม ดึงดูดใจ สามารถตอบสนอง รสนิยมของผู้บริโภคได้
2. มีประสิทธิภาพทางอุตสาหกรรม มีการเลือกวัสดุที่ดีเพื่อนำเข้าสู่ กระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพลงทุนน้อย แต่มีปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

3. มีคุณภาพทางการบริโภค ผลิตภัณฑ์ที่มีการออกแบบที่ดี มีการใช้วัสดุที่ดีมีกระบวนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้ผลิตภัณฑ์มีความคงทนและ มีความปลอดภัยในการใช้สอย
4. มีศักยภาพในการแข่งขันทางพาณิชย์ ผลิตภัณฑ์ที่มีความงาม ความ คงทนและความปลอดภัยจะเป็นที่ต้องการของตลาดทำให้มียอดขายสูงสามารถแข่งขัน ทางการค้ากับผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันของบริษัทอื่น
5. มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ เมื่อบริษัทมีกำไรจากการขายผลิตภัณฑ์ ที่มีการออกแบบที่ดี บริษัทจะนำผลกำไรมาลงทุนเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยการ ปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมหรือสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่คล้ายคลึงกับผลิตภัณฑ์เดิม
6. มีศักยภาพในการรักษาลูกค้าเดิม การปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมหรือการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกี่ยวข้องกันขึ้นด้วยการออกแบบที่ดีจะช่วยให้บริษัทสามารถรักษาลูกค้าเดิมไว้ได้ ในขณะที่เดียวกันบริษัทยังสามารถดึงดูดลูกค้าใหม่ที่มีรสนิยมอย่างเดียวกันได้ด้วย
7. มีการพยากรณ์ที่ดี เป็นที่คาดหมายกันว่าสินค้าที่มีการออกแบบไม่ดี จะไม่ค่อยได้รับการยอมรับของประชาชนในทางตรงกันข้ามสินค้าที่มีการออกแบบ ที่ดีจะได้รับการยอมรับ ทำให้การพยากรณ์เป็นไปในทางที่พึงประสงค์
8. มีการรับรองคุณภาพตามระบบ ISO 9000 ผลิตภัณฑ์ของบริษัทที่ได้รับ ประกันคุณภาพ มีการควบคุมการออกแบบกระบวนการผลิตการตรวจและการทดสอบลักษณะและคุณลักษณะโดยรวมของผลิตภัณฑ์และแสดงให้เห็นได้ ทำให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจ
9. มีการคิดค้นสิ่งใหม่ เมื่อมีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือ ต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีความแปลกและแตกต่างไปจากเดิมตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงระดับมาก เป็นต้นว่า บริษัทผลิตรถยนต์จะมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยกับรถยนต์รุ่นเดิมอยู่เสมอ เพื่อให้กลายเป็นรถยนต์รุ่นใหม่พร้อมกับราคาที่เพิ่มสูงขึ้น
10. มีการพัฒนาทีมงานในการออกแบบ เป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง นักออกแบบด้วยกัน และทำงานร่วมกับบุคลากรฝ่ายการตลาด วิศวกร ฝ่ายผลิต คนงานรวมทั้งผู้บริหารองค์การ ซึ่งทำให้มีการระดมความคิดนำไปสู่การคิดค้น สิ่งใหม่
11. ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและมีการออกแบบที่ดี เป็นการสร้างภาพพจน์ ที่ดีให้กับบริษัทๆ จะได้รับการยกย่อง ได้รับความไว้วางใจและเป็นที่ต้องการของ ลูกค้าอยู่เสมอ
12. การผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้ได้สินค้าที่มีทั้งปริมาณและ คุณภาพและมียอดขายสูง เนื่องมาจากการออกแบบที่ดี มีส่วนช่วยให้องค์การบรรลุ เป้าหมายทั้งทางด้านอุตสาหกรรมและธุรกิจ

หลักการพิจารณาสำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ดี

ในการสร้างสรรค์งานออกแบบผลิตภัณฑ์นอกจากต้องอาศัยองค์ประกอบศิลป์คือรูปร่าง รูปทรงจุดเส้นสีปริมาตรน้ำหนักและพื้นผิวมาจัดวางให้เกิดความสวยงามแล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการในการออกแบบดังนี้(YANG Feng, 2005)

1. หลักการด้านการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า ความสามารถของผลิตภัณฑ์คือ ความต้องการพื้นฐานในการออกแบบผลิตภัณฑ์ กล่าวคือผลิตภัณฑ์ที่จะสามารถตอบสนองต่อ ความต้องการของลูกค้าได้ดีต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจากความต้องการของลูกค้านั่นเองซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นพื้นฐานของการออกแบบที่สำคัญการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ไม่ตรงตามความต้องการของลูกค้าจะนำมาซึ่งความสูญเปล่าและสิ้นเปลือง ทั้งนี้หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ตรงตาม ความต้องการ ผู้ออกแบบจะต้องไม่หยุดพัฒนาผลิตภัณฑ์ ยกฐานะ สร้างความแปลกใหม่และเหมาะสมกับยุคสมัย

2. หลักการด้านข้อมูล ข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ข้อมูล ทางการตลาดเทคนิควิทยาศาสตร์ข้อมูลการทดสอบทางเทคนิคและข้อมูลกระบวนการเป็นต้นนัก ออกแบบที่ดีต้องมีความรู้รอบด้าน ถูกต้อง และต้องเข้าใจข้อมูลที่สัมพันธ์กับการออกแบบ เพื่อใช้ ข้อมูลดังกล่าวมาวางแผนผลิตภัณฑ์ รูปแบบและรายละเอียดให้ถูกต้องทั้งยังทำให้การออกแบบ ได้รับการยกระดับขึ้นด้วย

3. หลักการด้านความคิดสร้างสรรค์ นักออกแบบที่มีความคิดสร้างสรรค์อย่างกล้าหาญจะ สามารถทำลายแนวคิดแบบดั้งเดิมหรือการยึดติดตามแบบอดีตซึ่งจะส่งผลประโยชน์ให้การ ออกแบบใหม่มีเอกลักษณ์และมีโครงสร้างผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย

4. หลักการด้านระบบ เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตทั้งหมดคือระบบเทคโนโลยีที่รอ คำเนินการผลิต การออกแบบผลิตภัณฑ์คือการใช้เทคโนโลยีนั้นมาแสดงความสามารถทาง โครงสร้างของผลิตภัณฑ์ และเมื่อผ่านการวิเคราะห์ รวบรวมและประเมินผลที่อิมตัวแล้วจะทำให้ ผลิตภัณฑ์มีโครงสร้างการผสมผสานที่สมบูรณ์แบบ

5. หลักการด้านการผสมผสานขณะกำลังวางแผนเค้าโครงรูปแบบการทำงานเพื่อให้ได้ ผลิตภัณฑ์ที่แปลกใหม่ ผู้ออกแบบจะต้องรวบรวมข้อมูลและผสมผสานความคิดเพื่อให้ได้มาซึ่ง แนวทางที่ดีที่สุด

6. หลักการเพิ่มประสิทธิภาพ ประกอบด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพด้านรูปแบบ เทคโนโลยี และโครงการที่จัดทำ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ทางผลิตภัณฑ์ที่สูงและมีประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ

7. หลักการถ่ายทอด จากคำวิจารณ์ การพัฒนานวัตกรรม และคำชมเชยของผลงานในสมัยก่อน ล้วนมีประโยชน์ต่อการออกแบบในปัจจุบันทั้งสิ้น นักออกแบบพยายามคิดค้นให้ผลิตภัณฑ์มีหลักการเพื่อถ่ายทอดให้การออกแบบในครั้งต่อไปมีความคิดสร้างสรรค์ และรวบรวมแรงบันดาลใจใหม่ๆ ไปใช้แก้ไขปัญหาการออกแบบที่ผิดพลาดในอดีต

8. หลักการด้านผลประโยชน์การออกแบบต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็ นผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจหรือสังคม

9. หลักการด้านเวลา การพัฒนาการออกแบบด้วยเวลาที่รวดเร็วและเป็นเจ้าแรกในตลาด พร้อมทั้งสามารถคาดการณ์ขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้จะทำให้สามารถรับประกันได้ว่าหลังจากที่ผลิตภัณฑ์ได้เข้าสู่ตลาดจะไม่กลายเป็นสินค้าที่ล้าสมัย

10. หลักการเชิงปริมาณ วิธีการคาดการณ์ปริมาณผลิตภัณฑ์ตามหลักวิทยาศาสตร์ คือ การประเมินจากคำชมเชย เทคโนโลยีประสิทธิภาพทางเทคนิคของผลิตภัณฑ์และผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

11. หลักการเพื่อลดความซับซ้อนก่อนที่จะมั่นใจในความสามารถของผลิตภัณฑ์ ผู้ออกแบบควรมุ่งมั่นออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ลดความซับซ้อนและต้นทุนทางการผลิตเพื่อเพิ่มคุณภาพให้ผลิตภัณฑ์ ซึ่งนี่เป็นหลักการพื้นฐานตามขั้นตอนและวิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์ขั้นต้น

12. หลักการด้านการตรวจสอบ เพื่อให้การออกแบบมีประสิทธิภาพสูงสุดจะต้องดำเนินการตามข้อมูลของการออกแบบให้ครบถ้วนสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลาทุกขั้นตอนต้องมีความถูกต้องแม่นยำ และมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงคุณภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

ไม้ คือวัสดุธรรมชาติที่ทำมาจากแก่น ลำต้น และรากของต้นไม้โดยสภาพแล้วไม้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย เช่น การก่อสร้าง เชื้อเพลิง เครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน อารุช และการทำงานศิลปะ เป็นต้นตามธรรมชาติของต้นไม้แล้วเมื่อต้นไม้ตายก็จะค่อยๆกลายเป็นฟืน และเป็นปุ๋ยเพื่อบำรุงต้นไม้ต้นอื่นๆ ต่อไปซึ่งเป็นแนวคิดเดียวกับพระพุทธศาสนาเรื่องวัฏสงสารในขณะที่อารยะชนมนุษยย์กำลังพัฒนาไปการเรียนรู้เทคนิคการทำให้ต้นไม้ที่ตายไปแล้วยังคงมีชีวิตที่มีคุณค่าและงดงามขึ้นอีกครั้งคือทัศนคติการสร้างงานเทคนิคร่วมสมัยตามแนวคิด “ชีวิตใหม่”

ภาพที่ 2-7 การแกะสลักไม้ (<http://www.nipic.com>)

การแกะสลักไม้ เป็นปฏิมากรรมอย่างหนึ่งของประเทศจีนที่ถือว่าเป็นงานหัตถกรรมที่มีคุณค่าแก่การอนุรักษ์เทคนิคการแกะสลักไม้มีหลายแบบ เช่น การแกะสลักลายเส้นแบบสามมิติการแกะสลักรากไม้ การแกะสลักหุ่นต่าและลอยตัว เป็นต้น โดยการแกะสลักไม้แตกต่างจากการทำงานศิลปะประเภทอื่น กล่าวคืองานหัตถกรรมไม้ต้องใช้ความประณีตในการทำงานเป็นอย่างสูงและเป็นศิลปะจากภูมิปัญญาพื้นบ้านที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาจนกลายเป็นวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ตามปกติแล้วการแกะสลักไม้สามารถเลือกใช้ไม้ได้หลากหลายประเภท แต่ต้องคำนึงถึงคุณสมบัติเด่นคือต้องเป็นไม้เนื้อแข็งและไม่เปลี่ยนแปลงรูปทรงได้ง่าย เช่น ไม้แดง ไม้ชิงชัน ไม้อบเชย ไม้สน ไม้แปะก๊วย ไม้กฤษณา ไม้ลำไย เป็นต้น การใช้ไม้ธรรมชาติมาแกะสลักจะทำให้ได้ลวดลายและสีสนของไม้จริงซึ่งงดงามตามธรรมชาติ แต่ในบางครั้งการแกะสลักไม้ก็มีการทาสีเช่นกัน (Lu Fei, 2015)

มรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

ประเทศจีนเริ่มแกะสลักไม้มาตั้งแต่ในสมัยสังคมโบราณซึ่งมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนาน ดังจะเห็นได้จากการขุดพบไม้แกะสลักรูปปลาที่บริเวณแม่น้ำหยูเยาในมณฑลเจ้อเจียงถือเป็นโบราณวัตถุที่สามารถระบุได้ว่าประเทศจีนมีประวัติศาสตร์การแกะสลักที่เก่าแก่ที่สุดรวมเวลากว่า 7,000 ปี

ในสมัยราชวงศ์ฉินและราชวงศ์ฮั่นฝีมือการแกะสลักของช่างไม้ในสมัยนั้นเริ่มสูงองมจนกลายเป็นเทคนิคการแกะสลักไม้ขั้นสูงทำให้ผลงานการแกะสลักมีความประณีตและสวยงามมาก โดยโบราณวัตถุจำพวกไม้แกะสลักรูปสัตว์ที่ขุดพบในหลุมศพสมัยราชวงศ์ฮั่นได้ทำให้เห็นวิวัฒนาการและฝีมืออันละเอียดอ่อนของช่างไม้ได้อย่างชัดเจน สัตว์ที่นำมาใช้เป็นต้นแบบในการ

แกะสลักส่วนมากคือ ม้า วัว และสุนัข เป็นต้น สัตว์แกะสลักเหล่านี้จะมีลวดลายเสมือนมีชีวิตและมีการใช้เทคนิคการผสมน้ำยาประสานลงในเนื้อไม้ด้วย เพราะการแกะสลักรูปสัตว์ต้องมี ส่วนประกอบสำคัญในการสร้างรูปร่าง คือ ส่วนหัว ลำตัว และขา อีกทั้งเพื่อให้เกิดความสมจริง ส่วนประกอบเหล่านี้จึงไม่สามารถที่จะมีขนาดเท่ากัน ได้ทำให้การสร้างสรรคงานแกะสลักไม่มีความสมจริง และเป็นเอกลักษณ์ทางเทคนิคของการแกะสลักไม้ในสมัยราชวงศ์ฮั่น ในสมัยราชวงศ์ถังถึงเริ่มมีการแกะสลักไม้เป็นรูปมนุษย์ เทพยดา และนก โดยสมัยราชวงศ์ถังคือยุคที่รุ่งโรจน์ที่สุดในด้านเทคนิคการแกะสลักไม้ของประเทศจีนทำให้ไม้แกะสลักในยุคนั้นมีความวิจิตรงดงามเป็นอย่างมาก ถือเป็นวัตถุโบราณชิ้นเอกของศิลปกรรมจีนที่อุดมไปด้วยเอกลักษณ์แห่งความกระชับ การใช้มีดแกะสลักได้อย่างคล่องแคล่ว ลื่นไหล และลายเส้นสะอาดตา จนต่อมากลายเป็นของสะสมในตลาดศิลปะทั้งในและนอกประเทศ ในสมัยราชวงศ์ซ่งเป็นช่วงที่ฝีมือการแกะสลักไม้ได้รับการพัฒนาสืบเนื่องมาจากความรุ่งเรืองในสมัยราชวงศ์ถัง แต่แนวคิดในด้านความงามและรสนิยมของการแกะสลักไม้มีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยนิยมแกะสลักไม้เป็นรูปที่แสดงความเชื่อทางจิตวิญญาณตามแบบสมัยนั้น เช่น เทพยดา นางฟ้า นางสวรรค์ ภาพดอกไม้ ภาพสิงโต นกยูง และเทพมูหลั่งคา การแกะสลักไม้ในสมัยราชวงศ์หมิงและชิงมีการขยายอิทธิพลของรูปแบบให้สอดคล้องเข้าไปในวิถีชีวิตของมนุษย์ เช่น การแกะสลักไม้เป็นเรื่องเทพนิยายและแกะสลักลวดลายดอกไม้ พร้อมทั้งนำไม้แกะสลักไปใช้กันอย่างแพร่หลายในงานประดับตกแต่งบนอาคาร สิ่งปลูกสร้าง เฟอร์นิเจอร์และของใช้ในชีวิตประจำวันด้วย (Li Hui, 2013)

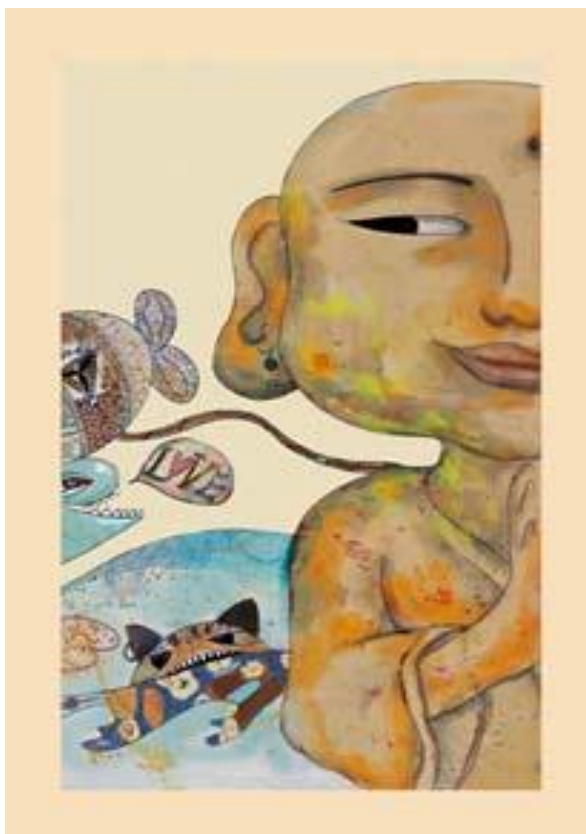

ภาพที่ 2-8 ไม้แกะสลักจีน“เงินมูไซ่ว” ที่พบในสมัยราชวงศ์ถัง (<http://shuhua.gmw.cn>)

การนำพุทธสัญลักษณ์ไปประยุกต์ใช้บนผลิตภัณฑ์

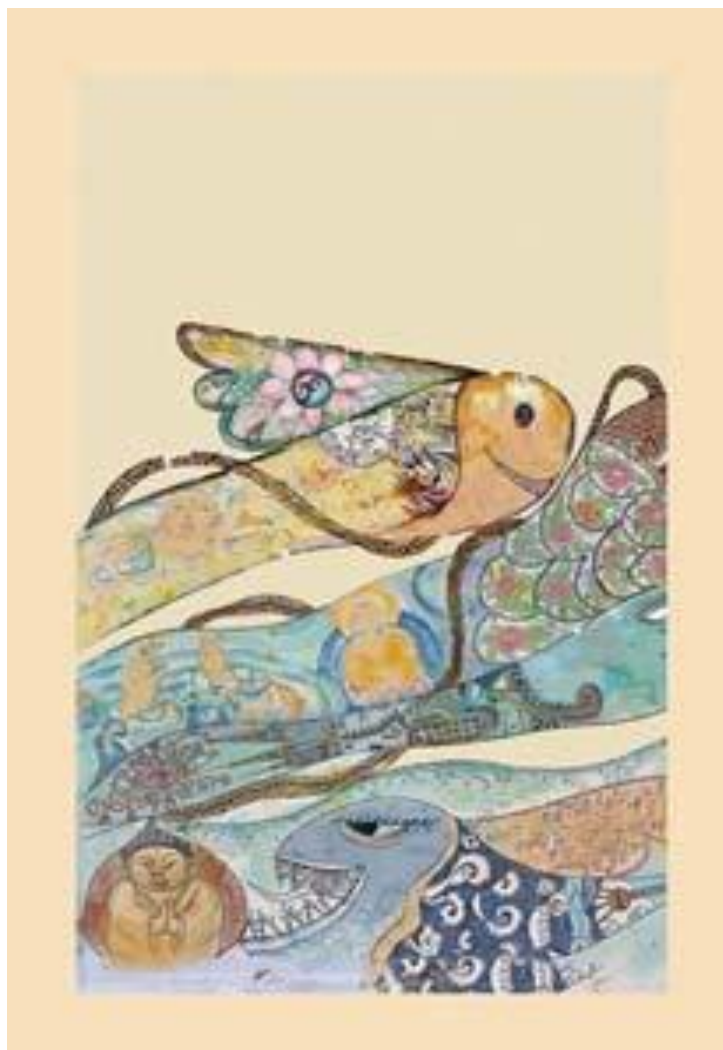
การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน นับเป็นหัวข้อการศึกษาที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก เพราะวิวัฒนาการของพุทธสัญลักษณ์ถูกขับเคลื่อนไปพร้อมกับความเจริญทางสังคมทำให้งานพุทธศิลป์ในปัจจุบันไม่ใช่แค่ผลงานที่แสดงความงดงามทางด้านศาสนาเท่านั้น แต่ยังเป็นการชื่นชมความงามของธรรมชาติและถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนให้พุทธศาสนิกชนเข้าใจได้อย่างรวดเร็วในอดีตนุชย์เข้าใจว่างานพุทธศิลป์คือศิลปกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อรับใช้ศาสนาเท่านั้น แต่ในปัจจุบันมุมมองของมนุษย์ได้เปลี่ยนแปลงไป มนุษย์เริ่มผูกพันและถือว่าศาสนาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิต ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องน่าแปลกหากจะมีการนำงานพุทธสัญลักษณ์มาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ให้เข้าบริบทและวิถีชีวิตของคนในยุคนี้

Tong Na (2014) ศึกษาเรื่องการนำภาพพระพุทธรูปเจ้ามาใช้ออกแบบผลงานมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและประยุกต์ใช้ภาพพระพุทธรูปเจ้าลงบนผลิตภัณฑ์ทำให้ผลิตภัณฑ์นี้เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์และแสดงให้เห็นถึงแนวคิดความเป็น“อิสระ”ตามแบบพระพุทธรูปศาสนา นิกายเซนซึ่งเป็นนิกายที่ได้รับความนิยมสูงสุดในประเทศจีน ผลงานการออกแบบนี้แสดงให้เห็นวิธีการปฏิบัติตนเพื่อการผ่อนคลาย ปล่องวาง และสร้างบรรยากาศความสงบทางกายและใจเมื่อได้อยู่กับคนรอบครัว

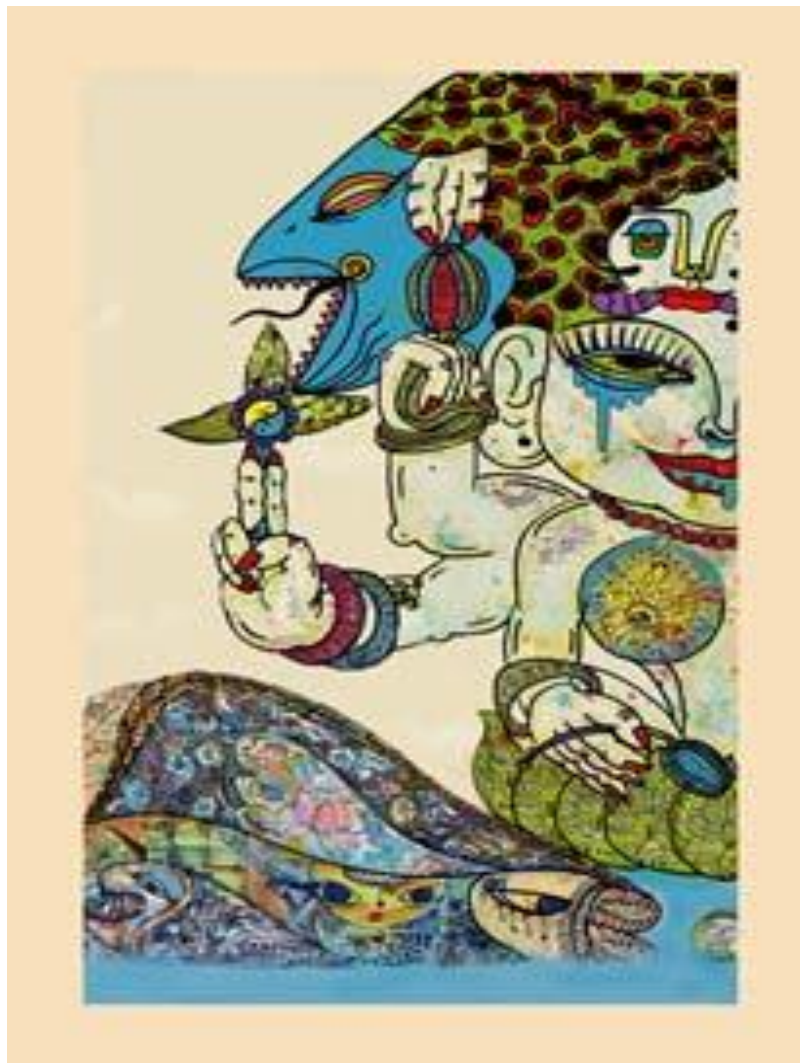
ภาพที่ 2-9 ภาพอวโลกิเตศวร (Tong Na ,2014)

ภาพนี้ชื่อว่าอวโลกิเตศวรพระสังฆราชที่มีชื่อเสียงองค์หนึ่งในประเทศจีนได้กล่าวไว้ว่า “การเผชิญกับทุกสรรพสิ่งและเรื่องราวที่เกิดขึ้นบน โลกจะประสบความสำเร็จได้ถ้าเกิดจากจิตใจที่สงบนิ่ง” ซึ่งนี่คือหัวใจหลักของผลงานการออกแบบชิ้นนี้ที่ Tong Na ต้องการสร้างแบบจำลองและการแสดงออกที่ใกล้ชิดกับชีวิตจริงจากภาพจะเห็นรอยยิ้มที่เห็นอกเห็นใจและสายตาแห่งปัญญา ความรู้ของพระพุทธเจ้ากำลังเหลื่อมมองความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่งต่างๆบนโลกเหมือนกับว่าพระพุทธเจ้าอยู่ข้างกายเราตลอดเวลาและอยู่ในใจของพุทธศาสนิกชนทุกคนจากภาพผู้วาดได้มีการผสมผสานความเชื่อตามแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน คือ “ปลา” ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์แบบจีน และมีความหมายแห่งความเป็นสิริมงคลมาใช้ออกแบบภาพปลาที่อยู่ในผลงานและปลาตามแบบจริงมีความแตกต่างกันซึ่งภาพรวมเปรียบเสมือนผลงานภาพวาดที่แฝงไปด้วยความขบขันแสดงออกด้านไหวพริบมีรูปแบบเกินจริงสีสันสดใสอุดมไปด้วยการตกแต่งที่เข้มข้น“มูอวี” (เครื่องใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาจีนสำคัญของพระสงฆ์จีนใช้เคาะประกอบกิจของสงฆ์)เป็นอุปกรณ์ที่เชื่อมโยงระหว่างปลาและอุปกรณ์ทางศาสนาของพระสงฆ์แต่ภาพปลาในผลงานนี้ไม่ใช่อุปกรณ์ที่พระสงฆ์จีนใช้เคาะประกอบกิจกรรมทางศาสนาแต่เป็นสัญลักษณ์แห่งเสรีภาพและการไต่ตรงสรรพสิ่งทั้งหมดให้เป็นที่ไปอย่างอิสระเสรีอักษรภาษาอังกฤษคำว่า“love” หมายถึงจิตวิญญาณแห่งความรักที่ยิ่งใหญ่ของพระพุทธเจ้าและเป็นวิธีแก้ไขความขัดแย้งของสิ่งทั้งปวงได้อย่างนุ่มนวลอ่อนโยนนอกจากนี้ยังเป็นกุญแจสำคัญในการเปิดปมทั้งหมด

ภาพที่ 2-10 ภาพความสุขอยู่ข้างใน (Tong Na ,2014)

ภาพนี้ชื่อว่าความสุขอยู่ข้างในสุภามิตจินนบทหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า“ถ้าคุณไม่ใช่ปลาคุณจะเข้าใจความสุขของปลาได้อย่างไรและหากคุณไม่ใช่ปลาคุณจะรู้ความทุกข์ของปลาได้อย่างไร เช่นเดียวกับมนุษย์ที่จะรู้ว่าน้ำร้อนหรือเย็นก็ต้องสัมผัสด้วยตนเอง” จากการจัดการ โครงสร้าง เทคนิค และองค์ประกอบของภาพนี้ Tong Na ได้ใช้วิธีการอธิบายนามธรรมและการเปลี่ยนแปลงของโลกให้มีรูปแบบเป็นเรื่องราวและแสดงสัญลักษณ์ของสภาพแวดล้อมโดยรอบทำให้เกิดความรู้สึกเปรียบเทียบการเชื่อมโยงความคิดและใจจดจ่อโดยผลงานนี้มีองค์ประกอบสำคัญอยู่ที่ภาพพระพุทธเจ้าที่อยู่ในมุล่างและภาพปลาเล็กกลายเป็นปลาใหญ่แต่ไม่ว่าพระพุทธเจ้าหรือปลาจะอยู่ในสถานะใดต่างก็มีรอยยิ้มและไม่กลัวการจมน้ำเพราะพระพุทธเจ้ายังคงอยู่เคียงข้างเราเสมอ การใช้อารมณ์ขั้นนี้แสดงให้เห็นเสรีและความปลอดภัยของพุทธศาสนิกชนทุกคนภายใต้ร่มเงาแห่งพุทธศาสนา

ภาพที่ 2-11 ภาพเต็มใจ (Tong Na ,2014)

ภาพนี้เป็นผลงานชิ้นหนึ่งในชุด“เต็มใจ” Tong Na ได้เลือกใช้สีสันทันดูเกินจริงผิดธรรมชาติความโดดเด่นของสีสันทันไม่จำเป็นต้องอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมก็สามารถคาดเดาความหมายได้โดยเฉพาะการออกแบบผลงานจากสีขาวดำตัดกับสีอื่นทำให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างโดยสิ้นเชิงการแสดงเนื้อหาและผลของภาพแสดงให้เห็นผลกระทบในการแสดงออกที่แตกต่างภาพนี้เป็นการใช้สีสันทันที่คมชัดและมีผลต่อการมองเห็นเนื้อหาภาพกล่าวถึงความขมขื่นจากการเลือก จากน้ำตาของพระพุทธเจ้าอธิบายได้ว่าไม่ว่าเราจะเลือกหรือไม่เลือกก็ตามต่างก็สามารถก่อให้เกิดความเจ็บปวดได้ทั้งสิ้นดังนั้น ความเต็มใจคือหนทางที่ดีที่สุด

เมื่อ Tong Na ได้นำภาพวาดทั้ง 3 ภาพ ไปประยุกต์ใช้บนผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกันจึงได้ออกมาเป็นผลงานที่มีความโดดเด่นและน่าสนใจเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น

ภาพที่ 2-12 ป้ายแขวน

ภาพที่ 2-13 กรอบโทรศัพท์

ภาพที่ 2-14 หมอนอิง

ภาพที่ 2-15 เครื่องแต่งกาย

ภาพที่ 2-16 ผ้าคลุมไหล่

การใช้พุทธสัญลักษณ์ในการออกแบบร่วมสมัย

สัญลักษณ์ของพุทธศาสนาที่ปรากฏบนงานพุทธศิลป์ เป็นสื่อที่แสดงความงดงามและมีความหมายที่เป็นสิริมงคลตามบริบททางศาสนา ดังนั้นการนำภาพสัญลักษณ์นี้มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์จะทำให้ผลิตภัณฑ์ดูสง่างามและแฝงด้วยความหมายที่สูงส่ง (Zhao Lu, 2014) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 2-17 เครื่องหมายการค้าของร้านน้ำชา MR CHAN

(http://www.cnarts.net/cweb/art_collection/index_read.asp?page=1&msid=380)

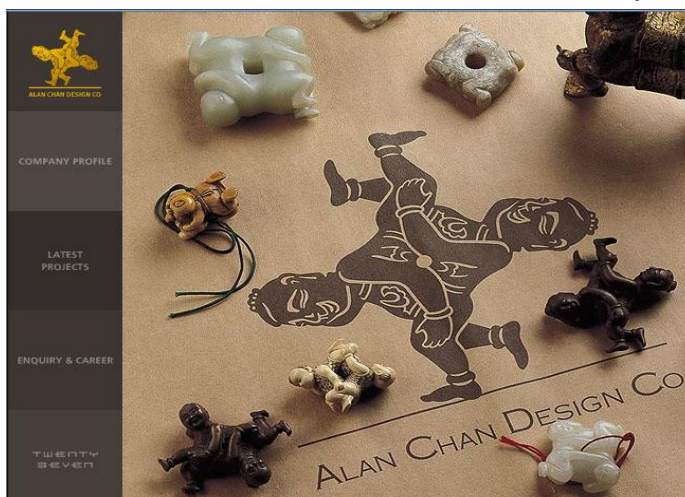
นักออกแบบชาวฮ่องกงชื่อ ChenYoujian ได้ออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์ให้กับร้านน้ำชาชื่อ MR CHAN เป็นภาพมือกำลังถือยอดใบชาด้วยท่าที่อ่อนโยน โดยภาพมือนี้ได้รับแรงบันดาลใจมาจากภาพมูทราหรือภาพพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้าที่พุทธศาสนิกชนสามารถพบเห็นได้ทั่วไป ผลงานการออกแบบชิ้นนี้ให้ความรู้สึกแรกเห็นถึงความสง่างาม ซึ่งเชื่อมโยงไปยังภาพของร้านน้ำชาที่โอ่อ่าหรูหรา

ภาพที่ 2-18 เครื่องหมายการค้าของห้างสรรพสินค้าโลตัสในประเทศจีน

(<http://www.nipic.com/show/943223.html>)

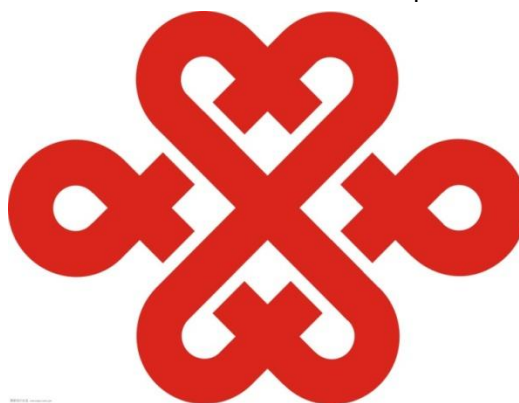
ห้างสรรพสินค้าโลตัสเป็นห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ในประเทศไทยซึ่งการออกแบบสัญลักษณ์ด้วยภาพกราฟิกดอกบัวเป็นการถ่ายทอดให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางศาสนาพุทธในประเทศไทย และแสดงความหมายสัญลักษณ์ของการถือกำเนิดและการตรัสรู้ธรรมของพระพุทธเจ้าภาพดอกบัวนี้เป็นการออกแบบด้วยลายเส้นที่เรียบง่ายแต่แฝงไปด้วยความอุดมสมบูรณ์และความเป็นสิริมงคล

ภาพที่ 2-19 ภาพสี่เรื่อน่ายินดี (Si Xi Ren)

(<http://o0queen0o.blog.163.com/blog/static/68670201200932455033389/>)

นักออกแบบชาวฮ่องกงชื่อ Chen Youjian ได้ออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์เป็นภาพสี่เรื่อน่ายินดี (Si Xi Ren) โดยภาพนี้เป็นภาพของตุ๊กตาเด็กที่มีศีรษะ ลำตัว มือ และเท้าเชื่อมโยงต่อกัน เป็นเครื่องหมายสัญลักษณ์สวัสดิภาวะ “卍” โครงสร้างภาพให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวและมีชีวิตชีวา เป็นสัญลักษณ์ตัวแทนแห่งเรื่องราวที่น่ายินดีและการเติมเต็มความสุข

ภาพที่ 2-20 เครื่องหมายการค้าของบริษัท China Unicom

(http://www.dashangu.com/postimg_366866.html)

เครื่องหมายการค้าของบริษัท China Unicom มีลักษณะตามรูปทรงของภาพแปดเทพของศาสนาพุทธ การออกแบบภาพนี้เกิดจากการใช้ลายเส้นที่ซับซ้อนเพื่อแสดงความหมายของบริษัท นั่นคือ “เครือข่าย” ซึ่งมีความหมายสัญลักษณ์ว่าการติดต่อด้วยเครือข่ายที่รวดเร็วอย่างไม่จำกัด

สรุปแนวคิดที่ได้

พระพุทธศาสนายู่คู่กับแผ่นดินจีนมาโดยตลอด มีการสร้างวัดวาอารามต่างๆ มากมาย ทั้งที่เป็นวัดหลวงและวัดราษฎร์ โดยบางช่วงที่พระจักรพรรดิสนับสนุนพระพุทธศาสนาก็เจริญขึ้น สลับกับลัทธิอื่นๆ ซึ่งจากความเชื่อความศรัทธาและหลักคำสอนทางศาสนาที่กล่าวถึงสภาวะธรรมชาติที่แสดงความเป็นจริงในชีวิตมนุษย์การพัฒนาสติปัญญาเพื่อนำไปสู่การหลุดพ้นจากความทุกข์การเวียนว่ายตายเกิดและการมุ่งสู่พระนิพพานถือเป็นปรัชญาอันประเสริฐที่สำคัญอย่างหนึ่งของพระพุทธเจ้าและเป็นเหตุให้พุทธศาสนิกชนจีนผู้เลื่อมใสและมีจิตยินดีในปรัชญาได้สร้างสรรค์ผลงาน “พุทธศิลป์” ขึ้นเพื่อมุ่งมั่นเผยแผ่แนวคิดพิธีกรรมและ จริยวัตรด้วยผลงานศิลปกรรมเพราะนอกจากจะสามารถสื่อถึงหลักธรรมที่ลึกซึ้งออกมาให้เข้าใจได้อย่างง่ายแล้วยังเป็นการน้อมนำให้วิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชนจีนได้ใกล้ชิดแนบแน่นกับวิถีประเพณีปฏิบัติตามหลักศาสนาด้วย ปัจจุบัน พระพุทธศาสนาในประเทศจีนได้มีการฟื้นฟูลัทธิมหายานขึ้นใหม่ ซึ่งมีขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม คำสอน และหลักธรรมความเชื่อที่แตกต่างจากนิกายเถรวาท หรือความเชื่อเรื่องพระโพธิสัตว์ แต่โดยเนื้อแท้แล้วทั้งสองนิกายมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ แสวงหาการหลุดพ้น นอกจากนี้รัฐบาลจีนยังให้การสนับสนุนจัดตั้งพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยและสภาการศึกษาพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทยขึ้นในกรุงปักกิ่งเพื่อเป็นศูนย์กลางการติดต่อเผยแผ่พระพุทธศาสนากับประเทศต่างๆ ทั่วโลกและชาวจีนส่วนใหญ่ยังนับถือศาสนาพุทธควบคู่ไปกับลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋า

พุทธสัญลักษณ์ถือเป็นสี้นทางภาษาของมนุษย์ที่ถ่ายทอดเรื่องราวทางวัฒนธรรมของศาสนาที่มีประโยชน์ต่อการออกแบบร่วมสมัยเป็นอย่างมากประกอบด้วย 1) ภาพสัญลักษณ์คือตัวแทนในการบอกเล่าและการขยายความที่สะท้อนให้เห็นสิ่งที่ซ่อนอยู่หรือข้อมูลที่มองไม่เห็น โดยพุทธสัญลักษณ์คือการนำของที่มีในธรรมชาติมาแสดงด้วยรูปภาพและมีข้อจำกัดคือการปลดปล่อยสิ่งที่มียู่ด้วยการทำตามแนวคิดและสื่อความหมายที่เฉพาะเจาะจงเพื่อให้เกิดการผลิตความคิดใหม่ 2) การสื่อความหมายความหมายที่เกี่ยวข้องกับคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลทางพระพุทธศาสนาในประเทศจีนทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดคำสอนทางศาสนาหรือเรียกว่า “พุทธสัญลักษณ์” ที่มีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์ในประเทศจีน คือ ภาพพระพุทธเจ้า ภาพมูตรา (Mudras) ภาพดอกบัว ดอกป๊าวเซียนฮัว สัญลักษณ์สัตว์ดิเกะ “卍” และต้นโพธิ์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธรศาสนาและพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน ตลอดจนตัวอย่างการนำพุทธสัญลักษณ์ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการออกแบบที่ถูกต้อง
2. ได้พุทธสัญลักษณ์ที่มีเอกลักษณ์ตามแบบเฉพาะในประเทศจีนและนำไปใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อการประดับตกแต่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ได้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนที่มีรูปแบบหลากหลายใช้งาน ได้จริงเหมาะสมกับบริบทของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน ทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการฟื้นฟูารรักษาและประชาสัมพันธ์งานพุทธศิลป์เพื่อสืบทอดเจตนารมณ์แห่งพระพุทธรศาสนาให้แก่คนรุ่นหลังต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ตรงตามประเด็นการศึกษาและส่งผลให้ผลิตภัณฑ์การออกแบบไม้แกะสลักมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับข้อมูลทางพระพุทธรศาสนาและพุทธสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนงานพุทธปฏิมากรรมรวมถึงแนวคิดกระบวนการสร้างสรรค์เทคนิคและองค์ประกอบศิลป์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก ตลอดจนตัวอย่างการนำพุทธสัญลักษณ์ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์

1.2 การวิจัยนี้มุ่งเน้นเจตนารมณ์เพื่อสอบทอดพระพุทธรศาสนาและสร้างคุณค่าทางด้านจิตใจมากกว่าคุณค่าด้านการใช้สอย

2. ขอบเขตด้านการออกแบบ เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่ง

ขั้นตอนการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธรศาสนาและพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน เพื่อค้นหาความหมายแนวคิดและองค์ประกอบทางศิลปะจากหนังสือวารสารและอินเทอร์เน็ต
2. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก และตัวอย่างการนำพุทธสัญลักษณ์ไปประยุกต์ใช้บนผลิตภัณฑ์จากหนังสือวารสารและอินเทอร์เน็ต
3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเพื่อใช้เป็นปัจจัยสำคัญและเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งด้วยข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง

4. ออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่ง
5. ประเมินผลงานการออกแบบแบบร่างเบื้องต้นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 คน
6. ปรับแก้ผลงานตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและคัดเลือกผลงานที่เหมาะสมที่สุดมาดำเนินการจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก
7. ประเมินผลงานต้นแบบการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักด้วยการสำรวจความพึงพอใจและความปรารถนาที่จะซื้อของผู้บริโภคจำนวน 100 คน และการสำรวจความคิดเห็นของเจ้าของกิจการ 3 คน
8. สรุปผลการดำเนินการวิจัย

คำศัพท์เฉพาะ

การออกแบบผลิตภัณฑ์ (Products design) หมายถึง การบูรณาการองค์ประกอบทางศิลปะของพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนที่มีความหลากหลาย เช่น เส้น ตัวเลข สี ลึน แนวคิด เป็นต้น ให้กลายเป็นผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก 3 มิติ พร้อมทั้งผสมผสานความร่วมมือและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน

พุทธสัญลักษณ์ (Buddhist symbols) หมายถึง การบูรณาการและการผสมผสานประสบการณ์และความทรงจำทางพระพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อสรรพสิ่งทั้งปวง ออกมาเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นการพลิ้วไหวทางจิตวิญญาณและการถ่ายทอดพระพุทธศาสนา ทั้งยังเป็นตัวแทนแห่งความเป็นสิริมงคลและมีความหมายพื้นฐานว่าความรักและการเสียสละ

ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก (Wood carving product) หมายถึง ผลงานศิลปกรรมอย่างหนึ่งที่มีกระบวนการผลิตและเทคนิคในการสร้างสรรค์อย่างมีระบบขั้นตอนด้วยการนำของมีคม เช่น สิ่ว ค้อน เป็นต้น มาขุด ตัด สกัด และแกะลงบนเนื้อไม้ให้เกิดเป็นความสูงต่ำ มีลักษณะเป็นงานสามมิติ และมีความประณีตสวยงาม ตลอดจนมีรูปแบบและลวดลายที่เกิดจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลการวิจัย

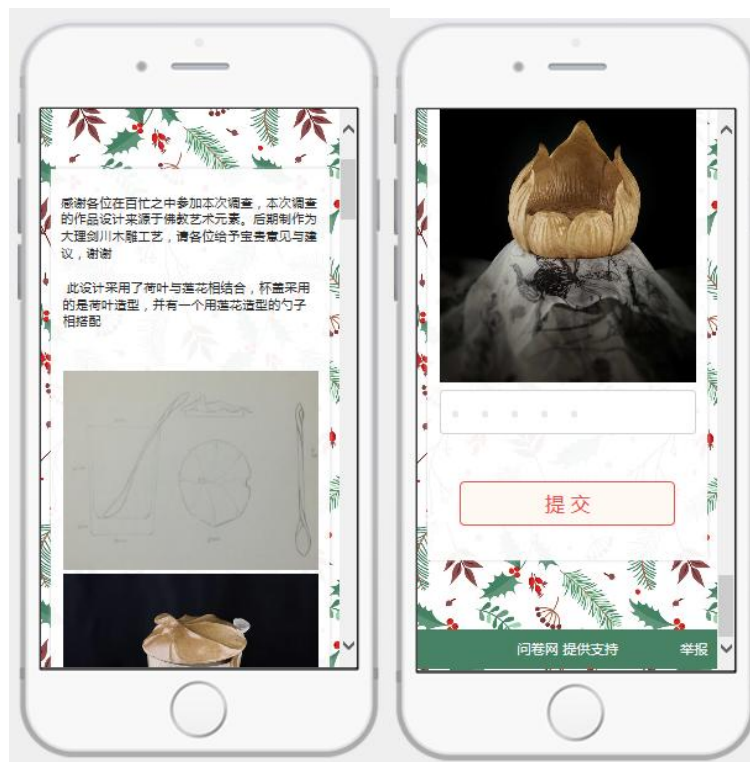
เมื่อได้แบบร่างที่เหมาะสมแล้วผู้วิจัยได้นำแบบร่างไปดำเนินการแกะสลักด้วยเทคนิคการแกะสลักไม้เจียนชว่นเนื่องจากการออกแบบลวดลายในครั้งนี้เป็นลวดลายซับซ้อนที่แสดงให้เห็นถึงระดับความลึกของพื้นผิวไม้ ทั้งยังเป็นการแกะสลักแบบลอยตัว ดังนั้น การแกะสลักไม้เจียนชว่นจึงมีความเหมาะสม มีความละเอียดอ่อนสูง ประณีตสามารถแกะสลักให้เห็นได้ถึงระดับพื้นผิวไม้ที่เป็นชั้นซับซ้อน มีมิติและมีชีวิตชีวา ซึ่งสามารถวิเคราะห์ผลงานได้ดังนี้

การวิเคราะห์ผลการวิจัยจากการสำรวจความพึงพอใจของผู้บริโภค

ปัจจุบัน การบริโภคและรับรู้ข่าวสารของประชาชนเปลี่ยนไปตามยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งทำให้ตลาดของผู้บริโภคในประเทศจีนให้ความสนใจกับการเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมากขึ้น โดยส่วนใหญ่นิยมใช้เว็บไซต์และแอปพลิเคชันในการช่วยตอบสนองความต้องการและการจัดการปัญหาต่างๆ ในชีวิตจนทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า การสำรวจตลาดผู้บริโภคผ่านรูปแบบการทำแบบสอบถามออนไลน์จะสามารถทำให้ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในครั้งนี้ได้รับข้อมูลความพึงพอใจ การตัดสินใจซื้อและข้อคิดเห็นจากผู้บริโภคในมุมมองกว้างและหลากหลายซึ่งแตกต่างกันไปตามรสนิยมของผู้บริโภคในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนยังเป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่ง่ายและรวดเร็วต่อการรวบรวมสถิติทางตัวเลขเพื่อใช้ประกอบในการประมวลผลข้อมูล

ภาพที่ 4-1 การให้คะแนนผ่านระบบอินเทอร์เน็ตในคอมพิวเตอร์ (Fu Junkai, 2016)

ภาพที่ 4-2 การให้คะแนนผ่านระบบแอปพลิเคชันบน โทรศัพท์มือถือ (Fu Junkai, 2016)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสำรวจความพึงพอใจและปรารถนาจะซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศไทยในครั้งนี้พบว่า มีผู้บริโภคนานาชาติ 101 คน ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็นเพศชาย 34 คน เพศหญิง 59 คน และไม่ทราบเพศอีก 8 คน (ไม่ได้กรอกเพศลงในแบบสอบถาม) คิดเป็นร้อยละ 33.66 ร้อยละ 58.42 และร้อยละ 7.92 ตามลำดับ ทั้งนี้ ผู้บริโภคที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกัน ได้แก่

สถานที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเทศ	มณฑล/จังหวัด	เมือง	จำนวน (คน)
จีน	ยูนนาน	เมืองสิบสองปันนา	1
		เมืองฉู่ชง	1
		เมืองชวู่จวิน	2
		เมืองจาวทง	2
		เมืองหยู่ซี	2
		เมืองคุนหมิง	9
		เมืองต้าหลี่	30

สถานที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม			
ประเทศ	มณฑล/จังหวัด	เมือง	จำนวน (คน)
จีน	ซานตง	ไม่ระบุเมือง	1
	เสฉวน	ฉงชิ่ง	1
	เสฉวน	เฉิงตู	1
	เสฉวน	ซีอาน	1
	กวางตุ้ง	ไม่ระบุเมือง	1
	หูหนาน	ไม่ระบุเมือง	4
	อื่นๆ	ไม่ระบุเมือง	23
ไทย	กรุงเทพฯ	ไม่ระบุเมือง	1
	ชลบุรี	ไม่ระบุเมือง	3
	อื่นๆ	ไม่ระบุเมือง	18
รวมทั้งสิ้น			101

ตารางที่ 4-1 สถานที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากตารางที่ 4-1 จะเห็นได้ว่า การสำรวจผู้บริโภคด้วยแบบสอบถามออนไลน์จะทำให้มีผู้ตอบแบบสอบถามมาจากพื้นที่ที่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่เป็นผู้บริโภคในประเทศจีน จำนวน 79 คน คิดเป็น ร้อยละ 78.22 และเป็นผู้บริโภคในประเทศไทย จำนวน 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 21.78 และค้นพบว่า มีผู้บริโภคจากภูมิภาคต่างๆ สนใจผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักครั้งนี้เป็นจำนวนมาก

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและความปรารถนาที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีนในครั้งนี้

แบบสอบถามผู้บริโภคออนไลน์ในครั้งนี้ ได้เปิดสถานะเป็นสาธารณะเพื่อให้ผู้บริโภคทุกท่านสามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ โดยไม่ได้จำกัดพื้นที่อยู่อาศัยเพื่อให้ได้รับการตอบรับจากกลุ่มผู้บริโภคที่มีความพึงพอใจและปรารถนาจะซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีน โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับความพึงพอใจไว้ 5 ระดับคือ

- 5 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อมากที่สุด
- 4 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อ
- 3 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อปานกลาง
- 2 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อน้อย
- 1 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนค่าเฉลี่ย (\bar{x}) คือค่ากลางและเป็นตัวแทนข้อมูลคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยอาศัยการปรับปรุงเกณฑ์ของบุญชมศรีสะอาด (2535 : 100) ไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51- 5.00 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51- 4.50 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อ

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51- 3.50 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51- 2.50 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อน้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง พึงพอใจและต้องการซื้อน้อยที่สุด

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือการวัดค่าการกระจายตัวของข้อมูลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามโดยผู้วิจัยตั้งเกณฑ์การแปลความหมายไว้ดังนี้

มากกว่า 1.00 หมายถึง ข้อมูลกระจายหรือเบี่ยงเบนมาก

ต่ำกว่า 1.00 หมายถึง ข้อมูลกระจายหรือเบี่ยงเบนน้อย

ความพึงพอใจและความปรารถนาซื้อของผู้บริโภค			
ชื่อผลิตภัณฑ์	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่า S.D.	การแปลความหมาย
เสียงจากธรรมชาติ	4.66	0.57	มากที่สุด
สายน้ำแห่งธรรม	4.80	0.44	มากที่สุด
ตระหนักรู้	4.80	0.47	มากที่สุด
วิญญูะสงสาร	4.61	0.70	มากที่สุด
ฐานบัว	4.69	0.60	มากที่สุด

ตารางที่ 4-2 ความพึงพอใจและความปรารถนาซื้อของผู้บริโภค

จากผลคะแนนระดับความพึงพอใจและความปรารถนาซื้อของผู้บริโภคในตารางที่ 4-2 พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ชื่นชอบ พึงพอใจ และมีความปรารถนาที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีนที่ผู้วิจัยได้ออกแบบในครั้งนี้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกชิ้น โดยผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรมและตระหนักรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{x}) คือ 4.80 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ต่ำที่สุดคือ 0.44-0.47 นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์ฐานบัวเสียงจากธรรมชาติและวิญญูะสงสารก็ยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.69, 4.66 และ 4.61 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเห็นว่าผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์แกะสลักชิ้นนี้มีความแปลกใหม่และทันสมัย แม้ว่าจากภายนอกจะเป็นผลงาน

ที่เรียบง่ายแต่กลับอุดมไปด้วยรายละเอียดของลวดลายดอกบัวและกลีบใบที่สวยงามซึ่งหากมีขนาดที่เล็กลงกว่านี้จะเหมาะสมสำหรับนำมาใช้ทำเป็นถ้วยชาสำหรับรับแขกเป็นอย่างมาก

2. ผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเห็นว่า ผลิตภัณฑ์แกะสลักชิ้นนี้สามารถสื่อถึงพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี การนำเอาพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนอย่างรูปมณฑลและดอกบัวมาประยุกต์และสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยรูปแบบใหม่นี้ ถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่เต็มไปด้วยความตั้งใจ ประณีตและถือเป็นผลงานที่ควรค่าแก่การเก็บสะสมเป็นอย่างยิ่ง

3. ผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า เป็นผลงานไม้แกะสลักที่ทำยากชิ้นหนึ่ง มีรายละเอียดการแบ่งลวดลายที่ซับซ้อน แสดงให้เห็นถึงระดับฝีมือของช่างแกะสลักที่สูงและเหมาะสมสำหรับใช้ประดับตกแต่งบ้านหรือเป็นของขวัญให้แก่ผู้ใหญ่

4. ผลิตภัณฑ์วิญญูะสงสารผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า เป็นนาฬิกาแขวนผนังที่มีรูปแบบแปลกใหม่ แม้ว่าจะมีข้อด้อยในเรื่องไม่มีตัวเลขบ่งบอกถึงเลขเวลาที่ชัดเจน แต่ก็ถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่อุดมไปด้วยความคิดสร้างสรรค์และเป็นเอกลักษณ์มาก

5. ผลิตภัณฑ์ฐานบัวผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเห็นว่า เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความทันสมัย สามารถใช้สอยได้จริงในชีวิตประจำวันทั้งการใช้งานและการประดับตกแต่ง

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความพึงพอใจ ความปรารถนาที่จะซื้อและข้อคิดเห็นต่างๆ ทั้งหมด พบว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์จินตนาการและความตั้งใจในการทำให้พระพุทธรูปกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไป โดยผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ได้ออกแบบนี้ล้วนมีความโดดเด่นทั้งในด้านการแสดงพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีน สะท้อนให้เห็นถึงหลักความเชื่อในพระพุทธรูป มีคุณค่าต่อการสะสม มีรูปแบบหลากหลายสามารถนำไปใช้งานได้จริงและเหมาะสมกับบริบทของผู้บริโภคในตลาดยุคปัจจุบันอันส่งผลให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและปรารถนาที่จะซื้อผลิตภัณฑ์เหล่านี้อยู่ในระดับมากที่สุด

การวิเคราะห์ผลการวิจัยจากการสำรวจความคิดเห็นของเจ้าของธุรกิจ

เพื่อสร้างตัวชี้วัดที่สะท้อนความคิดเห็นของเจ้าของธุรกิจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีน ตลอดจนการคาดการณ์แนวทางการขาย การตลาด ความเป็นไปได้ในการสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ผู้ที่สนใจนำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์จีนไปประกอบอาชีพ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นด้วยการสัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย เจ้าของธุรกิจชายของฝากในเมืองต้าหลี่ 2 ท่าน และเจ้าของธุรกิจขายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในอำเภอเจียนซู่ 1 ท่าน พบว่าเจ้าของธุรกิจทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นว่า การ

ออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักของผู้วิจัยในครั้งนี้มีรูปแบบที่แปลกตาเพราะเป็นการนำเอาลวดลายทางพระพุทธศาสนามาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้อย่างเหมาะสมและทันสมัยทำให้ผลงานทั้งหมดมีรูปแบบที่โดดเด่น มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง สามารถสร้างการจดจำได้ง่าย ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคได้มากและเลือกใช้วัสดุไม้ได้อย่าง แข็งแรง ทนทานและนำใช้งานโดยผลิตภัณฑ์ทั้ง 5 ชิ้น สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อและความหมายทางอุดมคติที่เรียบง่ายของพระพุทธศาสนาได้ นอกจากนี้ เจ้าของธุรกิจทั้งหมดยังคิดเห็นว่า ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในครั้งนี้มีรูปแบบที่หลากหลายซึ่งสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันของกลุ่มผู้บริโภคได้ เช่น วิทยุรุ่น วิทยุทำงาน นักสะสม นักท่องเที่ยว เป็นต้นเพราะสามารถนำผลิตภัณฑ์ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย สามารถใช้งานได้จริงในชีวิตประจำวัน ตลอดจนเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับใช้เป็นของที่ระลึกของสะสมและของฝาก

อย่างไรก็ตาม แนวทางในการผลิตเชิงพาณิชย์หรือช่องทางการจัดจำหน่ายจำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่นๆ เข้าด้วยกัน เช่น ราคา คุณภาพสินค้า ทักษะฝีมือและมาตรฐานในการผลิต เป็นต้น เนื่องจากผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักถือเป็นผลงานหัตถกรรมที่เกิดจากการผลิตโดยฝีมือมนุษย์ เพราะฉะนั้นอาจทำให้ผลงานแต่ละชิ้นมีรูปแบบหรือลวดลายที่คล้ายคลึงกัน ไปบ้าง ตลอดจนสามารถผลิตได้ครั้งละไม่มากด้วย แต่นี่อาจจะเป็นจุดขายสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้ก็ได้เพราะผู้บริโภคจะได้รับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการผลิตขึ้นเพียงชิ้นเดียวและมีเอกลักษณ์

การวิเคราะห์ผลงานโดยผู้วิจัย

ในภาพรวมแล้ว การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีนในครั้งนี้ สามารถจัดทำออกมาได้อย่างมีคุณค่า สวยงามและมีประโยชน์หลากหลาย ดังนี้

ด้านแนวคิดเนื้อหาและการสื่อความหมาย

การออกแบบผลงานผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักทั้ง 5 ชิ้น ได้แก่ เสียงจากธรรมชาติสายน้ำแห่งธรรมชาติระหนักรู้วัฏฏะสังสาร และฐานบัว ล้วนได้รับแรงบันดาลใจและแนวคิดมาจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีนและการผสมผสานร่วมกับองค์ประกอบของการออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยซึ่งทำให้ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์โดยรวมแตกต่างจากผลิตภัณฑ์ทางพระพุทธศาสนาแบบดั้งเดิมเป็นอย่างมากอันส่งผลให้เกิดมุมมองใหม่ๆ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของพระพุทธศาสนาที่ไม่ใช่เพียงแค่ของใช้ในวัดหรือในโบราณสถานอีกต่อไป แต่กลับเป็นผลิตภัณฑ์ที่อุดมไปด้วยความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทของผู้บริโภคในยุคโลกาภิวัตน์และไม่ได้ทำลายภาพลักษณ์แห่งความเลื่อมใสศรัทธาของพุทธศาสนิกชนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญแห่งการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้

พุทธสัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบลวดลายในครั้งนี้ ประกอบด้วยภาพดอกบัวภาพพุทธภาพเมฆมงคลภาพพระพุทธรูปเจ้าและเรื่องราวพุทธประวัติเป็นต้นซึ่งเมื่อนำเนื้อหาคำสอนของพระพุทธรูปเจ้าที่เรียบเรียงมาเป็นแนวทางการออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์เพื่อประดับตกแต่งแล้วพบว่าผลิตภัณฑ์ทั้งหมดอุดมไปด้วยสาระสำคัญแห่งคำสอนของพระพุทธรูปเจ้าสะท้อนเอกลักษณ์ของพุทธสัญลักษณ์และมีความสวยงามแบบเรียบง่ายทำให้ประชาชนทั่วไปได้ใกล้ชิดกับหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนามากขึ้นทำให้ผู้บริโภคจินตนาการได้ถึงความบริสุทธิ์แห่งพระพุทธศาสนา ตลอดจนสอดคล้องกับความตั้งใจอันดีเพื่อ “อนุรักษ์ พัฒนา และสืบทอด” ของผู้วิจัยด้วย

ผู้วิจัยเชื่อว่า ผู้บริโภคในปัจจุบันไม่ได้ต้องการสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีภาพลักษณ์ที่ดีเท่านั้น แต่ยังต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าแห่งความรื่นรมย์ มีความหมายต่อชีวิตและสร้างจิตวิญญาณที่ดีให้แก่ตนเอง ดังนั้น การออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ความศรัทธา ความเชื่อ อารมณ์ ความรู้สึกความปรารถนาดีและความตั้งใจเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาให้ยังคงได้รับการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้จักไปในวงกว้างเพื่อให้ผู้คนในยุคใหม่รู้จัก หวงแหน และต้องการเข้าไปศึกษาเรียนรู้พระพุทธศาสนามากขึ้น อันจะก่อให้เกิดเป็นการอนุรักษ์ สืบทอด เจตนารมณ์และการเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้กว้างขวางในประเทศจีน

ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์และการใช้งาน

การออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์จากพุทธสัญลักษณ์ที่คำนึงถึงบริบทในสังคม ทำให้ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้ ไม่ใช่เพียงแค่รูปปั้น รูป เทียน หรือภาพวาดพระพุทธรูปเจ้าอีกต่อไป แต่เป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างความแตกต่างเป็นอย่างมาก โดยไม่เพียงแต่สามารถใช้ประดับตกแต่งบ้านได้เท่านั้น ยังสามารถใช้เป็นของที่ระลึก ของฝาก ของสะสมและนำไปใช้งานในชีวิตประจำวันได้มากมายเพราะมีรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ได้แก่ แก้วน้ำ ภาพประดับตกแต่งฝาผนัง จานโชว์ กระถางรูปและนาฬิกา รูปแบบผลิตภัณฑ์ทั้งหมดถูกออกแบบขึ้นอย่างเรียบง่ายโดยใช้องค์ประกอบของลวดลายจากพุทธสัญลักษณ์ ใช้วัสดุจากธรรมชาติคือไม้วอลนัทเป็นวัสดุหลักและใช้การแกะสลักเป็นวิธีการผลิตที่สำคัญ ทำให้ผลงานภาพรวมไม่ว่าจะเป็นลวดลาย รูปแบบผลิตภัณฑ์และเทคนิคที่ใช้ล้วนสอดคล้อง เหมาะสมและลงตัวเป็นอย่างยิ่งจนทำให้ผลิตภัณฑ์ทั้งหมดมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ แปลกใหม่ สะอาดตาและดึงดูดใจผู้พบเห็นเป็นอย่างมาก

การออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่คำนึงถึงรูปลักษณ์ที่สวยงามนั้น แม้ว่าจะก่อให้เกิดความถูกใจและเกิดปฏิกิริยาตอบสนองด้านความรู้สึกอยากซื้ออยากลองให้แก่ผู้บริโภคได้รวดเร็ว แต่หากเวลาผ่านไปไม่นานผู้บริโภคก็จะเบื่อหน่ายได้อย่างรวดเร็วเช่นกัน ดังนั้น การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบสื่อถึงคุณค่าและความหมายเฉพาะอย่างเช่นการออกแบบผลิตภัณฑ์จากพุทธสัญลักษณ์นี้ จะสามารถสร้างความตราตรึงใจ จิตวิญญาณและความรู้สึกทะนุถนอมให้แก่ผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

เพราะในระหว่างที่ผู้บริโภครู้สึกสนใจซื้อชิ้นนั้น เขาได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้วิจัยต้องการสื่อถึงและสามารถทำให้ผู้บริโภคเกิดจินตนาการได้อย่างไม่จำกัด

ด้านวัสดุ เทคนิคและวิธีการ

วิวัฒนาการของไม้แกะสลักสามารถสะท้อนให้เห็นสภาพเศรษฐกิจในสังคมแห่งยุคสมัย และแสดงให้เห็นอุดมการณ์ทางวัฒนธรรมทางภูมิปัญญาของคนโบราณ ได้เป็นอย่างดี โดยผลงานไม้แกะสลักของประเทศจีนในแต่ละยุคสมัยไม่เคยหยุดการพัฒนาและมีการใช้วัสดุที่หลากหลายมากกว่าในอดีตทั้งยังอุดมไปด้วยความหมายทางวัฒนธรรมของยุคสมัยซึ่งเป็นเสมือนภาพจริงที่มีกฎเกณฑ์มีมูลค่าแสดงระดับชีวิตและหน้าตาทางสังคมนอกจากนี้ งานการแกะสลักไม้ยังมีความสัมพันธ์ควบคู่กับพุทธศาสนาอย่างยาวนาน โดยภายในวัดบางแห่งยังคงมีงานแกะสลักไม้ที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้เป็นจำนวนมากเพราะงานแกะสลักเหล่านี้ล้วนผ่านเทคนิคการแกะสลักที่มีลักษณะพิเศษและสะท้อนออกมาพร้อมกับมีชีวิตจริงให้ผู้คนได้เชื่อมโยงกัน

ผู้วิจัยได้เลือกใช้ไม้เป็นวัสดุหลักในการจัดทำผลิตภัณฑ์ เนื่องจากไม้เป็นวัสดุที่มีความพิเศษในตนเอง มีคุณสมบัติที่ไม่อ่อนและไม่แข็งจนเกินไป มีความคงทน และสามารถนำมาใช้สร้างสรรค์เป็นผลงานหัตถกรรมได้อย่างหลากหลาย นอกจากนี้ ไม้ยังเป็นวัสดุที่มีความงดงามในตนเองเพราะสีสันและลวดลายเฉพาะของไม้แต่ละแบบไม่เหมือนกัน ทำให้ในยุคแรกๆ ของประเทศจีนนิยมนำไม้มาใช้ทำเป็นเครื่องมือ เครื่องใช้และที่อยู่อาศัยซึ่งนับเป็นเทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงและเป็นมรดกการผลิตล้ำค่าที่ยังคงการสืบต่อกระบวนการและเทคนิคการผลิตอย่างมีระบบขั้นตอน

การนำไม้มาใช้ทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเลือกใช้ไม้เนื้อแข็ง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ใช้ไม้วอลนัทมาดำเนินการแกะสลักเป็นลวดลาย ทั้งนี้ ด้วยความละเอียดและซับซ้อนของลวดลาย ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้เทคนิคการแกะสลักไม้เจียนชวนของประเทศจีนมาใช้ เพราะวิธีการและเทคนิคการแกะสลักไม้เจียนชวนเป็นเทคนิคการแกะสลักพิเศษที่จะทำให้เห็นลวดลายบนเนื้อไม้ได้อย่างชัดเจน มีลายชั้นทับซ้อนที่สวยงาม พิถีพิถันและประณีตแม้ว่าในการแกะสลักไม้จะพบปัญหาว่า ลวดลายที่ได้ออกแบบไว้ในก่อนหน้านั้นไม่ได้คำนึงถึงความสัมพันธ์ของแสงและเงาจนทำให้ช่างแกะสลักไม่เข้าใจระดับชั้นหน้าหลังของลวดลาย รวมถึงความตื้นลึกของลาย แต่ด้วยการสื่อสารที่ตรงกันและการดำเนินการแก้ไขแบบร่างใหม่ให้สอดคล้องกับเงาสัมพันธ์ ทำให้การสร้างสรรคผลงานแกะสลักในครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี นอกจากนี้ จากการคำนึงถึงความทนทานและการยืดอายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักให้ยาวนานขึ้น ผู้วิจัยจึงตัดสินใจนำเหล็กเกอร์มาทาไม้เพื่อเคลือบเนื้อไม้ไว้อีกชั้นหนึ่ง แม้ว่าการทาเหล็กเกอร์จะทำให้สีของเนื้อไม้เข้มขึ้นแต่ในภาพรวมก็ไม่ได้ทำให้ลวดลาย รูปแบบ หรือความหมายที่ผู้วิจัยต้องการสื่อสารให้แก่ผู้บริโภคลดลง ทั้งยังทำให้ไม้มีความเงางามและเพิ่มอรรถรสทางการมองเห็นและสัมผัสที่นำไปแก่ผู้บริโภคเพิ่มขึ้นด้วย

ปัจจุบันในยุคที่การออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยกำลังได้รับความนิยมสูงอยู่นี้ หัตถกรรมพื้นบ้านอย่างผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะได้รับการพัฒนาและสืบทอดให้คนรุ่นหลังควบคู่ไปพร้อมกับความเจริญทางวัฒนธรรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมาเป็นแนวทางหลักในการผลิตผลิตภัณฑ์โดยไม้แกะสลักเลียนชวานของประเทศจีนถือเป็นหนึ่งในเทคนิคการแกะสลักที่สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนในประเทศจีนเป็นอย่างมากและสมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะนำเทคนิคฝีมือชั้นสูงนี้มาใช้สร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาที่โดดเด่นนี้สืบต่อไป

ด้านคุณค่าความงาม

การออกแบบผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้ตั้งใจที่จะนำเอาศิลปะทางพระพุทธศาสนาที่งดงามมาต่อ ยอดให้เหมาะสมกับความงามของยุคสมัยโดยการนำองค์ประกอบแบบดั้งเดิมที่ดั้งมาผสมผสานกับการออกแบบร่วมสมัยจนได้เป็นผลงานที่เหมาะสมกับยุคสมัย เมื่อดำเนินการวิเคราะห์คุณค่าด้านความงามพบว่า มีการจัดองค์ประกอบศิลป์ทั้งหมดได้อย่างเหมาะสม สวยงามและส่งผลให้ผู้บริโภคเกิดความชื่นชมในสุนทรียภาพ ลักษณะการแสดงออกทางความงามของผลงานมีความหลากหลายและแตกต่างกันไปตามการเลือกใช้และการผสมผสานองค์ประกอบ เช่น ผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม ได้นำเอาภาพเมฆมณฑล ดอกบัว และภาพใบหน้าของพระพุทธเจ้ามาผสมผสานร่วมกันจนเกิดเป็นความรู้สึกที่มีเฉียบสงบและน่าค้นหาความหมายที่ต้องการสื่อถึงเกี่ยวกับความเมตตาหรือผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้ ที่ได้นำเอาใบโพธิ์ ดอกบัว และภาพพุทธามาผสมผสานร่วมกันจนสื่อถึงเรื่องราวพุทธประวัติตอนที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ เป็นต้น ซึ่งทุกผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นไม่เพียงแต่สวยงามเท่านั้น แต่ยังมีคุณค่าความหมาย มีพลัง และสร้างบรรยากาศที่เฉียบสงบ เร็นลับและชวนฝันทั้งสิ้น นอกจากนี้ จากเทคนิควิธีการแกะสลักไม้ที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ยังทำให้รู้สึกถึงความเก่าแก่ ศรัทธา เลื่อมใส และสะท้อนอารมณ์ความงดงามตามธรรมชาติได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็น ลีสน์ของไม้ ไปจนถึงลวดลายของเนื้อไม้ เป็นต้น ซึ่งการออกแบบทั้งหมดล้วนเกิดจากการนำองค์ประกอบศิลป์มาใช้ให้เกิดความสัมพันธ์ทั้งในส่วนของความหมายและความงามได้อย่างลงตัว ทำให้ผลงานมีเอกภาพ คุณภาพ มีจุดเด่นและกลมกลืนจนสร้างความสะอาดตา ความจดจำและความต้องการให้แก่ผู้บริโภคได้

คุณค่าทางจิตใจ

โดยทั่วไปแล้ววัตถุประสงค์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์คือเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคแต่สำหรับผลิตภัณฑ์การออกแบบของผู้วิจัยในครั้งนี้ยังหมายรวมถึงการตอบสนองคุณค่าทางจิตใจด้วยกล่าวคือผลิตภัณฑ์ทั้งหมดอุดมไปด้วยความงามตามแบบพระพุทธศาสนาในประเทศจีนซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงกุศโลบายคำสอนความเชื่อและความศรัทธาของผู้คนในสังคม

ตลอดจนการหลอมรวมรูปแบบที่มีความร่วมสมัยเพื่อให้สามารถสอดคล้องกับบริบทของสังคมปัจจุบันได้เป็นอย่างดีก่อให้เกิดการสืบทอดคำสอนไว้เป็นพุทธบูชาแก่คนรุ่นหลังสืบไป

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริโภคทั่วไปเกี่ยวกับคุณค่าทางจิตใจพบว่าไม่สามารถวัดออกมาเป็นตัวเลขที่ชัดเจนได้แต่สามารถอนุมานได้ว่าการออกแบบผลงานทั้งหมดในครั้งนี้ก่อให้เกิดความรู้สึกหวงแหนตระหนักถึงคุณค่าและความผูกพันของคนในสังคมที่มีต่อความเชื่อทางพระพุทธศาสนาซึ่งคุณค่าทางจิตใจทั้งหมดไม่ได้ขึ้นอยู่กับราคาของผู้วิจัยตั้งไว้แต่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบภาพพระพุทธเจ้าภาพพุทธารัตน์โพธิ์สัตยลักษณ์สวัสดิกะและภาพดอกบัวซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนของพระพุทธเจ้าและศาสนาพุทธซึ่งเมื่อผู้บริโภคได้สัมผัสกับผลิตภัณฑ์ชุดนี้ทำให้รู้สึกได้ถึงความสงบนิ่งของจิตใจผ่อนคลายเป็นพลังใจให้มนุษย์สามารถเผชิญหน้ากับปัญญาในชีวิตด้วยความกล้าหาญช่วยยกระดับจิตใจความต้องการสืบทอดวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาให้กับคนรุ่นหลังและความศรัทธาที่เปี่ยมล้นของผู้วิจัยด้วยซึ่งหากผู้บริโภคที่สนใจมีการศึกษาในเชิงลึกมากขึ้นอาจจะนำมาซึ่งบ่อเกิดแห่งศีลธรรมจรยาความสามัคคีมีเอกลักษณ์เป็นมรดกล้ำค่าแสดงอารยธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติได้

แรงบันดาลใจในการออกแบบ

พระพุทธศาสนาเผยแพร่มายังประเทศจีนตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังโดยในสมัยนั้นนิยามวาดภาพพระพุทธเจ้าให้มีลักษณะใบหน้าที่อ้วนกลมเพื่อแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์โดยหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงความรุ่งโรจน์ของพระพุทธศาสนาในประเทศจีนที่สำคัญได้แก่ถ้ำหิน โม่เกาเมืองตุนหวงมณฑลกานซุจจนต่อมาในสมัยอาณาจักรน่านเจ้าชาวพุทธส่วนใหญ่นิยมไว้พระพุทธเจ้ามีมีลักษณะท่าทางของผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่ทำให้พระพุทธเจ้าในสมัยนั้นจึงมีท่าที่อ่อนช้อยสวยงามราวกับผู้หญิงดังนั้นรูปทรงส่วนใหญ่ที่ผู้วิจัยวาดขึ้นจึงประกอบไปด้วยองค์ประกอบการวาดภาพที่ดูซับซ้อนมีลายเส้นมากมายคล้ายกับภาพวาดในสมัยราชวงศ์ถังและอุดมไปด้วยความงดงามละเอียดอ่อนและพิถีพิถันตามแบบอาณาจักรน่านเจ้าด้วย

อย่างไรก็ตาม การออกแบบผลงานผลิตภัณฑ์เพื่อประดับตกแต่งในครั้งนี้ ไม่ใช่แค่เพียงการนำภาพของต้นไม้หรือดอกไม้ที่มีรูปทรงตามธรรมชาติมาใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบเท่านั้น หากแต่ยังเป็นผลงานที่มุ่งเน้นให้เกิดการสืบสานและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของพระพุทธศาสนาตลอดจนก่อให้เกิดคุณค่าทางจิตใจที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อและความศรัทธาที่ผู้วิจัยมีต่อพระพุทธศาสนาและความตั้งใจในการเผยแพร่คำสอนของพระพุทธศาสนาไว้เป็นพุทธบูชาต่อไป ดังนี้

ผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ

แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติคือใบบัวและดอกบัว ซึ่งดอกบัวถือเป็นสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ โดยนัยหนึ่ง พระพุทธเจ้าเคยกล่าวไว้ว่า แม้วาดอกบัว

จะเกิดจากโคลนตมแต่ก็สามารถพัฒนาตนเองให้เติบโตขึ้นมาเหนือน้ำได้ ซึ่งเปรียบเสมือนมนุษย์ที่สามารถพัฒนาตนเองให้เติบโตและเบิกบานได้บนโลก

ภาพที่ 4-3 แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ

(<http://www.quanjing.com/imgbuy/ul0442-7637.html>)

ผู้วิจัยได้ออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นแก้วน้ำ โดยฝาของแก้วน้ำมีรูปทรงคล้ายกับใบบัว มีความหมายว่า “โลก” และซ็อนคือ “ดอกบัว” ซึ่งสามารถอธิบายได้ถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าว่า ความเบิกบานและความสุขที่ซ่อนอยู่ในโลก สามารถค่อยๆ เผยออกมาให้โลกใบนี้เห็นได้แต่มนุษย์ จะต้องเป็นผู้เปิดโลกใบนั้นด้วยตนเอง นอกจากนี้ การเปิดฝาแก้วและหยิบซ็อนขึ้นมา ยังสามารถแสดงถึงความหมายทางด้านจิตใจได้ว่า ดอกบัวที่ซ่อนอยู่ในโคลนตมสามารถเบิกบานบนผิวน้ำได้ ซึ่งเปรียบเสมือนการทำให้บุคคลนั้นๆ หลุดพ้นจากความทุกข์และความขมขื่นที่ซ่อนอยู่ภายในตนเองได้

ผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม

ภาพที่ 4-4 แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม

(<http://www.tooopen.com/view/334819.html>) และ (<http://www.798buy.com/goods-1095.html>)

ผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม ได้รับแรงบันดาลใจในการออกแบบมาจากภาพดอกบัวบาน และภาพใบหน้าที่เปี่ยมไปด้วยความเมตตากรุณาของพระพุทธเจ้า เมื่อผู้วิจัยนำแรงบันดาลใจทั้งสอง มาผสมผสานกันและเชื่อมโยงความหมายของภาพด้วยภาพสายน้ำ ได้ทำให้ภาพอุดมไปด้วย ความหมายที่น่าติดตาม มีองค์ประกอบภาพที่สามารถจินตนาการได้ถึงสัญลักษณ์ทาง พระพุทธศาสนา ตลอดจนยังถือเป็นภาพที่ทำให้ผู้ชมรู้สึกได้ถึงความสงบนิ่งและความหวังได้

ผลิตภัณฑ์ประดับตกแต่งฝาผนังชิ้นนี้ อุดมไปด้วยความหมายที่ลึกซึ้ง กล่าวคือ ดอกบัว หมายถึง ชีวิตของมนุษย์ และภาพใบหน้าที่ของพระพุทธเจ้า เปรียบเสมือนสติปัญญาของพระพุทธเจ้า ซึ่งสายตาของพระพุทธเจ้าที่กำลังมองลงมาข้างเบื้องล่างที่เป็นภาพดอกบัว แสดงให้เห็นความเมตตา ความหวัง และความปรารถนาของพระพุทธเจ้าที่ต้องการให้ชีวิตมนุษย์มีแต่ความราบรื่นเหมือน สายน้ำที่กำลังไหลไปเบื้องหน้า และพระองค์ก็จะคอยเฝ้ามองความเป็นไปของเราตลอดไป ดังนั้น เมื่อผู้บริโภคนำผลิตภัณฑ์นี้ไปประดับตกแต่งบ้านไม่เพียงแต่จะสามารถสร้างความอบอุ่น ปลอดภัย ได้แล้ว ยังสามารถทำให้ทุกคนตระหนักถึงการทำความดีชั่ว เพราะพระพุทธเจ้ากำลังมองเราอยู่

ผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้

ต้นโพธิ์เป็นต้นไม้ที่มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก จากเรื่องเล่าเมื่อ ประมาณ 2000 ปีก่อน เล่าไว้ว่า พระพุทธเจ้าศากยมุณี แต่เดิมคือเจ้าชายแห่งเมืองกบิลพัสดุ์ ซึ่งเป็น อาณาจักรโบราณทางตอนเหนือของอินเดีย พระองค์ต้องการที่จะหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด จึงตัดสินใจออกผนวช จนครั้งหนึ่ง พระองค์ทรงประทับอยู่ที่ต้นโพธิ์เป็นเวลา 7 วัน 7 คืน จน พระองค์ได้พบหนทางแห่งการหลุดพ้นและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ต้นโพธิ์คือ ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์และเป็นพุทธสัญลักษณ์ที่อุดมไปด้วยความเชื่อ ความดีและการหลุดพ้น

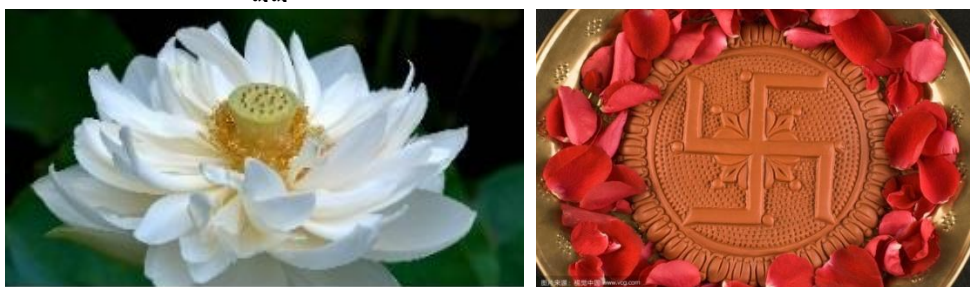

ภาพที่ 4-5 แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้ (<http://image.baidu.com>) และ

(<http://blog.163.com/jx207@126/blog/static/4645880120121047610739/?COLLCC=462885894&>)

ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นภาพประดับฝาผนัง โดยเป็นภาพที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างภาพต้นโพธิ์และมูทรา โดยมีมูทรา หมายถึง อริบาบที่ทรงสง่างามของพระพุทธเจ้า ดอกบัวในพระหัตถ์ หมายถึง มนุษย์ และต้นโพธิ์ คือ โลก ซึ่งเมื่อนำองค์ประกอบของพุทธศิลป์ทั้งหมดมาผสมผสานกันสามารถตีความหมายได้ว่า พระพุทธเจ้ากำลังโอบอุ้มมนุษย์อยู่ภายใต้โลกใบนี้ ตลอดจนสามารถแสดงความหมายได้ว่า พระพุทธเจ้ากำลังจะนำพามนุษย์ไปสู่การหลุดพ้น

ผลิตภัณฑ์วิญญูะสงสาร

ภาพที่ 4-6 แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์วิญญูะสงสาร (<http://image.baidu.com>)

แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้คือ ภาพดอกบัวบานและสัญลักษณ์สวัสดิกะ ซึ่งทั้งสองต่างแสดงความหมายถึงความเป็นสิริมงคล ความเบิกบานและการรู้จักผิดชอบชั่วดี

ผู้วิจัยได้นำภาพดอกบัวและสัญลักษณ์สวัสดิกะมาใช้ออกแบบผลิตภัณฑ์นาฬิกาแขวนผนัง เพราะดอกบัว หมายถึง ชีวิตมนุษย์ และสัญลักษณ์สวัสดิกะ หมายถึง พลังอำนาจแสงสว่าง การเคลื่อนไหว เป็นเครื่องหมายแห่งพลวัตความไม่หยุดนิ่งการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและยังเป็นเครื่องหมายแห่งการหล่อเลี้ยงสรรพชีวิต โดยเมื่อผู้วิจัยนำมาออกแบบเป็นนาฬิกาแขวนผนัง จึงหมายถึงเวลาที่ผ่านไปทุกๆ นาที จะทำให้ผู้คนตระหนักได้ถึงคุณค่าของชีวิตและการกระทำที่เราทำไปแล้วไม่อาจย้อนคืนกลับมาได้ ดังนั้น เราต้องตระหนักถึงคุณค่าของเวลา การกระทำและการดำรงชีวิตให้อยู่ภายใต้ครรลองครองธรรมเพื่อให้ค้นพบพลัง อำนาจและแสงสว่างที่แท้จริงของมนุษย์

ผลิตภัณฑ์ฐานบัว

ภาพที่ 4-7 แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์ฐานบัว

(<http://www.nipic.com/zhuanti/1266332.html>)

ผู้วิจัยออกแบบผลิตภัณฑ์ฐานบัวเป็นรูปทรงลักษณะคล้ายดอกบัวบาน โดยประกอบไปด้วยกลีบดอกบัว 7 กลีบ หมายถึง คำสอนของพระพุทธเจ้าเรื่อง ความขมขื่นของมนุษย์ 7 ประการ คือ การเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย ความโลภ การจากลา และการแสวงหา

ผู้วิจัยออกแบบผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้เป็นกระถางรูป มีความหมายว่า การปลดปล่อยความทุกข์ และความขมขื่นลงบนกระถางรูป และใช้วันรูปเป็นตัวกำหนดจิตใจให้ตั้งมั่นและสงบนิ่งนึกถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าที่คอยสั่งสอนอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้ ยังถือเป็นของใช้ในครัวเรือนที่สำคัญของชาวพุทธทั่วไปและทุกบ้านมักจะมีกระถางรูปเพื่อใช้ปักธูปบูชาพระพุทธเจ้า ดังนั้น ผู้วิจัยคิดว่า ผลิตภัณฑ์นี้น่าจะถูกใช้อย่างแพร่หลายและทำให้เกิดการเผยแพร่พระพุทธศาสนาไปในวงกว้าง

ภาพที่ 4-8 การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน (Fu Junkai, 2016)

บทที่ 5

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

แม้ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าผลงานศิลปะทางพระพุทธศาสนายังคงมีความน่าชื่นชมและควรค่าแก่การเก็บรักษาหากแต่ในมุมมองของชาวจีนส่วนใหญ่กลับเห็นว่าเป็นเพียงกระบวนการพัฒนากิจกรรมตามความเชื่อทางศาสนาเท่านั้นดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเรื่อง “การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีน” เพื่อศึกษาข้อมูลผ่านกระบวนการขั้นตอนการศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและพุทธสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดคำสอนทางศาสนาที่มีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์ในประเทศจีน ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำพุทธสัญลักษณ์มาใช้ออกแบบผลิตภัณฑ์จนทำให้เกิดเป็นผลงานผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่สวยงาม น่าติดตามและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยสามารถสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้สามารถสรุปข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. พระพุทธศาสนาอยู่คู่กับแผ่นดินจีนมาโดยตลอด ซึ่งจากความเชื่อความศรัทธาและหลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่กล่าวถึงสภาวะธรรมชาติที่แสดงความเป็นจริงในชีวิตมนุษย์และการพัฒนาสติปัญญาเพื่อนำไปสู่การหลุดพ้นจากความทุกข์การเวียนว่ายตายเกิดและการมุ่งสู่พระนิพพานถือเป็นปรัชญาอันประเสริฐที่สำคัญอย่างหนึ่งของพระพุทธเจ้าและเป็นเหตุให้พุทธศาสนิกชนจีนผู้เลื่อมใสและมีจิตยตินดีในปรัชญานี้ได้สร้างสรรค์ผลงาน “พุทธศิลป์” ขึ้นเพื่อมุ่งมันเผยแผ่แนวคิดพิธีกรรมและจริยวัตรด้วยผลงานศิลปกรรมเพราะไม่เพียงแต่สามารถสื่อถึงหลักธรรมที่ลึกซึ้งออกมาให้เข้าใจได้อย่างง่ายแล้วยังเป็นการน้อมนำให้วิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชนจีนได้ใกล้ชิดชิดแนบแน่นกับวิถีประเพณีปฏิบัติตามหลักศาสนาด้วย นอกจากนี้ ยังมีการคิดค้นพุทธสัญลักษณ์ขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดพระธรรมคำสอนตามหลักพระพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวันมนุษย์ซึ่งถือเป็นสื่อนำทางภาษาของมนุษย์ที่ใช้บอกเล่าเรื่องราววัฒนธรรมทางศาสนาอันมีประโยชน์ต่อการออกแบบร่วมสมัยเป็นอย่างมากทั้งนี้ จากการศึกษาตัวอย่างการนำพุทธสัญลักษณ์ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ พบว่า วิวัฒนาการของพุทธสัญลักษณ์ถูกขับเคลื่อนไปพร้อมกับความเจริญทางสังคมทำให้งานพุทธศิลป์ในปัจจุบันไม่ใช่แค่ผลงานที่แสดงความงดงามทางด้านศาสนาเท่านั้น แต่ยังเป็นการชื่นชมความงามของธรรมชาติและถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนให้พุทธศาสนิกชนเข้าใจได้อย่างรวดเร็วเช่น Tong Na ได้นำภาพพระพุทธเจ้ามาใช้ออกแบบผลงานที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดความเป็น “อิสระ” ตามแบบพระพุทธศาสนานิกายเซน และการออกแบบโลโก้ต่างๆ เป็นต้น

2. พุทธสัญลักษณ์คือแรงบันดาลใจของคนโบราณและเป็นการแสดงออกทางภูมิปัญญาที่งดงามตามวัฒนธรรมทั้งยังเป็นองค์ประกอบในการออกแบบพื้นผิวร่วมสมัยที่สำคัญและขาดไม่ได้ เพราะเป็นสัญลักษณ์ที่อุดมไปด้วยผลทางการมองเห็นและสามารถใช้สื่อสารคำศัพท์ทางศาสนาให้เข้าใจได้ง่ายอันจะนำมาซึ่งการได้ยินและการมองเห็นโลกในรูปแบบใหม่ของพุทธศาสนิกชนพุทธ สัญลักษณ์ประกอบด้วย 1) ภาพสัญลักษณ์คือตัวแทนในการบอกเล่าและการขยายความที่สะท้อนให้เห็นสิ่งที่ซ่อนอยู่หรือข้อมูลที่มองไม่เห็นด้วยการนำของที่มีอยู่ในธรรมชาติมาแสดงด้วยรูปภาพ และมีข้อจำกัดคือการ αποκเปลือกลึงที่มีอยู่ด้วยการทำตามแนวคิดและสื่อความหมายที่เฉพาะเจาะจงเพื่อให้เกิดการผลิตความคิดใหม่ 2) การสื่อความหมายคล้ายคลึงกับทฤษฎีการรับรู้ที่อาศัยสัญลักษณ์เพื่อแสดงทิศทางที่แน่นอนและแนวคิดที่เป็นนามธรรมในทางศาสนาโดยภาพที่แสดงความรู้สึกเหล่านี้ไม่มีรูปร่างทางทฤษฎีที่แน่นอนให้ศึกษาแต่สามารถแทนการแสดงออกทางความคิดได้ด้วยภาพที่มีชีวิตชีวาโดยงานพุทธศิลป์ส่วนใหญ่จะใช้รูปร่างเพื่อแสดงความหมายและแนวคิดที่เป็นนามธรรมจนกลายเป็นสัญลักษณ์ที่รู้จักและเข้าใจกันได้อย่างแพร่หลายและใช้วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดทิศทางซึ่งสามารถแสดงความหมายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมส่งผลให้ภาพนั้นกลายเป็นตัวแทนที่มีความสามารถในการส่งต่อข้อมูลและมีความหมายสัญลักษณ์

จากการศึกษาข้อมูลทางพระพุทธศาสนาในประเทศจีนทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดคำสอนทางศาสนาหรือเรียกว่า “พุทธสัญลักษณ์” ที่มีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์ในประเทศจีน คือ

2.1 ภาพพระพุทธรเจ้า โดยเฉพาะภาพพระศรีศากยมุนีพุทธรเจ้าที่ลี้มนดาทั้งสองข้าง เปลือกตาล่างหย่อนตัว แสดงท่าทางกำลังไตร่ตรองครุ่นคิดสีหน้าที่ให้ความรู้สึกลึกซึ้งและเงียบสงบ

2.2 ภาพมูตรา (Mudras) หมายถึง ท่าทางพระหัตถ์ของพระพุทธรเจ้าในรูปแบบที่แตกต่างกันและมีความหมายแสดงถึงคำสอนทางศาสนาที่แฝงด้วยภาษาที่เป็นเอกลักษณ์

2.3 ภาพดอกบัว เป็นตัวแทนแห่งร่างกายที่บริสุทธิ์ผุดผ่องและพระพุทธรศาสนาที่สมบูรณ์

2.4 ดอกปาวเซียนฮัว มีความหมายแสดงความเป็นสิริมงคลและเป็นผลงานการออกแบบภาพประดับที่สำคัญโดยมีหลักพื้นฐานในการออกแบบมาจากภาพดอกบัว แต่เพิ่มเติมการเชื่อมต่อลายเส้นให้มีสมมาตรถือเป็นภาพที่มีโครงสร้างและองค์ประกอบที่สวยงาม

2.5 สัญลักษณ์สวัสดิกะ “卍” หมายถึง “ความสุข” “กฎระเบียบ” และ “ความโชคดีปดิสสุข”

2.6 ต้นโพธิ์ คือ “ต้นไม้แห่งความมงคล”และในประเทศจีนรัฐบาลก็ยังรักษาต้นโพธิ์เป็นอย่างดีในฐานะ “สมบัติของชาติ”

3. นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พระพุทธศาสนาถือเป็นส่วนสำคัญในประวัติศาสตร์ศิลปะของประเทศจีนที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนก่อให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยต้องการสรรค์สร้างผลงานศิลปะขึ้นเพื่อสืบสานและสืบทอดผลงานพุทธศิลป์ด้วยวิธีการสร้างสรรค์ศิลปะ

ร่วมสมัย และจากการสร้างสรรค์ผลงานแบบร่างผลิตภัณฑ์ทั้งสิ้น 15 แบบร่าง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 พระพุทธรูปศาสนากับธรรมชาติ กลุ่มที่ 2 พระพุทธรูปเจ้าจันและสิ่งมีชีวิต และกลุ่มที่ 3 พุทธปรัชญา พบว่า แบบร่างลวดลายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักสำหรับประดับตกแต่งที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีนได้ดีที่สุดคือ แบบร่างที่ 3 แบบร่างที่ 5 แบบร่างที่ 11 แบบร่างที่ 13 และแบบร่างที่ 15 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.67-5.00 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ทีระหว่าง 0.00-0.58

เมื่อผู้วิจัยใช้เทคนิคการแกะสลักไม้เจียนชวนและใช้ไม้วอลนัทมาเป็นวัสดุหลักในการจัดทำต้นแบบแบบร่าง พบว่าผลงานผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่สมบูรณ์ทั้ง 5 ชิ้น ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติสายน้ำแห่งธรรมตระหนักรู้วิญญูะสงสารและฐานบัว ได้รับความชื่นชอบและความพึงพอใจจากผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นอย่างมากซึ่งผู้บริโภคทั้งหมดมีความปรารถนาที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีนที่ผู้วิจัยได้ออกแบบในครั้งนี้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกชิ้น โดยผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรมและตระหนักรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{x}) คือ 4.80 ทั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยนำต้นแบบผลิตภัณฑ์ทั้งหมดไปสำรวจความคิดเห็นของเจ้าของธุรกิจ 3 ท่าน พบว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักของผู้วิจัยในครั้งนี้มีรูปแบบที่โดดเด่น มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง สามารถสร้างการจดจำได้ง่าย ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคได้มากและเลือกใช้วัสดุไม้ได้อย่างแข็งแรงทนทาน ลายไม้สวยงามและนำไปใช้งานซึ่งผลิตภัณฑ์ทั้งหมดสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย สามารถใช้งานได้จริงในชีวิตประจำวัน ตลอดจนเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับใช้เป็นของที่ระลึก ของสะสมและของฝาก

อภิปรายผลการวิจัย

การออกแบบผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการทำให้ผลิตภัณฑ์ทั้งหมดสามารถเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับวิถีชีวิตปัจจุบันและมีความทันสมัย โดยผู้วิจัยได้เลือกกรรมวิธีในการผลิตด้วยการแกะสลักจากเทคนิคการแกะสลักไม้เจียนชวน ทั้งนี้ ในขั้นตอนการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักพบว่า มีกระบวนการการผลิตที่ยากมากเพราะลวดลายที่ผู้วิจัยออกแบบไว้นั้นค่อนข้างละเอียดและมีความลึกของลวดลายที่ยังไม่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ด้วยเทคนิคฝีมือและความชำนาญของช่างแกะสลักไม้ทำให้ผลงานการแกะสลักไม้ทั้งหมดสามารถผลิตได้ตรงตามแบบร่างทุกประการ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนครั้งนี้ จะสามารถทำให้พุทธสัญลักษณ์ค่อยๆกลืนเข้าเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้คนในยุคสมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสมสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการพยายามประยุกต์ใช้แนวความคิดของพระพุทธศาสนาที่สอนให้มนุษย์มีความรักและเมตตาต่อทุกสรรพสิ่งบนโลกนี้นั้นร่วมกับการออกแบบร่วมสมัยได้อย่างลงตัว สวยงาม ใช้สอยได้จริงและมีความหมาย

แฝงไปด้วยการถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนตลอดจนสามารถตอบสนองด้านการใช้งานของผู้บริโภคได้อย่างตรงตามความต้องการอันจะนำไปสู่ประโยชน์เพื่อการใช้สอยและการประดับตกแต่งต่อไป

ปัจจุบัน จังหวะการดำเนินชีวิตของผู้คนเต็มไปด้วยความเร่งรีบและท่ามกลางสภาพสังคมที่มีความวุ่นวายเช่นนี้ ผลិតภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์จะสามารถเป็นเสมือนเครื่องเตือนใจให้ผู้คนในสังคมสมัยใหม่ตระหนักถึงการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและประพฤติปฏิบัติตามศีลธรรมอันดีงามต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ในกระบวนการวิจัยทั้งหมดสิ่งที่ยากที่สุดคือการทำอะไรให้เข้าใจความหมายแท้จริงที่แฝงอยู่ในงานพุทธศิลป์ได้อย่างถูกต้องเช่นพระพุทธรูปที่ปิดพระเนตรเพียงครั้งเดียวนั้นสื่อถึงอะไรดอกบัวกับพระพุทธรูปมีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างไรลักษณะมือของพระพุทธรูปแต่ละองค์ที่ไม่เหมือนกันนั้นมีความหมายแฝงอะไรที่ต่างกันเป็นต้นสิ่งเหล่านี้ถือเป็นจุดที่ยากที่สุดของกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะเพราะจำเป็นต้องสื่อความหมายให้ถูกต้องถึงจะสามารถถ่ายทอดคำสอนของพระพุทธศาสนาได้อย่างชัดเจน

2. เนื่องจากพุทธสัญลักษณ์อุดมไปด้วยความเชื่อ ความศรัทธา ความเลื่อมใสและจิตวิญญาณที่ดีของพุทธศาสนิกชน ดังนั้น ในการนำพุทธสัญลักษณ์มาเป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบผลิตภัณฑ์จำเป็นต้องคำนึงถึงรูปแบบผลิตภัณฑ์และการใช้งานให้เหมาะสม เช่น ไม่ควรนำมาใช้ออกแบบผลิตภัณฑ์ในห้องน้ำ หรือออกแบบขวดคอกวนคู่กับร่างกายของผู้หญิง เป็นต้น

3. นอกจากการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ทำจากไม่วอลนัทแล้ว ยังสามารถใช้ไม้ชนิดอื่นๆ ที่เหมาะสมตามการใช้งานได้ เช่น ไม้สัก ไม้แดง เป็นต้น นอกจากนี้ วัสดุที่เหมาะสมในการออกแบบผลิตภัณฑ์จากพุทธสัญลักษณ์ยังสามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับการออกแบบงานปั้น งานสำริด งานปักเย็บ และอื่นๆ ได้อย่างหลากหลาย

4. สิ่งที่ยากที่สุดในการกระบวนการแกะสลักไม้ คือ การจัดทำแสงและเงาของแบบร่างให้สัมพันธ์กับความลึกและรายละเอียดที่ต้องการแสดงออกให้ถี่ถ้วนถึงจะสามารถทำให้ช่างแกะสลักเข้าใจแบบโครงร่างได้ชัดเจน อย่างไรก็ตาม การจะได้มาซึ่งผลงานผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ประณีตนั้นจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์และความชำนาญของช่างฝีมือเป็นอย่างสูงด้วย

5. เพื่อให้สามารถเป็นผลิตภัณฑ์ตกแต่งที่ใช้งานได้อย่างหลากหลาย สามารถปรับแต่งโครงสร้าง ขนาด และรูปแบบของผลิตภัณฑ์ได้ตามความเหมาะสม

บรรณานุกรม

- A Hang. การออกแบบผลิตภัณฑ์. เข้าถึงได้จาก :<http://wenku.baidu.com>.
- CHIU Shu Lun. วัฒนาการของพุทธศาสนาในจีน. เข้าถึงได้จาก : <http://thai.cri.cn>.
- DU Ji Wen. (1991). ประวัติความเป็นมาของพุทธศาสนาจีน. Beijing : China social sciences press.
- Yang Fengjian, (2013). ทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์. นิตยสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจีน, Beijing: China Packaging Corporation.
- FANG Li Tian. (1988). พุทธศาสนากับวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน. เชียงไฮ้: สำนักพิมพ์เหียนหมิน.
- GU Zhengmei. (2006). *Buddhism and Buddhist art of the Tang*. Taiwan :ChueFeng Buddhist Arts.
- LI Hui. (2013). “To Analyze the Cultural Meaning of Chinese Traditional Wood Carving Art” in *Sculpture Journal*. Vol. 2013-1. P.24. Beijing : Tsinghua Tongfang Knowledge Network Technology.
- Liang Huiying, (2013). ทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์และออกแบบสิ่งทอ. China Textile Leader, Beijing: China Textile Information Center,
- LIU Fuyun and LI Shan. (2010). “การออกแบบผลิตภัณฑ์จากวัฒนธรรมทางศาสนาพุทธนิกายเซน” ใน*The Guide of Science & Education Journal*. Vol. 2010 (09).P. 103. Hubei :Hubei science and Technology Association,
- LU Fei. (2015). “ประวัติการแกะสลักไม้” ในหนังสือพิมพ์ *China news*, ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2015.
- MGR Online. 8 สัญลักษณ์มงคลแห่งทิเบต-ดินแดนที่ใกล้สวรรค์ที่สุด. เข้าถึงได้จาก : <http://www.manager.co.th>.
- REN Ji Yi. (1988). พุทธศาสนาจีน 3 เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ 3. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์สังคมวิทยาศาสตร์จีน.
- TONG Na. (2014). การนำภาพพุทธรูปมาใช้ออกแบบผลงาน. วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต. Shuzhou: Soo Chow University.
- WANG Yi Ming. (2012). “ภาพทางศาสนาพุทธ” ใน *Writer Magazine*. พิมพ์สัปดาห์ที่ 18. หน้า 65. มณฑลจี๋หลิน: สำนักพิมพ์เมืองฉางชุน.
- YANG Feng. (2005). *Pro/Engineer: Product Design*. Beijing: Tsinghua University Press.
- ZHAO Lu. (2014). “การออกแบบภาพกราฟิกร่วมสมัยจากภาพพระพุทธรูป” ใน *นิตยสาร DA WU TAI*. 2014(7). P. 77-78. Hebei: Hebei Sheng Shijiazhuang Shi Press.
- ความหมายของมงคล 44 ชนิด (ความเชื่อของชาวจีน). เข้าถึงได้จาก : <http://www.7wondersthailand.com>.
- ต้นพระศรีมหาโพธิ์. เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikipedia.org>.

ดอกปาวเซียนฮัว. เข้าถึงได้จาก : <http://baike.baidu.com>.

ศาสนาพุทธในประเทศจีน. เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikipedia.org>.

สำนักพิมพ์ทองเกษม. พระพุทธศาสนาบนแผ่นดินจีน. เข้าถึงได้จาก : <http://www.thongkasem.com>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศจีนเพื่อประดับตกแต่งบ้าน
แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ด้วย
และขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างตามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

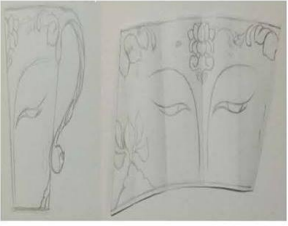
1. ชื่อ-สกุล.....
2. อาชีพ/ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ.....
3. บริษัท/องค์กร.....
4. สัญชาติ.....

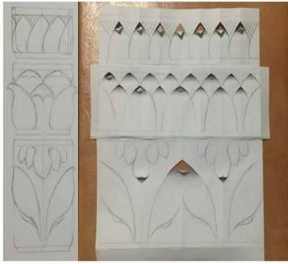
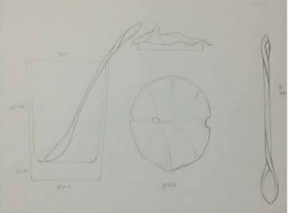
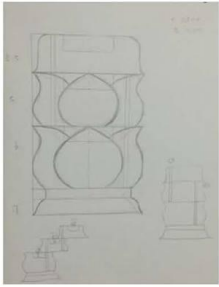

ส่วนที่ 2 การออกแบบแบบร่างลวดลายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักสำหรับประดับตกแต่งบ้านจีนใดสามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของพุทธสัญลักษณ์ของประเทศจีน ได้ดีที่สุด

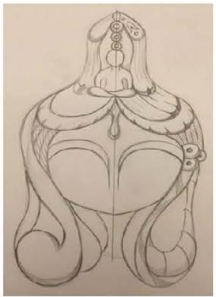

คำชี้แจง โปรดพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน และใส่เครื่องหมาย X ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความเป็นจริงของท่านเพียง

คำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์การพิจารณาระดับความคิดเห็น มี 5 ระดับ คือ

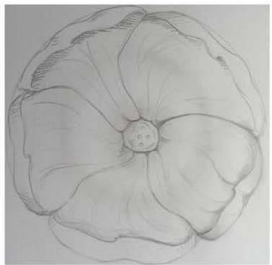

(5) มากที่สุด (4) มาก (3) ปานกลาง (2) น้อย (1) น้อยที่สุด

ชื่อ	แบบร่าง/แนวคิด/รายละเอียดต่างๆ	ระดับ ความคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
การออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์กลุ่มที่ 1 พระพุทธศาสนากับธรรมชาติ			
1	 <p>แบบร่างที่ 1 พระพุทธรูปในดอกบัว</p> <p>เป็นการออกแบบที่มีแรงบันดาลใจมาจาก ใบหน้าที่ยิ้มด้วยเมตตาของพระพุทธเจ้า และ ลวดลายดอกบัว ซึ่งมีความหมายแฝงตามความ เชื่อของคนจีนว่าพระพุทธเจ้ามีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกับดอกบัว ขนาดแก้วมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 9 ซม. ก้นแก้วสูง 5.5 ซม. และแก้วสูง 12 ซม.</p>	5	
		4	
		3	
		2	
		1	

ข้อ	แบบร่าง/แนวคิด/รายละเอียดต่างๆ	ระดับ		ข้อเสนอแนะ
		ความคิดเห็น		
2	 <p>แบบร่างที่ 2 บัวสามเหล่า ออกแบบเป็นแก้ว 3 ชั้นที่มีแรงบันดาลใจมาจากฐานพระพุทธรูป เกิดจากการผสมผสานภาพดอกบัวกับใบหน้าของพระพุทธรูป แก้วใบนี้สามารถแบ่งออกจากกันเป็น 3 ชั้นได้ ทำให้สามารถใช้งานได้อย่างหลากหลาย ขนาดแก้วมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 8 ซม. หน้า 0.5 ซม. ส่วนบนสูง 4.5 ซม. ส่วนกลางสูง 6.5 ซม. ส่วนล่างสูง 10.5 ซม.</p>	5		
		4		
		3		
		2		
		1		
3	 <p>แบบร่างที่ 3 เสียงจากธรรมชาติ เป็นการออกแบบแก้วแบบมีฝาปิดและชั้นที่มีแรงบันดาลใจมาจากใบบัวและดอกบัวที่มีรูปร่างตามจริงที่เป็นการออกแบบที่มีลวดลายไม่ซับซ้อนแต่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และทำให้มนุษย์รู้สึกว้าธรรมชาติได้มีอยู่รอบๆ</p>	5		
		4		
		3		
		2		
		1		
4	 <p>แบบร่างที่ 4 โคมดอกบัว เป็นการออกแบบเชิงเทียน 3 ชั้น มีแรงบันดาลใจมาจากแท่นที่ประทับรูปดอกบัวของพระพุทธรูปเจ้าเชิงเทียน 3 ชั้นสามารถหมุนเปิดด้านในและจุดเทียนหอมแท่งเล็กๆ ได้ ขนาดเชิงเทียนมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 8 ซม. ชั้นบนสูง 3.5 ซม. ชั้นกลางสูง 5 ซม. และชั้นล่างสูง 6 ซม. และเจาะรูไว้สำหรับใส่เทียนขนาด 4 ซม. X 1.7 ซม.</p>	5		
		4		
		3		
		2		
		1		
5	 <p>แบบร่างที่ 5 สายน้ำแห่งธรรม เป็นการออกแบบภาพประดับฝาผนังที่มีแรงบันดาลใจจากการผสมผสานภาพใบหน้าของพระพุทธรูปเข้ากับภาพดอกบัวด้วยการใช้ลวดลายเมฆมงคลที่เป็นลายเอกลักษณ์ตามแบบจีนมาเป็นลายเชื่อมเพื่อให้ภาพกลมกลืน สอดคล้องและเป็นภาพที่แสดงความรู้สึกที่เจียบสงบ</p>	5		
		4		
		3		
		2		
		1		

ข้อ	แบบร่าง/แนวคิด/รายละเอียดต่างๆ	ระดับความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
6	 <p>แบบร่างที่ 6 ครีเสียร</p> <p>เป็นการออกแบบภาพระดับฝ่าหนึ่งที่มีแรงบันดาลใจมาจากใบหน้าของพระพุทธเจ้า ใบหน้าที่หนึ่งเป็นภาพพระพุทธเจ้าเบ็กาโพรงทั้งสองข้าง เป็นตัวแทนของ “เมื่อวาน” “วันนี้” และ “พรุ่งนี้”</p>	5		
		4		
		3		
		2		
		1		
7	 <p>แบบร่างที่ 7 กวนอิม</p> <p>เป็นการออกแบบภาพเขวนฝ่าหนึ่งที่มีแรงบันดาลใจมาจากเศียรเจ้าแม่กวนอิม การออกแบบนี้ได้ใช้ลายเส้นที่เรียบง่ายมาวาดเป็นเศียรของเจ้าแม่กวนอิมตามแบบรูปทรงดั้งเดิมในสไตล์ที่ดูทันสมัยทำให้เจ้าแม่กวนอิมมีลักษณะที่คล้ายกับมนุษย์มากขึ้น การออกแบบผลงานชิ้นนี้เป็นการประกอบกันจากภาพสองชิ้น ทำให้รู้สึกว่าเป็นภาพที่มีมิติของการออกแบบมากขึ้น</p>	5		
		4		
		3		
		2		
		1		
8	 <p>แบบร่างที่ 8 พระโพธิสัตว์</p> <p>เป็นการออกแบบไม้แกะสลักสำหรับประดับตกแต่งที่ออกแบบมาจากรูปปั้นเจ้าแม่กวนอิม ด้านข้างซ้ายขวามีไม้โค้งลงหนึ่งตัวซึ่งเป็นตัวแทนของความสุข ชุกกระ โปรงของเจ้าแม่กวนอิมและบริเวณรอบด้านประกอบไปด้วยลวดลายของสายน้ำและดอกบัว ด้านหลังเป็นเปลวไฟ เพื่อนำภาพแกะสลักของการออกแบบภาพชุดนี้ไปใส่กรอบรูปเพื่อใช้ประดับตกแต่งจะเป็นเสมือนไม้แกะสลักที่ผสมผสานกับภาพวาดร่วมสมัยได้เป็นอย่างดี</p>	5		
		4		
		3		
		2		
		1		
การออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์กลุ่มที่ 2 พระพุทธเจ้า ดิน และสิ่งมีชีวิต				
1	 <p>แบบร่างที่ 9 อารมณ์</p> <p>เป็นการออกแบบแบบกล่องใส่เครื่องประดับรูปวงกลม ภาพดอกบัวแรกแฉ้ม 2 ดอกมีแรงบันดาลใจมาจากลวดลายภาพประดับในวัด แสดงถึงความรักที่เปิดเผยของพระพุทธเจ้าที่มีต่อ โลกมนุษย์ ความรักของครอบครัว มิตรสหาย และความรักที่กันรักมีต่อผู้ช่วย ขนาดกล่องใส่เครื่องประดับ 9 ซม. X 9 ซม. X 3 ซม.</p>	5		
		4		
		3		
		2		

ข้อ	แบบร่าง/แนวคิด/รายละเอียดต่างๆ	ระดับ		ข้อเสนอแนะ
		ความคิดเห็น		
2	 <p>แบบร่างที่ 10 บรรลุธรรม การออกแบบนี้มีแรงบันดาลใจมาจากการผสมผสาน ภาพพุทธและดอกบัว ด้านข้างตกแต่งด้วยภาพเมฆมงคล แสดงถึงจิตใจที่เยียบสงบและหลักธรรมคำสอนที่ได้รับ การสืบทอดให้เติบโตอย่างงดงาม ผลึกพันธ์ออกแบบเป็น ลวดลายด้านหลังกระจกแขวนผนังรูปรีขนาด 25 ซม. X 15 ซม. X 3 ซม.</p>	5		
		4		
		3		
		2		
		1		
การออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์กลุ่มที่ 3 พุทธปรัชญา				
1	 <p>แบบร่างที่ 11 ตระหนักรู้ มีแนวคิดมาจากพุทธประวัติเรื่องการตรัสรู้ ของพระศาสดาผู้มีได้ค้นโพธิ์ ในภาพจะใช้ฉากหลัง เป็นรูปค้นโพธิ์ กลางภาพใช้ดอกบัวเป็นตัวแทน แห่งการเกิดใหม่ของพระพุทธเจ้า ด้านล่างของภาพ เป็นภาพพุทธกำลังจับดอกบัวในท่าประทานพร ผลึกพันธ์ออกแบบเป็นภาพประดับฝาผนังขนาด 25 ซม. X 25 ซม. X 3 ซม.</p>	5		
		4		
		3		
		2		
		1		
2	 <p>แบบร่างที่ 12 ถกาน เป็นการออกแบบงานที่ผสมผสานรูปใบหน้า ของพระพุทธเจ้าและรูปดอกบัวเข้าด้วยกัน โครงสร้างภาพเป็นภาพพระพุทธรูปปางสมาธิที่ กลับตาพร้อมทั้ง 2 ข้าง ด้านข้างเป็นภาพกลีบดอกบัว ที่กำลังบานสะพรั่งแสดงความหมายถึงการตรัสรู้ หลังจากนั่งสมาธิ ขนาด 25 ซม. X 25 ซม. X 3 ซม.</p>	5		
		4		
		3		
		2		
		1		
3	 <p>แบบร่างที่ 13 วิญญะสงสาร เป็นการผสมผสานการออกแบบของ สัญลักษณ์สวัสดิกะเข้ากับภาพดอกบัว ใจกลางภาพ อยู่ในลักษณะการหมุนคล้ายกับสัญลักษณ์สวัสดิกะ 卐 ด้านข้างเป็นลายเส้นกระจายตัวออกไปด้าน นอกแสดงถึงฉัพพรรณรังสีที่พวยพุ่งแสงแห่งธรรม ไปสู่พุทธศาสนิกชน ผลึกพันธ์ออกแบบเป็น นาฬิกาแขวนผนังขนาด 25 ซม. X 25 ซม. X 3 ซม.</p>	5		
		4		
		3		
		2		
		1		

ข้อ	แบบร่าง/แนวคิด/รายละเอียดต่างๆ	ระดับ ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
4	 <p>แบบร่างที่ 14 อ้อมกอด</p> <p>มีแนวคิดมาจากรูปร่างและรูปทรงของดอกบัว และภาพนุตรา โดยผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบโครงสร้างพื้นฐานของดอกบัวตามจริงที่มีกลีบดอก 5 กลีบซึ่งเปรียบเสมือนนิ้วพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้าทั้ง 5 นิ้วที่กำลังโอบอุ้มและป้องกันพญานาคต่างๆ ให้กับมนุษย์ ผลิตภัณฑ์นี้ออกแบบเป็นจานรูปวงกลม ขนาด 25 ซม. X 25 ซม. X 5 ซม.</p>	5		
		4		
		3		
		2		
		1		
5	 <p>แบบร่างที่ 15 ฐานบัว</p> <p>เป็นการออกแบบกระถางรูปที่มีภาคันแบบการออกแบบมาจากลักษณะของกระถางรูปที่อยู่ในวัด โดยปกติแล้วกระถางรูปทั่วไปจะมีลักษณะค่อนข้างใหญ่ หนัก และต้องใช้สถานที่ที่ค่อนข้างใหญ่ในการจัดวาง แต่การออกแบบกระถางรูปนี้จะมีลักษณะที่เล็กลงเพื่อให้เหมาะสำหรับใช้ในครัวเรือนและยังสามารถใช้เป็นของตั้งโชว์เพื่อประดับตกแต่งในบ้านได้อีกด้วย</p>	5		
		4		
		3		
		2		
		1		

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเป็นอย่างสูง

MR. FU JUNKAI

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามออนไลน์

แบบสอบถามออนไลน์

เรื่อง “การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อประดับตกแต่งจากพุทธสัญลักษณ์ในประเทศไทย”

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคและนำความคิดเห็น

อันเป็นประโยชน์ไปใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพาผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริโภค

คำชี้แจง โปรดคลิกเลือกในช่องที่ตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. สถานที่อยู่อาศัย

- ประเทศจีน (โปรตุเกส) (โปรตุเกสเมือง)
 ประเทศไทย (โปรตุเกสเมือง)
 อื่นๆ

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจและความปรารถนาที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากพุทธสัญลักษณ์ของประเทศไทย ในครั้งนี้

คำชี้แจง โปรดคลิกเลือกในช่องที่ตรงตามความเป็นจริง โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคือ

- 5 หมายถึงพึงพอใจและต้องการซื้อมากที่สุด
 4 หมายถึงพึงพอใจและต้องการซื้อ
 3 หมายถึงพึงพอใจและต้องการซื้อปานกลาง
 2 หมายถึงพึงพอใจและต้องการซื้อน้อย
 1 หมายถึงพึงพอใจและต้องการซื้อน้อยที่สุด

ผลิตภัณฑ์ที่ทำนึ่งพอใจและความปรารถนาที่จะซื้อ		
รูปแบบผลิตภัณฑ์	ระดับความพึงพอใจ	ข้อเสนอแนะ
 <p>ผลิตภัณฑ์เสียงจากธรรมชาติ</p>	5 ● 4 ● 3 ● 2 ● 1 ●	
 <p>ผลิตภัณฑ์สายน้ำแห่งธรรม</p>	5 ● 4 ● 3 ● 2 ● 1 ●	

ผลิตภัณฑ์ที่ทำนฟึงพอใจและความปรารถนาที่จะซื้อ		
รูปแบบผลิตภัณฑ์	ระดับความฟึงพอใจ	ข้อเสนอแนะ
 <p>ผลิตภัณฑ์ตระหนักรู้</p>	5 ● 4 ● 3 ● 2 ● 1 ●	
 <p>ผลิตภัณฑ์วิญญะสงสาร</p>	5 ● 4 ● 3 ● 2 ● 1 ●	

ผลิตภัณฑ์ที่ท่านพึงพอใจและความปรารถนาที่จะซื้อ		
รูปแบบผลิตภัณฑ์	ระดับความพึงพอใจ	ข้อเสนอแนะ
 <p>ผลิตภัณฑ์ฐานบัว</p>	<p>5 ●</p> <p>4 ●</p> <p>3 ●</p> <p>2 ●</p> <p>1 ●</p>	

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงสำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้

Mr. Fu Junkaie-mail: 385603253@qq.com

นิสิตหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา